

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Πρόγραμμα Καλλικράτης»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Κεντρική προγραμματική δέσμευση της Κυβέρνησης και θεμέλιο της λαϊκής ετυμηγορίας της 4ης Οκτωβρίου 2009 είναι η ανάληψη ριζοσπαστικών πρωτοβουλιών για ένα κράτος που σέβεται, στηρίζει και προστατεύει τον πολίτη, για ένα κράτος που υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Ήδη, με μια σειρά νομοθετικών πρωτοβουλιών, όπως για τις προσλήψεις και τις επιλογές προϊσταμένων, ενισχύεται η αρχή της αξιοκρατίας, η οποία συνδυάζεται με σημαντικά μέτρα για την κατοχύρωση της διαφάνειας, όπως με την υποχρέωση ανάρτησης όλων των διοικητικών πράξεων στο διαδίκτυο. Στόχος είναι η ανασυγκρότηση του κράτους που θα ανακτήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών και θα πείθει ότι μπορεί να διαχειριστεί έντιμα και αποτελεσματικά τα χρήματα του ελληνικού λαού και να διευκολύνει την παραγωγή και τη δίκαιη διανομή του πλούτου.

Το συνταγματικό πλαίσιο

Το παρόν σχέδιο νόμου εξειδικεύει και υλοποιεί βασικές συνταγματικές επιταγές για τη συγκρότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε δύο λειτουργικές βαθμίδες, με μονάδες που διαθέτουν το κατάλληλο μέγεθος και καθίστανται ικανές να διαχειριστούν τις τοπικές υποθέσεις, αλλά και να αναλάβουν την τοπική διεκπεραίωση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.

Η πραγματική ικανότητα άσκησης τοπικών πολιτικών από τα δημοκρατικά εκλεγμένα αιρετά όργανα της αυτοδιοίκησης προσδίδει ουσιαστικό περιεχόμενο στην πολιτική εντολή και την εκλογική νομιμοποίηση της τοπικής πολιτικής ηγεσίας. Τοπική αυτοδιοίκηση που δεν διαθέτει το απαραίτητο μέγεθος, ή στερείται τους αναγκαίους, για την εκπλήρωση της αποστολής της, πόρους, τείνει να εκφυλιστεί σε φορέα με συμβολικό ή/και διεκδικητικό χαρακτήρα. Μια τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς επιχειρησιακή ικανότητα, τείνει να ασχολείται με την εσωτερική της αναπαραγωγή και τη μεσίτευση τοπικών συμφερόντων σε άλλα επίπεδα άσκησης της εξουσίας και όχι με την επίλυση των τοπικών προβλημάτων από δημοκρατικά νομιμοποιημένα και πολιτικά υπεύθυνα και υπόλογα, έναντι των τοπικών κοινωνιών, όργανα.

Η αναδιάρθρωση της αυτοδιοίκησης σε λειτουργική κλίμακα αποτελεί επίσης προϋπόθεση για την διοικητική και οικονομική της αυτοτέλεια, η οποία κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Ο προτεινόμενος νόμος μεριμνά για τη μεταφορά ανθρώπινων και οικονομικών πόρων αντίστοιχων προς το ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στην αυτοδιοίκηση,

σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος αλλά και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην προώθηση της διαφάνειας, αλλά και στην ενίσχυση της πολιτικής λογοδοσίας και την αναβάθμιση της πολιτικής εκπροσώπησης των κατοίκων όλων των οικισμών της χώρας, μέσω ενός ισχυρού συστήματος δημοτικής αποκέντρωσης και συμμετοχής.

Με τη δημιουργία μιας νέας, επιχειρησιακά ικανής και δημοκρατικά υπεύθυνης αυτοδιοίκησης δύο βαθμίδων, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την αναδιάρθρωση της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης σε μεγαλύτερη κλίμακα, έτσι ώστε να διευκολύνεται ο οργανωτικός της εξορθολογισμός, αλλά και η αποσυμφόρση της από αρμοδιότητες που μπορούν να ασκηθούν αποτελεσματικότερα σε τοπικό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό, το ελληνικό διοικητικό σύστημα προσαρμόζεται καλύτερα στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές μιας σύγχρονης πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Οι αποκεντρωμένες διοικήσεις αυτής της κλίμακας, μπορούν να ασκήσουν καλύτερα και αποτελεσματικότερα την γενική αρμοδιότητα που τους απονέμει το Σύνταγμα, συμβάλλοντας στην αποσυμφόρση των κεντρικών υπηρεσιών που θα μπορέσουν να επικεντρωθούν στον επιτελικό τους ρόλο.

Η άσκηση κρατικής εποπτείας που προβλέπεται τόσο από το Σύνταγμά μας όσο και από τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οφείλει επίσης να αντιστοιχεί στα νέα μεγέθη και τις κατά πολύ ευρύτερες ευθύνες που θα αναλάβει η αυτοδιοίκηση. Ένας νέος, άρτια στελεχωμένος και θεσμικά θωρακισμένος μηχανισμός, μπορεί να λειτουργήσει ως ο αμερόληπτος φρουρός της νομιμότητας και των δικαιωμάτων του πολίτη, σεβόμενος παράλληλα την αυτοτέλεια της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Μια κοινή αντίληψη για συστηματική και ολοκληρωμένη αναδιοργάνωση

Στη μακρά και επίπονη πορεία για την ανασυγκρότηση του κράτους, της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης, τίθενται με το παρόν σχέδιο νόμου τα θεμέλια για μια συστηματική και ολοκληρωμένη αναδιάρθρωση της διοικητικής οργάνωσης της χώρας μας που περιλαμβάνει όχι μόνο τον πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης, που συγκροτούν οι Δήμοι, αλλά και το δεύτερο βαθμό που συγκροτούν οι Περιφέρειες, καθώς και την κρατική αποκέντρωση που συγκροτούν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

Οι νέοι δήμοι, με τους κατάλληλους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους, θα μπορούσαν πλέον να αναλάβουν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων που θα έπρεπε, σε ένα σύγχρονο κράτος, να ασκούνται κοντά στον πολίτη και με επίγνωση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Αυτοί οι νέοι δήμοι θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στη νέα μεγάλη πρόκληση για την αυτοδιοίκηση της χώρας μας, δηλαδή, την ανάληψη σημαντικού και ενεργού ρόλου ως προς την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Τα τελευταία χρόνια οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις με στόχο την ενίσχυση των επιπέδων τοπικής αυτοδιοίκησης. Ιδιαίτερα κράτη με ισχυρές κοινωνικές δομές όπως η Γερμανία, η Σουηδία, η Ολλανδία και η Δανία έχουν ενδυναμώσει σημαντικά το ρόλο των ΟΤΑ ιδιαίτερα ως προς την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι νέοι δήμοι μπορούν να προσφέρουν στους πολίτες της χώρας τις υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης του 21^{ου} αιώνα, στελεχωμένοι κατάλληλα και ικανοί να εφαρμόσουν μεθόδους ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αναλυτικής λογιστικής και διοίκησης με στόχους, με ένα νέο σύστημα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης αλλά και με νέους θεσμούς ελέγχου και εποπτείας της δράσης τους. Κοινή παραδοχή αποτελεί επίσης και η ανάγκη για αναδιάταξη του δεύτερου βαθμού σε ένα υψηλότερο επίπεδο, με λιγότερες και αποτελεσματικότερες μονάδες, οι οποίες θα μπορούν να αναλάβουν σημαντικές αναπτυξιακές λειτουργίες, υπερβαίνοντας τα στενά όρια της νομαρχίας και τον παραδοσιακό διεκπεραιωτικό και ελεγκτικό της ρόλο. Είναι προφανές ότι το πλέον κατάλληλο σχήμα για την ανασυγκρότηση του δεύτερου βαθμού και το νέο αναπτυξιακό του ρόλο, δεν μπορούσε παρά να είναι η σημερινή κρατική περιφέρεια, από την οποία άλλωστε ο νέος δεύτερος βαθμός θα μπορέσει να αναλάβει και αρμοδιότητες για τοπικές υποθέσεις περιφερειακής κλίμακας ή και για κρατικές υποθέσεις που θα μπορούν να ασκηθούν από την δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση, σε συνδυασμό με την μεταφορά των αναλογούντων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων από την καταργούμενη κρατική περιφέρεια.

Με τον τρόπο αυτό, θα αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο η πολιτική εντολή που θα λάβουν τα νέα αιρετά όργανα από το εκλογικό σώμα της περιφέρειάς τους, το οποίο σε αρκετές περιπτώσεις θα αποτελείται από μεγάλο αριθμό εκλογέων. Η ισχυρή πολιτική νομιμοποίηση μέσω της άμεσης εκλογής θα προσφέρει στους πολιτικούς ηγέτες που θα αναδειχθούν στις νέες αυτοδιοικούμενες περιφέρειες, το απαραίτητο δημοκρατικό έρεισμα, προκειμένου να διαχειριστούν σθεναρά και υπεύθυνα τις σημαντικές εξουσίες που καλούνται να αναλάβουν, έτσι ώστε να απελευθερωθούν οι αναπτυξιακές δυνάμεις της περιφέρειας, οι οποίες επί δεκαετίες καταπνίγονται από τον παραδοσιακό συγκεντρωτισμό.

Η συγκρότηση ισχυρών αυτοδιοικούμενων περιφερειών, αποτελεί μια τολμηρή ρήξη και μια μεγάλη ευκαιρία για τις τοπικές κοινωνίες της χώρας μας. Όπως έδειξαν και τα παραδείγματα άλλων χωρών στη Ν. Ευρώπη, και συγκεκριμένα στην Ιταλία, τη Γαλλία και την Ισπανία, ο θεσμός της περιφερειακής αυτοδιοίκησης ενισχύει και επιταχύνει τις αναπτυξιακές επιδόσεις και συμβάλλει αποφασιστικά στην άμβλυση των διαπεριφερειακών αλλά και των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων. Η δημιουργία των αυτοδιοικούμενων περιφερειών, μπορεί εξάλλου να αξιοποιηθεί και για την από καιρό ληξιπρόθεσμη συγκρότηση σχήματος μητροπολιτικής διακυβέρνησης, έτσι ώστε να οργανωθεί και στην χώρα μας με δημοκρατικά συντεταγμένο και διοικητικά αποτελεσματικό τρόπο η άσκηση βασικών μητροπολιτικών λειτουργιών.

Συμφωνία με το Σύνταγμα το νέο διοικητικό σχήμα αναμορφώνει το θεσμό της αποκεντρωμένης διοίκησης στην οποία εντάσσονται οι όλες οι καθ' ύλην αποκεντρωμένες κρατικές υπηρεσίες με επικεφαλής μετακλητό Γενικό Γραμματέα. Η ανασυγκρότηση της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης σε λιγότερες και μεγαλύτερες μονάδες ανταποκρίνεται στις νέες συγκοινωνιακές και κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που δημιουργούν τα νέα δίκτυα

μεταφορών, αλλά και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας που διαθέτει σήμερα η χώρα μας. Παράλληλα, επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας και συγκέντρωση πόρων και δυνάμεων σε λειτουργική κλίμακα, ενώ μεταφέρονται αρμοδιότητες χαμηλότερης κλίμακας στους νέους ΟΤΑ, όπου μπορούν να ασκούνται εγγύτερα στον πολίτη. Το ιδιαίτερα κρίσιμο και ευαίσθητο καθήκον της εποπτείας των ΟΤΑ αναλαμβάνει αυτοτελής υπηρεσία εποπτείας, η οποία ιδρύεται στην έδρα κάθε αποκεντρωμένης διοίκησης και στελεχώνεται με προσωπικό υψηλών προδιαγραφών.

Αυτή η ολοκληρωμένη αναδόμηση της αποκεντρωμένης διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης στην χώρα μας, πρέπει να συνδυασθεί με λελογισμένες και καίριες παρεμβάσεις στο σύστημα διακυβέρνησης και οργάνωσης των νέων ΟΤΑ, τις αρμοδιότητές τους, τους ανθρώπινους και τους οικονομικούς τους πόρους, καθώς και στο σύστημα εποπτείας.

Παράλληλα, η αναδιάρθρωση που επιχειρείται με το παρόν σχέδιο νόμου, θα αποτελέσει την αφετηρία για μια σταδιακή ανασυγκρότηση της δημόσιας διοίκησης στο σύνολό της με αφετηρία τα εγγύτερα στον πολίτη επίπεδα της. Εκεί θα δημιουργηθεί ο προνομιακός χώρος για την εφαρμογή τολμηρών διοικητικών καινοτομιών.

Η νέα αρχιτεκτονική διαμορφώνει, λοιπόν, τις κατάλληλες θεσμικές υποδοχές και για τον σταδιακό λειτουργικό εκσυγχρονισμό, την υιοθέτηση πρωτοποριακών μεθόδων και εργαλείων διοίκησης και προσφοράς υπηρεσιών, την ευρύτατη δυνατή αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, μιας ολόκληρης δέσμης μέτρων και πρωτοβουλιών που θα «απογειώσουν» τη δημόσια διοίκηση της χώρας μας, φέρνοντας την στην πρώτη γραμμή των διοικητικών καινοτομιών της εποχής μας. Προς την κατεύθυνση αυτή, αποφασιστική θα είναι και η συμβολή του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης πρόγραμμα «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» που θα υποστηρίξει την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», του πρώτου αλλά βασικού και αποφασιστικού βήματος για τον πολύπλευρο εκσυγχρονισμό του διοικητικού συστήματος της χώρας. Η ολοκλήρωση του εγχειρήματος απαιτεί χρόνο και σχέδιο.

Μια αναγκαία και επίκαιρη μεταρρύθμιση

Η κυβέρνηση αντιμετωπίζει την πολύπλευρη κρίση της χώρας ως ευκαιρία για μια νέα, τολμηρή και αποφασιστική ανορθωτική εκστρατεία, η οποία θα οδηγήσει την Ελλάδα στην πρώτη γραμμή των διεθνών εξελίξεων και των αναπτυγμένων, πολιτικά και κοινωνικά, οικονομικά και διοικητικά κρατών. Η μεταρρύθμιση θεωρείται επιτακτική επειδή:

- οι εγγύτερες προς τον πολίτη βαθμίδες της αυτοδιοίκησης συγκροτούν τη βάση του διοικητικού μας συστήματος και συνεπώς την αφετηρία του λειτουργικού εκσυγχρονισμού του, με την εισαγωγή καινοτόμων διοικητικών εργαλείων και μεθόδων διοίκησης.
- Πρόκειται για τα επίπεδα διοίκησης που λόγω της εγγύτητάς τους προς τις καθημερινές ανάγκες του πολίτη, συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό υπηρεσιών εντάσεως κοινού και συμβάλλουν αποφασιστικά στην αναδιάρθρωση και την

απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη δημόσια διοίκηση.

- Αφορά σε βασικούς θεσμούς για την προώθηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Οι ΟΤΑ και η αποκεντρωμένη διοίκηση μπορούν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και την επιτάχυνση των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων στην ελληνική περιφέρεια.
- Είναι απολύτως αναγκαία η αντιμετώπιση των γνωστών φαινομένων κακοδιοίκησης και διαφθοράς που εντοπίζονται ιδιαίτερα σε ορισμένους φορείς της αυτοδιοίκησης, όπως έχουν επανειλημμένως αποτυπωθεί σε εκθέσεις ανεξάρτητων αρχών (λ.χ. Συνήγορος του Πολίτη) και ελεγκτικών οργάνων (λ.χ. του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης) με μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα.
- Έχει προηγηθεί μια συστηματική διαβούλευση με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία έχει οδηγήσει σε μια ευρύτερη συναντίληψη της κοινωνίας, του επιχειρηματικού κόσμου και των εργαζόμενων στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα ως προς την αναγκαιότητα των προτεινόμενων αλλαγών.

Η οικοδόμηση της αναγκαίας συναίνεσης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία μιας πολύπλευρης μεταρρύθμισης αποτελεί η επίτευξη της ευρύτερης δυνατής συναίνεσης και η οικοδόμηση μιας πολυμερούς μεταρρυθμιστικής συμμαχίας. Με τις προγραμματικές της δηλώσεις, η νέα κυβέρνηση εξέφρασε την αποφασιστικότητά της να προχωρήσει, μεταξύ άλλων, σε αναδιοργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης. Η τοπική αυτοδιοίκηση ανταποκρίθηκε στο μεταρρυθμιστικό κάλεσμα της κυβέρνησης και διοργάνωσε σειρά δημόσιων εκδηλώσεων και έκτακτα συνέδρια, μέσα από τα οποία, οι συλλογικοί φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας, η ΚΕΔΚΕ και η ΕΝΑΕ, εκδήλωσαν με ψηφίσματα και τις αποφάσεις τους και την επί της αρχής συμφωνία τους με τις προθέσεις της κυβέρνησης στην καθιέρωση της Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ακολούθησε η δημοσιοποίηση ενός εκτεταμένου κειμένου διαβούλευσης για το πρόγραμμα «Καλλικράτης», όπου διατυπώνονταν οι βασικές αρχές νομοθετικής πρωτοβουλίας για τη νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης στις 10 Ιανουαρίου του 2010.

Αμέσως μετά, ξεκίνησε η νομοτεχνική επεξεργασία του νομοσχεδίου, με τη συμμετοχή ανώτατων δικαστικών, έγκριτων επιστημόνων, στελεχών της δημόσιας διοίκησης, αλλά και με τον διαρκή εποικοδομητικό διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων με τους εκπροσώπους της ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ, οι οποίοι ενημερώνονταν συνεχώς σχετικά με την πορεία και τις επιμέρους επιλογές του παρόντος σχεδίου νόμου μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης, το οποίο τέθηκε σε νέα δημόσια διαβούλευση, προτού κατατεθεί, κατά το Σύνταγμα, στη Βουλή. Έτσι ολοκληρώθηκε μια εκτεταμένη και πολυμερής, κοπιώδης και εντατική προσπάθεια, η οποία κατέληξε στην ολοκλήρωση του παρόντος σχεδίου νόμου που περιλαμβάνει σχεδόν

300 άρθρα και καλύπτει όλες τις θεμελιώδεις πτυχές ενός ιδιαίτερα φιλόδοξου μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος.

Μια μεταρρύθμιση που αποτελεί και δημιουργική απάντηση στην κρίση

Οι δομικές αλλαγές για τη ριζική ανασύνταξη του κράτους είναι η κατάλληλη απάντηση στην πολύπλευρη κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα. Η σημερινή προβληματική δομή και η ραγδαία επιδείνωση της λειτουργίας του κράτους τα τελευταία χρόνια, είναι κύριος λόγος γιγάντωσης του δημοσιονομικού προβλήματος και εμπόδιο στην ανάπτυξη. Είναι, βέβαια, γεγονός, ότι κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια καταβλήθηκαν έντονες προσπάθειες για την υπέρβαση του συγκεντρωτισμού που απέδωσε στο ελληνικό κράτος τον «τίτλο» του πιο συγκεντρωτικού στην Ευρώπη. Οι διαδοχικές προσπάθειες μεταφοράς αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες, με σημαντικές τομές, όπως η καθιέρωση της κρατικής περιφέρειας, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, η υλοποίηση των συνενώσεων με το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» Δήμων και Κοινοτήτων, και η καθιέρωση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), αναβάθμισαν ουσιαστικά τη θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πολιτικο-διοικητικό μας σύστημα χωρίς, όμως, να την καταστήσουν τόσο ισχυρή και αποτελεσματική, όσο απαιτούν οι ανάγκες για εξυπηρέτηση του πολίτη, για την ανάπτυξη της χώρας και για την εναρμόνιση στο ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Με το παρόν σχέδιο νόμου («Πρόγραμμα Καλλικράτης») επιχειρείται ο συνολικός επανασχεδιασμός των επιπέδων διακυβέρνησης, σε μια Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Μια Νέα Αρχιτεκτονική, η οποία:

- κινείται εντός του πλαισίου που ορίζει το Σύνταγμα: επιτελικό κράτος με αποκεντρωμένα όργανα εξοπλισμένα με αποφασιστικές αρμοδιότητες και δύο λειτουργικούς βαθμούς αυτοδιοίκησης, ικανούς να ανταποκριθούν στις ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, συνδυάζοντας τη δημοκρατική συμμετοχή με την αποτελεσματική διευθέτηση των τοπικών υποθέσεων και την εξυπηρέτηση του πολίτη,
- αφήνει πίσω τον παραδοσιακό συγκεντρωτισμό, αποκεντρώνει τη διοίκηση και της προσδίδει χαρακτηριστικά όπως ευελιξία, αποτελεσματικότητα, αξιοποίηση τοπικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων που συναντώνται σε όλα τα προηγμένα κράτη. Εκτός από αναπτυξιακό εφαλτήριο, η Νέα Αρχιτεκτονική αναμένεται να επηρεάσει θετικά τα δημοσιονομικά μεγέθη, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ και του κράτους γενικότερα, όπως επίσης να συμβάλλει θετικά στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό φαινόμενων αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.
- οργανώνει την άσκηση της εξουσίας με όρους διεύρυνσης της συμμετοχής του πολίτη και εμπάθυνσης της δημοκρατίας, αλλά και ανάδειξης του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών οργανώσεων και του εθελοντισμού,

- αξιοποιεί νέα εργαλεία και τις νέες μεθόδους της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της αυτόματης εξυπηρέτησης, με διαδραστικές υπηρεσίες,
- γίνεται το θεσμικό «κλειδί» για την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας, προσανατολίζοντας τις κρατικές δομές και λειτουργίες στις ανάγκες της πράσινης ανάπτυξης,
- ενσωματώνει τις αρχές της διαφάνειας, της ανοιχτής διακυβέρνησης, της αξιολόγησης και της λογοδοσίας στη διοικητική λειτουργία αλλά και της αξιοκρατίας στην πρόσληψη του προσωπικού, που απαλλάσσει πλέον την τοπική αυτοδιοίκηση από μια διαρκή κριτική.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πόρων των φορολογούμενων πολιτών μέσω του περιορισμού του αριθμού των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων και στην εξορθολογισμένη διαχείριση. Ταυτόχρονα, το σημαντικότερο πλεονέκτημα της Νέας Αρχιτεκτονικής είναι η αναπτυξιακή της προοπτική. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων ΟΤΑ τους καθιστά ικανούς να διευκολύνουν, να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών, να καταστούν, δηλαδή, βασικός συντελεστής της τοπικής ανάπτυξης. Θα πρόκειται για μια ανάπτυξη νέου τύπου που τα κύρια χαρακτηριστικά της θα βασίζονται στην αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, στο σεβασμό στο περιβάλλον και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» στόχο έχει να προσδώσει στη χώρα μια σταθερή και σύγχρονη διοικητική και αυτοδιοικητική δομή μόνιμου χαρακτήρα. Σχεδιάστηκε με την επίγνωση δηλαδή ότι πρέπει να ξεπεραστεί η προσέγγιση προσωρινών λύσεων, περιοριζόμενη σε μεταβατικές λύσεις που θα δημιουργούσαν σύντομα ανάγκες νέων παρεμβάσεων, αναπαράγοντας εκκρεμότητες. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός που παρουσιάζεται με τη Νέα Αρχιτεκτονική έχει μακρόπνοα χαρακτηριστικά, ικανά να ανταποκριθούν όχι μόνο στις σημερινές αλλά και στις μελλοντικές ανάγκες ανάπτυξης με τις απαραίτητες ασφαλώς προσαρμογές που ίσως καταστούν αναγκαίες.

Η Νέα Αρχιτεκτονική θεμελιώνει μια νέα, εξορθολογισμένη δομή του κράτους:

- Κεντρικό χαρακτηριστικό της είναι ο ολοκληρωμένος και συστηματικός σχεδιασμός που απαντά στα προβλήματα της αποσπασματικής και κατακερματισμένης έως τώρα προσέγγισης. Πρόκειται για συντονισμένες παρεμβάσεις στο σύνολο της αρχιτεκτονικής, οι οποίες συγκροτούν ένα νέο οικοδόμημα που δίνει έμφαση στη συνάρθρωση, τη συνέργεια και την αλληλεξάρτηση των επιπέδων κεντρικής – αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Η δε αναδιάταξη των επιπέδων της Αυτοδιοίκησης οδηγεί στη ριζική αλλαγή του κεντρικού κράτους, αναδεικνύοντας τον επιτελικό, συντονιστικό και ελεγκτικό χαρακτήρα του.
- Πυρήνας της Νέας Αρχιτεκτονικής είναι μία σαφής οριοθέτηση αρμοδιοτήτων και η ολοκληρωμένη άσκηση δημοσίων πολιτικών σε κάθε επίπεδο, ώστε να είναι ξεκάθαρο σε κάθε πολίτη, για κάθε ανάγκη του, ποιος είναι αρμόδιος, τι πρέπει να

κάνει και να εξυπηρετείται σε ένα επίπεδο είτε στο Δήμο, είτε στην Περιφέρεια, είτε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

- Θεμελιώδη επιλογή συνιστά η αναβάθμιση της δημοκρατικής λειτουργίας της αυτοδιοίκησης, τόσο με τον εμπλουτισμό συμμετοχικών διαδικασιών, όπως η διαβούλευση, όσο και με τη βελτίωση της αντιπροσώπευσης.
- Βασικό κριτήριο είναι η δημιουργία ισχυρών διοικητικών ενοτήτων, ώστε να είναι σε θέση να ασκήσουν με αποτελεσματικό, ποιοτικό, διαφανή και βιώσιμο τρόπο το σύνολο των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται.
- Γνώμονας των οργανωτικών επιλογών είναι ο πολίτης και η εξυπηρέτηση των αναγκών του. Γι' αυτό η συγκρότηση ισχυρότερων και μεγαλύτερων ενοτήτων συνοδεύεται από την παροχή των διοικητικών υπηρεσιών όσο το δυνατό πιο κοντά στον πολίτη, με την ενίσχυση της υπόστασης του χωριού και της γειτονιάς, ως ζωντανών κυττάρων της τοπικής κοινωνίας.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξασφαλίζει έτσι μια δραστικά ξεκάθαρη, στέρεα και λειτουργική δομή που επιτρέπει:

- μια νέα ποιότητα στη λειτουργία της με την αξιοποίηση του αυτοδιοικητικού δυναμικού για την εξυπηρέτηση του πολίτη και την αναβάθμιση των συνθηκών της ζωής του αλλά και την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας,
- ουσιαστικό περιορισμό των λειτουργικών δαπανών και οικονομιών κλίμακας σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, ώστε να προωθηθεί μια ευρύτατη μεταρρύθμιση χωρίς νέες δαπάνες και νέους φόρους,
- την αναδιάρθρωση του προσωπικού, την οποία συνεπάγεται η μεταφορά αρμοδιοτήτων και την εξορθολογισμένη κατανομή και αξιοποίησή του, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες που προκύπτουν,
- την αντιμετώπιση των προβλημάτων επικαλύψεων αρμοδιοτήτων, τις αντιφατικές και αντικρουόμενες αποφάσεις, με την ολοκληρωμένη διαχείριση πολιτικών σε κάθε επίπεδο.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» δεν περιορίζεται σε μια βαθμίδα ή μια κατηγορία φορέων αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης. Η εξέλιξη αυτή εναρμονίζει και το ελληνικό μοντέλο διακυβέρνησης στο θεσμικό κεκτημένο του νομικού και πολιτικού πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης των κρατών και των Περιφερειών. Σε αυτό το κεκτημένο, θεμελιώδη ρόλο διαδραματίζει η αρχή της επικουρικότητας και το τεκμήριο της αρμοδιότητας υπέρ της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τα οποία, η ανάπτυξη μιας περιοχής, η ικανοποίηση και η διευθέτηση τοπικών αναγκών δεν μπορούν παρά να προέρχονται από όργανα και θεσμούς που έχουν ειδικό και άμεσο δεσμό με το τοπικό στοιχείο, γνωρίζουν τα προβλήματα, βιώνουν τις ανάγκες, ελέγχουν και κυρίως ελέγχονται αποτελεσματικότερα.

Με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» επιχειρείται η διοικητική, οικονομική, πολιτική αλλά και ηθική επαναθεμελίωση της αυτοδιοίκησης. Έτσι, δίδεται η κατάλληλη απάντηση στη

γραφειοκρατία και αναποτελεσματικότητα, στο εύλογο αίσθημα των πολιτών ότι τα χρήματά τους δεν πιάνουν τόπο. Επίσης, απαντούμε στην απαξίωση στην οποία άδικα εκτίθενται αιρετοί και εργαζόμενοι. Παρά τις προσπάθειές τους, οι διαρθρωτικές αδυναμίες του σημερινού πολυδιασπασμένου και αποσπασματικά ρυθμισμένου διοικητικού πλαισίου, δεν επιτρέπουν την εξυπηρέτηση του πολίτη και εμποδίζουν την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» δεν συνεπάγεται μόνο αποκέντρωση αρμοδιοτήτων αλλά και αποκέντρωση πόρων και προσωπικού, αποκέντρωση ευθύνης και λογοδοσίας – συνιστά μια κίνηση εμπιστοσύνης προς το θεσμό της αυτοδιοίκησης.

Μέτρο για την αξιολόγηση της επιτυχίας της είναι η αναβάθμιση της καθημερινότητας του πολίτη, η ενίσχυση της επαγγελματικής δράσης και της επιχειρηματικότητας, η αναβάθμιση του ρόλου των αιρετών και των συνθηκών εργασίας των εργαζόμενων της αυτοδιοίκησης, η σωστή διαχείριση των δημόσιων πόρων και η συμβολή στη δημοσιονομική ανάταξη και την αναπτυξιακή επανεκκίνηση της χώρας μας.

Μια μεταρρύθμιση που αναδιοργανώνει τον αναπτυξιακό σχεδιασμό

Η αναδιοργάνωση της περιφερειακής αποκέντρωσης και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης υπαγορεύεται από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, τις γενικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, τον διεθνή ανταγωνισμό για την ανάπτυξη των περιφερειών και την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων που προέρχονται από την περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις βρίσκονται σε αρμονία με τους Συνταγματικούς κανόνες της χώρας, τα αναπτυξιακά προγράμματα που υλοποιούνται στην Ελλάδα, τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της ευρωπαϊκής ένωσης, καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού.

Οι υφιστάμενες 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας μετατρέπονται σε αυτοδιοικούμενες περιφέρειες, με αιρετά όργανα, νέες αρμοδιότητες και πόρους. Σε αυτή την φάση κρίθηκε ότι δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε επωφελές να υπάρξουν μεταβολές στον χάρτη των περιφερειών της χώρας. Οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας, είκοσι τέσσερα χρόνια μετά τη θεσμοθέτησή τους, έχουν αποκτήσει μια διοικητική λειτουργία που τις καθιστά χρήσιμες και αποτελεσματικές στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Στην διατήρηση των 13 περιφερειών κατατείνει και η ανάλυση κόστους οφέλους σε μια σειρά από ενδεχόμενες αλλαγές τους. Επιπλέον, οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει μέχρι σήμερα πολλά περιφερειακά προγράμματα από τα οποία έχει αποκτηθεί τεράστια εμπειρία. Η αλλαγή των περιφερειών θα δημιουργούσε προβλήματα στην απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Αυτό θα έπρεπε να αποφευχθεί εν μέσω μιας μεγάλης οικονομικής κρίσης, καθώς η απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί ζωτική συνθήκη για την οικονομία των περιφερειών της χώρας. Οι περιφέρειες αποτελούν, επίσης, μηχανισμούς παραγωγής πολιτικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς έχουν λειτουργήσει σε αυτές αντιπροσωπευτικά όργανα με συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων και φορέων ανάπτυξης για πολλά χρόνια. Τέλος, οι περιφέρειες έχουν διαμορφώσει μια 'περιφερειακή' ταυτότητα, ενώ αρκετές από αυτές ταυτίζονται με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας.

Όμως, η μετατροπή των υφιστάμενων περιφερειών σε βαθμίδα αυτοδιοίκησης δημιουργεί την ανάγκη δημιουργίας νέων αποκεντρωμένων δομών κρατικής διοίκησης. Για το λόγο αυτό, δημιουργούνται επτά αποκεντρωμένες διοικήσεις, ο αριθμός των οποίων τεκμηριώνεται τόσο με την ανάλυση των οικονομικών, κοινωνικών, χωροταξικών και γεωγραφικών δεδομένων των περιφερειών, όσο και από την συγκριτική αξιολόγηση του κόστους και οφέλους με βάση όλα τα εναλλακτικά σενάρια. Η «περιφερειοποίηση» αυτή είναι προτιμότερη τόσο από την προηγούμενη, όσο και από πολλές άλλες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν.

Με τις επτά αποκεντρωμένες κρατικές διοικήσεις εξασφαλίζονται ισχυρές διοικητικές ενότητες στην περιφέρεια και αποκεντρώνεται περισσότερο η κρατική λειτουργία. Η κρατική διοίκηση αναλαμβάνει μεγαλύτερο εύρος αρμοδιοτήτων που θα παρέχονται πιο κοντά στον πολίτη. Εξασφαλίζεται καλύτερος συντονισμός του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο. Οι αποκεντρωμένες κρατικές διοικήσεις θα παρέχουν το σημείο συνάντησης και συνεργασίας της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, της περιφερειακής αυτοδιοίκησης και της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Αυτό θα εξασφαλιστεί με την λειτουργία του συμβουλίου περιφερειακής διοίκησης. Το συμβούλιο αυτό θα αποτελείται καταρχήν από τον Γενικό γραμματέα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, τους εκλεγμένους περιφερειάρχες και τους γενικούς διευθυντές των περιφερειών και εκπροσώπους των Περιφερειακών Ενώσεων των Δήμων. Το Συμβούλιο αυτό θα έχει γενική αρμοδιότητα σε ζητήματα σχεδιασμού στην γεωγραφική ενότητα αναφοράς του.

Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, η περιφέρεια και η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση συνιστούν αυτοτελή συστήματα διοίκησης με ξεχωριστές αρμοδιότητες και λειτουργίες. Η δημιουργία μιας ενιαίας και συνεκτικής δομής κρατικής διοίκησης σε περιφερειακό επίπεδο, εξασφαλίζει ευρύτερη αποκέντρωση αρμοδιοτήτων της κεντρικής διοίκησης, καλύτερο συντονισμό των αποκεντρωμένων υπηρεσιών των διαφόρων υπουργείων και ενότητα της διοικητικής λειτουργίας του κράτους. Παράλληλα, οι αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης διευρύνονται, εξασφαλίζονται νέοι πόροι και παρέχονται νέα εργαλεία για την διεκπεραίωση τους ρόλου και των λειτουργιών της. Άλλωστε, η συμπληρωματικότητα και συνοχή των λειτουργιών της κρατικής διοίκησης με την τοπική αυτοδιοίκηση υπηρετούν ένα κοινό σκοπό – την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας, της ισόρροπης οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Για το λόγο αυτό, κάθε διοικητικό επίπεδο καταρτίζει αναπτυξιακό σχέδιο, στο πλαίσιο του δημοκρατικού προγραμματισμού και της αρχής της επικουρικότητας.

Μια μεταρρύθμιση που εναρμονίζεται με τη συνθήκη της Λισσαβόνας

Από την 1^η Δεκεμβρίου 2009 έχει τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβόνας. Έτσι, η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία (πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ») εναρμονίζεται και συμβαδίζει με αρχές και αξίες που αποτελούν τη βάση για το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εφαρμοστεί, αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βασικές αρχές του παρόντος σχεδίου νόμου είναι αφ' ενός ο περιορισμός των διοικητικών δομών σε δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης, τους Δήμους και τις Περιφέρειες, και μία

Αποκεντρωμένη Διοίκηση, αφετέρου η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των δύο βαθμών της αυτοδιοίκησης επί της αρχής της δοτής αρμοδιότητας, όπως αυτή σαφέστατα διαπνέει τη Συνθήκη της ΕΕ. Έτσι, οι δύο βαθμοί λειτουργούν μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους απονέμονται και οι σχέσεις τους δεν είναι σχέσεις ιεραρχίας και ελέγχου αλλά σχέσεις συνεργασίας και συναλληλίας.

Οι νέες, λιγότερες και ενισχυμένες δομές, μπορούν να εντάξουν καλύτερα στον τρόπο λειτουργίας τους τις βασικές αρχές της Συνθήκης της Λισσαβόνας, δηλ. τις εγγύτητας, της διαφάνειας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (διαδικασία λήψης αποφάσεων, διοικητική και οικονομική διαφάνεια, εκλογικές διαδικασίες, συμμετοχή κοινωνίας των πολιτών, δημόσια ηθική αιρετών και προσωπικού της αυτοδιοίκησης), της εξωστρέφειας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συμμετοχικής δημοκρατίας αλλά και της εμπάθουσας.

Αυτή η τελευταία έννοια, τόσο βασική για την ουσιαστική ολοκλήρωση της ΕΕ, αποτελεί πρόκληση, καθώς για να επιτευχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χρειάζεται να ξεκινήσει ήδη από τα πρώτα επίπεδα διακυβέρνησης, δηλ. την αυτοδιοίκηση. Προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται σαφέστατα και το παρόν σχέδιο νόμου, όταν εμπεριέχει και προωθεί την έννοια της εξωστρέφειας της αυτοδιοίκησης και της ενίσχυσης της αντίληψης εκ μέρους της ότι το έργο το οποίο επιτελείται σε κοινοτικό επίπεδο είναι έργο το οποίο επηρεάζει αλλά και μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση του και η αυτοδιοίκηση. Όλα αυτά αποτυπώνονται μέσα από διατάξεις σχετικά με τα δίκτυα αδελφοποιήσεων, τις διεθνείς συνεργασίες, τα κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, τη συμμετοχή των αιρετών στην Επιτροπή των Περιφερειών, με την συνακόλουθη εμπλοκή της στη διαδικασία παραγωγής κοινοτικών πολιτικών. Σε αυτήν τη διαδικασία, γίνεται ένα επιπλέον άνοιγμα με την ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών, όπως και με τα δημοψηφίσματα, τα τοπικά συμβούλια νέων, την πλήρη διαφάνεια και την πρόσβαση των πολιτών σε όλες τις αποφάσεις και τις υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης.

Οι ρυθμίσεις του Καλλικράτη στοχεύουν να εξασφαλίσουν για τη σύγχρονη αυτοδιοίκηση το χαρακτήρα της εγγύτητας στη λήψη αποφάσεων, της χρηστής διακυβέρνησης, της εποπτείας και του ελέγχου, της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, της ενίσχυσης του ρόλου και των δικαιωμάτων του πολίτη, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ουσιαστικά της πολυ-επίπεδης διακυβέρνησης. Σε ένα τέτοιο σχήμα λαμβάνονται υπ' όψιν και συμμετέχουν όλες οι βαθμίδες στην επαναθεμελίωση της αυτοδιοίκησης, του κράτους και, τελικά, της ΕΕ, ενώ οι σχέσεις που καθιερώνονται δεν έχουν ιεραρχικό αλλά συνεργατικό και συμπληρωματικό χαρακτήρα και λαμβάνονται υπ' όψιν οι εκάστοτε ιδιαιτερότητες.

Μια νέα Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση

Με το συνολικό επανασχεδιασμό των επιπέδων διοίκησης της χώρας, το παρόν σχέδιο νόμου διασφαλίζει πλέον την ισότιμη συμμετοχή των δήμων και των νέων αυτοδιοικούμενων Περιφερειών, ως πραγματικών εταίρων στη χάραξη και στο συντονισμό της ευρωπαϊκής

πολιτικής στο πολυεπίπεδο μοντέλο διακυβέρνησης της ΕΕ, όπως αυτό αποτυπώθηκε στη Λευκή Βίβλο για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση, η οποία υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της Επιτροπής των Περιφερειών στις 17 Ιουνίου του 2009.

Η σημερινή παγκόσμια κρίση αναδεικνύει τη σημασία της χρηστής διακυβέρνησης και την αναγκαιότητα της στενής συνεργασίας για τις 95.000 περίπου περιφερειακές και τοπικές αρχές της Ευρώπης για τη χάραξη και υλοποίηση των κοινοτικών πολιτικών, δεδομένου ότι αυτές είναι αρμόδιες για την υλοποίηση του 70% περίπου της κοινοτικής νομοθεσίας και, επομένως, διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού σχεδίου για την οικονομική ανάκαμψη. Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση ενσωματώνει τους στόχους των περιφερειακών και τοπικών αρχών στις στρατηγικές της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται την αμοιβαία ευθύνη των επιμέρους επιπέδων διακυβέρνησης στη διατύπωση των κοινοτικών πολιτικών και τη μέγιστη αντιπροσωπευτικότητα των ενδιαφερόμενων φορέων. Υπό αυτές τις συνθήκες, η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, προωθεί μια εδαφική προσέγγιση στις στρατηγικές ανάπτυξης και προβάλλει ως εναλλακτική θεσμική επιλογή στις εγγενείς αδυναμίες των συγκεντρωτικών και τομεακών προσεγγίσεων που επικράτησαν επί μακρόν στην αναπτυξιακή πολιτική.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», αναγνωρίζοντας τον κρίσιμο ρόλο των ΟΤΑ για την εδαφική στρατηγική ανάπτυξης και λαμβάνοντας υπόψη τους δύο πρωταρχικούς στόχους της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, δηλαδή την ενθάρρυνση της συμμετοχής στην ευρωπαϊκή διαδικασία και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης, προχώρησε σε σημαντικές στρατηγικές επιλογές.

Ως προς τον πρώτο στόχο, το παρόν σχέδιο νόμου αναβαθμίζει το επιχειρησιακό δυναμικό των δήμων και των περιφερειών για την άσκηση ολοκληρωμένων αναπτυξιακών πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Άλλωστε, ο σεβασμός της αρχής της επικουρικότητας και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση συνιστούν έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες: η μία αφορά αρμοδιότητες των διαφορετικών επιπέδων εξουσίας και η άλλη δίνει έμφαση στη διαδραστικότητά τους. Μάλιστα, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης και την επίτευξη των στόχων της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, το παρόν σχέδιο νόμου προβλέπει και για τους δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης τη δυνατότητα συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς ομίλους εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που συνεισφέρουν στην προώθηση νέων εταιρικών σχέσεων μεταξύ των δημόσιων αρχών με τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς.

Ως προς τον δεύτερο στόχο, δηλαδή την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης, το παρόν σχέδιο νόμου προχωρεί στη θεσμική αναγνώριση της συλλογικής λειτουργίας της αυτοδιοίκησης, με όργανα όπως η Εκτελεστική Επιτροπή, οι αντιδήμαρχοι και οι αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, με την εσωτερική αποκέντρωση στους νέους δήμους και με την θέσπιση του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης. Έτσι υλοποιούνται οι συστάσεις της Λευκής Βίβλου για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση ως προς την εφαρμογή στο εσωτερικό των κρατών-μελών, αρχών και μηχανισμών διαβούλευσης, συντονισμού, συνεργασίας και αξιολόγησης.

Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η συγκέντρωση των αποφάσεων σε ένα επίπεδο εξουσίας και προωθείται η συνυπευθυνότητα όλων των επιπέδων διοίκησης. Διασφαλίζεται λοιπόν ότι οι πολιτικές εφαρμόζονται στο εγγύτερο προς τον πολίτη επίπεδο διοίκησης. Τέλος, επιδιώκεται η τόνωση της συμμετοχικής δημοκρατίας και της διαφάνειας μέσω της εφαρμογής μεθόδων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Οι ρυθμίσεις που περιέχονται στο παρόν σχέδιο νόμου επεκτείνουν τη συνεργασία των αιρετών αρχών με τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών με θεσμούς όπως η επιτροπή διαβούλευσης και το συμβούλιο ένταξης μεταναστών.

Η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση και η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση συνιστούν αυτοτελή συστήματα διοίκησης με ιδιαίτερες αρμοδιότητες και λειτουργίες. Η δημιουργία μίας ενιαίας και συνεκτικής δομής της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης εξασφαλίζει καλύτερο συντονισμό των αποκεντρωμένων υπηρεσιών των διαφόρων υπουργείων καθώς και την ενότητα της διοικητικής λειτουργίας του κράτους. Παράλληλα, διευρύνονται οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης, εξασφαλίζονται νέοι πόροι και παρέχονται νέα εργαλεία για τη διεκπεραίωση του ρόλου και των λειτουργιών της. Η συμπληρωματικότητα και συνοχή των λειτουργιών της κρατικής διοίκησης με την τοπική αυτοδιοίκηση υπηρετούν έναν κοινό σκοπό- την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας, την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή της χώρας.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Α. Η ΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΑΝΑΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Η τολμηρή μεταρρύθμιση του προγράμματος «Ι. Καποδίστρια», που βελτίωσε αισθητά την τοπική αυτοδιοίκηση, δεν δημιούργησε, ωστόσο, σε όλη τη χώρα, αποτελεσματικούς δήμους με οικονομική αυτάρκεια και δυνατότητα άντλησης ιδίων πόρων, ούτε διοικητική ικανότητα με καλά οργανωμένες υπηρεσίες και ανθρώπινο δυναμικό, που να αξιοποιούν τις νέες δυνατότητες και νέες τεχνολογίες για την παροχή ποιοτικά αναβαθμισμένων υπηρεσιών.

Επιπλέον, η Πολιτεία δεν στήριξε ουσιαστικά τους νέους ΟΤΑ με πολιτικές προγραμματικής, οργανωτικής και λειτουργικής αναβάθμισης καθώς και με επαρκή χρηματοδότηση, ούτε προχώρησε σε μια σχεδιασμένη, με ενιαίο τρόπο, και ολοκληρωμένη αλλαγή του διοικητικού συστήματος της χώρας, με αποτέλεσμα το κάθε βήμα να μένει μετέωρο. Επίσης, το δημοτικό σύστημα διακυβέρνησης παρέμεινε χωρίς ουσιαστικές αλλαγές. Έτσι διαμορφώθηκαν ορισμένες κοινές, εν πολλοίς, παραδοχές σχετικά με την αλλαγή της δομής της τοπικής αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης στην χώρα μας, οι οποίες ήταν αποτέλεσμα μιας μακράς διαδικασίας δημοσίου διαλόγου, επιστημονικής προεργασίας και προβληματισμού. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, η οποία αξιοποίησε τόσο τις εγχώριες μεταρρυθμιστικές εμπειρίες όσο και τα παραδείγματα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, συγκροτήθηκε ευρεία συναίνεση για την μεγάλη διοικητική μεταρρύθμιση που προτείνεται με το παρόν νομοσχέδιο.

Στο πλαίσιο της Νέας Αρχιτεκτονικής επαναθεμελιώνεται η πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους, ανεξαιρέτως σε όλη τη χώρα. Οι νέοι δήμοι καθίστανται έτσι ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία και τις νέες μεθόδους διοίκησης ώστε να υποδεχθούν διευρυμένες αρμοδιότητες. Η συγκρότηση των δήμων σε πληθυσμιακά και χωρικά μεγαλύτερες γεωγραφικές μονάδες, διευκολύνει την ανάπτυξη ενός ισχυρότερου διοικητικού συστήματος, που ικανοποιεί δύο κυρίως στόχους: Οι δήμοι να αποτελέσουν έτσι ισχυρές μονάδες τοπικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα να εξελίσσονται σε αποτελεσματικούς διαχειριστές υπηρεσιών, ιδίως στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην ποιότητά της. Σε αυτή τη λογική, η μείωση του αριθμού των Δήμων συμπεριλαμβάνει για πρώτη φορά και το σύνολο της Αττικής (σήμερα 102 δήμοι και 20 κοινότητες) και της Θεσσαλονίκης (45 δήμοι).

Για πρώτη φορά για το σκοπό αυτό υιοθετούνται ορθολογικά και αντικειμενικά κριτήρια για την οριοθέτηση των διοικητικών ορίων των νέων ΟΤΑ. Τα κριτήρια αυτά πηγάζουν από το Σύνταγμα το οποίο στο άρθρο 101 παρ.2 αναφέρει ότι: «Η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες». Τα κριτήρια αυτά θέτουν το γενικό πλαίσιο για την περαιτέρω εξειδίκευσή τους, ανταποκρίνονται, δε, παραλλήλως, και στο αντίστοιχο γενικό περίγραμμα, όπως αυτό καθορίστηκε στο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ (Κυλλήνη, 2007).

Συγκεκριμένα ορίστηκαν επτά κατηγορίες κριτηρίων:

α) Πληθυσμιακά (ο αριθμός των δημοτών, ο αριθμός των κατοίκων, η πληθυσμιακή πυκνότητα, η κατανομή των κατοικιών).

β) Κοινωνικά (το μέσο μέγεθος νοικοκυριού, οι μορφωτικοί δείκτες, το ποσοστό αλλοδαπών).

γ) Οικονομικά (η απασχόληση, η δομή της απασχόλησης, η εργασιακή κινητικότητα, το εισόδημα).

δ) Γεωγραφικά (το σχήμα, η προσβασιμότητα, τα δίκτυα υποδομών).

ε) Αναπτυξιακά (η δομή της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα της τοπικής ανάπτυξης, η ύπαρξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων, η συμμετοχή σε Κοινοτικά και Εθνικά Προγράμματα).

στ) Πολιτιστικά, Ιστορικά και

ζ) Χωροταξικά κριτήρια, με τα οποία επιδιώκεται:

ι) Η γεωγραφική / χωρική ολοκλήρωση των διαφόρων κοινωνικών, διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών, εξυπηρετήσεων και υποδομών που διασφαλίζουν συνθήκες βιωσιμότητας.

ii) Η γεωγραφική κινητικότητα και τα χωρικά πεδία που αυτή διαμορφώνει σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την απασχόληση και σε συνδυασμό με τις λειτουργικές εξαρτήσεις και επιρροές μεταξύ των οικιστικών κέντρων.

iii) Η ταυτότητα του τόπου που αναφέρεται στο συμβολικό και στο σημειολογικό επίπεδο για την τοπική κοινωνία.

Πέραν των κριτηρίων αυτών, οι νέοι Δήμοι που προκύπτουν από τη νέα χάραξη, ταυτόχρονα με τα λειτουργικά και οικονομικά τους χαρακτηριστικά, συμβάλλουν στην ενδυνάμωση της συμμετοχής του πολίτη, των θεσμών και διαδικασιών τοπικής δημοκρατίας ακολουθώντας τη σημερινή πραγματικότητα επαφής του πολιτικού προσωπικού του ΟΤΑ με τον πολίτη. Η νέα, λοιπόν, διοικητική διαίρεση βασίζεται στην υπάρχουσα με στόχο την αναλογικότερη αντιπροσώπευση και κατ' επέκταση την ενδυνάμωση του δημοκρατικού πολιτεύματος.

B. Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ως Β΄ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι αρμοδιότητες που δόθηκαν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ήταν εξ αρχής σε μεγάλο βαθμό γραφειοκρατικού διεκπεραιωτικού χαρακτήρα, που δυσχέραναν την αποτελεσματικότητα του θεσμού, παρά τις προσπάθειες των αιρετών, οι οποίοι με περιορισμένα μέσα και προσωπικό, προσπάθησαν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις. Η ανάγκη για συγκρότηση της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης στο επίπεδο μίας μεγαλύτερης ενότητας προκύπτει πλέον πειστικά:

- Οι εξελίξεις απέδειξαν ότι η συγκρότηση του δεύτερου βαθμού της αυτοδιοίκησης στα όρια των σημερινών νομών καθιστά ανέφικτη την ανάληψη της ευθύνης για το σχεδιασμό και την άσκηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την ανάπτυξη στην περιοχή τους. Η άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής προϋποθέτει ευρύτερες ενότητες.
- Η αναδιάταξη των δήμων σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες που αναλαμβάνουν περισσότερες αρμοδιότητες επιβάλλει την αναδιάταξη του δεύτερου βαθμού σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβουν νέες αρμοδιότητες, ιδίως στην ανάπτυξη.
- Η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση στα όρια των νομών αποδείχθηκε ότι δυσκολεύει την αποτελεσματική συμμετοχή στα ευρωπαϊκά όργανα, όπως την Επιτροπή των Περιφερειών, στα οποία οι περιφέρειες των άλλων κρατών – μελών έχουν ουσιαστικό ρόλο και λόγο.

Όλα τα παραπάνω επιβάλλουν τη συγκρότηση του δεύτερου βαθμού της αυτοδιοίκησης σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες που επιτρέπουν ένα νέο ρόλο στο θεσμό. Για τους λόγους αυτούς, η Νέα Αρχιτεκτονική κινείται σε δύο άξονες: αφενός στην ανασυγκρότηση των δευτεροβάθμιων ΟΤΑ σε επίπεδο Περιφέρειας, αφετέρου στη ριζική εσωτερική αναδιάρθρωση της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, σε συνδυασμό με την αποφασιστική ενίσχυσή της με τους απαραίτητους πόρους, ανθρώπινους και οικονομικούς, για την

εκπλήρωση της αποστολής της.

Η θεμελίωση της Περιφέρειας ως δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης:

- διασφαλίζει την αντιστοίχιση του θεσμού στις νέες λειτουργικές κλίμακες που έχουν δημιουργηθεί, μετά την ολοκλήρωση νέων δικτύων μεταφορών και άλλων υποδομών, με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, οι οποίες έχουν μεταβάλει την οικονομική και κοινωνική γεωγραφία της χώρας.
- οδηγεί, επιπλέον, σε οικονομίες κλίμακας και συγκέντρωση δυνάμεων, τηρεί δηλαδή, όρους απαραίτητους για την αποφασιστική βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της.
- εξασφαλίζει την απαραίτητη κλίμακα ώστε να αναλάβει σημαντικές αναπτυξιακές λειτουργίες.
- επιτρέπει τη μεταβίβαση και πρόσθετων αρμοδιοτήτων που ανήκουν σήμερα στις κρατικές Περιφέρειες, σε άλλους κρατικούς φορείς ή ακόμη και στο κεντρικό κράτος, με αποτέλεσμα να μειωθούν έτσι τα επίπεδα και η πολυπλοκότητα άσκησης αρμοδιοτήτων και διεκπεραίωσης διαδικασιών, προς όφελος του πολίτη, της Πολιτείας, αλλά και της οικονομίας.

Ειδικά για τους πολίτες της περιφέρειας, η δημιουργία και αποτελεσματική λειτουργία ενός ισχυρού αυτοδιοικητικού θεσμού, με πλειάδα αρμοδιοτήτων και αναπτυξιακές ευθύνες, φέρνει κοντά τους τη διοίκηση, ώστε να πάψουν να υποχρεώνονται να απευθύνονται στο κέντρο για πολλές σημαντικές υποθέσεις τους. Από την άλλη πλευρά, η ανάληψη αναπτυξιακών ευθυνών από έναν ισχυρό αιρετό θεσμό, καθιστά τους πολίτες της περιφέρειας «κύριους του οίκου τους».

Οι νέες περιφέρειες προέρχονται από τη συνένωση των υφισταμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες καταργούνται. Η χωρική ενότητα των νέων οργανισμών περιλαμβάνει τις εδαφικές περιφέρειες των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Οι οργανισμοί της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τις σημερινές 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τις 3 διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία, δηλαδή ένα σύνολο 76 διοικητικών ενοτήτων, εξελίσσονται σε αιρετές περιφέρειες σε αριθμό αντίστοιχο των σημερινών 13 κρατικών περιφερειών. Ειδικά στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη αντιμετωπίζονται με ειδικές ρυθμίσεις τα θέματα μητροπολιτικού χαρακτήρα.

Οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας είκοσι τέσσερα χρόνια μετά τη θεσμοθέτησή τους έχουν αποκτήσει διοικητική λειτουργία που τις καθιστά χρήσιμες και κατά συνέπεια συνιστούν αξιόπιστη βάση για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Επιπλέον, οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει μέχρι σήμερα πολλά περιφερειακά προγράμματα από τα οποία έχει αποκτηθεί τεράστια εμπειρία. Η αλλαγή των Περιφερειών θα δημιουργούσε προβλήματα στην απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Είναι προφανές ότι αυτό θα πρέπει να αποφευχθεί, εν μέσω μιας μεγάλης δημοσιονομικής κρίσης, καθώς η απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί ζωτική συνθήκη για την

οικονομία της χώρας. Αποτελούν, επίσης, φορείς διαμόρφωσης πολιτικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, δοθέντος ότι έχουν λειτουργήσει σε αυτές αντιπροσωπευτικά όργανα με συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων και φορέων ανάπτυξης για πολλά έτη. Τέλος, οι περιφέρειες έχουν διαμορφώσει μια 'περιφερειακή' ταυτότητα, ενώ αρκετές από αυτές ταυτίζονται με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε ότι δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε επωφελές να υπάρξουν μεταβολές στον χάρτη των Περιφερειών της χώρας.

Στα όρια αυτά συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για τον προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Εξυπηρετείται, επίσης, η αποτελεσματικότερη υπεράσπιση και διεκδίκηση των συμφερόντων των Ελληνικών περιφερειών στα αρμόδια όργανα της ΕΕ (Επιτροπή των Περιφερειών). Θεμελιώνεται, έτσι, η Περιφέρεια ως θεσμός με άμεσα αιρετά όργανα, όπως το περιφερειακό συμβούλιο, καθώς και οι αιρετοί περιφερειάρχες και αντιπεριφερειάρχες.

Στην περιφέρεια μεταφέρονται εκείνες οι αρμοδιότητες της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που ασκούνται αποτελεσματικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα από την κρατική περιφέρεια, εκτός από όσες, έχοντας αμιγώς κρατικό χαρακτήρα, οι οποίες στο πλαίσιο συνταγματικών επιταγών πρέπει παραμένουν στην αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση.

Γ. Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

Ο ολοκληρωμένος επανασχεδιασμός των δύο βαθμών της αυτοδιοίκησης προϋποθέτει τη συνάρθρωσή τους με τη κρατική αποκεντρωμένη Διοίκηση, η ύπαρξη της οποίας προβλέπεται άλλωστε από το Σύνταγμα που ορίζει ότι η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα (άρθρο 101, παρ. 1) και ότι τα αποκεντρωμένα κρατικά όργανα έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της ενότητας τους (άρθρο 101, παρ. 3). Το σημερινό σύστημα διοικητικής αποκέντρωσης των κρατικών υπηρεσιών, εμφανίζει μια σειρά από σημαντικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν:

- Μικρά μεγέθη σε σχέση με το νέο αναπτυξιακό σχεδιασμό και τα νέα δίκτυα μεταφορών της χώρας.
- Ελλείψεις ειδικευμένου προσωπικού και σημαντικές καθυστερήσεις ως προς την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων διοίκησης.
- Ατροφία και, σε αρκετές περιπτώσεις, πολιτικοποίηση του συστήματος διοικητικής εποπτείας στους ΟΤΑ, απουσία συστηματικής τεκμηρίωσης και επεξεργασίας των δεδομένων του συστήματος εποπτείας (ποσοστά και αιτίες ακυρώσεων, αριθμός προσφυγών πολιτών ανά κατηγορίες), αντιθέσεις μεταξύ του συστήματος διοικητικής εποπτείας και του συστήματος προληπτικού ελέγχου δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Η συγκρότηση της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης στην ευρύτερη ενότητα της περιφέρειας, οδηγεί στην οργάνωση της αποκεντρωμένης διοίκησης σε ευρύτερα γεωγραφικά όρια. Στην κατεύθυνση αυτή συντείνουν τα νέα δεδομένα και οι νέες σχέσεις που δημιουργούν τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα δίκτυα υποδομών αλλά και το σύστημα πόλων και αξόνων ανάπτυξης της χώρας. Στη θέση των σημερινών 13 Διοικητικών Περιφερειών συγκροτούνται 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Με τη Νέα Αρχιτεκτονική, η κρατικά αποκεντρωμένη διοίκηση οργανώνεται σε επίπεδο ευρύτερων χωρικών ενότητων, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι οποίες ανταποκρίνονται, με βάση λειτουργικά και αναπτυξιακά κριτήρια, στις απαιτήσεις της εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και προάγουν τη συνολική ανταγωνιστικότητα του Εθνικού Χώρου.

Στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστάται Γενική Γραμματεία της οποίας προϊστάται μετακλητός υπάλληλος. Στις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντάσσονται οι υπάλληλοι των υφιστάμενων Περιφερειών εκτός από εκείνους που μετατάσσονται στις Περιφέρειες.

Στις αρμοδιότητες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων :

- ανήκουν οι κρατικές υποθέσεις, οι οποίες ασκούνταν μέχρι σήμερα από τις Διοικητικές Περιφέρειες και λόγω της φύσης τους ή για συνταγματικούς λόγους δεν μπορεί να μεταφερθούν στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση και παραμένουν στην κρατική διοίκηση, π.χ. χωροταξία – πολεοδομία, περιβαλλοντική πολιτική, δασική πολιτική και μεταναστευτική πολιτική,
- εντάσσονται όσες κρατικές αρμοδιότητες σταδιακά αποκεντρώνονται επειδή δεν είναι απαραίτητο να ασκούνται από την κεντρική διοίκηση, διευκολύνοντας την αποτελεσματική άσκηση του επιτελικού, συντονιστικού και ελεγκτικού της ρόλου,
- εντάσσονται, όπου αυτό κριθεί σκόπιμο, και καθ' ύλην αποκεντρωμένες υπηρεσίες των υπουργείων.

Δ. ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΤΑ

Η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των δήμων καθώς και των ορίων τους, επιβάλλει τον επανασχεδιασμό του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης. Η ενσωμάτωση των νέων αρχών δημοκρατικής διακυβέρνησης οδηγεί στην αναβαθμισμένη συμμετοχή του πολίτη, στη διαβούλευση πριν τη λήψη των αποφάσεων, στη διαφανή άσκηση της εξουσίας και στην υποχρεωτική λογοδοσία όποιου ασκεί δημόσια εξουσία, επιβάλλει την επαναξιολόγηση των δημοτικών θεσμών διακυβέρνησης, την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό τους αλλά και την αποκεντρωμένη διάρθρωσή τους, ώστε να επιτρέπουν την αμεσότερη και αποτελεσματικότερη συμμετοχή και εξυπηρέτηση του δημότη.

Αντίστοιχος πρέπει να είναι και ο σχεδιασμός του συστήματος διακυβέρνησης για τις νέες αυτοδιοικούμενες Περιφέρειες, ο οποίος όμως πρέπει να λάβει υπόψη του και τις διαφορές μεγεθών και λειτουργιών μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ενίσχυση της συλλογικής λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης

- Δημιουργείται νέο όργανο, η Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία στους Δήμους αποτελείται από το Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους και στην Περιφέρεια από τον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες και αποτελεί το συλλογικό όργανο άσκησης, συντονισμού και λογοδοσίας της εκτελεστικής λειτουργίας στην αυτοδιοίκηση. Με τον τρόπο αυτό, περιορίζεται η συγκέντρωση εξουσίας σε ένα μόνο πρόσωπο.
- Ενισχύεται ο θεσμός της δημοτικής και περιφερειακής αποκέντρωσης με τον ορισμό τοπικών αντιδημάρχων και αιρετών αντιπεριφερειάρχων με τοπική αρμοδιότητα. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται τόσο η μέριμνα για τα ιδιαίτερα τοπικά συμφέροντα του δήμου που συνενώνεται ή της νομαρχίας που καταργείται, όσο και η εκ του σύνεγγυς διεύθυνση σημαντικών υπηρεσιών που βρίσκονται σήμερα εκεί.
- Συγκροτούνται συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων στα σημερινά τοπικά διαμερίσματα και σε δήμους άνω των 2.000 κατοίκων που συνενώνονται με γνώμονα την ενδυνάμωση της δημοτικής αποκέντρωσης με την παροχή νέων και ουσιαστικών αρμοδιοτήτων.
- Στα σημερινά τοπικά διαμερίσματα κάτω των 2000 κατοίκων συγκροτούνται συμβούλια τοπικών κοινοτήτων με ενισχυμένες αρμοδιότητες και οικονομικούς πόρους. Θεσπίζεται, επίσης, συμμετοχή των προέδρων τους στα δημοτικά συμβούλια με ψήφο, όποτε αποφασίζεται ζήτημα που αφορά άμεσα την κοινότητά τους.
- Διασφαλίζεται η εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο όλων των συνενομένων δήμων και κοινοτήτων, μέσω της εκλογής δημοτικών συμβούλων από την εκλογική τους περιφέρεια. Το ίδιο ακριβώς θα ισχύει κατ' αντιστοιχία και στις Περιφέρειες με βασικό στόχο την αποτροπή αποξένωσης των τοπικών κοινωνιών από τους αιρετούς.
- Εκλέγεται πλέον διαπαραταξιακό προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου με εκπροσώπηση και της ελάσσονος αντιπολίτευσης.

Οικονομική Επιτροπή

Η Δημαρχιακή Επιτροπή μετονομάζεται σε Οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού. Αντίστοιχη Επιτροπή θα λειτουργεί και στις Περιφέρειες.

Επιτροπή Ποιότητας ζωής

Συστήνεται στους δήμους άνω των δέκα χιλιάδων κατοίκων η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, που λειτουργεί κατ' αντιστοιχία της οικονομικής επιτροπής, με σημαντικές αρμοδιότητες σε θέματα

ποιότητας ζωής, όπως, αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμού χώρων λαϊκών αγορών, υπαίθριου εμπορίου κ.α, καθώς και σε θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Στις Περιφέρειες προβλέπεται η σύσταση, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, μέχρι δύο Επιτροπών, στις οποίες το συμβούλιο θα μεταβιβάζει αποφασιστικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητές του. Στόχος, η περαιτέρω αποσυμφόρηση του δημοτικού και περιφερειακού συμβουλίου.

Νέοι θεσμοί διαβούλευσης

Καθιερώνεται, ως νέος θεσμός διαβούλευσης, η Επιτροπή Διαβούλευσης, τόσο σε δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων όσο και στις περιφέρειες. Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, οι οποίοι μέχρι σήμερα αναζητούσαν μεμονωμένα την πρόσβαση και επιρροή στην ηγεσία του ΟΤΑ. Τα μέλη του συμβουλίου της Επιτροπής Διαβούλευσης προέρχονται από τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου ή της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων, Επιχειρήσεων, Επιστημονικούς Συλλόγους, Ομάδες Πολιτών) οι οποίοι επιλέγονται από το Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών του και από δημότες, οι οποίοι κληρώνονται από το σύνολο των εγγεγραμμένων στους οικείους εκλογικούς καταλόγους. Ειδικότερα:

- Ο συνολικός αριθμός των μελών της επιτροπής μπορεί να είναι από 25 έως 50 μέλη.
- Σε ποσοστό 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών εκπροσώπων φορέων ορίζονται επιπλέον μέλη, μετά από κλήρωση, δημότες εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους καθώς και όσοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους.
- Στις συνεδριάσεις της επιτροπής καλούνται κατά περίπτωση και συμμετέχουν και εκπρόσωποι αρμόδιων κρατικών αρχών, των τοπικών οργανώσεων πολιτικών κομμάτων, καθώς και οι επικεφαλής των παρατάξεων που εκπροσωπούνται στο συμβούλιο.

Η Επιτροπή Διαβούλευσης:

- Γνωμοδοτεί στο δημοτικό και περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με κρίσιμα ζητήματα.
- Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο.
- Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.
- Δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του ΚΔΚ.

Η διατύπωση γνώμης από την επιτροπή δημοτικής διαβούλευσης δεν αποκλείει την παράλληλη ηλεκτρονική διαβούλευση με τους πολίτες, μέσω διαδικτύου. Οι προτάσεις της

ηλεκτρονικής διαβούλευσης παρουσιάζονται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης κατά την αντίστοιχη συνεδρίασή της.

Ο θεσμός του «Συμπαραστάτη» του Δημότη και της Επιχείρησης

Καθιερώνεται ο «συμπαραστάτης» του Δημότη και της Επιχείρησης ως νέος θεσμός εσωτερικής διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και ΟΤΑ, για την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης τόσο σε δήμους όσο και σε περιφέρειες. Ο συμπαραστάτης θα έχει ως αποστολή, πέραν από την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από τη συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών. Μέσω του συμπαραστάτη, θα αποτρέπονται πρόσθετες διαδικασίες (προσφυγές σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στη δικαιοσύνη), επειδή πολλά προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο του ίδιου του ΟΤΑ, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου, χρήματος και ελαχιστοποίηση της ταλαιπωρίας των πολιτών.

Στους δήμους και στις περιφέρειες, θα επιλέγεται, λοιπόν, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.

- Ο συμπαραστάτης δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου ή της περιφέρειας, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεων του και διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους.
- Ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου, περιφέρειας ή βουλευτής.
- Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση, η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του συμβουλίου.
- Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στο συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητας.
- Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, για τον απολογισμό δράσης της δημοτικής ή περιφερειακής αρχής.
- Ο συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στην διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει.

Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου ή της περιφέρειας.

Εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για διαφάνεια στις αποφάσεις και την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη

Όλες οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των Δήμων και των Περιφερειών καθώς και όλων των Νομικών τους Προσώπων υποχρεωτικά δημοσιεύονται στο διαδίκτυο, σε διαφορετική περίπτωση δεν ισχύουν. Διασφαλίζεται έτσι η απόλυτη διαφάνεια, ο αποτελεσματικός δημόσιος έλεγχος και γίνεται εφικτή η ουσιαστική λογοδοσία των αυτοδιοικητικών αρχών.

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση προβλέπεται ρητά ως διακριτή αρμοδιότητα αντιδημάρχου και αντιπεριφερειάρχη.

Συμβούλιο ένταξης μεταναστών

Σε κάθε Δήμο συγκροτείται και λειτουργεί, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, συμβούλιο ένταξης μεταναστών ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Έργο των συμβουλίων ένταξης μεταναστών είναι η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του δήμου, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ενίσχυση της εσωτερικής αποκέντρωσης στους νέους ΟΤΑ

Η ενίσχυση αυτή γίνεται πράξη με ένα νέο σύστημα ενδοδημοτικής αποκέντρωσης με :

- Την απόδοση νέων αρμοδιοτήτων
- Τη διασφάλιση πόρων για κάθε χωριό και γειτονιά
- Νέους θεσμούς συμμετοχής

Έτσι, ταυτόχρονα με τη δημιουργία τους οι νέοι, ισχυροί και μεγαλύτεροι Δήμοι «πλησιάζουν» το δημότη.

Η νέα αυτή σχέση σηματοδοτείται από την έννοια της κοινότητας που αξιοποιείται εκ νέου για τις μονάδες ενδοδημοτικής αποκέντρωσης:

Τα σημερινά τοπικά διαμερίσματα έως 2000 κατοίκων ονομάζονται Τοπικές Κοινότητες και άνω των 2000 Δημοτικές Κοινότητες. Ως Δημοτικές Κοινότητες μετονομάζονται και τα σημερινά Δημοτικά Διαμερίσματα των μεγάλων πόλεων.

Ο πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας:

- Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα έκφρασης γνώμης για θέματα που αφορούν την κοινότητα.
- Εποπτεύει τη συντήρηση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας.

- Μεριμνά για την καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων.
- Μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών επείγοντος χαρακτήρα σε δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και ανάθεση εργασιών σε περίπτωση άμεσου κινδύνου.
- Μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών στο δίκτυο φωτισμού.
- Μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών
- Μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του κοιμητηρίου.
- Είναι ο υπεύθυνος της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας.
- Είναι αρμόδιος για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια ευθύνης του.
- Ενεργεί πληρωμές με την πάγια προκαταβολή που λαμβάνει.

Τα συμβούλια δημοτικής κοινότητας (τα οποία είναι 5μελή έως 15μελή ανάλογα με τον πληθυσμό της.):

- Συμμετέχουν στην κατάρτιση του Επιχειρησιακού και Τεχνικού Προγράμματος του Δήμου.
- Εισηγούνται στην εκτελεστική επιτροπή του δήμου για τις προτεραιότητες τοπικής ανάπτυξης και των αντιστοίχων δράσεων.
- Αποφασίζουν την προέγκριση ίδρυσης ή εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων και για την άδεια λειτουργίας μουσικής.
- Προτείνουν τους χώρους λειτουργίας λαϊκών αγορών, υπαίθριου εμπορίου, πανηγυριών με απόλυτη πλειοψηφία των μελών.

Εκφράζουν γνώμη για:

- Υπηρεσίες του Δήμου που η λειτουργία τους θα εξυπηρετούσε καλύτερα τους πολίτες.
- Την αξιοποίηση ακινήτων.
- Την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής.
- Τη συντήρηση των δημοτικών οδών, την κυκλοφορία και τη συγκοινωνία.
- Την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Την περισυλλογή και εν γένει μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα.
- Τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Τη μέριμνα για την υγεία, την πρόνοια και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στους πολίτες.
- Την εύρυθμη λειτουργία των δημοτικών ιδρυμάτων.
- Τρόπο διάθεσης βοσκήσιμων εκτάσεων.
- Εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δημοτικών δασικών εκτάσεων.
- Εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Με απόλυτη πλειοψηφία και αιτιολογημένη γνώμη εισηγείται τη χορήγηση οικονομικών βοηθημάτων σε οικονομικά αδύναμους κατοίκους της.
- Την αποδοχή κληροδοτήματος που της διατίθεται.

Ο πρόεδρος και τα 3μελή συμβούλια των τοπικών κοινοτήτων ασκούν αντίστοιχες αρμοδιότητες με τις δημοτικές κοινότητες με μικρές εξαιρέσεις. Για τοπικές κοινότητες έως 300 κατοίκων εκλέγεται ένας τοπικός εκπρόσωπος.

Σε κάθε Συμβούλιο Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας μπορούν να αποδοθούν επιπλέον αρμοδιότητες από τα Δημοτικά Συμβούλια.

Οποιαδήποτε απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου που αφορά τις Δημοτικές ή Τοπικές Κοινότητες και έχει ληφθεί χωρίς την πρόσκληση των αντίστοιχων προέδρων είναι άκυρη.

Επιπλέον, η Συνέλευση κατοίκων Τοπικής Κοινότητας:

Συνεδριάζει μία φορά το χρόνο τουλάχιστον με καθολική συμμετοχή των κατοίκων και έχει τη δυνατότητα να προτείνει στο δήμο:

- Την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

- Τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών.

- Τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν.

- Την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της τοπικής κοινότητας.

Λαμβάνεται μέριμνα προς διασφάλιση της ορθολογικής κατανομής των πόρων σε κάθε γειτονιά και χωριό.

Ειδικότερα:

- Στον προϋπολογισμό κάθε Δήμου προβλέπεται υποχρεωτικό ποσοστό για την κατανομή πιστώσεων στις Δημοτικές και τις Τοπικές Κοινότητες βάσει σχετικής απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

- Στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες καταβάλλεται πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου. Το ύψος της προκαταβολής προσδιορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, στη βάση πληθυσμιακών και γεωγραφικών κριτηρίων.

- Υπεύθυνος για τη διαχείριση της πάγιας προκαταβολής είναι ο πρόεδρος του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας ή ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας.

Ε. ΟΙ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με την εκλογή των αρχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η επιμήκυνση της θητείας τους κατά ένα (1) έτος. Η διάρκεια της δημοτικής και περιφερειακής περιόδου ορίζεται λοιπόν εφεξής σε πέντε (5) έτη. Η εκλογή των αρχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31^η Αυγούστου του πέμπτου έτους.

Η επιμήκυνση της δημοτικής και περιφερειακής περιόδου κατά ένα έτος είναι σύμφωνη με το άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος και διασφαλίζει, με τη διεύρυνση του ωφέλιμου χρόνου

των αρχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον καλύτερο προγραμματισμό της δράσης τους και την απρόσκοπτη εκπλήρωση του νέου θεσμικού τους ρόλου και των αυξημένων καθηκόντων τους. Συγχρόνως, η ρύθμιση αυτή μειώνει τα κόστος των εκλογικών διαδικασιών, καθώς και το κόστος των εκλογικών δαπανών, αφού εφεξής οι δημοτικές και περιφερειακές εκλογές θα διεξάγονται ταυτοχρόνως με τις ευρωεκλογές.

Οι κανόνες που διέπουν το εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης διέπονται από πέντε θεμελιώδεις αρχές και αξιολογήσεις, που διατρέχουν τις επί μέρους ρυθμίσεις: Δημοκρατική αρχή, τοπική αντιπροσώπευση, αναλογικότητα, διοικητική αποτελεσματικότητα και εκλογικός εξορθολογισμός. Αυτές οι αρχές εκφράζονται ιδίως με ορισμένες βασικές νομοθετικές επιλογές, οι οποίες αποτελούν και τους άξονες των σχετικών διατάξεων:

Επαναφέρεται η ρύθμιση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού με ποσοστό τουλάχιστον 50% +1 των εγκύρων ψήφων, είτε στον πρώτο γύρο των εκλογών, είτε στον δεύτερο, εφόσον αυτή δεν καταστεί δυνατή στον πρώτο. Η ρύθμιση αυτή υπηρετεί τον στόχο της αυξημένης *δημοκρατικής νομιμοποίησης* των αιρετών οργάνων των νέων Ο.Τ.Α..

Η προϊσχύσασα ρύθμιση, η οποία εισήχθη με το Ν. 3434/ 2006 και προέβλεπε τη δυνατότητα ανάδειξης ενός συνδυασμού ως επιτυχόντος μόλις με 42% των ψήφων, ανέτρεψε μια μακρά και εδραιωμένη πρακτική, χωρίς να εξυπηρετεί καμία πραγματική αυτοδιοικητική ανάγκη. Η ρύθμιση αυτή συνιστούσε σοβαρή απόκλιση από τις αρχές της ισοδυναμίας της ψήφου και της λαϊκής κυριαρχίας και ήταν συστημικά ασύμβατη με την ίδια τη φιλοσοφία του διοικητικού συστήματος των Ο.Τ.Α.

Δημοκρατική νομιμοποίηση και *διοικητική αποτελεσματικότητα* αποτελούν για την αυτοδιοίκηση δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Για το λόγο αυτόν, διατηρείται η ισχύουσα από το 1982 κατανομή των τριών πέμπτων (3/5) των μελών του δημοτικού συμβουλίου στον επιτυχόντα συνδυασμό και των δύο πέμπτων (2/5) στους επιλαχόντες συνδυασμούς. Η ρύθμιση αυτή επεκτάθηκε το 1994 και στις Νομαρχιακές εκλογές και καθιερώνεται τώρα για τις περιφερειακές εκλογές.

Μία αξιοσημείωτη μεταβολή που λειτουργεί υπέρ των μικρότερων σε εκλογική δύναμη συνδυασμών, είναι ότι, μπορούν πλέον να καταλάβουν έδρα με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα ψήφων, ακόμη και αν δεν έχουν λάβει αριθμό ψήφων ίσο με το εκλογικό μέτρο.

Η αυτοδιοικητική διαίρεση της χώρας σε διευρυμένες περιφέρειες και δήμους θα μπορούσε να οδηγήσει σε κάμψη της *εγγύτητας* ως συστατικής παραμέτρου αυτού του διοικητικού συστήματος. Προκειμένου να διατηρηθεί ακέραια η σύνδεση των νέων αυτοδιοικητικών μονάδων με τις τοπικές κοινωνίες, εισάγεται η διαίρεση των Περιφερειών και των Δήμων σε εκλογικές περιφέρειες που αντιστοιχούν βασικά στις καταργούμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (εκτός από την Αθήνα και το Βόρειο και Νότιο Αιγαίο) και τους συνενομένους Δήμους και Κοινότητες, καθώς και στα σημερινά δημοτικά διαμερίσματα αντίστοιχα. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια αντιστοιχεί ορισμένος αριθμός περιφερειακών ή δημοτικών συμβούλων ανάλογα με τον πληθυσμό της, με πρόβλεψη ελάχιστου αριθμού εδρών, που ορίζεται στις εκλογικές περιφέρειες των Περιφερειών σε τρεις (3) και στις εκλογικές περιφέρειες των δήμων

σε μία (1). Έτσι, επιτυγχάνεται σύνθεση των Περιφερειακών και των Δημοτικών Συμβουλίων από συμβούλους προερχόμενους από περισσότερες τοπικές κοινωνίες, οπότε διευκολύνεται η άμεση γνώση των προβλημάτων και η αντιμετώπισή τους με τη συμμετοχή στις σχετικές διοικητικές διαδικασίες και προσώπων προερχόμενων από τις οικείες περιφέρειες. Με αυτό τον τρόπο, αποτρέπεται είτε η υποεκπροσώπηση ορισμένων τοπικών κοινωνιών, οι οποίες μέχρι σήμερα απολάμβαναν αυτοδιοικητική ακεραιότητα, είτε ακόμη ο αποκλεισμός υποψηφίων προερχόμενων από ορισμένες τοπικές κοινωνίες. Τέτοιες παρενέργειες θα μπορούσαν να επέλθουν αν, για το σύνολο της Περιφέρειας ή του Δήμου, προβλεπόταν ενιαίος κατάλογος υποψηφίων για κάθε συνδυασμό, ανεξάρτητα από την τοπική προέλευση των υποψηφίων.

Στο επίπεδο των περιφερειών, οι εκλογείς εκφράζουν την προτίμησή τους σε υποψηφίους περιφερειακούς συμβούλους της εκλογικής τους περιφέρειας. Στο επίπεδο των δήμων, όμως, όπου η τοπικότητα είναι εξ ορισμού εντονότερη λόγω της μικρότερης κλίμακας εκπροσώπησης, το σύστημα αυτό θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει σε εσωτερική στεγανοποίηση των ενοποιούμενων αυτοδιοικητικών μονάδων και σε χαλή εκλογική συγκρότηση της νέας αυτοδιοικητικής ενότητας, αν οι σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας εκλέγονταν μόνο από τους εκλογείς αυτής της περιφέρειας. Για αυτό τον λόγο, εισάγεται η δυνατότητα σταυροδότησης και σε έναν υποψήφιο, προερχόμενο από όλες τις άλλες εκλογικές περιφέρειες του δήμου. Με τον τρόπο αυτόν εξισορροπείται η τοπική αντιπροσώπευση με την αυτοδιοικητική ενότητα.

Επιπλέον, όπως ήδη τονίστηκε, αναδιαρθρώνονται και διευρύνονται οι θεσμοί δημοτικής αποκέντρωσης. Συνιστώνται συμβούλια δημοτικής κοινότητας στις δημοτικές κοινότητες και συμβούλια τοπικής κοινότητας στις τοπικές κοινότητες. Για την εκλογή των συμβούλων των δημοτικών κοινοτήτων εφαρμόζεται το σύστημα της κατανομής των τριών πέμπτων (3/5) στον επιτυχόντα συνδυασμό στο σύνολο του δήμου και των δύο πέμπτων (2/5) στους επιλαχόντες συνδυασμούς στο σύνολο του δήμου. Για την εκλογή των συμβούλων των τοπικών κοινοτήτων, η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά στο επίπεδο της τοπικής κοινότητας, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το συμβούλιο της τοπικής κοινότητας.

Εξορθολογίζονται τα προβλεπόμενα κωλύματα και ασυμβίβαστα εκλογής στις δημοτικές αρχές και δημιουργούνται αντίστοιχες ρυθμίσεις ως προς τις περιφερειακές αρχές, ώστε να παράσχουν αποτελεσματικές εγγυήσεις άσκησης της δημόσιας εξουσίας με αμεροληψία και με αποκλειστικό γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, χωρίς να τίθενται αδικαιολόγητοι περιορισμοί στην άσκηση του πολιτικού δικαιώματος του εκλέγεσθαι ή θεμελιωδών ελευθεριών. Ειδικότερα, προς αυτόν τον σκοπό, εισάγονται οι εξής νομοθετικές μεταβολές ως προς τις εκλογές των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.:

α) Επεκτείνεται το κώλυμα και αντίστοιχα το ασυμβίβαστο της περίπτωσης β, της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων στους υπαλλήλους των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου των δήμων, δεδομένου ότι οι πολιτικοί προϊστάμενοι,

ορθό είναι να μην έχουν παράλληλα με την ιδιότητα του αιρετού και την ιδιότητα των υπαλλήλων των φορέων στους οποίους ασκούν πολιτική εποπτεία.

β) Ορίζεται ότι το κώλυμα εκλογιμότητας για τους γενικούς διευθυντές και διευθυντές φορέων του δημοσίου τομέα, υφίσταται κατά το δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των εκλογών. Το κώλυμα αυτό επεκτείνεται και στους διοικητές, υποδιοικητές, προέδρους διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένους συμβούλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

γ) Βελτιώνεται η διάταξη που αφορά στο κώλυμα/ασυμβίβαστο των μετεχόντων σε εταιρείες που συμβάλλονται με το Δήμο. Ειδικότερα, επεκτείνονται οι σχετικές απαγορεύσεις στους γενικούς διευθυντές των εταιρειών και ρητώς στους προέδρους των διοικητικών συμβουλίων και, παράλληλα, απαγορεύεται όχι μόνο η άμεση αλλά και η έμμεση συμμετοχή (μέσω παρένθετων προσώπων ή άλλων εταιρειών) στις εταιρείες αυτές.

δ) Προβλέπεται ότι η διαπίστωση των ασυμβιβάστων των αιρετών θα γίνεται με δικαστική απόφαση κατόπιν ενστάσεως και όχι με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η μεσολάβηση δικαστηρίου θα καταστήσει τη διαδικασία αδιάβλητη. Κατά της απόφασης προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης αιτήσεως αναιρέσεως στο ΣτΕ με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 50 του σχεδίου νόμου.

Σε εναρμόνιση προς τις παραπάνω ρυθμίσεις τελούν και τα προβλεπόμενα για τις εκλογές των νέων δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α.

Καθιερώνεται μία και μοναδική ένσταση, η οποία στρέφεται κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. Επομένως, καταργούνται οι ενστάσεις που στρέφονταν κατά της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονταν οι συνδυασμοί, και κατά της πράξης, με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής, που προέβλεπε το, αντίστοιχο, άρθρο 65, παρ. 1 του Κ.Δ.Κ.. Οι λόγοι που μπορούν να θεμελιώσουν τη μοναδική, με τον προτεινόμενο νόμο, ένσταση, είναι οι ίδιοι που θεμελιώναν τις τρεις ενστάσεις του Κ.Δ.Κ., και αναφέρονταν στο άρθρο 65, παρ. 2 του Κ.Δ.Κ..

Ειδικότερα, ως προς τις νέες εκλογικές ρυθμίσεις για τους δήμους και τις εκλογικές ρυθμίσεις για τις νέες αυτοδιοικούμενες περιφέρειες, επισημαίνονται τα εξής:

Οι βασικές πολιτικές επιλογές

Αποδίδεται ιδιαίτερη μέριμνα στη διατήρηση της τοπικής αντιπροσώπευσης, ενώ αποκλείεται η υποεκπροσώπηση περιοχών.

Μειώνεται το ηλικιακό όριο (του 21^{ου} έτους) εκλογιμότητας για θέσεις δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, καθώς επίσης και για τα συμβούλια τοπικής και δημοτικής κοινότητας. Πλέον, οι νέοι από 18 ετών, μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά.

Επαναφέρεται το όριο του 50%+1 και στα δύο επίπεδα Αυτοδιοίκησης για την ανάδειξη δημάρχου ή περιφερειάρχη.

Διατηρείται η κατανομή των 3/5 των εδρών στον επιτυχόντα συνδυασμό και στα δύο επίπεδα αυτοδιοίκησης.

Εκλογικές Περιφέρειες

Τα μέλη του περιφερειακού και δημοτικού συμβουλίου εκλέγονται σε εκλογικές περιφέρειες.

Οι νέες εκλογικές περιφέρειες της αυτοδιοίκησης είναι οι εξής:

α) Στο επίπεδο της Περιφέρειας οι σημερινές Νομαρχίες. Η Νομαρχία Αθηνών διαιρείται σε 4 εκλογικές περιφέρειες. Κάθε εκλογική περιφέρεια θα έχει οπωσδήποτε τρεις (3) έδρες στο νέο περιφερειακό συμβούλιο. Στις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου ως εκλογική περιφέρεια για την εκλογή περιφερειακών συμβούλων δεν είναι το σύνολο του νομού όπως στις ηπειρωτικές περιφέρειες αλλά διαχωρίζονται σε επιμέρους ενότητες που αντιστοιχούν κατά βάση στα όρια των σημερινών επαρχιών.

β) Στο επίπεδο του Δήμου, οι σημερινοί Δήμοι ή Κοινότητες και τα σημερινά Δημοτικά διαμερίσματα (σε περιπτώσεις Δήμων άνω των 100.000). Κάθε εκλογική περιφέρεια θα έχει οπωσδήποτε μία (1) έδρα στο νέο δημοτικό συμβούλιο.

Κατάρτιση Συνδυασμών και σταυροί προτίμησης υποψηφίων

Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών καταρτίζονται στη βάση των εκλογικών περιφερειών. Στους δήμους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του έως και σε τρεις υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους της εκλογικής του περιφέρειας.

Προκειμένου να εδραιωθεί ενιαία δημοτική συνείδηση στα όρια του νέου δήμου, παρέχεται η δυνατότητα της σταυροδότησης ενός υποψηφίου εκτός των ορίων της εκλογικής περιφέρειας στην οποία ψηφίζει ο εκλογέας.

Σε κάθε δημοτική κοινότητα οι συνδυασμοί υποχρεούνται να δηλώνουν αριθμό υποψηφίων, τουλάχιστον, ίσο με τα τρία πέμπτα (3/5) των μελών του αντίστοιχου συμβουλίου. Για το συμβούλιο τοπικής κοινότητας οι συνδυασμοί υποχρεούνται να δηλώνουν, τουλάχιστον, έναν (1) υποψήφιο. Η μη ύπαρξη υποψηφίου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα δήλωσης του συνδυασμού.

Στις περιφέρειες ο αριθμός των σταυρών προτίμησης καθορίζεται ανάλογα με τον αριθμό των μελών των αντίστοιχων περιφερειακών συμβουλίων. Μαζί με τον περιφερειάρχη εκλέγονται άμεσα και οι τοπικοί αντιπεριφερειάρχες, ένας για κάθε νομό.

Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες

Στις τοπικές κοινότητες εκλέγεται ένας τοπικός αντιπρόσωπος για εκείνες που έχουν μέχρι τριακόσιους (300) κατοίκους, ενώ εκλέγονται 3 σύμβουλοι τοπικής κοινότητας σε όσες έχουν πληθυσμό από τριακόσιους έναν (301) μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους. Στις δημοτικές κοινότητες εκλέγονται ανάλογα με τον πληθυσμό 5, 11 ή 15 μέλη συμβουλία.

Στις τοπικές κοινότητες με πληθυσμό μικρότερο των τριακοσίων (300) κατοίκων, ως τοπικός εκπρόσωπος, εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος του πλειονοψηφίσαντος στην τοπική κοινότητα συνδυασμού.

Στις τοπικές κοινότητες άνω των τριακοσίων έναν (301) κατοίκων, τα μέλη του συμβουλίου εκλέγονται με απλή αναλογική.

Στις δημοτικές κοινότητες, η κατανομή των εδρών ακολουθεί την κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου και, συνεπώς, ο επιτυχών συνδυασμός στο σύνολο του δήμου εκλέγει τουλάχιστον τα 3/5 κάθε συμβουλίου δημοτικής κοινότητας.

Διεύρυνση της εκπροσώπησης των πολιτών στα Συμβούλια

Ενισχύεται η συμμετοχή περισσότερων συνδυασμών τόσο στο δημοτικό συμβούλιο όσο και στο περιφερειακό συμβούλιο, αφού μπορεί ένας συνδυασμός να εκλέξει υποψήφιο ακόμα και εάν δεν συγκεντρώσει το απαιτούμενο εκλογικό μέτρο.

Καθιερώνεται ικανός αριθμός μελών περιφερειακού και δημοτικού συμβουλίου ώστε να εκπροσωπούνται περισσότεροι συνδυασμοί σε αυτά.

ΣΤ: ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ

Αντιμισθία στη θέση των εξόδων παράστασης στους αιρετούς της αυτοδιοίκησης

Οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι περιφερειακών και δημοτικών συμβουλίων, αντί των εξόδων παράστασης που τους καταβάλλονταν μέχρι σήμερα, λαμβάνουν, πλέον, αντιμισθία. Η αντιμισθία για τους περιφερειάρχες και τους δημάρχους των μεγάλων πόλεων ανέρχεται στο ύψος των πάσης φύσεως αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου και κλιμακώνεται σε ποσοστό αυτής, ανάλογα με τον πληθυσμό και το αξίωμα.

Με τον τρόπο αυτό γίνεται ένας εξορθολογισμός των αποδοχών τους για τις υπηρεσίες που προσφέρουν και έτσι επιλύεται και το πρόβλημα με τις αποδοχές των αιρετών που είναι υπάλληλοι του δημοσίου τομέα, αφού πλέον αυτοί θα λαμβάνουν άδεια από την υπηρεσία τους άνευ αποδοχών, ενώ οι αποδοχές των συνταξιούχων του δημοσίου δεν θα μπορούν να υπερβαίνουν τις αποδοχές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

Επίσης, οι αιρετοί που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Αυτοδιοίκηση, υποχρεούνται να εισπράττουν την αντιμισθία μόνο από ένα αξίωμα.

Διευκολύνσεις αιρετών με υπαλληλική ιδιότητα για την άσκηση των καθηκόντων τους

Λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες, οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι περιφερειακών και δημοτικών συμβουλίων που έχουν την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλων ΝΠΔΔ ή κρατικών ΝΠΙΔ και επιχειρήσεων, να λαμβάνουν ειδική άδεια από την υπηρεσία τους καθ'όλη τη διάρκεια της θητείας τους.

Παράλληλα, οι σύμβουλοι που αναλαμβάνουν καθήκοντα σε συγκεκριμένα όργανα της αυτοδιοίκησης, λαμβάνουν ειδική άδεια για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορούν να ανταποκρίνονται στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Ιδιαίτερη πρόνοια υπάρχει για τη χορήγηση άδειας απουσίας των περιφερειακών συμβούλων, είτε είναι υπάλληλοι του δημόσιου τομέα είτε του ιδιωτικού, προκειμένου να διασφαλιστεί η παρουσία τους στις συνεδριάσεις του συμβουλίου. Ειδικότερα, στους περιφερειακούς συμβούλους και μέλη της οικονομικής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών που υπηρετούν ως υπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα, καταβάλλεται από την περιφέρεια αποζημίωση που αντιστοιχεί στις μικτές αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, αναλογικά για κάθε ημέρα απουσίας προκειμένου και αυτοί να μπορούν ακώλυτα να μετάσχουν στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και στα άλλα όργανα της περιφέρειας.

Ζ. ΟΙ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΤΑ

Η σημερινή εικόνα έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Υπάρχει ένα συγκεντρωτικό κράτος με περιορισμένης έκτασης αποκεντρωμένες αρμοδιότητες.
- Η μη ορθολογική κατανομή των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στο κράτος και στην αυτοδιοίκηση καθώς και ανάμεσα στους βαθμούς της αυτοδιοίκησης, δημιουργεί γραφειοκρατία. Σχυνά ο πολίτης είναι αναγκασμένος να απευθυνθεί και στο δήμο και στη νομαρχία αλλά και στο κράτος, προκειμένου να εξυπηρετηθεί.
- Σε πολλές περιπτώσεις, η μεταφορά αρμοδιοτήτων στο παρελθόν δεν είχε συνοδευθεί με την αντίστοιχη μεταφορά πόρων και προσωπικού, με συνέπεια λειτουργικά και νομικά προβλήματα.

Η αναμενόμενη διεύρυνση των γεωγραφικών και πληθυσμιακών ορίων αναφοράς των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Η ίδια η έννοια «τοπική υπόθεση», αλλάζοντας κλίμακα, διευρύνεται και έτσι οδηγεί σε ανάλογη ενδυνάμωση του ρόλου των νέων Δήμων στον τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό και στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες σε καίριους τομείς.

Με την ανασυγκρότηση του δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες, ενόψει της αναθεωρημένης διάταξης 102 παρ. 1 του Συντάγματος που ορίζει ότι μπορεί να ανατίθεται στους ΟΤΑ η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους, την πλαισίωσή του με τη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος διακυβέρνησης, τη συγκρότηση συστήματος εσωτερικής αποκέντρωσης, τη δημοσιονομική του χειραφέτηση και την υιοθέτηση σύγχρονων και ποιοτικών μεθόδων διοικητικής δράσης, η νέα, αυτοδιοικούμενη περιφέρεια μπορεί να αναλάβει και να εκπληρώσει την ιδιαίτερη αποστολή της. Με τη δομική αυτή αλλαγή η περιφέρεια:

- Αναδεικνύεται ως το θεσμικό πλαίσιο της πράσινης ανάπτυξης και αναλαμβάνει τον ενιαίο στρατηγικό αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιφέρειας και τη διαχείριση των ΠΕΠ, η οποία πρέπει να βασίζεται στη συμμετοχή του πολίτη.
- Επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση όλων των υπερτοπικών προβλημάτων.

Οι αυτοδιοικούμενες περιφέρειες αναλαμβάνουν:

- τις υπηρεσίες, τις αρμοδιότητες και τους πόρους των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, εκτός από εκείνες που μεταφέρονται στους δήμους,
- αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα από την κρατική περιφέρεια ή άλλες κρατικές υπηρεσίες (άλλες άμεσα και άλλες σταδιακά), με εξαίρεση εκείνες οι οποίες πρέπει να παραμείνουν στα αποκεντρωμένα όργανα του κράτους, χάριν της ενότητας της κρατικής πολιτικής σε ολόκληρη την επικράτεια, όπως τα θέματα χωροταξίας – πολεοδομίας, προστασίας του περιβάλλοντος και δασικής πολιτικής ή μεταναστευτικής πολιτικής.

Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση γίνεται ο βασικός πυλώνας του αναπτυξιακού προγραμματισμού, ενώ κομβικός καθίσταται ο ρόλος της ως προς τα έργα και τις υποδομές. Βασική προϋπόθεση είναι η επαρκής στελέχωσή της, αλλά και η αξιοποίηση της πείρας και της τεχνογνωσίας που έχουν αποκτήσει μέχρι σήμερα οι αντίστοιχες υπηρεσίες των κρατικών περιφερειών, ορισμένες από τις οποίες μεταφέρονται, μαζί με το προσωπικό τους και τους πόρους τους, στις νέες Περιφέρειες.

Η μεταφορά αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση ως διαρκής και δυναμική διαδικασία

Με το παρόν σχέδιο νόμου ξεκινά μία δυναμική διαδικασία αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση με στόχο τον περιορισμό του κράτους στις επιτελικές και εποπτικές λειτουργίες που οφείλει να ασκεί. Ο «Καλλικράτης» θεμελιώνει ισχυρούς αυτοδιοικητικούς θεσμούς που είναι σε θέση να υποδέχονται τη σταδιακή μεταφορά αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο ενός συντεταγμένου οδικού χάρτη.

Οι νέες αρμοδιότητες των Δήμων

Για πρώτη φορά πραγματοποιείται μια πλήρης καταγραφή και ορθολογική κατανομή όλων των αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, οι νέοι δήμοι αναλαμβάνουν:

- Εντοπισμένες πολεοδομικές εφαρμογές και έκδοση οικοδομικών αδειών.
- Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.
- Ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων στους τομείς:
  - έκδοσης σειράς επαγγελματικών αδειών,
  - γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας,
  - εκτέλεσης έργων, διασφάλισης συγκοινωνιακών υποδομών,

-προστασίας της δημόσιας υγείας, περιλαμβανομένης και της μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τις ΔΥΠΕ,

- παιδείας (δια βίου μάθηση, υποστήριξη σχολικών υποδομών),

- αθλητισμού, πολιτισμού,

-οργάνωσης και λειτουργίας λαϊκών αγορών.

Στους νησιωτικούς Δήμους μεταφέρονται πρόσθετες αρμοδιότητες με στόχο ο νησιώτης να εξυπηρετείται πληρέστερα στον τόπο διαμονής του.

Οι νέες αρμοδιότητες της αιρετής Περιφέρειας

Το σύνολο των αρμοδιοτήτων, που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό. Στην αρμοδιότητα αυτή εντάσσεται, όχι μόνον η κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αλλά και η συμμετοχή στην όλη διαδικασία, κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Στον ίδιο τομέα εντάσσονται και αρμοδιότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων.

Στόχος είναι η Περιφέρεια να αποτελέσει το θεσμικό πλαίσιο της Πράσινης Ανάπτυξης.

Μεταφέρονται, επίσης, οι αρμοδιότητες των Δημοσίων Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.Π.Ε.).

Στον τομέα των έργων, απονέμονται αρμοδιότητες, που αφορούν την κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση οδών, οι οποίες ασκούνταν από την Κρατική Περιφέρεια και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η αρμοδιότητα αυτή συμπεριλαμβάνει και τις αντίστοιχες μελέτες.

Ανατίθεται, επίσης, ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, καθώς και η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεσθεί από τις Ε.Υ.Δ.Ε.

Μεταβιβάζονται, επίσης, η εποπτεία του Γενικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ), του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας, καθώς και του Οργανισμού Κωπαΐδας.

Θέματα κατάρτισης, λειτουργικής υποστήριξης και θεματικής αναβάθμισης Δημοσίων ΙΕΚ, καθώς και η αδειοδότηση πολιτιστικού χαρακτήρα φορέων της Περιφέρειας.

Στην Περιφέρεια Αττικής και τη Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης μεταφέρονται επιπλέον αρμοδιότητες με στόχο την ανάπτυξη και την εύρυθμη λειτουργία των δύο μεγαλύτερων χωρικών ενοτήτων της χώρας.

Η. ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΝΠΔΔ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Οι κεντρικές πολιτικές επιλογές

Με το παρόν σχέδιο νόμου:

Περιορίζεται αποφασιστικά ο αριθμός των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της αυτοδιοίκησης με αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση εξόδων, πόρων και διαδικασιών.

Εξορθολογίζεται το καθεστώς των δημοτικών ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων. Δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις προνοιακές – κοινωνικές υπηρεσίες και για θέματα παιδείας και ένα τις αθλητικές – πολιτιστικές δραστηριότητες, ώστε να διευκολύνονται οι αναπτυξιακές τους πρωτοβουλίες, αλλά παράλληλα να αποτρέπονται καταχρηστικές και πελατειακές πρακτικές προσλήψεων, αδιαφανών αναθέσεων και διασπάθισης δημόσιων πόρων.

Από το σύνολο των ρυθμίσεων του σχεδίου νόμου για τα Νομικά Πρόσωπα της αυτοδιοίκησης πέραν της μείωσης του αριθμού τους, επέρχεται εξορθολογισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών και καλύτερη κατανομή του προσωπικού τους με διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας.

Νομικά Πρόσωπα των Δήμων

Κάθε δήμος μπορεί να έχει:

α) έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος, ενώ, εάν ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση, τότε μπορεί να έχει έως ένα (1) νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.

Υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τους μεγάλους δήμους με πληθυσμό άνω των 300.000 κατοίκων, ώστε να μπορούν να λειτουργούν έως δύο (2) νομικά πρόσωπα για κάθε έναν από τους αναφερόμενους τομείς αρμοδιοτήτων.

β) ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα (Λιμενικά Ταμεία).

Λαμβάνεται όμως και πρόνοια για δυνατότητα διατήρησης ξεχωριστού Νομικού Προσώπου για εκείνα που διαθέτουν μια ευρύτερη αναγνώριση λόγω της ιδιαίτερης μακρόχρονης προσφοράς τους σε ειδικούς τομείς.

Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που περιέρχονται στο νέο δήμο συγχωνεύονται υποχρεωτικά σ' ένα νομικό πρόσωπο για κάθε κατηγορία.

Ειδικά για τις σχολικές επιτροπές, λαμβάνεται πρόνοια ώστε, σε κάθε δήμο, να συγχωνευθούν σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενώ στους μεγάλους δήμους

με πληθυσμό άνω των 300.000 κατοίκων να μπορούν να συσταθούν αντίστοιχες σχολικές επιτροπές για κάθε μια δημοτική κοινότητα που προέρχεται από τα πρώην δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνταν οι μεγάλοι δήμοι.

Παράλληλα, παρέχεται η δυνατότητα να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, υπό μορφή παραρτημάτων στα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων. Στις υπηρεσίες αυτές, εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες είναι κοινωνικού χαρακτήρα, όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αθλητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες κ.λ.π., συγκροτούνται, αντίστοιχες άμισθες επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχομένων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος της υπηρεσίας, οι οποίες εισηγούνται για τη καλύτερη λειτουργία, διαπιστώνουν τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της υπηρεσίας και διατυπώνουν σχετικές προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επίσης, λαμβάνεται πρόνοια ώστε, το προσωπικό των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, να καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του νέου νομικού προσώπου που προκύπτει από τη συγχώνευση, με την ίδια σχέση εργασίας.

Ως προς τις επιχειρήσεις, προβλέπεται ότι κάθε δήμος μπορεί να έχει:

- α) μία κοινωφελή επιχείρηση,
- β) μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (ΔΕΥΑ),
- γ) μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενούμενους δήμους και
- δ) μία δημοτική ανώνυμη εταιρία, εφόσον είχαν συσταθεί στους συνενούμενους δήμους, ενώ εξακολουθεί να συμμετέχει στις λοιπές ανώνυμες εταιρείες κατά τις διατάξεις του Κ.Δ.Κ

Παράλληλα:

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις των ΟΤΑ που συνενώνονται σε ένα νέο δήμο, καθώς και οι μονομετοχικές ανώνυμες εταιρίες, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία επιχείρηση ενώ, το προσωπικό των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, μεταφέρεται στη νέα επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις.

Για τυχόν πλεονάζον προσωπικό, παρέχεται η δυνατότητα να μεταφερθεί τούτο σε άλλα νομικά πρόσωπα του δήμου, με την ίδια σχέση εργασίας.

Συγχρόνως, γίνεται εξορθολογισμός και στις παλιές επιχειρήσεις των δήμων που λειτουργούσαν με το παλιό καθεστώς πριν την αλλαγή με τον Κ.Δ.Κ.. Έτσι, επιχειρήσεις είτε αμιγείς είτε διαδημοτικές που είχαν σαν αντικείμενο την αποκομιδή στερεών αποβλήτων καταργούνται και οι υπηρεσίες τους, μαζί με το προσωπικό τους, περιέρχονται πλέον στους νέους δήμους, οι οποίοι θα πρέπει να συγκροτήσουν υπηρεσίες καθαριότητας.

Νομικά Πρόσωπα των Περιφερειών

Καταργούνται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας των νέων περιφερειών τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που είχαν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές

αυτοδιοικήσεις και διαμερίσματα, και οι υπηρεσίες τους, μαζί με το προσωπικό τους, περιέρχονται στην Περιφέρεια.

Κάθε Περιφέρεια :

Μπορεί να συνιστά ή να συμμετέχει σε μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας, με αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των περιφερειών, την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης της περιφέρειας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος και τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαπεριφερειακό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο. Συγχρόνως παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής της αναπτυξιακής αυτής εταιρίας της Περιφέρειας σε άλλες ανώνυμες εταιρείες.

Υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων και υφιστάμενες ανώνυμες εταιρίες, στις οποίες συμμετέχουν κατά πλειοψηφία οι καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα, μετατρέπονται και προσαρμόζονται, αντίστοιχα, σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες της περιφέρειας.

Παράλληλα, τίθενται κανόνες λειτουργίας για υφιστάμενες Αστικές Εταιρίες που είχαν συσταθεί από ΝΑ βάσει διάταξης νόμου, ώστε να λειτουργούν με διαφάνεια.

Θ. ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΟΙ ΔΗΜΟΙ

Για πρώτη φορά, με το παρόν σχέδιο νόμου, καταβάλλεται μια συστηματική προσπάθεια, ώστε να υλοποιηθεί η συνταγματική επιταγή για ειδική μεταχείριση των νησιωτικών και των ορεινών περιοχών της χώρας. Ειδικότερα:

Δήμος με ενισχυμένες αρμοδιότητες για πληρέστερη εξυπηρέτηση του νησιώτη στον τόπο κατοικίας του

Οι Νησιωτικοί Δήμοι ασκούν περισσότερες αρμοδιότητες σε σχέση με τους ηπειρωτικούς Δήμους, αναλαμβάνοντας και επιπλέον αρμοδιότητες που στην υπόλοιπη Ελλάδα ασκούνται από την περιφέρεια. Δεδομένου ότι θα υπάρχουν μικροί νησιωτικοί Δήμοι που θα μπορούν να ασκούν ορισμένες μόνο από τις αρμοδιότητες αυτές, εισάγεται ειδική πρόβλεψη για την υποστήρισή τους:

- Με την αναβάθμιση δυνατοτήτων των νησιωτικών δήμων για την παροχή υπηρεσιών στήριξης της τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των νησιωτών.
- Με τη μεταφορά αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών από την καταργούμενη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση στο Δήμο, με τη διασφάλιση των διοικητικών, οργανωτικών, τεχνικών και οικονομικών προϋποθέσεων για την άσκησή τους, με την μεταβίβαση πόρων, στελεχιακού

δυναμικού και υποδομών της καταργούμενης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών.

- Επιπλέον, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας θα είναι αρμόδια για τη μελέτη και την κατασκευή των δημοτικών έργων σε μικρά νησιά του Νότιου Αιγαίου. - Οι Περιφέρειες είναι αρμόδιες, επίσης, για τον σχεδιασμό, την έγκριση και την παρακολούθηση των ενδοπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών.

- Δημιουργείται ένας Δήμος σε κάθε νησί. Στον κανόνα αυτό εισάγονται εύλογες εξαιρέσεις για ιδιαίτερα μικρά νησιά με επαρκή συγκοινωνιακή σύνδεση, για τα οποία είναι επωφέλεστερη η συνένωσή τους με τον κοντινότερο δήμο.

Αρμοδιότητες νησιωτικών Δήμων

Μεταφέρονται επιπλέον αρμοδιότητες στους νησιωτικούς Δήμους στους τομείς Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Μεταφορών και Δημοσίων Έργων, Αλιείας, Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, Ενέργειας, Εμπορίου και Απασχόλησης, και συνεργασίας με το ΕΚΑΒ στο πλαίσιο αρτιότερης οργάνωσης της αερομεταφοράς ασθενών με παράλληλη δυνατότητα χρήσης ίδιων μέσων για την άμεση ανταπόκριση της ανάγκης αυτής.

Επιτροπή Τουριστικής προβολής

Στους νησιωτικούς δήμους συγκροτείται Επιτροπή Τουριστικής Προβολής για την μελέτη και εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο αντιμετώπισης θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του δήμου.

Ενισχυμένη εσωτερική αποκέντρωση σε περιπτώσεις εκτεταμένων συνενώσεων

Σε όσα συμβούλια λειτουργούν σε νησιωτικούς Δήμους που θα δημιουργηθούν από εκτεταμένες συνενώσεις, αποδίδονται αρμοδιότητες αντίστοιχες των σημερινών δημοτικών κοινοτήτων των Δήμων. Ανεξαρτήτως μεγέθους, αυτά τα συμβούλια είναι πενταμελή κατ' ελάχιστο.

Σε κάθε Δήμο που θα συνενωθεί στο πλαίσιο του Νησιωτικού Δήμου, θα αντιστοιχεί ένας τοπικός Αντιδήμαρχος με αυξημένες αρμοδιότητες. Ο τοπικός αντιδήμαρχος ασκεί και πρόσθετες αρμοδιότητες, όπως η αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, είναι δε παραλλήλως και πρόεδρος των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής

Το Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής θα είναι ο σύμβουλος του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης για θέματα χάραξης και άσκησης πολιτικών για τις νησιωτικές περιοχές και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Το εκλογικό σύστημα των νησιωτικών Περιφερειών

Στις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, ως εκλογική περιφέρεια για την εκλογή περιφερειακών συμβούλων δεν ορίζεται το σύνολο του νομού, όπως στις ηπειρωτικές περιφέρειες, αλλά οι νησιωτικές περιφέρειες υποδιαιρούνται σε επιμέρους ενότητες που έχουν αντιστοίχιση με τα όρια των επαρχιών. Οι πολίτες θα εκλέγουν έτσι με τον αμεσότερο δυνατό τρόπο τους εκπροσώπους τους στο περιφερειακό συμβούλιο.

Ορεινοί δήμοι

Ο χαρακτηρισμός των ορεινών δήμων ανταποκρίνεται στην αντίστοιχη κατάταξη της Εθνικής Στατιστικής Αρχής. Η διακριτή μεταχείριση των ορεινών δήμων υπαγορεύεται από ρητή επιταγή που έχει ενσωματωθεί στην παρ. 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος. Οι ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στην κατηγορία αυτή υπαγορεύουν μεταχείριση ανάλογη προς εκείνη των νησιωτικών δήμων ενόψει της ύπαρξης κοινών προβλημάτων προσπέλασης και οργάνωσης των υπηρεσιών τους. Για το σκοπό αυτό καθιερώνεται ειδικός μηχανισμός διοικητικής υποστήριξης των ορεινών από τους εγγύτερους μη ορεινούς δήμους, κατά ανάλογη άρθρωση με εκείνη που προβλέπεται και στους νησιωτικούς δήμους.

I. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΕ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Με το παρόν σχέδιο νόμου, οι μητροπολιτικές λειτουργίες στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη οργανώνονται και ασκούνται στα πλαίσια του β' βαθμού αυτοδιοίκησης, τις Περιφέρειες. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η ενιαία αντιμετώπιση υπερτοπικού χαρακτήρα προβλημάτων, ενώ καλύπτονται ανάγκες ενιαίου σχεδιασμού και ανάπτυξης της περιοχής, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Συγκεκριμένα, η Περιφέρεια Αττικής είναι στο σύνολό της Μητροπολιτική Περιφέρεια, ασκεί δηλαδή επιπλέον αρμοδιότητες που στην υπόλοιπη χώρα ασκούνται από τους Δήμους. Στην Αττική προβλέπονται έως και 4 μητροπολιτικές επιτροπές, που αντιστοιχούν σε κάθε τομέα αρμοδιοτήτων, και οι οποίες προετοιμάζουν και εισηγούνται στο Συμβούλιο όλα τα θέματα. Μέλη των επιτροπών είναι περιφερειακοί σύμβουλοι και πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται για κάθε μία ένας αντιπεριφερειάρχης.

Αντίστοιχα, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι μητροπολιτικές λειτουργίες ασκούνται μόνο για τη Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης. Οι εκλεγμένοι περιφερειακοί σύμβουλοι της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης εκλέγουν από τα μέλη τους δεκαπενταμελή μητροπολιτική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από εννέα μέλη της παράταξης που πλειοψήφησε και έξι μέλη της μειοψηφίας. Για τις μητροπολιτικές αρμοδιότητες, η επιτροπή έχει τις αντίστοιχες του περιφερειακού συμβουλίου. Ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης έχει όσες αρμοδιότητες έχουν και οι λοιποί αιρετοί αντιπεριφερειάρχες. Ο περιφερειάρχης της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και ο αιρετός αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης καλούνται υποχρεωτικά στις συνεδριάσεις της μητροπολιτικής επιτροπής και διατυπώνουν γνώμη για όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, κατά προτεραιότητα.

Οι τομείς των Μητροπολιτικών λειτουργιών

Τέσσερις είναι οι βασικοί τομείς μητροπολιτικών λειτουργιών:

- 1) μεταφορών και συγκοινωνιών: μελέτη και κατασκευή οδικών και συγκοινωνιακών έργων μητροπολιτικού χαρακτήρα, συντήρηση και μέριμνα για τις υπερτοπικού χαρακτήρα οδικές αρτηρίες της μητροπολιτικής περιοχής, καθώς και ο σχεδιασμός και η εποπτεία για ζητήματα που αφορούν την οδική κυκλοφορία, τις μετρήσεις, τη σήμανση των οδών, τη σηματοδότηση και τον φωτισμό αυτών,
- 2) περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής: περιβαλλοντικού σχεδιασμού και διαχείρισης στερεών αποβλήτων, υπερτοπικό πράσινο και μητροπολιτικά πάρκα, διαχείριση ορεινών όγκων και ατμοσφαιρική ρύπανση, εποπτεία Οργανισμού Λαϊκών Αγορών Αθήνας – Πειραιά και Θεσσαλονίκης,
- 3) χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων: Κυρίαρχες αρμοδιότητες είναι η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για τη διαφημιστική προβολή στο οδικό δίκτυο της μητροπολιτικής περιοχής και η κατασκευή σχολικών κτιρίων στην περιοχή της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και
- 4) πολιτικής προστασίας και ασφάλειας: Η διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας, ο σχεδιασμός των αναδασώσεων και της αντιπλημμυρικής προστασίας και η μέριμνα για το σχεδιασμό του αντιπυρικού αγώνα και την οργάνωση της αρωγής και συνεργασίας των εμπλεκόμενων κρατικών και άλλων φορέων και των Ο.Τ.Α. στο έργο της καταστολής των δασικών πυρκαγιών.

Επιπλέον, ειδικά για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στη Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής, συνιστάται ειδικός σύνδεσμος, με έδρα την Αθήνα, στον οποίο συμμετέχουν η Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής και υποχρεωτικά, κατά πλειοψηφία, όλοι οι δήμοι του νομού Αττικής. Ο Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής (Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.) λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση και το μόνιμο προσωπικό του, καθώς και εκείνο με σχέση εργασίας

ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου καθίσταται αυτόματα προσωπικό του νέου συνδέσμου, χωρίς καμία μεταβολή της μισθολογικής και ασφαλιστικής τους κατάστασης.

ΙΑ. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Από ένα αναποτελεσματικό καθεστώς σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχων

Το ισχύον καθεστώς έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Ο έλεγχος νομιμότητας πραγματοποιείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, από μετακλητό υπάλληλο δηλαδή, διορισμένο από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου δεν είναι αποκλειστικής απασχόλησης.

Η εμπλοκή του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφορά μόνο τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών Δήμων με πληθυσμό περισσότερο από 5.000 κατοίκους και ορισμένων ΝΠΔΔ, χωρίς να ελέγχονται τα ΝΠΙΔ, οι δημοτικές επιχειρήσεις, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, ούτε η είσπραξη των εσόδων, ενώ ο προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας περιορίζεται σε συμβάσεις αντικειμένου άνω του 1.000.000 ευρώ.

Το ατροφικό και αναποτελεσματικό, σήμερα, σύστημα εποπτείας, αναμορφώνεται ριζικά και απο-πολιτικοποιείται, με τη δημιουργία μιας αυτοτελούς υπηρεσίας εποπτείας, η οποία θα διαθέτει την κατάλληλη στελέχωση και όλα τα απαραίτητα νομικά και τεχνολογικά εργαλεία για την εκπλήρωση της αποστολής της. Ειδικότερα:

Με τις ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο έκτο μέρος του νομοσχεδίου επιχειρείται για πρώτη φορά μετά τη θέση σε ισχύ του Συντάγματος 1975/1986/2001, η ίδρυση μιας ειδικής κρατικής υπηρεσίας με αποκλειστική αρμοδιότητα τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, δηλαδή των δήμων και των περιφερειών, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 102 παρ.4 κρατικής εποπτείας, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Στο πλαίσιο της ίδιας κρατικής υπηρεσίας ασκείται και ο πειθαρχικός έλεγχος στους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών κατά τα οριζόμενα στην ανωτέρω συνταγματική διάταξη.

Όπως ήδη τονίσθηκε, η άσκηση της εποπτείας μέχρι σήμερα στους δήμους, τις κοινότητες και τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις γινόταν από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος ήταν μετακλητός υπάλληλος διορισμένος από την εκάστοτε κυβέρνηση, καθώς και από την Ειδική Επιτροπή του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και την Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το ισχύον μέχρι σήμερα σύστημα εποπτείας δεν εξασφάλιζε εγγυήσεις αξιόπιστου και αποτελεσματικού ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ, διότι, ο μεν Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ήταν κατά βάση πρόσωπο της εμπιστοσύνης της εκάστοτε κυβέρνησης και ως εκ τούτου δεν εμφανιζόταν ως αντικειμενικός και αμερόληπτος εγγυητής της νομιμότητας προς

όλες τις παρατάξεις που συμμετείχαν στα αιρετά όργανα των ΟΤΑ, οι δε επιτροπές αποτελούνταν από μέλη που δεν ασκούσαν κατ' αποκλειστικότητα τα καθήκοντα του ελέγχου νομιμότητας αλλά παρεμπιπτόντως. Η διάρθρωση αυτή του συστήματος δημιούργουσε σοβαρές δυσλειτουργίες, ελλείψεις και προβλήματα που οδηγούσαν σε ελλειμματικό έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ.

Έχοντας υπόψη την εμπειρία του μέχρι σήμερα ισχύοντος συστήματος, θεσμοθετείται η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ, η οποία αποτελεί αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αποκλειστική αρμοδιότητα τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ. Στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης ιδρύεται Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ με αρμοδιότητα που εκτείνεται στους ΟΤΑ. οι οποίοι περιλαμβάνονται στα όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η Υπηρεσία αυτή εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που δεν συναντώνται σε άλλες υπηρεσίες, διότι είναι μεν αποκεντρωμένη υπηρεσία του εν λόγω Υπουργείου, όμως διασφαλίζονται για τον επικεφαλής και το προσωπικό της εγγυήσεις ανεξαρτησίας, προκειμένου να επιτελεί το έργο της χωρίς κομματικούς επηρεασμούς και επεμβάσεις, ενώψει του ότι αναλαμβάνει την ιδιαίτερα σημαντική αποστολή του ελέγχου της νομιμότητας μεγάλων και ισχυρών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης τόσο στο πρωτοβάθμιο όσο και στο δευτεροβάθμιο επίπεδο. Επικεφαλής αυτής της Υπηρεσίας είναι ανώτατος επί θητεία υπάλληλος ο οποίος επιλέγεται με διαφανή και αξιοκρατική διαδικασία και διαθέτει αυξημένα προσόντα που εγγυώνται ότι ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται από νομικό με αυξημένο κύρος και προσόντα.

Οι τρεις πυλώνες διασφάλισης της νομιμότητας

Το παρόν σχέδιο νόμου εισάγει ένα τριπλό σύστημα διασφάλισης της νομιμότητας και εγγύησης του δημοσίου συμφέροντος με:

- Ένα νέο σύστημα Εποπτείας,
- Τον πλήρη έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- Την καθολική υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων των ΟΤΑ.

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.

- Συστήνεται Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α στις έδρες των επτά Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.
- Είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών και οργανώνεται με βάση τη λειτουργική αυτοτέλεια, απεξαρτημένη από οποιαδήποτε δυνατότητα κρατικής παρέμβασης.
- Διαρθρώνεται στις εξής Διευθύνσεις:

α. Διεύθυνση Γενικών Υποθέσεων

β. Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων

γ. Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων

Στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο αποφάσεις που αφορούν μεταξύ άλλων:

- πράξεις κανονιστικού περιεχομένου,
- αναθέσεις έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών,
- αγορά και εκποίηση ακινήτων,
- κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων,
- επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων,
- σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων,
- σύναψη δανείων
- διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, πλην των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχουν την πλειοψηφία, που αφορούν α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων.

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ δύναται στο πλαίσιο του έργου της να ενεργεί επιτόπιους ελέγχους.

Στελέχωση Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας:

Μπορεί να γίνει με μετάταξη από υπαλλήλους Περιφερειών υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως να είναι κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης Διοικητικού με πτυχίο Νομικής, Οικονομικού, Πολυτεχνείου. Μπορεί να γίνει με αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο Ελεγκτής Νομιμότητας

- Είναι ανώτατος υπάλληλος που διορίζεται με πενταετή θητεία ως προϊστάμενος της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και λαμβάνει αποδοχές υπαλλήλου με βαθμό 1^ο κατηγορίας ειδικών θέσεων.
- Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Τα μέλη του ΕΙ.Σ.Ε.Π. προέρχονται αποκλειστικά από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και το Συνήγορο του Πολίτη ύστερα από πρόταση των επικεφαλής των ανεξάρτητων αυτών αρχών, βάσει του νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ψηφίσθηκε πρόσφατα στη Βουλή.
- Αν ο Ελεγκτής Νομιμότητας είναι μόνιμος δημόσιος υπάλληλος και επιβληθεί σ' αυτόν η ποινή της οριστικής παύσης, απολύεται από τη θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας και το Υπηρεσιακό Συμβούλιο εξετάζει εάν πρέπει να απολυθεί και ως Δημόσιος Υπάλληλος.

- Ελέγχει τη νομιμότητα των αποφάσεων εντός αποκλειστικής προθεσμίας 40 ημερών και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η απόφαση είναι παράνομη, τότε την ακυρώνει.
- Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί.
- Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων, των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε γνώση αυτής. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας αποφαινεται σε 2 μήνες.
- Ο Ελεγκτής Νομιμότητας συντάσσει στο τέλος κάθε έτους έκθεση στην οποία καταγράφει το έργο της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ. Σε αυτή μπορεί να προτείνει μέτρα, νομοθετικά και άλλα, τα οποία πρέπει να ληφθούν για την αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας. Η έκθεση κοινοποιείται στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής καθώς και στο Συνήγορο του Πολίτη.
- Συστήνει ειδική επιτροπή η οποία μπορεί να καταλογίζει αστική ευθύνη σε οποιονδήποτε έχει ζημιώσει με δόλο ή βαριά αμέλεια το Δήμο, την Περιφέρεια ή το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου τα οποία και υποχρεούται να αποζημιώσει. Για τη διενέργεια έρευνας πρέπει να γίνει σχετική αίτηση από τον αντίστοιχο οργανισμό ή και από οποιοδήποτε πολίτη.
- Μπορεί να επιβάλει την πειθαρχική ποινή της αργίας ή της έκπτωσης από τα καθήκοντα στους αιρετούς με αιτιολογημένη απόφαση αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Σοβαρή παράβαση καθήκοντος, που προκαλεί την έκπτωση, θεωρείται και η αδικαιολόγητη απουσία από 3 συνεχόμενες συνεδριάσεις του οργάνου στο οποίο έχει εκλεγεί κάποιος.

Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας

Το συμβούλιο αυτό, το απαρτίζουν οι Ελεγκτές Νομιμότητας και προεδρεύει ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας μπορεί να απευθύνει ερωτήματα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για ζητήματα μείζονος σημασίας που συνάπτονται με τον ασκούμενο από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ έλεγχο.

Προϋποθέσεις για αυτοδίκαιη έκπτωση αιρετού

Οι δήμαρχοι, οι περιφερειάρχες, οι δημοτικοί και περιφερειακοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι των δημοτικών και τοπικών ενοτήτων και οι τοπικοί εκπρόσωποι εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους:

α. Αν στερηθούν τη διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

β. Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

γ. Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για σοβαρά ποινικά αδικήματα, τα οποία περιγράφονται περιοριστικά στο νόμο, καθώς και για παράβαση καθήκοντος ανεξάρτητα από την πρόκληση ή μη οικονομικής βλάβης στο δήμο.

Προϋποθέσεις για να τεθεί αιρετός σε αργία

Όταν γίνεται παραπομπή για κακούργημα με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση, κατά της οποίας έχει εξαντληθεί το δικαίωμα προσφυγής, ο Ελεγκτής Νομιμότητας οφείλει να θέσει τον εγκαλούμενο σε κατάσταση αργίας, η οποία διατηρείται σε περίπτωση έκδοσης καταδικαστικής απόφασης του ποινικού δικαστηρίου. Εάν εκδοθεί αθωωτική απόφαση, η αργία αίρεται αυτοδικαίως και θεωρείται ως μηδέποτε επιβληθείσα. Με τη ρύθμιση αυτή, όσο και με εκείνη της αυτοδίκαιης έκπτωσης, που γίνεται με πράξη του Ελεγκτή Νομιμότητας, αποτρέπεται περιπτώσεις μη νόμιμης άσκησης της αντίστοιχης αρμοδιότητας, από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία προσθέτως δεν λειτουργούσε πάντοτε, υπό καθεστώς ίσης μεταχείρισης, πράγμα το οποίο είχε επισημανθεί στο παρελθόν.

Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναβαθμίζεται και επεκτείνεται. Ειδικότερα:

Προληπτικός έλεγχος:

Οι δαπάνες όλων των δήμων, ανεξαρτήτως πληθυσμού, των περιφερειών και όλων των δημοτικών επιχειρήσεων υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατασταλτικός έλεγχος:

Το Ελεγκτικό Συνέδριο διεξάγει τακτικό ετήσιο δειγματοληπτικό έλεγχο και εάν χρειαστεί και έκτακτο γενικό ή θεματικό.

Προσυμβατικός έλεγχος:

Το Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας σε συμβάσεις τις οποίες συνάπτουν οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους, εφόσον υπερβαίνουν το ποσό των 100.000 ευρώ, έναντι του 1.000.000 ευρώ που ίσχυε μέχρι σήμερα.

Έλεγχος είσπραξης εσόδων:

Ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει τη δυνατότητα, εάν διαπιστώσει αδράνεια, να ορίσει ημερομηνία είσπραξης των εσόδων και σε περίπτωση παρατεταμένης αδράνειας που οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια των διοικούντων τον δήμο και τα νομικά του πρόσωπα ή των προϊσταμένων των οικονομικών υπηρεσιών να παραπέμψει, τους αιρετούς στην αρμόδια επιτροπή για καταλογισμό της ζημιάς που προξένησαν και τους υπαλλήλους στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό της ζημιάς που προξένησαν.

Η ανάρτηση όλων των αποφάσεων στο Διαδίκτυο

Για κάθε όργανο των Δήμων, των Περιφερειών και των Νομικών Προσώπων τους εισάγεται υποχρέωση ανάρτησης κάθε απόφασής τους, προκειμένου αυτή να είναι εκτελεστή, στο διαδίκτυο, κατά τις προβλέψεις του υπό ψήφιση νόμου για τη Διαφάνεια, με μόνη εξαίρεση τα θέματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή απορρήτου. Διασφαλίζεται έτσι η απόλυτη διαφάνεια, ο αποτελεσματικός δημόσιος έλεγχος και γίνεται εφικτή η ουσιαστική λογοδοσία των αυτοδιοικητικών αρχών.

ΙΒ. ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Μετατάξεις

Καθιερώνεται ορθολογισμός και αξιοκρατία για τη στελέχωση των υπηρεσιών των νέων αυτοδιοικητικών μονάδων χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των υπαλλήλων. Καταβάλλεται μέριμνα για διατήρηση του μισθολογικού (με τα πάσης φύσεως επιδόματα) και ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού καθεστώτος των μεταφερόμενων και μετατασσόμενων υπαλλήλων. Επίσης, προσφέρεται η δυνατότητα εθελούσιων μετατάξεων. Υποχρεωτικές μετατάξεις προβλέπονται όπου υπάρχει ανάγκη άμεσης στελέχωσης, ενώ δεν συνεπάγονται μεταβολή του τύπου εγκατάστασης.

Οι υποχρεωτικές μετατάξεις του προσωπικού υπαγορεύθηκαν από την ανάγκη άμεσης συγκρότησης των υπηρεσιών και την, κατά το δυνατόν, αδιάκοπη παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, οι οποίοι, άλλωστε, είναι και οι τελικοί αποδέκτες της προσπάθειας. Λαμβάνεται ειδική μέριμνα, ώστε το προσωπικό, ανεξαρτήτως φορέα απασχόλησης, να παραμείνει στην πόλη όπου ήδη εργάζεται, ώστε να μην προκληθούν οικογενειακά, κοινωνικά κ.λ.π. προβλήματα, λόγω μετακινήσεων.

Σε όλες τις περιπτώσεις, η μεταφορά του προσωπικού συνοδεύει την αντίστοιχη μεταφορά αρμοδιοτήτων (από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στους Δήμους, από την Κρατική Περιφέρεια στις αιρετές Περιφέρειες) γίνεται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα, με διατήρηση του μισθολογικού (με τα πάσης φύσεως επιδόματα) και ασφαλιστικού- συνταξιοδοτικού κεκτημένου.

Αξιοκρατικές προσλήψεις και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της Αυτοδιοίκησης.

Οι προσλήψεις νέου προσωπικού, όπου αυτό είναι απαραίτητο, μετά την ορθολογική αξιοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού και με την προϋπόθεση ότι έχουν ήδη εξαντληθεί οι δυνατότητες μετατάξεων πλεονάζοντος προσωπικού, γίνονται από το Α.Σ.Ε.Π., σύμφωνα και με τον πρόσφατο νόμο για την υπαγωγή όλων των προσλήψεων στην Ανεξάρτητη Αρχή (Ν. 3812/2009). Η επιλογή όλων των προϊσταμένων πραγματοποιείται με τα νέα αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια που θέσπισε πρόσφατα η Κυβέρνηση.

Οι Γενικοί Διευθυντές των περιφερειών επιλέγονται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), το οποίο έχει συγκροτηθεί, για όλη τη δημόσια διοίκηση, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εγγυάται, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την αντικειμενικότητα της επιλογής και την τήρηση των αρχών της αξιοκρατίας.

Εκπόνηση Νέων Πρότυπων Εσωτερικών Οργανισμών Οργάνωσης των Δήμων, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Για την καλύτερη λειτουργία των Περιφερειών, από 1.1.2011, όλες οι Περιφέρειες θα λειτουργήσουν για τουλάχιστον ένα χρόνο με ενιαία Δομή που θα καθορίζεται σε σχετικό Προεδρικό Διάταγμα. Σε συνεργασία με τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, προβλέπεται η σύνταξη νέων πρότυπων κανονισμών για την καλύτερη λειτουργία τους και για την ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την ομαλή άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων με κριτήριο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

ΙΓ. ΟΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η νέα αρχιτεκτονική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) και του κράτους αποτελεί τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή πρωτοβουλία των τελευταίων δεκαετιών. Μέχρι σήμερα, ο δημόσιος τομέας αποτελούσε τροχοπέδη στις επιχειρησιακές ή αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Με τη νέα του μορφή, το ελληνικό κράτος ελαχιστοποιεί τα συγκεντρωτικά του στοιχεία, αποκεντρώνεται και αποκτά ευελιξία, αποτελεσματικότητα και ικανότητα περαιτέρω αξιοποίησης τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Εκτός από αναπτυξιακό εφελκυστικό, η νέα αρχιτεκτονική αναμένεται να επηρεάσει θετικά τα δημοσιονομικά μεγέθη, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των δήμων και περιφερειών και του κράτους γενικότερα, όπως επίσης να συμβάλλει θετικά στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό φαινόμενων αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.

Η νέα αρχιτεκτονική της Τ.Α. και του κράτους δεν αποσκοπεί μόνο στην εξοικονόμηση πόρων μέσω του περιορισμού του αριθμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων ή αξιοποίησης οικονομιών κλίμακας. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της νέας αρχιτεκτονικής είναι ότι δημιουργεί ισχυρούς αναπτυξιακούς θεσμούς σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο, τέτοιους που μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων δήμων και περιφερειών θα τους καταστήσει ικανούς να λαμβάνουν τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, να μοχλεύσουν κεφάλαια, να προσελκύσουν

νοικοκυριά και επιχειρήσεις, να καταστούν ο βασικός συντελεστής της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Μία ακόμη καινοτομία του παρόντος σχεδίου νόμου και του Προγράμματος «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» είναι η δημιουργία ενός τοπικού Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Π.Σ.Α.). Η Τ.Α., οι δήμοι και οι περιφέρειες δε μπορούν να μην ενταχθούν στη μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλει η χώρα μας. Το τοπικό Π.Σ.Α. περιλαμβάνει: α) το Πρόγραμμα Εξυγίανσης Ο.Τ.Α. με οικονομική δυσπραγία, β) τη δημιουργία Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης, γ) τη θέσπιση κανόνων και πλαισίου πιστοληπτικής πολιτικής των ΟΤΑ, δ) την αποτελεσματικότερη και σύγχρονη οικονομική διαχείριση με αναβάθμιση του ρόλου του δημοτικού προϋπολογισμού και δημιουργία εργαλείων λήψης αποφάσεων, όπως βάσεις δεδομένων με έγκυρα και έγκαιρα στατιστικά στοιχεία, ε) τον έλεγχο και τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα, διπλογραφικό με αναλυτική λογιστική και έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλους τους δήμους, περιφέρειες και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών και τέλος στ) τη δημιουργία του αναπτυξιακού προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» που θα υποστηρίξει το σχέδιο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», αλλά πάνω από όλα θα εξοπλίσει τους νέους δήμους και περιφέρειες και θα αποτελέσει το αναπτυξιακό τους καύσιμο για την πρώτη περίοδο.

Οι προτεραιότητες του προγράμματος «Καλλικράτης»

Με το παρόν σχέδιο νόμου τίθενται οι εξής προτεραιότητες:

Ουσιαστική οικονομική στήριξη των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης με σύνδεση των πόρων τους με το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων, τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τον Φόρο Ακίνητης Περιουσίας.

Πλήρης απόδοση των αναγκαίων πόρων για την άσκηση των απονεμόμενων πρόσθετων αρμοδιοτήτων.

Δάνεια: Έλεγχος και περιορισμός του δανεισμού με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων.

Αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των υπερχρεωμένων δήμων.

Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των δήμων και των περιφερειών. Ειδική μέριμνα για δίκαιη κατανομή των πόρων ενδοδημοτικά και ενδοπεριφερειακά.

Καθολική υπαγωγή ελέγχου της διαχείρισης των δήμων, των νομικών τους προσώπων και των περιφερειών από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Τα έσοδα των νέων ΟΤΑ

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) των Δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

α) το 20% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.).

β) το 12% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).

γ) το 50% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας.

Τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν το σημερινό κόστος των κρατικών επιχορηγήσεων (Κ.Α.Π.) προς την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και το κόστος των αρμοδιοτήτων που θα της μεταφερθούν από 1^{ης} Ιανουαρίου 2011. Ειδικότερα, πέραν το προβλέψεων του κρατικού προϋπολογισμού για τους Δήμους (ΚΑΠ ΣΑΤΑ λοιπές αποδόσεις, ΚΕΠ, ΔΕΥΑ, δαπάνες μερικής απασχόλησης) καλύπτεται το κόστος των βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης και επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, της μεταφοράς των μαθητών και της δακοκτονίας. Επίσης καλύπτονται οι δαπάνες του προσωπικού των πολεοδομικών υπηρεσιών που μεταφέρονται στους Δήμους, οι δαπάνες του προσωπικού που διαχειρίζεται τα βοηθήματα υγειονομικής περίθαλψης καθώς και οι δαπάνες προσωπικού των ΤΥΔΚ οι οποίες καταργούνται. Στην περίπτωση που το κόστος των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων, μετά την αναλυτική κοστολόγησή τους, δεν καλύπτεται από τους παραπάνω πόρους, θα καλυφθεί με αύξηση των ποσοστών των φόρων των περιπτώσεων α΄ και β΄. Στο εν λόγω κόστος δεν έχει υπολογισθεί το ποσό των παρακρατηθέντων πόρων των Δήμων το οποίο αποτελεί δέσμευση του κράτους και θα εξακολουθεί να αποδίδεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο και στη σύμβαση μεταξύ ΚΕΔΚΕ και Υπουργείου Οικονομικών.

Τα κριτήρια, ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π. γίνεται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Οικονομικών, αφού έχει διατυπώσει τη γνώμη της η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., τόσο στο σκέλος του Τακτικού Προϋπολογισμού όσο και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Κριτήρια αποτελούν σειρά δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών στοιχείων των Δήμων.

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειών προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

- α) το 4% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)
- β) το 2,40% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)

Τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν το σημερινό κόστος των κρατικών επιχορηγήσεων που αντιστοιχούν, στις αρμοδιότητες της περιφέρειας που προέρχονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και στις αρμοδιότητες που μεταφέρονται από την αποκεντρωμένη διοίκηση, όπως το κόστος μισθοδοσίας των υπαλλήλων των διευθύνσεων σχεδιασμού και ανάπτυξης, της ΔΕΚΕ, της ΔΕΣΕ, της Δ/σης διαχείρισης υδάτινων πόρων, δαπάνες εποπτείας οργανισμών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στην περίπτωση που το κόστος των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων μετά την αναλυτική κοστολόγησή τους, δεν καλύπτεται από τους παραπάνω πόρους, θα καλυφθεί με αύξηση των ποσοστών των φόρων των περιπτώσεων α΄ και β΄. Στα ποσοστά αυτά δεν έχει υπολογισθεί το τμήμα του ΠΔΕ που αφορά τις περιφέρειες, το οποίο θα υπολογίζεται και θα αποδίδεται μετά την κατάρτισή του, με τις συνήθεις διαδικασίες κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού.

Προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από Δήμους / Περιφέρειες

Οι προϋποθέσεις για τη λήψη δανείου από τους Δήμους και τις Περιφέρειες είναι οι εξής:

α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Δήμου/Περιφέρειας να μην υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων,

β) το συνολικό χρέος του Δήμου/Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό να μην υπερβαίνει ποσοστό των συνολικών εσόδων του που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Ειδικό Πρόγραμμα εξυγίανσης για υπερχρεωμένους Δήμους

Για ολιγάριθμους Δήμους που έχουν υπερβολικό δανεισμό ή άλλα χρέη, εισάγεται διαδικασία εξυγίανσης βάσει ειδικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν, είτε με απόφαση του Συμβουλίου τους είτε με απόφαση Ειδικής Επιτροπής, η οποία αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Με την υπαγωγή στο πρόγραμμα τίθενται αυστηρά όρια στο δανεισμό, αναστέλλονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό, αυτό στο πλαίσιο συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Ταυτόχρονα, διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.

Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζονται τυχόν προβλήματα υπερχρεωμένων Δήμων που συνενώνονται με οικονομικά υγιείς Δήμους. Στην περίπτωση αυτή, το πρόγραμμα εφαρμόζεται, όχι για το σύνολο του νέου δήμου, αλλά για τον συγκεκριμένο Δήμο που συνενώνεται και είναι υπερχρεωμένος.

Σε αυτό το πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν Δήμοι, Δημοτικές ενότητες που συνενώνονται και Περιφέρειες μετά από σχετικό αίτημά τους. Απαιτείται η απόφαση των 3/5 του Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου για την υπαγωγή στο πρόγραμμα.

Συστήνεται Ελεγκτική Επιτροπή που αποτελείται από Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είναι και πρόεδρος της, το Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και έναν εκπρόσωπο της ΚΕΔΚΕ ή των Περιφερειών η οποία είναι αρμόδια για τη διαχείριση του Προγράμματος εξυγίανσης.

Βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης είναι: Οι ετήσιες υποχρεώσεις σε τοκοχρεολύσια να υπερβαίνουν το 20% των τακτικών εσόδων ή το συνολικό χρέος να υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών τους εσόδων που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ακολουθεί εκτίμηση από ορκωτούς ελεγκτές και ο Δήμος ή η Περιφέρεια, κατά περίπτωση,

εκπονούν συγκεκριμένο πρόγραμμα εξυγίανσης με μέτρα, δράσεις και χρονοδιάγραμμα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να ενταχθούν υποχρεωτικά Δήμοι ή Περιφέρειες μετά από έλεγχο που διενεργείται από τη Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με τη διαδικασία αυτή ο Δήμος ή η Περιφέρεια αποκτούν πρόσβαση στο Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης.

Λογαριασμός Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης
Δημιουργείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τη χρηματοδότηση του προγράμματος εξυγίανσης των Δήμων και των Περιφερειών.

Διαφάνεια στα οικονομικά των Δήμων, προγραμματικοί προϋπολογισμοί, δίκαιη κατανομή πόρων

Κάθε Δήμος εκπονεί Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.) το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.) και ετήσιο Προϋπολογισμό. Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται και υποβάλλεται μαζί με το Ε.Π.Δ., αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται ως παράρτημα σε αυτό. Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στους συνεννοούμενους Δήμους που συγκροτούν το νέο Δήμο, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις δημοτικές ενότητες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται, ότι δεν θα υπάρξει διακριτή μεταχείριση των μεγαλύτερων δήμων, ως προς την κατανομή των πόρων, εις βάρος των μικρότερων συνεννοούμενων.

Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο. Αν διαπιστωθούν παρατυπίες ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών.

Η ταμειακή λειτουργία των Δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Η Οικονομική Επιτροπή υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, η οποία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνεται και η άποψη της μειοψηφίας.

Στους προϋπολογισμούς των νέων Δήμων που θα προκύψουν από τις συνενώσεις, εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνενούμενων Δήμων

ή κοινοτήτων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου Δήμου, που γίνεται το αργότερο εντός του πρώτου τριμήνου του 2011, εκτελούνται οι προϋπολογισμοί των συνενομένων Δήμων, οι οποίοι συγκροτούν, προσωρινά, τον προϋπολογισμό του νέου. Οι νέοι Δήμοι καταρτίζουν το επιχειρησιακό πρόγραμμα έως τις 30/9/2011. Μέχρι τις 28/2/2011 πρέπει, εξάλλου, να έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων του νέου Δήμου, καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων.

Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των Περιφερειών, πρόνοιες για δίκαιη κατανομή των πόρων ενδοπεριφερειακά.

Οι Περιφέρειες καταρτίζουν Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο 9μηνο κάθε πενταετίας. Για την πρώτη περίοδο εφαρμογής του προβλέπεται τριετής διάρκεια.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στους συνενομένους νομούς, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις περιφερειακές ενότητες, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της Ένωσης Περιφερειών. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι δεν θα υπάρξει ανισοκατανομή των πόρων σε βάρος των μικρότερων συνενομένων.

Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας για το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης και τον προϋπολογισμό και τα εισηγείται στην Οικονομική Επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Έως 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίσθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.

Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας. Εάν ο Ελεγκτής Νομιμότητας διαπιστώσει ουσιαστικά ή τυπικά προβλήματα, επιστρέφει τον προϋπολογισμό και καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο να τον αναμορφώσει κατάλληλα.

Η ταμειακή λειτουργία των Περιφερειών διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Η Οικονομική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου των οικονομικών υπηρεσιών της, υποβάλλει στο Περιφερειακό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η έκθεση αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και περιλαμβάνει την άποψη της μειοψηφίας.

Τηρείται Διπλογραφικό Σύστημα Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης για την Περιφέρεια, το οποίο συνεπάγεται πλήρη διασφάλιση των αρχών της νομιμότητας και της διαφάνειας της διαχείρισης των οικονομικών της. Με Προεδρικό Διάταγμα ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του ανωτέρω συστήματος.

Στους προϋπολογισμούς των Περιφερειών εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των περιφερειακών ενοτήτων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, που γίνεται το αργότερο εντός του πρώτου τριμήνου του 2011, εκτελούνται οι προϋπολογισμοί των περιφερειακών ενοτήτων, οι οποίοι συγκροτούν τον προσωρινό προϋπολογισμό της.

Έως την οριστική εναρμόνιση των γεωγραφικών ορίων των Δ.Ο.Υ. με εκείνα των νέων περιφερειών, αρμόδια για κάθε μία από αυτές, είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε την πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία ορίζεται ως έδρα της.

Μέχρι την 28/2/2011 πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Περιφερειών καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων.

ΙΔ. ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΛΛ.Α.Δ.Α»

Το πλαίσιο εφαρμογής

Η εφαρμογή του «Καλλικράτη» και η συνεπαγόμενη δομική αλλαγή του τρόπου με τον οποίο θα λειτουργεί το Κράτος και η Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας, από την 1η Ιανουαρίου 2011, αποτελεί εγχείρημα υψηλού στόχου, το οποίο δεν εξαντλείται στη νομοθετική πρωτοβουλία για τη Νέα Αρχιτεκτονική Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης καθώς και για την εκλογή των νέων Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών. Αποτελεί, ταυτοχρόνως, τον πυρήνα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, που σήμερα, στο πλαίσιο των κρίσιμων δημοσιονομικών προβλημάτων, έχει ανάγκη, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, η χώρα μας.

Ο «Καλλικράτης» συνοδεύεται από ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο άμεσης υποστήριξης κατά τη μεταβατική περίοδο έως την 1.1.2011 αλλά και πέραν αυτής. Τούτο προϋποθέτει ισχυρό κεντρικό σχεδιασμό, συντονισμό για την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών που θα επιτρέψουν και θα διευκολύνουν την καλύτερη και ομαλότερη μετάβαση στη Νέα Αρχιτεκτονική.

Με δεδομένα και τα περιορισμένα χρονικά περιθώρια, απαιτείται συστράτευση όλων, με κυρίαρχη παρουσία της Αυτοδιοίκησης, για την ολοκληρωμένη προσέγγιση και διαχείριση των θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο αμέσως προσεχές διάστημα, ώστε οι νεοεκλεγείσες τοπικές αρχές να μπορούν, την 1η Ιανουαρίου 2011, να αναλάβουν και ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους με αποτελεσματική λειτουργική και επιχειρησιακή ετοιμότητα.

Με τον τρόπο αυτό θα εξυπηρετηθούν, παράλληλα, οι αρχές της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της αποτελεσματικής και ποιοτικής εξυπηρέτησης του πολίτη.

Πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ

Το πρόγραμμα «Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης» («ΕΛΛ.Α.Δ.Α.») διαρθρώνεται σε τρεις άξονες:

- α) ο άξονας των επιχειρησιακών προγραμμάτων «*Διοικητική Μεταρρύθμιση*» και «*Ψηφιακή Σύγκλιση*» του Ε.Σ.Π.Α.,
- β) ο άξονας του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης που λειτουργεί συμπληρωματικά με το Ε.Σ.Π.Α. και που θα χρηματοδοτηθεί από εθνικούς πόρους του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης,
- γ) ο άξονας για την αξιοποίηση και αναδιάταξη των ανθρωπίνων πόρων.

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. θα συμπεριλάβει, επίσης, τα ολοκληρωμένα επιχειρησιακά σχέδια μεταφοράς και κοστολόγησης των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από το πρόγραμμα «Καλλικράτης». Επίσης, προβλέπεται, για την περίοδο μέχρι 31/12/2010, επιχειρησιακό πρόγραμμα προετοιμασίας των ΟΤΑ για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης». Το ολοκληρωμένο σχέδιο του αναπτυξιακού προγράμματος ΕΛΛ.Α.Δ.Α. θα καταρτιστεί, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ και θα έχει ολοκληρωθεί έως τις 31/10/2010.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Α' ΜΕΡΟΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ-ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΗΜΩΝ

Άρθρο 1

1. Οι νέοι δήμοι θα είναι ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, να αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία και μεθόδους διοίκησης. Θα υιοθετηθούν σύγχρονα συστήματα λογιστικής διαχείρισης, δεικτών μέτρησης αποδοτικότητας και διοίκησης ανθρώπινων πόρων. Η μείωση του αριθμού των Δήμων σε όλη τη χώρα και συνεπώς η συγκρότηση τους σε πληθυσμιακά και χωρικά μεγαλύτερες γεωγραφικές μονάδες θα διευκολύνει την ανάπτυξη ενός ισχυρότερου διοικητικού συστήματος, που θα ικανοποιεί δύο κυρίως στόχους: Οι Δήμοι να αποτελέσουν ισχυρές μονάδες τοπικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα να γίνουν αποτελεσματικότεροι παραγωγοί και διαχειριστές υπηρεσιών που αναφέρονται ιδίως στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην ποιότητά της. Σε αυτή τη λογική η μείωση του αριθμού των Δήμων θα συμπεριλάβει και τις περιοχές Αθηνών και Θεσσαλονίκης ενώ ειδική πρόβλεψη θα υπάρχει για τις νησιωτικές περιοχές στη βάση της αρχής για κάθε νησί να αντιστοιχεί ένας Δήμος.

2. Οι νέοι ΟΤΑ συνθέτουν τα θεμελιώδη στοιχεία της θεσμικής τους οντότητας: τον χώρο, δηλαδή την έκταση η οποία πρέπει να είναι επαρκής αλλά όχι υπέρμετρα διευρυμένη, τον πληθυσμό, ο οποίος πρέπει να είναι αρκετός, ικανός να συμβάλλει στην οικονομική και λειτουργική αυτοδυναμία του ΟΤΑ, ταυτότητα διακριτής τοπικής κοινωνίας, δηλαδή ο πληθυσμός να διαμορφώνει συνείδηση ένταξης σε μία τοπική κοινωνία. Τέλος, στα παραπάνω πρέπει να προστεθεί και το στοιχείο της ενότητας αναπτυξιακών στόχων, που σηματοδοτεί την αναπτυξιακή ταυτότητα της περιοχής. Η οριοθέτηση των νέων ΟΤΑ θα γίνει αυστηρά με βάση συγκεκριμένα, αντικειμενικά και επιβεβαιώσιμα κριτήρια, χωρίς να υπάρξουν οποιεσδήποτε παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις.

3. Η πλειονότητα των ΟΤΑ δεν έχει σήμερα οικονομική αυτονομία. Επίσης, έχει διαπιστωθεί από την πείρα υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ και του Θησέα ότι οι επιχειρησιακές δυνατότητες τους είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται φαινόμενα μειωμένης και σε μερικές περιπτώσεις μηδενικής απορρόφησης. Έτσι πόροι που προορίζονται για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών μένουν αναξιοποίητοι. Η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση χρειάζεται ΟΤΑ οικονομικά αυτοδύναμους και λειτουργικά ανεξάρτητους ώστε με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της αποκέντρωσης να μπορούν να σχεδιάσουν, να προγραμματίσουν, να υλοποιήσουν και να ελέγξουν τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες όπως άλλωστε επιβάλλει η ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

4. Οι ΟΤΑ που θα προκύψουν από τη διαδικασία νέας χάραξης θα πρέπει όμως ταυτόχρονα με τα λειτουργικά και οικονομικά τους χαρακτηριστικά να συμβάλουν στην ενδυνάμωση της συμμετοχής του πολίτη, των θεσμών και διαδικασιών τοπικής δημοκρατίας ενισχύοντας τη σημερινή επαφή του πολιτικού προσωπικού του ΟΤΑ με τον πολίτη.

Η Πολιτεία και κατ' επέκταση η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ότι όλοι οι Έλληνες πολίτες, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους, θα δέχονται υπηρεσίες που ικανοποιούν κοινά ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια.

5. Η χάραξη νέων διοικητικών ορίων αποτελεί στοιχείο αποτύπωσης των αναγκών συσχετισμών, δεν αποτελεί όμως πανάκεια για τη λύση των λειτουργικών προβλημάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η νέα διαίρεση πρέπει πάντα να ξεκινά από την υπάρχουσα με απώτερο σκοπό την αναλογικότερη και καλύτερη αντιπροσώπευση και κατ' επέκταση την ενδυνάμωση και ανάπτυξη των ενοτήτων, πράγμα που αποσκοπεί στην ορθότερη λειτουργία της τοπικής δημοκρατίας.

Το Σύνταγμα (101 παρ.2) αναφέρει: «Η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες». Η αναφορά στις τρεις αυτές επιμέρους ενότητες αποτελεί που εφαρμόζονται.

Η χωροθέτηση των νέων ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων γίνεται έτσι με κριτήρια πληθυσμιακά, χωροταξικά, κοινωνικοοικονομικά / αναπτυξιακά και πολιτιστικά / ιστορικά.

Αναλυτικά:

- Πληθυσμιακά (όπως ο αριθμός των δημοτών, ο αριθμός των κατοίκων, η πληθυσμιακή πυκνότητα, η κατανομή των κατοικιών).
- Κοινωνικά (όπως το μέσο μέγεθος νοικοκυριού, οι μορφωτικοί δείκτες).
- Οικονομικά (όπως η απασχόληση, η δομή της απασχόλησης, η εργασιακή κινητικότητα, το εισόδημα).
- Γεωγραφικά (όπως το σχήμα, η προσβασιμότητα, τα δίκτυα υποδομών).
- Αναπτυξιακά (όπως η δομή της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα της τοπικής ανάπτυξης, η ύπαρξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων, η συμμετοχή σε Κοινοτικά και Εθνικά Προγράμματα).
- Λειτουργικά και βιωσιμότητας του νέου δήμου (πόροι και ενδογενές δυναμικό)
- Πολιτιστικά, Ιστορικά και
- Χωροταξικά κριτήρια, με τα οποία επιδιώκεται:

α) Η γεωγραφική / χωρική ολοκλήρωση των διαφόρων κοινωνικών, διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών, εξυπηρετήσεων και υποδομών που διασφαλίζουν κάποιου βαθμού βιωσιμότητα (χωρίς να είναι απόλυτος κανόνας).

β) Η γεωγραφική κινητικότητα και τα χωρικά πεδία που αυτή δημιουργεί σε ημερήσια βάση σύμφωνα με την απασχόληση και σε συνδυασμό με τις λειτουργικές εξαρτήσεις και επιρροές μεταξύ των οικιστικών κέντρων.

γ) Η ταυτότητα του τόπου που αναφέρεται στο συμβολικό και στο σημειολογικό επίπεδο για την τοπική κοινωνία.

6. Η εφαρμογή των παραπάνω κριτηρίων συμπληρώνεται με ειδικά κριτήρια, τα οποία εφαρμόζονται με απαρέγκλιτο τρόπο σε όλη τη χώρα. Συγκεκριμένα:

1. Εισάγεται ελάχιστο πληθυσμιακό μέγεθος οι 10.000 μόνιμοι κάτοικοι, προκειμένου ένας δήμος που προκύπτει από συνένωση να μπορέσει να ασκήσει επαρκώς τις νέες αρμοδιότητές του, εξασφαλίζοντας λειτουργική, διοικητική και οικονομική επάρκεια.
2. Το παραπάνω όριο αυξάνεται κατά 20% προκειμένου ένας δήμος να μπορεί να διατηρηθεί στα σημερινά του διοικητικά όρια.
3. Ειδικά για τις μητροπολιτικές περιοχές των πολεοδομικών συγκροτημάτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, το παραπάνω όριο προσδιορίζεται στους 25.000 μόνιμους κατοίκους.
4. Δεν διασπώνται τα όρια των δήμων, των νομών και των περιφερειών. Οι συνενώσεις αφορούν το σύνολο της σημερινής εδαφικής περιφέρειας των ΟΤΑ. Ταυτόχρονα εισάγεται διαδικασία για τη δυνατότητα μεταφοράς σημερινών τοπικών διαμερισμάτων σε άλλους όμορους δήμους στο μέλλον εφόσον ικανοποιούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις.
5. Δεν συνενώνονται δήμοι χωρίς εδαφική συνέχεια
6. Στα νησιά εφαρμόζεται η αρχή «ένα νησί ένας δήμος». Μόνο τα μικρά νησιά τα οποία εξυπηρετούνται από δήμους νησιωτικούς ή μη και διαθέτουν απρόσκοπτη τακτική επικοινωνία με την έδρα του άλλου δήμου συνενώνονται με αυτόν.
7. Αντίστοιχη πρόνοια υπάρχει και για ιδιαίτερο ορεινό ανάγλυφο της Ελλάδας οφείλει να είναι σεβαστό και να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χωροθέτηση σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή. Ο χαρακτηρισμός ενός νέου δήμου ως ορεινού βασίζεται στον χαρακτηρισμό των δημοτικών διαμερισμάτων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή. Έτσι μπορεί ο νέος συνενούμενος δήμος να εξαιρεθεί από το εθνικό πληθυσμιακό κατώφλι που ισχύει για τους μη ορεινούς δήμους. Ειδικά για τους ορεινούς δήμους εφαρμόζεται διακριτό πληθυσμιακό κατώφλι.
8. Ειδικά, για τις περιπτώσεις μεγάλων αστικών κέντρων της περιφέρειας, σε αυτά συνενώνονται όμοροι δήμοι με τους οποίους συναποτελούν λειτουργική ενότητα, ανεξαρτήτως πληθυσμιακού ορίου.

Άρθρο 2

Στο άρθρο 2 προσδιορίζεται η εδαφική περιφέρεια των νέων δήμων και καθορίζονται, ως θεσμοί ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες.

Ειδικότερα:

- Η εδαφική περιφέρεια του νέου δήμου αποτελείται από το σύνολο των εδαφικών περιφερειών των δήμων και κοινοτήτων που συνενώνονται. Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις «δημοτικές ενότητες» του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή κοινότητας.

- Τοπικές κοινότητες αποτελούν πλέον τα τοπικά διαμερίσματα, όπως αυτά ορίζονται στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους και αντίστοιχα δημοτικές κοινότητες αποτελούν αυτά που έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο. Επί πλέον λαμβάνεται πρόνοια ώστε ενδοδημοτική αποκέντρωση να υπάρχει και στους δήμους που συνενώνονται με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου και δεν είχαν τοπικά διαμερίσματα. Πρόκειται δηλαδή για τους δήμους εκείνους, που είτε δεν είχε παρέμβει ο «Καποδίστριας» κυρίως στην Αττική και στο νομό Θεσσαλονίκης είτε εκείνους που προήλθαν από εθελούσια συνένωση μετά τον «Καποδίστρια». Έτσι δημιουργούνται και εκεί, ανάλογα με τον πληθυσμό τους δημοτικές ή τοπικές κοινότητες. Ακολούθως, προκειμένου να μη δημιουργείται σύγχυση με την ονομασία των δομών της ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, μετονομάζονται σε δημοτικές κοινότητες και τα «δημοτικά διαμερίσματα», στα οποία διαιρούνται οι δήμοι άνω των 100.000 κατοίκων.

Ο παραπάνω κανόνας δεν ακολουθείται στα νησιά, στα οποία, λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, ενισχύεται η ενδοδημοτική αποκέντρωση. Έτσι τα «τοπικά διαμερίσματα» των νησιωτικών δήμων που έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων, αποτελούν δημοτικές κοινότητες. Επίσης, δημοτικές κοινότητες, ανεξαρτήτως πληθυσμού, αποτελούν και τα νησιά που ήσαν «κοινότητες» και δεν αποτελούν με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου ξεχωριστό δήμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' *ΣΥΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ*

Άρθρο 3

Με το άρθρο αυτό θεσμοθετείται η περιφέρεια ως δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης και απεικονίζεται η νέα αρχιτεκτονική της δομή. Ως αποστολή των νέων περιφερειών προσδιορίζεται ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και η υλοποίηση πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών. Σε κάθε περιφέρεια ορίζονται οι περιφερειακές ενότητες που την αποτελούν.

Η συγκρότηση της αυτοδιοικούμενης περιφέρειας στη θέση των σημερινών 13 διοικητικών περιφερειών της χώρας υπαγορεύεται από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, τις γενικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, τον διεθνή ανταγωνισμό για την ανάπτυξη των περιφερειών και την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων που προέρχονται από την περιφερειακή πολιτική της ευρωπαϊκής ένωσης. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις βρίσκονται σε αρμονία με τους Συνταγματικούς κανόνες της χώρας, τα αναπτυξιακά προγράμματα που υλοποιούνται στην Ελλάδα, τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού.

Οι περιφέρειες, με αιρετά όργανα, νέες αρμοδιότητες και πόρους συγκροτούνται στα όρια των σημερινών 13 διοικητικών περιφερειών. Οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας, είκοσι τέσσερα χρόνια μετά τη θεσμοθέτησή τους έχουν αποκτήσει μια διοικητική λειτουργία που τις καθιστά χρήσιμες και αποτελεσματικές στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Στην διατήρηση των

13 περιφερειών, ως διοικητικής διαίρεσης για την συγκρότηση των αυτοδιοικούμενων περιφερειών, κατατείνει και η ανάλυση κόστους οφέλους σε μια σειρά από ενδεχόμενες αλλαγές τους. Επιπλέον, οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει μέχρι σήμερα πολλά περιφερειακά προγράμματα από τα οποία έχει αποκτηθεί τεράστια εμπειρία. Η αλλαγή των περιφερειών θα δημιουργούσε προβλήματα στην απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Αυτό είναι προφανές ότι οφείλει να αποφευχθεί εν μέσω ιδίως δημοσιονομικής κρίσης, καθώς η απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί ζωτική συνθήκη, όχι μόνο για την οικονομία των περιφερειών, αλλά για το σύνολο της χώρας. Οι περιφέρειες αποτελούν, επίσης, μηχανισμούς παραγωγής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο καθώς έχουν λειτουργήσει σε αυτές αντιπροσωπευτικά όργανα με συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων και φορέων ανάπτυξης για πολλά χρόνια. Τέλος, οι περιφέρειες έχουν διαμορφώσει μια 'περιφερειακή' ταυτότητα, ενώ οι περισσότερες από αυτές ταυτίζονται με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε ότι δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε επωφελές να υπάρξουν μεταβολές σε αυτή την φάση στον χάρτη των περιφερειών της χώρας.

Άρθρο 4

Στο άρθρο 4 ορίζεται ότι μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίστανται σχέσεις ελέγχου και ιεραρχίας, αλλά συνεργασίας και συναλληλίας.

Άρθρο 5

Στο άρθρο 5 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη σφραγίδα και το σήμα του πρώτου και δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 6

Η μετατροπή των υφιστάμενων περιφερειών σε βαθμίδα αυτοδιοίκησης δημιουργεί την ανάγκη δημιουργίας νέων αποκεντρωμένων δομών κρατικής διοίκησης. Για το λόγο αυτό δημιουργούνται επτά αποκεντρωμένες διοικήσεις.

Στο άρθρο 6 ορίζονται οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι οποίες αποτελούν τις ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους, στις οποίες προϊστάται Γενικός Γραμματέας και ορίζεται ο τύπος της σφραγίδας με βάση το εθνόσημο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.48/1975.

Ο αριθμός των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων τεκμηριώνεται τόσο με την ανάλυση των οικονομικών, κοινωνικών, χωροταξικών και γεωγραφικών δεδομένων, όσο και από την συγκριτική αξιολόγηση του κόστους και οφέλους με βάση όλα τα εναλλακτικά σενάρια. Η

διοικητική αυτή διαίρεση προτιμότερη τόσο από την προηγούμενη, όσο και από πολλές άλλες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν.

Με τις επτά αποκεντρωμένες κρατικές διοικήσεις εξασφαλίζονται ισχυρές διοικητικές ενότητες στην περιφέρεια και ώστε να διευκολυνθεί η περαιτέρω αποκέντρωση των κρατικών αρμοδιοτήτων. Παράλληλα, εξασφαλίζεται μεγαλύτερο εύρος επιλεξιμότητας για τη χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι αποκεντρωμένες κρατικές διοικήσεις θα παρέχουν το σημείο συνάντησης και συνεργασίας της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, της περιφέρειας και της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Αυτό θα εξασφαλιστεί με την λειτουργία του συμβουλίου περιφερειακής διοίκησης. Το συμβούλιο αυτό θα αποτελείται καταρχήν από τον Γενικό γραμματέα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, τους εκλεγμένους περιφερειάρχες, καθώς και των προέδρων των περιφερειακών ενώσεων δήμων. Το Συμβούλιο αυτό θα έχει γενική αρμοδιότητα σε ζητήματα σχεδιασμού πολιτικών στην γεωγραφική ενότητα αναφοράς του.

Β' ΜΕΡΟΣ
ΠΡΩΤΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 7

Στο άρθρο 7 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τις δημοτικές αρχές, ορίζονται τα όργανα διοίκησης των δήμων, καθώς και ο αριθμός των μελών των δημοτικών τους συμβουλίων, βάσει πληθυσμιακών κριτηρίων. Νέα συλλογικά όργανα αποτελούν η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής, ενώ η δημαρχιακή επιτροπή μετονομάζεται σε οικονομική επιτροπή. Η αύξηση των μελών των δημοτικών συμβουλίων δικαιολογείται τόσο από το μεγαλύτερο πληθυσμό που έχουν οι νέοι δήμοι συγκριτικά με τους συνενωθέντες τέως ΟΤΑ α' βαθμού, όσο και από την εγγυημένη αντιπροσώπευση που απολαμβάνουν οι συνενωθέντες ΟΤΑ α' βαθμού στο δημοτικό συμβούλιο του νέου Δήμου. Επισημειώνεται, ότι η πρόβλεψη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου αποσκοπεί στη διασφάλιση της εκπροσώπησης όλων των συνενομένων δήμων στο δημοτικό συμβούλιο, ως διακριτών εκλογικών περιφερειών.

Άρθρο 8

Στο άρθρο 8, αναφορικά με τα όργανα των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων, ορίζονται, εκτός από τα όργανα διοίκησης των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων, τα μέλη των συμβουλίων τους, ο αριθμός των οποίων διαφέρει ανάλογα με τον πληθυσμό της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Οι επί μέρους διατάξεις, είτε εξειδικεύουν τις βασικές νομοθετικές αξιολογήσεις που αναπτύχθηκαν στο γενικό μέρος, είτε περιέχουν κανόνες ορθολογικής οργάνωσης της διαδικασίας, γνώριμους στο εκλογικό δίκαιο. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στις εξής διατάξεις, οι οποίες είτε τροποποιούν το προηγούμενο καθεστώς είτε εισάγουν νέες ρυθμίσεις. Στο κεφάλαιο αυτό δεν περιλαμβάνονται διατάξεις του ΚΔΚ στις οποίες δεν επέρχεται καμιά αλλαγή.

Άρθρο 9

Με το παρόν άρθρο επέρχεται μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με τη θητεία των δημοτικών αρχών, με την επιμήκυνσή της κατά ένα (1) έτος. Η διάρκεια της δημοτικής περιόδου ορίζεται, λοιπόν, εφεξής σε πέντε (5) έτη. Η εκλογή των δημοτικών αρχών γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31^η Αυγούστου του πέμπτου έτους.

Η επιμήκυνση της δημοτικής περιόδου διασφαλίζει τον καλύτερο προγραμματισμό της δράσης των δημοτικών αρχών και την απρόσκοπτη εκπλήρωση του νέου θεσμικού ρόλου και των αυξημένων καθηκόντων τους.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται πλέον ως ημερομηνία έναρξης της δημοτικής περιόδου η 1^η Σεπτεμβρίου.

Η παράγραφος 4 αποτελεί αναδιατύπωση των αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 23, παρ. 5 και 6 του Κ.Δ.Κ., και αναφέρονται στη διενέργεια των εκλογών και εγκατάσταση των αρχών που θα προκύψουν από την, τυχόν, συνένωση των δήμων του άρθρου 1 του παρόντος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 3 του Κ.Δ.Κ., το οποίο συνεχίζει, κατ' αναλογία, να ισχύει, προσαρμοσμένο στο πνεύμα των ρυθμίσεων για τη επιμήκυνση της δημοτικής περιόδου.

Με την παρ. 5 και 6 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την θητεία των δημοτικών αρχών που θα αναδειχθούν με τις δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010. Η εν λόγω θητεία θα είναι μικρότερη κατά τέσσερις μήνες, ενώ ορίζεται ότι θεωρείται πλήρης ως προς όλες τις συνέπειες.

Άρθρο 10

Με το άρθρο 10 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με το εκλογικό δικαίωμα, ορίζεται ότι δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές αρχές του άρθρου 1 του παρόντος έχουν οι δημότες, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων και των κοινοτήτων που συνενώθηκαν και οι οποίοι καθίστανται αυτοδικαίως δημότες του νέου δήμου. Ακολούθως, στην παράγραφο 2 ορίζεται ο τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος των πολιτών των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακολουθώντας τη ρύθμιση του άρθρου 25, παρ. 1 του Κ.Δ.Κ., με την αναγκαία, δηλαδή, εγγραφή τους σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. Επίσης, ορίζεται και ο τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος των ομογενών και των νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών με την απαραίτητη εγγραφή και αυτών σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 3838/ 2010 (Α' 49).

Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 3 και 4 αποτελούν αναδιατυπώσεις των αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 25, παρ. 1, εδάφιο τρίτο και τέταρτο, και 2 του Κ.Δ.Κ., και αναφέρονται στον υπολογισμό της ημερομηνίας γέννησης των εκλογέων, η οποία «πλασματικά» θεωρείται η 1 Ιανουαρίου κάθε έτους, ώστε να συντάσσονται απρόσκοπτα οι εκλογικοί κατάλογοι, καθώς και στις περιπτώσεις στέρησης του δικαιώματος του εκλέγειν τις δημοτικές αρχές.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 5, κατά τρόπο ρητό, παρέχεται το δικαίωμα, το οποίο ισχύει για τις δημοτικές εκλογές (άρθρο 16 του Κ.Δ.Κ.), της κατ' εξαίρεση μεταδημότευσης υποψηφίου στο δήμο όπου θέτει υποψηφιότητα. Όμως, το δικαίωμα αυτό ασκείται κατά χρόνο ύστερο από αυτόν της αναθεώρησης των εκλογικών καταλόγων με τους οποίους διενεργούνται οι δημοτικές εκλογές, με αποτέλεσμα οι κατ' εξαίρεση μεταδημοτεύσαντες υποψήφιοι να μην μπορούν να ψηφίσουν στο δήμο όπου μεταδημότευσαν και στον οποίο έθεσαν υποψηφιότητα. Ακολούθως, η διενέργεια των εκλογών, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, θα λάβει χώρα το Νοέμβριο του 2010, με αποτέλεσμα αυτές να διενεργηθούν με τους αναθεωρημένους εκλογικούς καταλόγους του Αυγούστου 2010. Επομένως, με τη ρύθμιση αυτή προβλέπεται ότι η δυνατότητα για κατ' εξαίρεση μεταδημότευση αρχίζει από 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την προηγούμενη της κατάθεσης της δήλωσης κατάρτισης των συνδυασμών στο αρμόδιο δικαστήριο, έτσι ώστε οι υποψήφιοι μεταδημοτεύσαντες, να μην εγγραφούν στους εκλογικούς καταλόγους, βάσει των οποίων θα γίνουν οι εκλογές του Νοεμβρίου. Τέλος, η μεταδημότευση για την υποβολή υποψηφιότητας στους νέους δήμους, γίνεται με εγγραφή στα δημοτολόγια του υφιστάμενου δήμου που ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου.

Άρθρο 11

Οι διατάξεις του άρθρου 11 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, αποτελούν αναδιατύπωση των ρυθμίσεων του άρθρου 26 του Κ.Δ.Κ., και ρυθμίζουν τον τρόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, το οποίο προϋποθέτει την εγγραφή των δημοτών σε εκλογικούς και ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του δήμου.

Με την παράγραφο 1 εισάγεται ρύθμιση ώστε να διασφαλιστεί, ρητά, ότι οι εγγεγραμμένοι δημότες των εκλογικών καταλόγων, οι οποίοι συντάχθηκαν στους δήμους και κοινότητες που καταργούνται και συνενώνονται σε νέο δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος, έχουν δικαίωμα να εκλέγουν τις αρχές του νέου δήμου που προκύπτει από τη συνένωση. Επίσης, ορίζεται, κατ' αντιστοιχία του άρθρου 26, παρ. 1, εδάφιο δεύτερο, του Κ.Δ.Κ., ότι δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των τοπικών εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων έχουν οι εκλογείς που είναι εγγεγραμμένοι στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.

Στις παραγράφους 2 και 3 επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 26, παρ. 2 και 3 του Κ.Δ.Κ., αναφορικά με τον καθορισμό των εξαιρέσεων από τον κανόνα της υποχρεωτικής άσκησης του εκλογικού δικαιώματος και χορήγησης ειδικής άδειας από την υπηρεσία ρητώς καθοριζομένων κατηγοριών υπαλλήλων, στις οποίες, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μπορεί να υπαχθεί και το προσωπικό των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, προκειμένου να μεταβούν στο Δήμο, όπου δικαιούνται να ψηφίσουν.

Άρθρο 12

Με το άρθρο 12 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την τήρηση των εκλογικών καταλόγων, επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του άρθρου 27 του Κ.Δ.Κ., με την προσθήκη των ομογενών και νομίμως διαμενόντων αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών.

Άρθρο 13

Με το άρθρο 13 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τα προσόντα εκλογιμότητας, επέρχεται μία σημαντική μεταβολή από τα ισχύοντα υπό το καθεστώς του άρθρου 28 του Κ.Δ.Κ.. Το όριο ηλικίας για να μπορεί ο δημότης να αποκτήσει το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στα αξιώματα του δημοτικού συμβούλου, συμβούλου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή του εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας μειώνεται από το 21^ο έτος στο 18^ο έτος της ηλικίας του. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διεύρυνση και στην ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων σε ηλικία δημοτών στην πολιτική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

Άρθρο 14

Με το άρθρο 14 του παρόντος, διασφαλίζεται ότι η πραγματική βούληση των εκλογέων καθίσταται ανεξάρτητη από την επιρροή προσώπων που κατέχουν θέσεις ευθύνης και άσκησης εξουσίας. Ειδικότερα, με την προτεινόμενη διάταξη απαριθμούνται ρητώς και περιοριστικώς τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα για τις θέσεις των αιρετών οργάνων των Δήμων, θεσπίζοντας αυτά, για πρώτη φορά, για τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- Συμπαραστάτες του δημότη και της επιχείρησης στους δήμους, όπου υπηρετούν
- Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, καθώς και διευθύνοντες

σύμβουλοι και εντεταλμένοι σύμβουλοι και υπάλληλοι νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι δήμοι, στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα.

Μέχρι σήμερα η διάταξη, αδικαιολόγητα, προβλέπει κώλυμα μόνο για τους υπαλλήλους στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ. Η επέκταση του ασυμβιβάστου (στα πρότυπα άλλωστε του άρθρου 56 του Συντάγματος) κρίνεται επιβεβλημένη για την αποφυγή εμπλεκόμενων συμφερόντων που τυχόν προκύπτουν από τη συγκέντρωση παράλληλων ιδιοτήτων σε ένα πρόσωπο.

- Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων καθώς και των επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος στους δήμους, στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, κατά το δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

Η κατηγορία των υπαλλήλων που καταλάμβανε το εν λόγω κώλυμα διευρύνθηκε σε σχέση με αυτή που προσδιορίζεται στο άρθρο 29, παρ. 1δ του Κ.Δ.Κ., ενώ παράλληλα επιμηκύνθηκε ο αποτρεπτικός χρόνος άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης από ένα έτος πριν τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών στους δεκαοκτώ μήνες.

Ακολούθως, θεωρήθηκε ότι οι κατηγορίες των υπαλλήλων, οι οποίοι εμπίπτουν στο εν λόγω κώλυμα και ασυμβίβαστο, θα πρέπει να διευρυνθούν σε σχέση με τον ισχύοντα Κώδικα, ώστε να καταλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν εκτός δημοσίου τομέα, οι υπάλληλοι των οποίων, όμως, ασκούν επιρροή στους δημότες του συγκεκριμένου δήμου.

- Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στους δήμους, στους οποίους έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, κατά το δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

Θεωρείται ότι τα πρόσωπα αυτά, εκ της ιδιότητάς τους, μπορεί να ασκήσουν επιρροή στον εκλογέα και θα πρέπει, κατ'επιταγή των Συνταγματικών διατάξεων, να παραιτούνται από τις θέσεις τους προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα για εκλογή σε όργανο του Δήμου, όπου υπηρετούν, τουλάχιστον δεκαοκτώ μήνες πριν τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

Θεσπίζεται για πρώτη φορά η υποχρέωση για τους δικαστικούς λειτουργούς, αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και τους θρησκευτικούς λειτουργούς των γνωστών θρησκειών, να μην έχουν υπηρετήσει είκοσι τέσσερις μήνες πριν τη διενέργεια

των δημοτικών εκλογών στα όρια του δήμου προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα σε αυτούς. Θεωρείται ότι το χρονικό διάστημα των δύο μηνών, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κ.Δ.Κ., ήταν μικρό, ώστε να αποτρέψει φαινόμενα επηρεασμού των εκλογέων από τα ανωτέρω πρόσωπα.

Τέλος, θεσπίζεται μία σημαντική καινοτομία, με τη διαπίστωση - κατόπιν δικαστικής απόφασης - ασυμβίβαστου αιρετού αξιώματος στους δήμους, η οποία εκδίδεται κατόπιν ένστασης κατά της δικαστικής απόφασης ανακήρυξης του συγκεκριμένου συμβούλου ως επιτυχόντα και όχι με διοικητική πράξη, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 12, για τις εκλογές του Νοεμβρίου 2010, καθώς και για τη δημοτική περίοδο του 2011- 2015, θα ισχύσουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 29 του Κ.Δ.Κ..

Άρθρο 15

Με το άρθρο 15 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με το ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών, επαναλαμβάνεται η ρύθμιση του άρθρου 30 του Κ.Δ.Κ., με την αναγκαία προσθήκη ότι η διαπίστωση του ασυμβίβαστου αυτού γίνεται με δικαστική απόφαση κατόπιν ένστασης ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου κατά της δικαστικής απόφασης ανακήρυξης του συγκεκριμένου συμβούλου ως επιτυχόντα. Παράλληλα, διευκρινίζεται ότι ο διακανονισμός των οφειλών καταλαμβάνει τυχόν οφειλές του αιρετού τόσο πριν την εγκατάστασή του όσο και κατά τη διάρκεια της θητείας του. Τέλος, με τη ρύθμιση της παραγράφου 4 ορίζεται ότι στις οφειλές του άρθρου αυτού εμπίπτουν και αυτές που βεβαιώνονται έναντι των Δήμων και Κοινοτήτων, που συνενώνονται με το άρθρο 1 του προτεινόμενου νόμου, ή των νομικών τους προσώπων της παραγράφου 1, ώστε να αποφευχθεί κάθε ασάφεια με την αλλαγή στη διοικητική δομή των ΟΤΑ α' βαθμού που επιφέρει ο νόμος.

Άρθρο 16

Με το άρθρο 16 εισάγεται για πρώτη φορά η αναστολή οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας του δημάρχου, και μόνο σε δήμους άνω των 10.000 κατοίκων. Η ρύθμιση αυτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 92 του παρόντος, αναφορικά με την αποζημίωση των δημάρχων, αποβλέπει στην απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων τους. Τα αυξημένα καθήκοντα των δημάρχων των δήμων άνω των 10.000 κατοίκων, λόγω και του μεγάλου εύρους των αρμοδιοτήτων τους, προϋποθέτουν την αποκλειστική ενασχόληση με τα καθήκοντά τους, μη δυνάμενων να ασκήσουν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα.

Λαμβάνεται μέριμνα, με ρητή πρόβλεψη, για την καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών του δημάρχου, του οποίου αναστέλλεται η επαγγελματική δραστηριότητα, από τον οικείο δήμο με επιβάρυνση του προϋπολογισμού του.

Άρθρο 17

Το άρθρο 17 του παρόντος, αναφορικά με τους δικαστικούς αντιπροσώπους, αναδιατυπώνει τη ρύθμιση του άρθρου 32 του Κ.Δ.Κ., στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης. Επίσης, στην παράγραφο 9 ορίζεται ότι οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, αν δεν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου όπου ανήκει το εκλογικό τμήμα στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι σε εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου, τότε υπογράφουν υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρεται ο Δήμος, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και ψηφίζουν.

Άρθρο 18

Με το άρθρο 18 του παρόντος, αναφορικά με την υποβολή των υποψηφιοτήτων, ορίζονται λεπτομερώς οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί η δήλωση του συνδυασμού ώστε να είναι νόμιμη. Ειδικότερα, η δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει τον υποψήφιο δήμαρχο, δημοτικούς συμβούλους σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν στην εκλογική περιφέρεια με δυνατότητα προσαύξησης μέχρι 50%, καθώς και υποψήφιους στις δημοτικές και τοπικές κοινότητες και τοπικούς εκπροσώπους στις τοπικές κοινότητες, σε αριθμό ίσο με αυτό των μελών του αντίστοιχου συμβουλίου, με δυνατότητα προσαύξησης κατά έναν. Οι ανωτέρω υποψήφιοι εκλέγονται σε ενιαίο ψηφοδέλτιο, μη επιτρεπόμενης υποψηφιότητας εκτός συνδυασμού ή αυτοπρότασης. Επίσης, ο συνδυασμός, για να έχει δηλωθεί νόμιμα, θα πρέπει να έχει υποψηφίους από κάθε φύλο τουλάχιστον στο 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων για το δημοτικό συμβούλιο, στο 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων για κάθε συμβούλιο δημοτικής κοινότητας και στο 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων για κάθε συμβούλιο τοπικής κοινότητας.

Άρθρο 19

Με το άρθρο 19, αναφορικά με την κατάρτιση των συνδυασμών, ορίζεται ο τρόπος υποβολής δηλώσεων των υποψηφίων καθώς και τα δικαιολογητικά που οφείλουν αυτοί να υποβάλλουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο για να ανακηρυχθούν.

Η δήλωση του συνδυασμού είναι νόμιμη: α) εάν ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας, β) εάν ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων κάθε δημοτικής κοινότητας είναι τουλάχιστον ίσος με τα τρία πέμπτα (3/5) του αριθμού των μελών του συμβουλίου της και γ) εάν για το συμβούλιο τοπικής κοινότητας υπάρχει τουλάχιστον ένας (1) υποψήφιος. Η μη ύπαρξη υποψηφίου εκπροσώπου τοπικής κοινότητας δεν επηρεάζει τη νομιμότητα δήλωσης του συνδυασμού.

Επίσης, απλοποιείται η διαδικασία υποβολής δήλωσης, αφού καταργείται η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 35 του Κ.Δ.Κ., και εφεξής, η δήλωση επιδίδεται με δικαστικό

επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη από το δήμαρχο στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν την ψηφοφορία.

Άρθρα 20 έως και 24

Τα άρθρα 20, 21, 22, 23 και 24 του παρόντος, αναφορικά με την ανακήρυξη και κοινοποίηση των συνδυασμών, την αντικατάσταση των υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, τα δικαιώματα των συνδυασμών, το πρόγραμμα εκλογής και τη μορφή των ψηφοδελτίων, αντίστοιχα, αποτελούν επανάληψη των άρθρων 37, 38, 39, 40 και 42, αντίστοιχα, του Κ.Δ.Κ., στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης. Διευκρινίζεται ότι για τις εκλογές του Νοεμβρίου του 2010 και μόνο, δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές ή πληρεξούσιοι συνδυασμών και οι σύμβουλοι δημοτικού διαμερίσματος και οι τοπικοί σύμβουλοι. Επίσης, η ανάρτηση του προγράμματος εκλογής στην ιστοσελίδα του δήμου δεν αποτελεί ουσιώδη τύπο της δημοσίευσης αυτού, αλλά τρόπο ευρύτερης γνωστοποίησής του, η μη ανάρτηση του οποίου δεν επιφέρει καμία ακυρότητα. Τέλος για πρώτη φορά με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, θα καθοριστούν, εκτός από τις διαστάσεις των ψηφοδελτίων και η μορφή αυτών.

Άρθρο 25

Στο άρθρο 25 του παρόντος ορίζονται οι εκλογικές περιφέρειες των νέων δήμων. Στους δήμους που προέρχονται από συνένωση πρώην ΟΤΑ ως εκλογικές περιφέρειες για την εκλογή των μελών του δημοτικού συμβουλίου ορίζονται οι περιφέρειες των συσυνεομένων δήμων ή κοινοτήτων. Στους δήμους άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων ως εκλογικές περιφέρειες για την εκλογή των μελών του δημοτικού συμβουλίου ορίζονται τα σημερινά δημοτικά τους διαμερίσματα. Η ύπαρξη περισσότερων εκλογικών περιφερειών στους ανωτέρω δήμους υπηρετεί τη σύνδεσή τους με τις τοπικές κοινωνίες και την εγγυημένη αντιπροσώπευση των κοινωνιών αυτών.

Στους δήμους, οι οποίοι δεν έχουν προέλθει από συνένωση πρώην ΟΤΑ, ως εκλογική περιφέρεια για την εκλογή των μελών του δημοτικού συμβουλίου, ορίζεται η ενιαία περιφέρεια του δήμου.

Άρθρο 26

Στο άρθρο 26 του παρόντος, αναφορικά με το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, ορίζονται λεπτομερειακά τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να αναγράφει ένα ψηφοδέλτιο ώστε να είναι νόμιμο κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αρχών των νέων δήμων. Τα ψηφοδέλτια θα πρέπει να τυπωθούν από όλους τους συνδυασμούς με τον ίδιο τρόπο, προτάσσοντας τους υποψήφιους της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι εγγεγραμμένοι οι εκλογείς, ακολουθούμενοι από τους υποψήφιους, κατ' αλφαβητική σειρά, των άλλων εκλογικών περιφερειών, και τέλος τους υποψήφιους, κατ' αλφαβητική σειρά, της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Σε δήμους, δε, που αποτελούν ενιαία εκλογική περιφέρεια, τότε μετά την

ονομασία του συνδυασμού, αναγράφεται το όνομα του υποψήφιου δημάρχου και ακολουθούν, με αλφαβητική σειρά, οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι.

Άρθρο 27

Στο άρθρο 27, αναφορικά με τους σταυρούς προτίμησης, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο ή υπέρ τριών υποψηφίων της εκλογικής περιφέρειας στους καταλόγους της οποίας είναι εγγεγραμμένος και υπέρ ενός υποψηφίου των άλλων εκλογικών περιφερειών του οικείου δήμου. Στις μονοεδρικές, διεδρικές και τριεδρικές εκλογικές περιφέρειες, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του μόνο υπέρ ενός υποψηφίου της εκλογικής του περιφέρειας και ενός υποψηφίου των άλλων εκλογικών περιφερειών. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και υπέρ ενός υποψηφίου συμβούλου της τοπικής κοινότητας ή τοπικού εκπροσώπου.

Άρθρο 28

Στο άρθρο 28, ορίζονται ρητά και περιοριστικά οι λόγοι που επιφέρουν την ακυρότητα ενός ψηφοδελτίου.

Άρθρο 29

Στο άρθρο 29 ορίζεται ότι οι διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών για όσα θέματα δεν υφίσταται ειδική πρόβλεψη στις ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 30

Στο άρθρο 30 καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του αριθμού των δημοτικών συμβούλων που αναλογούν σε κάθε εκλογική περιφέρεια. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού τους αποτελεί το ακέραιο πηλίκο του συνολικού πληθυσμού του δήμου δια του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Από το πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού της εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτει ο αριθμός των δημοτικών της συμβούλων. Ο αριθμός των συμβούλων ανά εκλογική περιφέρεια, με βάση την ανωτέρω διαδικασία, θα καθορισθεί, για λόγους ασφάλειας δικαίου, με την έκδοση υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 31

Με το άρθρο 31 καταργείται η ρύθμιση του άρθρου 50 Κ.Δ.Κ.. Εφεξής, επιτυχών συνδυασμός θεωρείται αυτός που λαμβάνει το 50%+1 του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αποκαθιστώντας, έτσι, την πάγια ρύθμιση ανάδειξης των αρχών των ΟΤΑ α' βαθμού.

Άρθρα 32 και 33

Με τα άρθρα 32 και 33 του παρόντος, αναφορικά με την κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις των άρθρων 51 και 59, αντίστοιχα, του Κ.Δ.Κ., σύμφωνα με τις οποίες, για την επιτυχία ενός συνδυασμού στις εκλογές, απαιτείται αυτός να λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε αυτή την περίπτωση, ο επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει τα 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών του δημοτικού συμβουλίου, αν το ποσοστό του είναι μέχρι 60%, ενώ τα υπόλοιπα δύο πέμπτα των εδρών κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών. Σε περίπτωση που ο επιτυχών συνδυασμός λάβει ποσοστό ψήφων μεγαλύτερο του 60% των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κατανέμονται αναλογικά μεταξύ όλων των συνδυασμών, μη κωλυομένου του επιτυχόντος να λάβει έδρες περισσότερες από τα 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών. Αν κανένας συνδυασμός δεν λάβει την απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα στους υποψηφίους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Σε αυτή την περίπτωση, οι μισές έδρες κατανέμονται αναλογικά μεταξύ όλων των συνδυασμών βάσει του αποτελέσματος της πρώτης εκλογής, ενώ οι υπόλοιπες έδρες κατανέμονται μεταξύ των δύο μετεχόντων στην επαναληπτική εκλογή συνδυασμών. Ο τελικά επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει στη δεύτερη κατανομή τόσες έδρες όσες υπολείπονται για να φθάσει στα 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών, ενώ ο πρώτος επιλαχών συνδυασμός λαμβάνει τις υπόλοιπες από τις κατανεμόμενες έδρες. Σε περίπτωση που από την πρώτη κατανομή προκύπτει αδυναμία του επιτυχόντος συνδυασμού να λάβει στη δεύτερη κατανομή έδρες επαρκείς για να φθάσει των αριθμό των 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών, όλες οι έδρες της δεύτερης κατανομής δίδονται στον επιτυχόντα συνδυασμό χωρίς να θίγεται η πρώτη κατανομή.

Καινοτομία του νέου συστήματος είναι ότι έδρα λαμβάνει και ο συνδυασμός με τα μεγαλύτερα αξιοσημείωτα υπόλοιπα ψήφων και όχι αυτός που έχει λάβει αριθμό ψήφων ίσο με το εκλογικό μέτρο. Με το δικαιότερο αυτό τρόπο, επιτυγχάνεται η εκπροσώπηση συνδυασμών που έλαβαν ικανό αριθμό ψήφων σε εκλογικές περιφέρειες, αλλά στο σύνολο του δήμου δεν μπόρεσαν να λάβουν το εκλογικό μέτρο.

Άρθρο 34

Με το άρθρο 34 ορίζεται η διαδικασία κατανομής των εδρών του δημοτικού συμβουλίου ανά εκλογική περιφέρεια στους επιτυχόντες συνδυασμούς, με τον ακόλουθο τρόπο: Κατ' αρχήν ο επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει μία έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια έτσι ώστε να διαθέτει δημοτικό σύμβουλο σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες. Το εκλογικό μέτρο για τον κάθε επιλαχόντα συνδυασμό εξάγεται από το πηλίκο – προσαυξημένο κατά μία μονάδα - της διαίρεσης του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων του στο δήμο δια του αριθμού των εδρών που δικαιούται συνολικά στο δημοτικό συμβούλιο. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, ο συνδυασμός λαμβάνει αριθμό εδρών ίσο με το πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων του δια του εκλογικού μέτρου. Εάν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά

μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Εάν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός εκεί, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Εάν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες. Εάν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, παραμένουν αδιάθετες για το συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, όπου ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Τέλος, οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρο 35

Με το άρθρο 35 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την παραίτηση ή θάνατο υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, κατά τρόπο αντίστοιχο των διατάξεων του άρθρου 60 του Κ.Δ.Κ.

Άρθρο 36

Με το άρθρο 36, αναφορικά με την κατανομή των εδρών σε δημοτική κοινότητα, ορίζεται ότι ο επιτυχών συνδυασμός στο δήμο λαμβάνει τα 3/5 των εδρών του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, ανεξαρτήτως του αριθμού των ψήφων που έχει λάβει στη συγκεκριμένη δημοτική κοινότητα, ενώ τα υπόλοιπα 2/5 κατανέμονται στους επιλαχόντες συνδυασμούς, βάσει των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στα εκλογικά τμήματα ολόκληρου του δήμου.

Άρθρο 37

Με το άρθρο 37 ορίζεται ότι η εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου και ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας γίνεται βάσει του συνολικού αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού στην τοπική κοινότητα.

Άρθρα 38 έως και 41

Με τα άρθρα 38, 39, 40 και 41 του παρόντος, αναφορικά με τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους, συμβούλους δημοτικής και τοπικής κοινότητας, εκπροσώπους τοπικής κοινότητας, καθώς και την περίπτωση ισοψηφίας των συνδυασμών, επαναλαμβάνονται οι αντίστοιχες διατάξεις των άρθρων 54, 55, 56 και 57, αντίστοιχα, του Κ.Δ.Κ., στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης.

Άρθρα 42 και 43

Με τα άρθρα 42 και 43 του παρόντος, αναφορικά με την εξαγωγή και δημοσίευση των αποτελεσμάτων και την έκθεση των πρακτικών, επαναλαμβάνονται οι αντίστοιχες διατάξεις

των άρθρων 58 και 61 αντίστοιχα, του Κ.Δ.Κ., στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης.

Άρθρο 44

Με το άρθρο 44 επέρχεται μία ουσιώδης μεταβολή, αναφορικά με τον τρόπο επικύρωσης της εκλογής και ανάδειξης του επιτυχόντα και των επιλαχόντων συνδυασμών. Ενώ, με το ισχύον άρθρο 62 Κ.Δ.Κ., το πολυμελές πρωτοδικείο ανακήρυσσε τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς σε περίπτωση μη άσκησης των προβλεπόμενων στον Κ.Δ.Κ. ενστάσεων, με τη νέα ρύθμιση, ανεξαρτήτως της άσκησης ή μη των προβλεπόμενων ενστάσεων, το πολυμελές πρωτοδικείο θα ανακηρύξει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς και οι νέες αρχές θα εγκατασταθούν με αυτή την απόφαση, εάν, φυσικά, η εκδίκαση των ενστάσεων δεν περαιωθεί πριν την 1 Ιανουαρίου του επόμενου, των εκλογών, έτους.

Με την ανωτέρω απόφαση του πρωτοδικείου, αφενός ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, αφετέρου ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας του δήμου.

Άρθρα 45 και 46

Με τα άρθρα 45 και 46, αναφορικά με το δικαίωμα και την άσκηση ένστασης, διατυπώνονται οι ίδιες ρυθμίσεις με το αυτό περιεχόμενο των άρθρων 63 και 64 του Κ.Δ.Κ., θεσπίζοντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο ελέγχου και εκδίκασης του κύρους των εκλογών.

Άρθρα 47 και 48

Με το άρθρο 47, αναφορικά με το περιεχόμενο της ένστασης, προσδιορίζεται ότι η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου, του άρθρου 44, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. Επομένως, σύμφωνα με το άρθρο αυτό, καταργούνται οι ενστάσεις που προβλέπονταν στο άρθρο 65 του Κ.Δ.Κ. και οι οποίες στρέφονταν κατά της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονταν οι συνδυασμοί και κατά της πράξης, με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής. Διευκρινίζεται ότι οι λόγοι που μπορούν να θεμελιώσουν τη μοναδική, με τον προτεινόμενο νόμο, ένσταση, είναι οι ίδιοι που θεμελιώναν τις τρεις ενστάσεις του Κ.Δ.Κ., και αναφέρονταν στο άρθρο 65, παρ. 2 του Κ.Δ.Κ.. Επακόλουθο αυτής της αλλαγής είναι η ρύθμιση του άρθρου 48, αναφορικά με την προθεσμία για την άσκηση της ένστασης. Η μοναδική ένσταση, που χωρεί πλέον, ασκείται σε προθεσμία επτά ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης του άρθρου 44 του παρόντος, χωρίς πλέον τη δυνατότητα παράτασης, όπως όριζε η διάταξη του άρθρου 66, παρ. 3 του Κ.Δ.Κ., η οποία και καταργείται. Με αυτό τον τρόπο δεν παρατείνεται η αβεβαιότητα για το κύρος των εκλογών, ενώ παράλληλα, δεν παρεμποδίζεται το δικαίωμα των εχόντων έννομο συμφέρον να εξετάσουν την αναγκαιότητα άσκησης ή μη των ενστάσεων.

Άρθρο 49

Με το άρθρο 49, αναφορικά με τη διαδικασία εκδίκασης των ενστάσεων, διατυπώνονται οι ίδιες ρυθμίσεις με το αυτό περιεχόμενο του άρθρου 67 του Κ.Δ.Κ., θεσπίζοντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο ελέγχου και εκδίκασης του κύρους των εκλογών.

Άρθρο 50

Με το άρθρο 50, αναφορικά με την άσκηση αίτησης αναίρεσης, επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 68 του Κ.Δ.Κ., καταργούμενης της ρύθμισης του τρίτου και τέταρτου εδαφίου, της παραγράφου 4 αυτού. Η κατάργηση της διάταξης αυτής είναι επακόλουθο της ρύθμισης του άρθρου 44 του παρόντος, αναφορικά με την ανακήρυξη του επιτυχόντος και επιλαχόντων συνδυασμών από το πολυμελές πρωτοδικείο, ανεξαρτήτως της άσκησης ή μη άσκησης ένστασης κατά της απόφασης αυτού.

Άρθρα 51 έως και 56

Με τα άρθρα 51, 52, 53, 54, 55, και 56, αναφορικά με την επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης, την ορκωμοσία των δημοτικών αρχών, την αποποίηση της εκλογής, την διαδικασία παραίτησης των αιρετών των Δήμων, τη διαδικασία αναπλήρωσης των μελών των συμβουλίων, τη διαδικασία εκλογής εξαιτίας διάλυσης των συμβουλίων, επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις των άρθρων 69, 70, 71, 72, 73 και 74 αντίστοιχα του Κ.Δ.Κ., στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης.

Άρθρο 57

Με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 57, ορίζεται ότι για τις δημοτικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010, όπου αναφέρεται ο αιρετός περιφερειάρχης, νοείται ο νομάρχης στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ανήκει ο συγκεκριμένος δήμος και όπου αναφέρεται ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, νοείται ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας στη διοικητική περιφέρεια του οποίου ανήκει ο συγκεκριμένος ο δήμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Στα άρθρα 58-78 του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις, σχετικά με τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των οργάνων της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Στα συγκεκριμένα άρθρα περιλαμβάνονται οι νέες ρυθμίσεις που εισάγονται με το παρόν νομοσχέδιο αλλά και ισχύουσες διατάξεις για την ενότητα των ρυθμίσεων. Δεν περιλαμβάνονται εκείνες οι ρυθμίσεις του ΚΔΚ, στις οποίες δεν επέρχεται καμιά αλλαγή. Ειδικότερα:

Άρθρο 58

Ο Δήμαρχος, ως φορέας άμεσης λαϊκής νομιμοποίησης, είναι ο επικεφαλής της Δημοτικής Αρχής και της πλειοψηφούσας δημοτικής παράταξης. Ο ρόλος του είναι επιτελικός, δίνει κατευθύνσεις για την δράση των δημοτικών υπηρεσιών στις οποίες προϊίσταται και υλοποιεί το πρόγραμμα της δημοτικής αρχής. Ο Δήμαρχος, πλέον, ασκεί τον διοικητικό και επιτελικό του ρόλο, όχι απλά συνεπικουρούμενος από τους Αντιδημάρχους αλλά ως επικεφαλής ενός συντονιστικού συλλογικού οργάνου, της Εκτελεστικής Επιτροπής, που συναποτελείται από αυτόν και τους Αντιδημάρχους. Με αυτό τον τρόπο, η εκτελεστική λειτουργία αποκτά συλλογικό χαρακτήρα με τρόπο ώστε να ενισχύεται ο συντονισμός στην άσκηση των δημοτικών πολιτικών.

Άρθρο 59

Ο θεσμός του αντιδημάρχου, ως οργάνου που επικουρεί τον Δήμαρχο στην άσκηση των καθηκόντων του, προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες των νέων δήμων. Οι αντιδήμαρχοι έχουν καθ'ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητες. Τις καθ'ύλην αρμοδιότητες τις προσδιορίζει ο δήμαρχος με την απόφαση ορισμού των αντιδημάρχων, πλην όμως, σε έναν από αυτούς θα πρέπει να αναθέσει καθήκοντα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και διαφάνειας. Στις κατά τόπο αρμοδιότητες των αντιδημάρχων, μεταξύ των άλλων, περιλαμβάνεται η υπογραφή, κατόπιν εξουσιοδότησης του δημάρχου, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και λοιπών διοικητικών εγγράφων που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της διοικητικής ενότητας, καθώς και η ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα. Με την ανάθεση τοπικών αρμοδιοτήτων στους αντιδημάρχους, η δημοτική αρχή αποκτά διαρκή εικόνα της πορείας του δημοτικού έργου σε όλη τη δημοτική περιφέρεια. Ο αριθμός των αντιδημάρχων προσδιορίζεται με βάση τον πληθυσμό του δήμου. Στην περίπτωση των νησιωτικών δήμων, λαμβάνεται ως κριτήριο και ο αριθμός των δημοτικών ενοτήτων. Η θητεία των αντιδημάρχων είναι πλέον τουλάχιστον δυόμιση έτη κατ'αντιστοιχία με τη θητεία των μελών της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής, στις οποίες οι αρμόδιοι αντιδήμαρχοι είναι πρόεδροι, προκειμένου να υπάρχει συνέχεια και αποτελεσματικότητα στο έργο του δήμου. Η ανάκληση του διορισμού του αντιδημάρχου επιτρέπεται κατόπιν ειδικώς αιτιολογημένης απόφασης για λόγους πλημμελούς άσκησης των καθηκόντων του.

Άρθρο 60

Με το άρθρο 60 του παρόντος καθορίζεται η διαδικασία εκλογής νέου δημάρχου σε περίπτωση που η θέση του δημάρχου μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο. Κάθε απόφαση σχετικά με την εκλογή του δημάρχου, ελέγχεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.

Άρθρο 61

Στο άρθρο 61 καταγράφεται το πλαίσιο των υποχρεώσεων του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των μελών των επιτροπών για τη διασφάλιση της χρηστής διοίκησης και θεσπίζεται η υποχρέωση κατάρτισης κώδικα συμπεριφοράς για τους αιρετούς εκπροσώπους των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Άρθρα 62 και 63

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το όργανο που συστήνεται από τον δήμαρχο και τους αντιδημάρχους. Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι κυρίως ο συντονισμός της εκτελεστικής λειτουργίας και ειδικότερα της υλοποίησης του προγράμματος της δημοτικής αρχής. Με την καθιέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής, η «δημαρχιακή» λειτουργία καθίσταται συλλογική και αναβαθμίζεται, σε αντίθεση με την παραδοσιακή δημαρχοκεντρική λογική του ισχύοντος δημοτικού συστήματος διακυβέρνησης.

Άρθρο 64

Με το άρθρο 64 αναμορφώνονται οι διατάξεις για την εκλογή του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, οι οποίες προσαρμόζονται στη θητεία των πέντε ετών ενώ παράλληλα προβλέπεται εκλογή του γραμματέα του συμβουλίου από την ελάσσονα αντιπολίτευση. Επίσης, η παραίτηση από τα αιρετά αξιώματα του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και του Γραμματέα του Συμβουλίου, γίνεται οριστική αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση που έμεινε κενή, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα δυσλειτουργίας των συλλογικών οργάνων. Τέλος, ορίζεται ότι η εκλογή στο αξίωμα του Αντιπροέδρου ή του Γραμματέα δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου.

Άρθρο 65

Στο άρθρο 65 προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου και συμπληρώνονται σε σχέση με τις αντίστοιχες διατάξεις του ισχύοντος Κ.Δ.Κ. με τη δυνατότητα του Δημοτικού Συμβουλίου να μεταβιβάζει στην επιτροπή ποιότητας ζωής, ένα νέο συλλογικό όργανο του δήμου, αποφασιστικές αρμοδιότητες, σχετικές με το αντικείμενό της.

Άρθρο 66

Στο άρθρο 66 ορίζεται ότι τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου ανήκουν σε δημοτικές παρατάξεις, ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ενώ ρυθμίζεται η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής δημοτικού συμβούλου από την παράταξη στην οποία ανήκει. Τέλος, καθιερώνεται ρητά υποχρέωση της δημοτικής αρχής να παραχωρεί στις δημοτικές παρατάξεις κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο καθώς και γραμματειακή υποστήριξη για την καλύτερη λειτουργία τους.

Άρθρο 67

Με το άρθρο 67 αναμορφώνεται η διαδικασία σύγκλησης του δημοτικού συμβουλίου, για την καλύτερη οργάνωση του διαλόγου και την εύρυθμη λειτουργία του. Έτσι καθιερώνεται ο θεσμός των ειδικών αγορητών, με προεγγραφή πριν από τη συζήτηση του θέματος στο Προεδρείο, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα κατάχρησης του χρόνου από τους ομιλητές, δεδομένου και του αυξημένου αριθμού των μελών των συμβουλίων των νέων μεγαλύτερων Δήμων.

Άρθρο 68

Στο άρθρο 68 προβλέπονται οι υποχρεώσεις των συμβούλων για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις των οργάνων του δήμου και θεσπίζεται πλέον ως πειθαρχικό παράπτωμα η αδικαιολόγητη απουσία τους, σε αντίθεση με τον ισχύοντα Κ.Δ.Κ., που προβλέπει την επιβολή διοικητικού μέτρου.

Άρθρο 69

Στο άρθρο 69 καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου. Για την άσκηση των καθηκόντων του, κάθε δημοτικός σύμβουλος μπορεί να ζητά πληροφορίες και στοιχεία από το δήμαρχο, την οικονομική επιτροπή και την επιτροπή ποιότητας ζωής.

Άρθρο 70

Στο άρθρο 70 προβλέπεται η δυνατότητα του Δημοτικού Συμβουλίου να συνιστά με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του επιτροπές από τα μέλη του, υπαλλήλους και εμπειρογνώμονες για την επεξεργασία και εισήγηση θεμάτων αρμοδιότητάς του όπως προβλέπεται και με τον ισχύοντα Κ.Δ.Κ., συμπληρώνονται όμως οι σχετικές διατάξεις και εισάγουν υποχρέωση για τους τουριστικούς Δήμους να συγκροτούν επιτροπή τουριστικής προβολής και ανάπτυξης του Δήμου, για την επεξεργασία των αντίστοιχων θεμάτων.

Άρθρο 71

Στο άρθρο 71 καθιερώνεται η υποχρέωση κάθε Δήμου να διαθέτει επίσημη ιστοσελίδα στην οποία θα δημοσιεύονται όλες οι αποφάσεις των οργάνων του. Η μη τήρηση της υποχρέωσης δημοσιότητας των αποφάσεων στην επίσημη ιστοσελίδα, συνιστά λόγο ακυρότητας της απόφασης.

Άρθρο 72

Με το άρθρο 72 η Δημαρχιακή Επιτροπή μετονομάζεται σε Οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού.

Άρθρο 73

Με το άρθρο 73 συστήνεται στους δήμους άνω των δέκα χιλιάδων κατοίκων η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, ως ένα νέο αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο, με σημαντικές αρμοδιότητες σε θέματα ποιότητας ζωής, καθώς και σε θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

Στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Ποιότητας εντάσσονται και όλες οι αρμοδιότητες που είχε η δημορχιακή επιτροπή σχετικά με την αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπών εγκαταστάσεων, πλην αυτών που άπτονται της αρμοδιότητας του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας, διότι τα ανωτέρω θέματα σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα ζωής των πόλεων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Με τη συγκρότησή της Επιτροπής αυτής, ένας κρίσιμος και διαρκώς αναπτυσσόμενος τομέας δημοτικής πολιτικής, όπως είναι τα ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και ιδιαίτερα τα πολεοδομικά και χωροταξικά, γίνεται αντικείμενο ενός συλλογικού και αντιπροσωπευτικού οργάνου περισσότερο ευέλικτου από το πολυπληθές Δημοτικό Συμβούλιο. Παράλληλα όμως προβλέπεται η δυνατότητα του δημοτικού συμβουλίου να αποφασίζει το ίδιο για θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής, που κρίνει ότι είναι ιδιαίτερα σοβαρά.

Άρθρο 74

Με το άρθρο 74 καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία εκλογής των μελών της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής. Η εκλογή των μελών των οργάνων αυτών γίνεται κατά τις ίδιες ημερομηνίες εκλογής του προεδρείου του συμβουλίου. Κώλυμα εκλογής στις Επιτροπές αυτές, επιφυλάσσεται πλέον μόνο για τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 75

Με το άρθρο 75 περιγράφεται αναλυτικά ο τρόπος λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, οι αποφάσεις των οποίων δημοσιεύονται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου τους.

Άρθρο 76

Με το άρθρο 76 θεσπίζεται ένα νέο γνωμοδοτικό όργανο, η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, το οποίο συγκροτείται σε δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από 10.000 κατοίκους, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του. Με την ίδια διαδικασία μπορεί να συγκροτηθεί προαιρετικά και σε μικρότερους δήμους. Η Επιτροπή Δημοτικής Διαβούλευσης προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων σε εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, αλλά και σε δημότες οι οποίοι μέχρι σήμερα αναζητούσαν μεμονωμένα την πρόσβαση και επιρροή στη δημοτική ηγεσία. Μέσω αυτού του οργάνου, μπορούν να συγκροτηθούν συνεκτικές στρατηγικές και ανοικτές συναινέσεις των σημαντικότερων παραγόντων της τοπικής κοινωνίας, ως προς τις βασικές αναπτυξιακές

επιλογές και τη στρατηγική του δήμου. Με αυτό τον τρόπο, μπορούν να επιταχυνθούν αποφασιστικά και να καταστούν περισσότερο αποτελεσματικές και επωφελείς για το σύνολο της τοπικής κοινωνίας οι βασικές αναπτυξιακές και ρυθμιστικές πολιτικές και επιλογές του δήμου.

Άρθρο 77

Με το άρθρο 77 καθιερώνεται ο θεσμός του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης σε δήμους πληθυσμού άνω των 20.000 κατοίκων. Τα πολυσυζητημένα προβλήματα κακοδιοίκησης στους δήμους, τα παράπονα αρκετών πολιτών για μεροληψία και επιλεκτική πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων των δημοτικών αρχών, αλλά και η υπερφόρτωση του δημάρχου από αιτήματα και παράπονα μεμονωμένων πολιτών και ομάδων, καθιστούν αναγκαία την καθιέρωση ενός νέου θεσμού διαμεσολάβησης μεταξύ διοικουμένων και δημοτικών αρχών και υπηρεσιών. Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης θα έχει ως αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από την ασφυκτική και, συχνά, παραλυτική, συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών. Μέσω του δημοτικού συμπαραστάτη θα αποτρέπονται πρόσθετες διοικητικές διαδικασίες, προσφυγές στην εποπτεία, σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στη δικαιοσύνη, επειδή πολλά προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο του ίδιου του δήμου, με αποτέλεσμα και την αποσυμφόρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, καθώς και την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου και χρήματος. Ως δημοτικός συμπαραστάτης θα επιλέγεται πρόσωπο κύρους και εμπειρίας, με ευρεία αποδοχή, αφού η επιλογή του θα πρέπει να συγκεντρώνει ισχυρή πλειοψηφία των 2/3 στο δημοτικό συμβούλιο. Παράλληλα, αποφεύγεται το ενδεχόμενο πρόκλησης πολιτικών και προσωπικών ανταγωνισμών, μέσω της καθιέρωσης κωλύματος εκλογής του δημοτικού συμπαραστάτη σε αιρετό αξίωμα.

Άρθρο 78

Με το άρθρο 78 δημιουργείται ένας καινούριος θεσμός, η αναγκαιότητα του οποίου επιβάλλεται για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία. Ειδικότερα, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, συστήνεται και λειτουργεί σε κάθε δήμο, συμβούλιο ένταξης μεταναστών ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου με κύριο έργο την καταγραφή και τη διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του δήμου και με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Στα άρθρα 79-91 του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις, σχετικά με τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των οργάνων της ενδοδημοτικής αποκέντρωσης. Στα συγκεκριμένα άρθρα περιλαμβάνονται οι νέες ρυθμίσεις που εισάγονται με το παρόν νομοσχέδιο αλλά και ισχύουσες διατάξεις για την ενότητα των ρυθμίσεων. Ειδικότερα:

Άρθρο 79

Με το άρθρο 79 καθορίζεται η διαδικασία εκλογής του προέδρου συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας μεταξύ των μελών του συμβουλίου.

Άρθρο 80

Με το άρθρο 80 ορίζεται ότι πρόεδρος του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας ή εκπρόσωπος τοπικής κοινότητας εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος του πλειοψηφήσαντος στην τοπική κοινότητα συνδυασμού. Ο πρόεδρος του συμβουλίου και ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας μετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη τοπική κοινότητα.

Άρθρο 81

Με το άρθρο 81 καθορίζονται οι αρμοδιότητες του προέδρου και του αντιπροέδρου της δημοτικής κοινότητας.

Άρθρο 82

Με το άρθρο 82 απαριθμούνται περιοριστικά οι αρμοδιότητες του προέδρου ή εκπροσώπου της τοπικής κοινότητας.

Άρθρα 83 και 84

Με τα άρθρα 83 και 84 περιγράφονται οι αρμοδιότητες αποφασιστικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας και της τοπικής κοινότητας αντιστοίχως, με γνώμονα τη συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε θέματα που αφορούν στη δημοτική ή τοπική κοινότητα, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό το ρόλο τους. Στις τοπικές κοινότητες στις οποίες εκλέγεται τοπικός εκπρόσωπος, αυτός ασκεί και τις αρμοδιότητες του συμβουλίου της τοπικής κοινότητας, ενώ ο πρόεδρος και τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων ασκούν - εκτός από τις προσδιοριζόμενες για αυτούς αρμοδιότητες - και εκείνες των τοπικών κοινοτήτων.

Άρθρο 85

Με το άρθρο 85 ενισχύεται η λαϊκή συμμετοχή με την επαναφορά του θεσμού των συνελεύσεων των τοπικών κοινοτήτων. Ειδικότερα, καλούνται οι κάτοικοι και οι φορείς της τοπικής κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος σε συνέλευση και προτείνουν στα αρμόδια όργανα του δήμου τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει ο δήμος, ανάλογα με το χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της τοπικής κοινότητας και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, ιδίως ως προς:

- α) την παροχή κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής τους,
- β) τη λήψη μέτρων για την προστασία των ηλικιωμένων και των παιδιών στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου,
- γ) τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν στην τοπική κοινότητα,
- δ) την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή της τοπικής κοινότητας,
- ε) την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και
- στ) κάθε άλλο θέμα που αφορά την τοπική κοινότητα.

Άρθρο 86

Με το άρθρο 86 θεσπίζεται η υποχρέωση κατάρτισης σχεδίου προϋπολογισμού εξόδων δημοτικής ή τοπικής κοινότητας με αποφάσεις των αντιστοίχων συμβουλίων τους, ο οποίος, κατόπιν ελέγχου από την οικεία οικονομική επιτροπή, εντάσσεται στο σχέδιο προϋπολογισμού του δήμου. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η αποτύπωση των πραγματικών αναγκών των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων καθώς και η νομιμότητα της δράσης τους. Επίσης, το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, εισηγείται στην εκτελεστική επιτροπή τις δράσεις και τα έργα τοπικού χαρακτήρα που πρέπει να περιλαμβάνει το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου, ανάλογα με τις ανάγκες των κατοίκων της περιφέρειάς τους, συμμετέχοντας θεσμοθετημένα έτσι στον προγραμματισμό του δήμου.

Άρθρο 87

Με το άρθρο 87 περιγράφεται η διαδικασία υλοποίησης των αποφάσεων του συμβουλίου δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Οι αποφάσεις του συμβουλίου για θέματα που αφορούν τη δημοτική ή τοπική κοινότητα, διαβιβάζονται στο δήμαρχο, προκειμένου να τεθούν υπόψη των αρμοδίων δημοτικών οργάνων, τα οποία οφείλουν να ενημερώσουν σχετικά το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Επίσης, κάθε σχετική με τα ανωτέρω ενέργεια των οργάνων του δήμου, κοινοποιείται υποχρεωτικά στον πρόεδρο του συμβουλίου για την περαιτέρω ενημέρωση του οικείου συμβουλίου.

Άρθρο 88

Με το άρθρο 88 περιγράφεται η διαδικασία σύγκλησης του συμβουλίου τοπικής και δημοτικής κοινότητας κατά το γενικό πρότυπο των λοιπών συλλογικών οργάνων του δήμου. Η

καινοτομία της διάταξης αυτής έγκειται στη δυνατότητα σύγκλησης του συμβουλίου τοπικής κοινότητας, κατόπιν αιτήματος του 1/3 τουλάχιστον των κατοίκων της τοπικής κοινωνίας.

Άρθρο 89

Με το άρθρο 89 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον τόπο συνεδρίασης, την απαρτία και λήψη αποφάσεων του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας. Ειδικότερα, το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόντα τα 2/3 των μελών του, δηλαδή στα τριμελή συμβούλια η απαρτία υπάρχει με την παρουσία των δύο μελών, ενώ για τη λήψη απόφασης, απαιτείται καταρχήν η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

Άρθρο 90

Με το άρθρο 90 περιγράφονται οι υποχρεώσεις των συμβούλων των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων κατά το πρότυπο των υποχρεώσεων και καθηκόντων των δημοτικών συμβούλων.

Άρθρο 91

Με το άρθρο 91 ενισχύεται ο θεσμός της δημοτικής αποκέντρωσης με τη σύσταση δημοτικών ή τοπικών γραφείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ

Στα άρθρα 92 και 93 του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνονται οι νέες ρυθμίσεις που αφορούν στην καταστατική θέση των αιρετών και ειδικότερα στα θέματα των αποδοχών τους και στην ειδική άδεια που λαμβάνουν αιρετοί με υπαλληλική ιδιότητα. Στο κεφάλαιο αυτό δεν περιλαμβάνονται λοιπές διατάξεις του αντίστοιχου κεφαλαίου του ΚΔΚ, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν. Ειδικότερα:

Άρθρο 92

Με το άρθρο 92 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ρυθμίζεται για πρώτη φορά το θέμα των απολαβών των αιρετών της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, με την καθιέρωση αντιμισθίας αντί των εξόδων παράστασης, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας εξορθολογισμού τους αλλά και δικαιότερης αντιμετώπισης του ζητήματος των αποδοχών τους, ανάλογα με τη θέση ευθύνης που κατέχουν.

Ειδικότερα, με τις παραγράφους 2 και 3, προσδιορίζεται, ως ανώτατο όριο για την αντιμισθία, το ύψος των αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, για δημάρχους δήμων με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων κατοίκων και βαίνει μειούμενη σε ποσοστό αυτών, σε δημάρχους δήμων με μικρότερο πληθυσμό. Σε ποσοστό 50% επί της αντιμισθίας των δημάρχων λαμβάνουν αντιμισθία οι αντιδήμαρχοι, ενώ σε ποσοστό 40% αυτής λαμβάνουν αντιμισθία οι πρόεδροι των δημοτικών συμβουλίων και ο συμπαραστάτης του δημότη.

Ιδιαίτερη πρόνοια λαμβάνεται για τα αιρετά όργανα που έχουν χαρακτηριστεί ως Άτομα με Αναπηρίες, των οποίων η αντιμισθία προσαυξάνεται κατά 20%. Επίσης, σε περίπτωση που οι ανωτέρω αιρετοί είναι υπάλληλοι του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των οποίων η δικαιούμενη αντιμισθία είναι μικρότερη των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης τους, τότε αυτή προσαυξάνεται κατά το ποσό της διαφοράς, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει τις αποδοχές του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου.

Άρθρο 93

Με τις διατάξεις του άρθρου 93, προβλέπεται για τους αιρετούς με συγκεκριμένα αξιώματα καθώς και για τον συμπαραστάτη του δημότη, που έχουν την ιδιότητα του υπαλλήλου δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και λαμβάνουν αντιμισθία, η χορήγηση υποχρεωτικής άδειας άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα που ασκούν τα καθήκοντά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική άσκηση αυτών. Παράλληλα, για τη διευκόλυνση της άσκησης των καθηκόντων τους, προβλέπεται και ειδική άδεια συγκεκριμένων ημερών και για άλλες κατηγορίες αιρετών που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα, συμπεριλαμβανομένων των προέδρων δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.

Το χρονικό διάστημα χρήσης της εν λόγω ειδικής άδειας θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν ενώ λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι ασφαλιστικές εισφορές να καταβάλλονται από το δήμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Άρθρο 94

Με το Πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», όπως, έχει, ήδη, εκτεθεί, επαναθεμελιώνεται η Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους σε όλη τη χώρα, οι οποίοι χωροθετούνται με βάση αντικειμενικά (γεωγραφικά, δημογραφικά, αναπτυξιακά κ.α.) κριτήρια, ικανοί για ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, να αξιοποιούν, δυναμικά, την τεχνολογία και τις σύγχρονες μεθόδους διοίκησης, έτοιμοι να υποδεχθούν διευρυμένες αρμοδιότητες, ιδίως από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, στους τομείς, όπως της παιδείας, της πρόνοιας, της υγείας, της απασχόλησης, της έκδοσης οικοδομικών αδειών και πολεοδομικών εφαρμογών εντοπισμένης, χωρικά, ρύθμισης.

Η διεύρυνση των γεωγραφικών και πληθυσμιακών ορίων των Δήμων διαμορφώνει νέο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Η έννοια «τοπική υπόθεση», αλλάζοντας κλίμακα, διευρύνεται και οδηγεί, κατ' ακολουθίαν, σε ανάλογη ενδυνάμωση του ρόλου των νέων Δήμων στον τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό και στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες σε καίριους τομείς.

Υπό το ανωτέρω πρίσμα με πρόσθετο κριτήριο την αρχή της εγγύτητας των παρεχόμενων, προς τον πολίτη, υπηρεσιών και με γνώμονα, όπως έχει προαναφερθεί, το χαρακτήρα της υπόθεσης ως τοπικής, κατά συνεκτίμηση των διευρυμένων διοικητικών ορίων των νέων Δήμων απονέμεται σειρά πρόσθετων αρμοδιοτήτων, για τις οποίες καταβλήθηκε προσπάθεια να ενταχθούν στους ήδη διαμορφωμένους, από το άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, θεματικούς τομείς αρμοδιοτήτων. Επισημειώνεται, ότι οι αρμοδιότητες αυτές ασκούντο, από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στον τομέα των πολεοδομικών εφαρμογών, στον αγροτικό τομέα, στον αναπτυξιακό, στη λειτουργική υποστήριξη των σχολικών δομών, στον τομέα του περιβάλλοντος, καθώς και σ' εκείνο της εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων.

Ορισμένες αρμοδιότητες στους τομείς Γεωργίας, Κτηνοτροφίας, Αλιείας, Δημόσιας Υγείας και Προστασίας του Περιβάλλοντος, θα ασκηθούν από 1-1-2013 με γνώμονα τη διασφάλιση πληρέστερων αντίστοιχων λειτουργικών υποδομών από τους δήμους, καθώς και την εξειδικευμένη στελέχωσή τους.

Ειδικότερα :

Ο τομέας του Περιβάλλοντος εμπλουτίζεται με σειρά σημαντικών αρμοδιοτήτων άμεσης άσκησης, που επικεντρώνονται στην έκδοση οικοδομικών αδειών, στον έλεγχο εφαρμογής ρυμοτομικών σχεδίων στο έδαφος, στον έλεγχο τοπογραφικών διαγραμμάτων, που προορίζονται για σύνταξη πράξεων τακτοποιήσεως και αναλογισμού ή πράξεων εφαρμογής, στην επίβλεψη τοπογραφικών μελετών πράξεων εφαρμογής ΣΠ, στην προκαταρκτική ανάπλαση περιοχής, στην εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων, που δεν έχουν γενικότερο χαρακτήρα, καθώς και στη διαχείριση στερεών αποβλήτων σε όλα τα στάδια της, στο πλαίσιο του σχετικού Περιφερειακού Προγραμματισμού.

Υπό τον τομέα της Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων, περιλαμβάνονται πρόσθετες αρμοδιότητες, που σχετίζονται, κυρίως, με τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας αρτοποιείων, την εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση ανελκυστήρων, τη σύσταση Επιτροπής φιλικού διακανονισμού για επίλυση διαφορών μεταξύ προμηθευτών, καταναλωτών και ενώσεων καταναλωτών, τον καθορισμό των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγαστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών, την απαγόρευση της δημιουργίας θέσεων στάθμευσης σε ορισμένους χώρους, την παραλαβή των αποσυρομένων δίκυκλων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων στους Δήμους, όπου δεν υπάρχουν υποκαταστήματα του Ο.Δ.Δ.Υ., τη μελέτη των έργων συντήρησης και τη βελτίωση του δημοτικού οδικού δικτύου, τη μελέτη, την εκτέλεση και την επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου του Δήμου, τον καθορισμό των αστικών γραμμών λεωφορείων, καθώς και της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος των αντίστοιχων γραμμών και τον καθορισμό κομίστρων αστικών φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου.

Στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης εντάσσεται σειρά άμεσης άσκησης αρμοδιοτήτων που ενισχύουν, σημαντικά το πεδίο της Κοινωνικής Πρόνοιας. Με τον τρόπο αυτό διευρύνεται το πλαίσιο παρέμβασης των Δήμων της Χώρας στην εφαρμογή προνοιακού χαρακτήρα πολιτικών, κατά τα πρότυπα των εθνικών συστημάτων Κοινωνικής Πρόνοιας χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενδεικτικώς, θα πρέπει να μνημονευθούν οι αρμοδιότητες για την έκδοση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας, τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων, ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους, τη χορήγηση κάρτας αναπηρίας, την ευθύνη της διαδικασίας καταβολής επιδομάτων σε όσους έχουν σοβαρά προβλήματα υγείας (τυφλοί, κωφάλαλοι, ανασφάλιστοι παραπληγικοί κ.α.) καθώς και την αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.

Με γνώμονα την αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων, που σχετίζονται με την προστασία της υγείας προβλέπεται η μεταφορά αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης από τις Δ.Υ.Π.Ε., στους δήμους, με ιδιαίτερη έμφαση στις Μονάδες Πρωτοβάθμιας Υγείας (Μ.Π.Υ.). Η μεταφορά θα γίνει με προεδρικό διάταγμα το οποίο θα εκδοθεί το αργότερο εντός διετίας και θα περιλαμβάνει πέραν της μεταφοράς των αρμοδιοτήτων, μεταφορά αντίστοιχων υπηρεσιών και οργανικών θέσεων, ενώ θα προβλέπει, παραλλήλως, και μετάταξη του υπηρετούντος προσωπικού. Επίσης παρέχεται η δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου, εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση, καθώς και προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, ανατίθεται η αρμοδιότητα οργάνωσης της διενέργειας εμβολιασμών, η τήρηση κανόνων υγιεινής των δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων και ο ορισμός ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση βιβλιαρίων υγείας.

Στον τομέα Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού οι Δήμοι καθίστανται αρμόδιοι, κυρίως, για την εκπόνηση και εκτέλεση προγραμμάτων διά βίου μάθησης στο πλαίσιο του αντίστοιχου περιφερειακού σχεδιασμού για τη στέγαση των δημόσιων σχολικών μονάδων, είτε με ανέγερση κτιρίων (πλην Περιφέρειας Ν. Αττικής), είτε με μίσθωση, για θέματα σχετικά με τη λειτουργία των σχολείων, τη μεταφορά των μαθητών, την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων για μαθητές, την κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων, τον καθορισμό κοινωφελούς χρήσης σχολικών κτιρίων σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας τους, καθώς και το διορισμό διοικήσεων ιδρυμάτων που χορηγούν υποτροφίες. Επίσης, με σχετική κοινή υπουργική απόφαση προβλέπεται η άσκηση εποπτείας των δήμων επί εθνικών αθλητικών κέντρων, ο προσδιορισμός των οποίων θα γίνει στο πλαίσιο της ανωτέρω Κ.Υ.Α. κατά αντιστοιχία προς τη χωρική αρμοδιότητα του οικείου δήμου όπου εδρεύει το αθλητικό κέντρο.

Προστίθεται αυτοτελής τομέας αγροτικής ανάπτυξης, κτηνοτροφίας και αλιείας, στο πλαίσιο επιδίωξης αποτελεσματικότερης και ουσιαστικότερης σύνδεσης των δήμων με τα προβλήματα των αγροτών της χωρικής τους αρμοδιότητας. Για το σκοπό αυτό ιδρύονται Γραφεία Γεωργικής Ανάπτυξης και απονέμεται σειρά αρμοδιοτήτων μεταξύ των οποίων είναι η παροχή γνώμης για τον καθορισμό βιομηχανικών και Επιχειρησιακών Περιοχών (Β.Ε.Π.Ε.) και για τη μελέτη των σχετικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η μελέτη και η εκτέλεση έργων τεχνικής υποδομής τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών, που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα, καθώς και η άσκηση εποπτείας επί των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β). Μεταβιβάζεται, επίσης, σειρά αρμοδιοτήτων του τομέα της Γεωργίας και της Κτηνοτροφίας, καθώς και ικανός αριθμός αρμοδιοτήτων που αφορούν την αλιεία, οι οποίες ασκούντο μέχρι σήμερα από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, με κριτήριο την τοπική διάσταση άσκησής τους. Οι περιγραφείσες αρμοδιότητες θα ενεργοποιηθούν, όπως προμνημονεύθηκε, από 1-1-2013 προς εξασφάλιση των αναγκαίων λειτουργικών δομών των αντίστοιχων υπηρεσιών.

Όπως προβλέπεται από την παράγραφο ΙΙ του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι Δήμοι ασκούν, σε τοπικό επίπεδο, κρατικού χαρακτήρα αρμοδιότητες, οι οποίες τους ανατέθηκαν για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, στο πλαίσιο της κείμενης σχετικής νομοθεσίας.

Οι αρμοδιότητες αυτές εμπλουτίζονται και περιλαμβάνουν εντοπισμένα θέματα αστικής κατάστασης (πρόσληψη και αλλαγή επωνύμου, εξελληνισμό του ονοματεπωνύμου Ελλήνων του εξωτερικού, ομογενών αλλοδαπών που αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια και παλιννοστησάντων ομογενών, που έχουν την ελληνική ιθαγένεια), θέματα που συνάπτονται με τη χορήγηση αδειών ίδρυσης υπεραγορών λιανικού εμπορίου, άσκησης υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου, λειτουργίας εκθέσεων, και ίδρυσης και λειτουργίας λαϊκών αγορών πλην Ν. Αθηνών – Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.

Περιλαμβάνονται, ακόμη, αρμοδιότητες, οι οποίες αφορούν την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων, τη λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακείων και φαρμακαποθηκών, καθώς και τη συγκρότηση επιτροπών για τον έλεγχο των πωλητών, παραγωγών και επαγγελματιών των λαϊκών αγορών.

Επισημαίνεται, ότι οι προεκτεθείσες πρόσθετες αρμοδιότητες συνυφαίνονται, όπως αναλυτικότερα προκύπτει και από την επόμενη διάταξη, με την άμεση άσκησή τους από τους Δήμους. Περαιτέρω, υφίσταται και σειρά άλλων αρμοδιοτήτων, οι οποίες μέχρι σήμερα ασκούντο από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, αλλά, λόγω του χαρακτήρα τους, ως τοπικών υποθέσεων μεταβιβάζονται στους Δήμους. Ιδιαίτερη παράμετρο αυτών αποτελεί το γεγονός ότι δεν συνυφαίνονται με την άμεση άσκηση τούτων, αλλά με την απρόσκοπτη οργάνωσή τους, και κατ'ακολουθία με την έναρξη άσκησής τους από 1-1-2013.

Τούτο προκειμένου να διασφαλισθεί η αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό.

Οι αρμοδιότητες αυτές οριοθετούνται στο άρθρο 94, κατά τομείς και εξειδικεύονται στις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 27 έως 30), 2 (υπ' αριθμούς 30 έως 40), 3 (υπ' αριθμούς Β26 έως και 34) και 5 (υπ' αριθμούς 8 έως 85).

Άρθρο 95

Η προτεινόμενη διάταξη αποσκοπεί στη διασφάλιση των αναγκών οργανωτικών και λειτουργικών υποδομών των διοικητικών μονάδων, ώστε να καταστεί εφικτή η άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που απονέμονται στους Δήμους, στο πλαίσιο και της χρονικής κλιμάκωσής τους (ικανός αριθμός από 1-1-2011 και σειρά τομεακών αρμοδιοτήτων από 1-1-2013), με πρωταρχικό, πάντοτε, στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

Η ρύθμιση αυτή θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και με την προσπάθεια στελέχωσης των Δήμων με έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο θα προέρχεται, τόσο από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, όσο και από την Κρατική Περιφέρεια, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των άρθρων 257 και 258.

Ειδικότερα προβλέπεται, ότι :

Σε περίπτωση κατά την οποία σε δήμους δεν υφίστανται υπηρεσιακές μονάδες, με επάρκεια υλικοτεχνικής υποδομής και προσωπικού, προς άσκηση των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που έχουν απονεμηθεί σ' αυτούς, περιλαμβανομένων και των τεχνικών υπηρεσιών, οι σχετικές αρμοδιότητες, σε επίπεδο παροχής πλήρους διοικητικής υποστήριξης, δια των αντίστοιχων υπηρεσιών του, ασκούνται, υποχρεωτικώς, από τον δήμο της έδρας του νομού ή από τυχόν υφιστάμενο εγγύτερο δήμο εντός των ορίων του ίδιου νομού. Ο ορισμός του εγγύτερου δήμου γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία εκδίδεται μέχρι 31-10-2010.

Επίσης, ο Δήμος της έδρας του νομού ασκεί την αρμοδιότητα της έκδοσης οικοδομικών αδειών. Εάν η αρμοδιότητα αυτή έχει απονεμηθεί, με σχετικό π.δ/γμα, σε άλλους Δήμους του ίδιου νομού, οι Δήμοι αυτοί εξακολουθούν να την ασκούν.

Η ανωτέρω διοικητική υποστήριξη δεν αντιτίθεται στην συνταγματικώς κατοχυρωμένη αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., εφόσον δεν αναιρείται η αποφασιστική ή γνωμοδοτική αρμοδιότητα των αιρετών οργάνων του εξυπηρετούμενου δήμου. Η ρύθμιση δε αυτή είναι μεταβατικού χαρακτήρα με πρόδηλο σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, που εστιάζεται, α) στην παροχή δυνατότητας προς άσκηση πρωτογενώς απονεμομένων, σε δήμους, αρμοδιοτήτων και β) στην εξυπηρέτηση του πολίτη σε δημόσιου χαρακτήρα υπηρεσίες με γνώμονα την αρχή της εγγύτητας.

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων των προηγούμενων παραγράφων, από το Δήμο της έδρας του νομού, σε επίπεδο πλήρους διοικητικής υποστήριξης των λοιπών Δήμων δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία, ήτοι μέχρι 31.12.2012, από την εγκατάσταση των νέων αιρετών οργάνων. Εντός του ανωτέρω διαστήματος, οι Δήμοι του νομού είναι υποχρεωμένοι να οργανώσουν αντίστοιχες υπηρεσίες.

Προβλέπεται, ακόμη, η μεταφορά άσκησης των πολεοδομικών αρμοδιοτήτων των αποκεντρωμένων υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων στις έδρες των αντίστοιχων δήμων.

Η έναρξη άσκησης κατηγορίας πρόσθετων αρμοδιοτήτων, που απονέμονται στους Δήμους, με το άρθρο 94 περιλαμβανομένου και του Δήμου της έδρας του οικείου νομού και ειδικότερα, εκείνες, που μνημονεύονται στις παραγράφους 1 (υπ' αριθμούς 27 έως 30), 2 (30 έως 40), 3 (B26 έως και 34) και 5 (8 έως 84) του ανωτέρω άρθρου, γίνεται από 1.1.2013 για το σύνολο των Δήμων της χώρας.

Με π.δ/μα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, προβλέπεται ολική ή μερική κατάργηση των υπηρεσιακών μονάδων της Περιφέρειας, που ασκούσαν τις μεταβιβασθείσες αρμοδιότητες, μέχρι 31-12-2012, καθώς και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων.

Με το ίδιο π.δ/μα ρυθμίζεται η μετάταξη του προσωπικού των Περιφερειών, που κατείχε τις καταργηθείσες οργανικές θέσεις του προηγούμενου εδαφίου, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας, η οποία ορίζεται στις παραγράφους 2, 3, 5, 6 και 7 του άρθρου 257, καθώς και η μεταβίβαση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων.

Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί, ήτοι, από 1-1-2011 μέχρι 31-12-2012, οι ανωτέρω αρμοδιότητες εξακολουθούν να ασκούνται από την Περιφέρεια.

Άρθρο 96

Με την εισαγόμενη ρύθμιση παρέχεται, ρητώς, η ευχέρεια στους Δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα (δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου) προκειμένου, χωρίς την ύπαρξη τυπικού χαρακτήρα, από πλευράς νομιμότητας, αμφισβητήσεων, να μπορούν να συμμετέχουν και να συγχρηματοδοτούν την κατάρτιση και εκτέλεση οποιασδήποτε κατηγορίας προγραμμάτων και μέτρων, εφόσον οι δράσεις τούτων, ανεξαρτήτως εάν, συνάπτονται με αρμοδιότητες των Δήμων, συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόνοια και συνοχή, την περιβαλλοντική προστασία και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Άρθρο 97

Με κυρίαρχη, πάντοτε, επιδίωξη την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, και με δεδομένη τη διεύρυνση των γεωγραφικών και πληθυσμιακών ορίων των νέων Δήμων, καθιερύεται υποχρέωση, μέχρι 31.12.2012, προς οργάνωση των ακόλουθων υπηρεσιακών μονάδων με τα ακόλουθα αντικείμενα :

- α. Προγραμματισμού και Ανάπτυξης
- β. Οικονομική υπηρεσία
- γ. Τεχνική υπηρεσία
- δ. Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών

- ε. Διαφάνειας
- στ. Νομικής υποστήριξης
- ζ. Διοίκησης – Διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού
- η. Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής
- θ. Περιβάλλοντος – Πολιτικής Προστασίας.
- ι. Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς και
- ια. Γεωργίας – Κτηνοτροφίας – Αλιείας, εφόσον ασκούνται αντίστοιχες αρμοδιότητες.

Άρθρο 98

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η σύσταση ειδικού αυτοτελούς γραφείου το οποίο υπάγεται απευθείας στο δήμαρχο και έχει ως αποστολή την παροχή διοικητικής βοήθειας σε δημότες, οι οποίοι έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις υπηρεσίες του δήμου ή στα Κ.Ε.Π.

Στο ανωτέρω γραφείο τοποθετούνται και υπηρετούν, με απόφαση του δημάρχου, υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις και ανάλογη διοικητική εμπειρία, προς παροχή κατ' οίκον εξυπηρέτησης των ανωτέρω δημοτών ως «δημοτικοί ανταποκριτές», για το σύνολο των αρμοδιοτήτων του.

Ο δήμος, δια του ειδικού γραφείου και οι υπηρετούντες σε αυτό υπάλληλοι συνεργάζονται με τα αντίστοιχα Κ.Ε.Π. και αξιοποιούν την εθελοντική προσφορά δημοτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στα άρθρα 99 - 112 του παρόντος κεφαλαίου περιλαμβάνονται συμπληρωματικές ρυθμίσεις προς τις αντίστοιχες του Κ.Δ.Κ. που αφορούν στη διαδημοτική συνεργασία και ρυθμίσεις που αφορούν στη συγχώνευση των ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων των ΟΤΑ που συνενώνονται χωρίς να θίγονται οι ρυθμίσεις του Κ.Δ.Κ. που αφορούν στα θέματα εσωτερικής λειτουργίας και διοίκησης αυτών. Ειδικότερα:

Άρθρο 99

Με το άρθρο 99 και για την αποτελεσματικότερη άσκηση των αυξημένων αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνουν οι νέοι φορείς των δύο βαθμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ τους, εμπλουτίζονται οι διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα περί διαδημοτικής συνεργασίας και θεσπίζονται επιπλέον διατάξεις για τη δυνατότητα συνεργασίας των δήμων και περιφερειών για την άσκηση αρμοδιότητας ή την υποστήριξη της άσκησης της για λογαριασμό ενός ή περισσότερων των συμβαλλομένων μερών. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχουν και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή Σύλλογοι, που έχουν συσταθεί από τον ΟΤΑ, ο οποίος αναλαμβάνει την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης απόφασης του

Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εφόσον κριθεί αναγκαία η ειδικότερη ρύθμιση θεμάτων για την εφαρμογή του συγκεκριμένου άρθρου.

Άρθρο 100

Με το άρθρο 100 εμπλουτίζεται το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, ώστε να συμπεριληφθούν οι περιφέρειες, ως κύριοι συμβαλλόμενοι, σε προγραμματικές συμβάσεις καθώς και ΝΠΙΔ που συνιστούν ή συμμετέχουν οι κεντρικές Ενώσεις δήμων και περιφερειών.

Στο ίδιο άρθρο, συμπεριελήφθησαν και οι ρυθμίσεις περί συμβάσεων συνεργασίας φορέων της Τ.Α., δεδομένου ότι αποτελεί μια ειδικότερη μορφή συνεργασίας των ίδιων φορέων, η οποία έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, που αφορούν σε βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και προστίμων.

Άρθρο 101

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ρυθμίζεται το θέμα της νομικής προσωπικότητας των δικτύων δήμων τα οποία προβλέπονται στον Κ.Δ.Κ. και ειδικότερα στα άρθρα που αναφέρονται στις διεθνείς συνεργασίες των ΟΤΑ (άρθρα 219 και 220 του ΚΔΚ) και συμπληρώνονται οι σχετικές ρυθμίσεις και με τη συμμετοχή των περιφερειών. Η νομική προσωπικότητα που θα έχουν τα δίκτυα δήμων εσωτερικού ή εξωτερικού ή δήμων και περιφερειών είναι της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικής, η οποία συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 741 του ΑΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 267 του ΚΔΚ. Δίνεται επίσης η δυνατότητα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των στόχων του δικτύου, να συμμετέχουν κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους με αυτούς του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα.

Άρθρο 102

Με το άρθρο 102 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ρυθμίζεται το θέμα της υπαγωγής των ιδρυμάτων και νομικών προσώπων στους δήμους που προκύπτουν από συνένωση, από την έναρξη λειτουργίας τους, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που συνδέονται με αυτά, καθώς επίσης και των τυχόν συμβάσεων μίσθωσης έργου και ορισμένου χρόνου, μέχρι τη λήξη τους.

Άρθρο 103

Με το άρθρο 103 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, προσδιορίζεται ο αριθμός των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που μπορεί να έχει ένας δήμος σε σχέση με τους τομείς αρμοδιοτήτων του. Έτσι προβλέπεται ότι κάθε δήμος μπορεί να έχει έως δύο ΝΠΔΔ, ένα για τον τομέα κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τον τομέα πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος, όπως αυτοί προβλέπονται στο άρθρο 75 του ν. 3463/2006. Στην περίπτωση που ο δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση, τότε μπορεί να έχει έως ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Στους δήμους με πληθυσμό άνω των 300.000

κατοίκων επιτρέπεται να λειτουργούν έως δύο νομικά πρόσωπα για κάθε ένα από τους ανωτέρω δύο τομείς αρμοδιοτήτων.

Επίσης ένας δήμος μπορεί να έχει ένα ΝΠΔΔ για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα (Λιμενικό Ταμείο).

Παράλληλα, παρέχεται η δυνατότητα, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και αίτημα του οικείου δήμου, να διατηρηθεί ως αυτοτελές ένα ΝΠΔΔ λόγω της ιδιαίτερης και ευρύτερης αναγνώρισης του έργου του και καταξίωσης της προσφοράς του.

Στο ίδιο άρθρο γίνεται πρόβλεψη για την υποχρεωτική συγχώνευση των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που περιέχονται στο νέο δήμο σ' ένα νομικό πρόσωπο για κάθε κατηγορία, καθώς και η διαδικασία της συγχώνευσης, ώστε να μην διαταραχθούν οι προσφερόμενες υπηρεσίες στο στάδιο της συγχώνευσης. Από την υποχρέωση της συγχώνευσης εξαιρούνται τα Ιδρύματα των συνενούμενων δήμων λόγω του ότι αυτά αποτελούν ειδική κατηγορία ΝΠΔΔ και οι σχολικές επιτροπές, οι οποίες συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Με το ίδιο άρθρο προβλέπεται η έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης για τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων των σχολικών επιτροπών.

Επίσης, προβλέπεται η λειτουργία αποκεντρωμένων υπηρεσιών, ως παραρτήματα των νομικών προσώπων των δήμων. Συγκεκριμένα, όταν τα ΝΠΔΔ παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικού ενδιαφέροντος, όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αθλητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες κ.λ.π., λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες. Στις υπηρεσίες αυτές, συγκροτούνται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, άμισθες επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν δύο (2) εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχομένων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος του παραρτήματος ή, αν δεν υπάρχει, ο οριζόμενος από τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου υπάλληλος της αποκεντρωμένης υπηρεσίας, ως πρόεδρος. Οι ανωτέρω επιτροπές παρακολουθούν τη λειτουργία του παραρτήματος και διατυπώνουν σχετικές προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου.

Τέλος, προβλέπεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης η έκδοση πρότυπου κανονισμού για τη λειτουργία των νομικών προσώπων και των παραρτημάτων τους, ανά κατηγορία.

Με τις παραγράφους 8 έως 10 του ίδιου άρθρου, ρυθμίζονται τα θέματα του προσωπικού των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και η διαδικασία ένταξής του στο νέο νομικό πρόσωπο.

Συγκεκριμένα, προβλέπεται η ψήφιση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του νέου νομικού προσώπου εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση της συγχώνευσης και η κατάταξη του μονίμου προσωπικού σε αντίστοιχες θέσεις κατά κατηγορία και κλάδο και του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και ειδικότητας.

Με την παράγραφο 11 προβλέπεται η δυνατότητα απόσπασης υπαλλήλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου του δήμου σε άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του ίδιου δήμου ή σε υπηρεσία του ίδιου δήμου, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων και χωρίς αίτηση του υπαλλήλου. Επιπλέον, προβλέπεται η ανάθεση της άσκησης παράλληλων καθηκόντων σε υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου του δήμου. Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής επιδιώκεται η καλύτερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του προσωπικού των νομικών προσώπων του δήμου, ανάλογα με τις ανάγκες αυτού.

Άρθρο 104

Στο άρθρο 104 ρυθμίζεται το ζήτημα των Συνδέσμων, τα μέλη των οποίων αποτελούν ΟΤΑ, οι οποίοι συνενώνονται με τον παρόντα νόμο σε ένα δήμο, οπότε ο συγκεκριμένος σύνδεσμος καταργείται. Στην περίπτωση αυτή, τους σκοπούς, για τους οποίους είχε συσταθεί, αναλαμβάνει ο νέος δήμος, ο οποίος καθίσταται καθολικός διάδοχος του συνδέσμου. Επίσης, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα του προσωπικού των ανωτέρω Συνδέσμων που μεταφέρεται στους δήμους.

Επίσης, εντός των διοικητικών ορίων κάθε περιφέρειας, οι σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν συσταθεί ως φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων (ΦΟ.Δ.Σ.Α.), υποκαθίστανται από ενιαίο σύνδεσμο, στον οποίο συμμετέχουν υποχρεωτικά οι δήμοι όλων των διαχειριστικών ενοτήτων της περιφέρειας, σύμφωνα και με τη διάταξη του άρθρου 30 του ν. 3536/2007 προκειμένου αυτός να λειτουργεί κατά τον πιο αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Άρθρα 105 και 106

Με τις ρυθμίσεις των άρθρων αυτών θεσπίζεται μια επιπλέον μορφή συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης για την αποτελεσματικότερη άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων, που μεταφέρονται σε αυτούς, την πληρέστερη παροχή υπηρεσιών προς την τοπική κοινωνία και τον συντονισμό των δράσεων τους. Για το λόγο αυτό, πέρα από τις συμβάσεις διαβαθμιδικής συνεργασίας και τα δίκτυα δήμων και περιφερειών, που αποτελούν μια πιο ελεύθερη και κατά περίπτωση μορφή συνεργασίας, εισάγεται μια πιο τυπική συνεργασία, με τη σύσταση ιδίου νομικού προσώπου και μάλιστα δημοσίου δικαίου, με ειδικό σκοπό, που θα αφορά την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων, το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου δικαιοδοσίας τους.

Για τα λοιπά θέματα λειτουργίας ενός τέτοιου συνδέσμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του Δημοτικού & Κοινοτικού Κώδικα περί σύστασης και λειτουργίας Συνδέσμων των δήμων.

Άρθρο 107

Με το άρθρο 107 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ορίζονται ο αριθμός και οι μορφές των επιχειρήσεων που μπορούν να έχουν οι δήμοι. Ειδικότερα ορίζεται ότι μπορούν να έχουν:

μία κοινωφελή επιχείρηση,

μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) του ν. 1069/80,

μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενοούμενους δήμους και

μία δημοτική ανώνυμη εταιρία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ.,(μονομετοχική) εφόσον είχαν συσταθεί στους συνενοούμενους δήμους.

Επίσης, οι δήμοι εξακολουθούν να μπορούν να συμμετέχουν στις λοιπές ανώνυμες εταιρίες, οι μορφές και το αντικείμενο των οποίων προβλέπονται στις διατάξεις του Κ.Δ.Κ..

Με το ίδιο άρθρο προβλέπεται η συνέχιση λειτουργίας των υφιστάμενων αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κατά τις διατάξεις του άρθρου 267 του Κ.Δ.Κ. και με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων του άρθρου 111 του παρόντος νομοσχεδίου.

Άρθρο 108

Με το άρθρο 108 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ρυθμίζονται τα θέματα των επιχειρήσεων των ΟΤΑ που συνενώνονται. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση ΟΤΑ υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνενοόμενων δήμων και κοινοτήτων, ως προς τις επιχειρήσεις αυτών, καθώς και όλων των συμβάσεων που αυτές έχουν συνάψει, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν το προσωπικό, εφόσον με την έναρξη λειτουργίας των νέων δήμων είναι σε ισχύ, ώστε να μην διαταραχθούν οι προσφερόμενες υπηρεσίες.

Στην περίπτωση των ανώνυμων εταιριών στις οποίες συμμετέχουν οι συνενοούμενοι ΟΤΑ, το ποσοστό συμμετοχής αυτών περιέρχεται αυτοδικαίως στους νέους δήμους.

Άρθρο 109

Με το άρθρο 109 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ρυθμίζεται η διαδικασία της υποχρεωτικής συγχώνευσης των κοινωφελών επιχειρήσεων των ΟΤΑ που συνενώνονται σε μία. Η συγχώνευση ολοκληρώνεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση της νέας δημοτικής αρχής.

Με το ίδιο άρθρο ορίζεται η αυτοδίκαιη παράταση της θητείας των διοικήσεων των υφιστάμενων επιχειρήσεων μέχρι τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης, καθώς επίσης και η υπαγωγή της περιουσίας, κινητής και ακίνητης, των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων στην επιχείρηση που προκύπτει, η οποία υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων.

Με την παράγραφο 2 ρυθμίζεται κατ' αρχήν η μεταφορά όλου του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των συγχωνευόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων, στη νέα επιχείρηση, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του προσωπικού αυτού στην συγχωνευόμενη επιχείρηση.

Με την παράγραφο 3 προβλέπεται η σύνταξη εσωτερικού κανονισμού προσωπικού, εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1 και η ένταξη σε αυτόν, των θέσεων του προσωπικού που κρίνονται ως απαραίτητες από το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης.

Με την παράγραφο 4 ρυθμίζεται η μεταφορά τυχόν πλεονάζοντος προσωπικού σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου του δήμου, με την ίδια σχέση εργασίας, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του δημοτικού συμβουλίου,. Το μεταφερόμενο προσωπικό υπάγεται στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν για το προσωπικό των νομικών προσώπων στα οποία μεταφέρεται, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του στις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις.

Με την παράγραφο 5 ρυθμίζεται η κατάταξη του μεταφερόμενου προσωπικού σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του δήμου. Ειδικότερα, προβλέπεται η κατάταξη του προσωπικού αυτού σε προσωποπαγείς θέσεις της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, εφόσον κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα.

Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και στην περίπτωση της συγχώνευσης των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).

Άρθρο 110

Με το άρθρο 110 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τη συγχώνευση των ανωνύμων εταιριών των νέων δήμων, ρυθμίζεται η διαδικασία της υποχρεωτικής συγχώνευσης των ανωνύμων εταιριών το σύνολο των μετοχών των οποίων, ανήκει στο νέο δήμο που προκύπτει από τη συνένωση και τα νομικά του πρόσωπα, σε μια ανώνυμη εταιρία, καθώς επίσης και η αυτοδίκαιη παράταση της θητείας των διοικήσεων των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται. Με το ίδιο άρθρο ρυθμίζεται και η μεταφορά του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των συγχωνευόμενων εταιριών στη νέα εταιρία.

Άρθρο 111

Με το άρθρο 111 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την προσαρμογή των λοιπών επιχειρήσεων, ρυθμίζεται η ενσωμάτωση των κοινωφελών δράσεων των αστικών εταιριών ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στις οποίες συμμετέχει ένας δήμος και νομικά του πρόσωπα στην κοινωφελή επιχείρηση του νέου δήμου, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών. Στην περίπτωση αυτή, προβλέπεται η μεταφορά του προσωπικού που απασχολείται στις δράσεις αυτές, στην κοινωφελή επιχείρηση. Ενώ, στην περίπτωση που στις ανωτέρω επιχειρήσεις συμμετέχουν περισσότεροι δήμοι ή και άλλοι φορείς, αυτές συνεχίζουν να λειτουργούν ως έχουν, μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη. Με το ίδιο άρθρο, προβλέπεται η κατ' εξαίρεση παράταση της διάρκειας των αστικών εταιριών ΟΤΑ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίες διαχειρίζονται Ευρωπαϊκά Προγράμματα, μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων αυτών.

Στο ίδιο άρθρο ενσωματώνεται πρόβλεψη για την υποχρεωτική λύση των υφιστάμενων διαδημοτικών ή αμιγών επιχειρήσεων του π.δ. 410/95, σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, στις οποίες είχε ανατεθεί, σύμφωνα με το καταστατικό τους, η παροχή υπηρεσιών για την καθαριότητα των κοινοχρήστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων και την άσκηση των ανωτέρω σχετικών δράσεων από τον οικείο δήμο. Στην περίπτωση αυτή προβλέπεται η μεταφορά του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των επιχειρήσεων που λύνονται, στον οικείο δήμο και η κατάταξη σε αντίστοιχες προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Ρυθμίζονται επίσης και θέματα των υφιστάμενων επιχειρήσεων τηλεθέρμανσης, οι οποίες πλέον λειτουργούν ως επιχειρήσεις κοινωφελούς χαρακτήρα του ν. 1069/1980.

Άρθρο 112

Με το άρθρο 112 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (Λοιπές διατάξεις), ρυθμίζεται η συνέχιση της υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. προγραμμάτων που υλοποιούνται από τα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, από το νέο νομικό πρόσωπο ή τη νέα επιχείρηση που θεωρείται, ως προς τις υποχρεώσεις και δικαιώματα που απορρέουν από τα προγράμματα αυτά, καθολικός διάδοχος. Στην περίπτωση αυτή προβλέπεται η ανανέωση των συμβάσεων ορισμένου χρόνου του προσωπικού των προγραμμάτων αυτών από το διάδοχο φορέα, μέχρι τη λήξη των προγραμμάτων. Για τις συμβάσεις έργου, που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, προβλέπεται η συνέχισή τους από το διάδοχο φορέα, μέχρι τη λήξη των συμβάσεων αυτών.

Με το ίδιο άρθρο επισημαίνεται ότι δεν είναι επιτρεπτή πλέον η σύσταση επιχείρησης με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, καθώς και μονομετοχικών ανωνύμων εταιριών του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ..

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΡΧΕΣ – ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 113

Στο άρθρο 113 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ορίζονται τα διοικητικά όργανα των περιφερειών, ο αριθμός των αιρετών αντιπεριφερειάρχων καθώς και ο αριθμός των μελών των περιφερειακών συμβουλίων. Συλλογικά όργανα της περιφέρειας είναι το περιφερειακό συμβούλιο, η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ*

Τα άρθρα του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που αφορούν στην όλη εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών. Ειδικότερα:

Άρθρο 114

Στο άρθρο 114 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τη διάρκεια της περιφερειακής περιόδου, ορίζεται το ενιαίο της διαδικασίας εκλογής για τα αιρετά αξιώματα των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού. Η παράγραφος 3 εισάγει την ίδια ρύθμιση με αυτή του άρθρου 9 του παρόντος σχεδίου νόμου, αναφορικά με την ημερομηνία εγκατάστασης και λήξης της θητείας των περιφερειακών αρχών.

Άρθρο 115

Με το άρθρο 115 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τους κανόνες διεξαγωγής των εκλογών, ορίζεται η εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3202/ 2003 (Α΄ 284) και στις περιφερειακές εκλογές.

Άρθρο 116

Με το παρόν άρθρο επέρχεται μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με τη θητεία των περιφερειακών αρχών, με την επιμήκυνσή της κατά ένα (1) έτος. Η διάρκεια της περιφερειακής περιόδου ορίζεται, όπως και της δημοτικής, εφεξής, σε πέντε (5) έτη. Η εκλογή των περιφερειακών αρχών γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31^η Αυγούστου του πέμπτου έτους.

Η επιμήκυνση της περιφερειακής περιόδου διασφαλίζει τον καλύτερο προγραμματισμό της δράσης των περιφερειακών αρχών και την απρόσκοπτη εκπλήρωση του νέου θεσμικού ρόλου και των αυξημένων καθηκόντων τους.

Άρθρο 117

Με το άρθρο 117, διασφαλίζεται ότι η πραγματική βούληση των εκλογέων καθίσταται ανεξάρτητη από την επιρροή προσώπων που κατέχουν θέσεις ευθύνης, αλλά και άσκησης εξουσίας. Ειδικότερα, με την προτεινόμενη διάταξη απαριθμούνται ρητά και περιοριστικά τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα προς τις θέσεις των αιρετών οργάνων των περιφερειών, θεσπίζοντας αυτά, για πρώτη φορά, για τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- Εκτελεστικοί Γραμματείς και Περιφερειακοί συμπαραστάτες του πολίτη και της επιχείρησης στις περιφέρειες, όπου υπηρετούν
- Πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδρυμάτων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί, προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας των ανωτέρω ΝΠΔΔ και ιδρυμάτων καθώς και διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι και προϊστάμενοι υπηρεσιακών μονάδων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου πλην αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν συστήσει ή στα οποία συμμετέχουν οι περιφέρειες, στις οποίες υποβάλλουν υποψηφιότητα.
- Υπάλληλοι με οποιαδήποτε σχέση εργασίας του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο, με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος στις περιφέρειες στα διοικητικά όρια των οποίων άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης, κατά το δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών.

Η κατηγορία των υπαλλήλων που καταλάμβανε το εν λόγω κώλυμα διευρύνθηκε σε σχέση με αυτή που προσδιορίζεται στο άρθρο 21 του Κ.Ν.Α. (Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, πδ 30/ 1996), ενώ παράλληλα επιμηκύνθηκε ο αποτρεπτικός χρόνος άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης από το έτος των περιφερειακών εκλογών στους δεκαοκτώ μήνες από τη διενέργειά τους.

- Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, στις περιφέρειες, στις οποίες έχουν την έδρα τους τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, κατά το δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών.

Θεωρείται ότι τα πρόσωπα αυτά μπορούν να ασκήσουν επιρροή στον εκλογέα και θα πρέπει, κατ' επιταγή των Συνταγματικών διατάξεων, να παραιτούνται από τις θέσεις τους προκειμένου

να θέσουν υποψηφιότητα για εκλογή σε όργανο της Περιφέρειας, όπου υπηρετούν, τουλάχιστον δεκαοκτώ μήνες πριν τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών.

Θεσπίζεται για πρώτη φορά η υποχρέωση για τους δικαστικούς λειτουργούς, αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και τους θρησκευτικούς λειτουργούς των γνωστών θρησκειών, να μην έχουν υπηρετήσει είκοσι τέσσερις μήνες πριν τη διενέργεια των περιφερειακών εκλογών στα όρια της περιφέρειας προκειμένου να θέσουν υποψηφιότητα σε αυτή. Θεωρείται ότι το χρονικό διάστημα των δύο μηνών, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κ.Ν.Α., ήταν μικρό, ώστε να αποτρέψει φαινόμενα επηρεασμού των εκλογών από τα ανωτέρω πρόσωπα.

Τέλος, θεσπίζεται μία σημαντική καινοτομία, με τη διαπίστωση – κατόπιν δικαστικής απόφασης - ασυμβίβαστου αιρετού αξιώματος στις περιφέρειες, η οποία εκδίδεται κατόπιν ένστασης κατά της δικαστικής απόφασης ανακήρυξης του συγκεκριμένου συμβούλου ως επιτυχόντα και όχι με διοικητική πράξη, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 11, για τις περιφερειακές εκλογές του Νοεμβρίου 2010, καθώς και για την περιφερειακή περίοδο του 2011- 2014, θα ισχύσουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα του άρθρου 21 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΠΔ 30/ 1996), όπως ισχύει, κατ' αντιστοιχία προς τις υφιστάμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και Νομαρχιακά Διαμερίσματα.

Άρθρο 118

Με το άρθρο 118 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, εισάγεται το ασυμβίβαστο θέσης των αιρετών εξαιτίας οφειλών στην οικεία Περιφέρεια, κατά αντιστοιχία της ρύθμισης του άρθρου 15 του παρόντος.

Άρθρο 119

Στο άρθρο 119 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ορίζεται η αναστολή κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας του περιφερειάρχη, εφαρμόζοντας την αντίστοιχη ρύθμιση του άρθρου 21 παρ. 3 του Κ.Ν.Α.. Λαμβάνεται μέριμνα, με ρητή πρόβλεψη, για την καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών του περιφερειάρχη, του οποίου αναστέλλεται η επαγγελματική δραστηριότητα, από την οικεία περιφέρεια με επιβάρυνση του προϋπολογισμού της.

Άρθρο 120

Με το άρθρο 120 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την υποβολή των υποψηφιοτήτων, ορίζονται λεπτομερώς οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη νομιμότητα της δήλωσης ενός συνδυασμού.

Άρθρο 121

Με το άρθρο 121 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την κατάρτιση συνδυασμού, ορίζεται ο τρόπος δήλωσης των υποψηφίων καθώς και τα δικαιολογητικά που οφείλουν αυτοί να υποβάλλουν στο αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο για να ανακηρυχθούν.

Άρθρα 122 έως και 128

Τα άρθρα 122, 123, 124, 125, 126, 127 και 128 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την ανακήρυξη και κοινοποίηση των συνδυασμών, την αντικατάσταση των υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, τα δικαιώματα των συνδυασμών, το πρόγραμμα εκλογής, τον υπολογισμό των προθεσμιών, τη μορφή των ψηφοδελτίων και την εκτύπωση και διανομή ψηφοδελτίων, αποτελούν αναδιτύπωση των αντίστοιχων άρθρων του παρόντος σχεδίου νόμου, αναφορικά με τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρο 129

Στο άρθρο 129 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, ορίζονται λεπτομερειακά τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να αναγράφει ένα ψηφοδέλτιο, ώστε να είναι έγκυρο κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αρχών των περιφερειών. Τα ψηφοδέλτια θα πρέπει να τυπωθούν από όλους τους συνδυασμούς με τον ίδιο τρόπο, και να περιλαμβάνουν, οπωσδήποτε, τον αντιπεριφερειάρχη της εκλογικής περιφέρειας, όπου τυπώνεται το κάθε ψηφοδέλτιο.

Άρθρα 130 έως και 134

Στα άρθρα 130, 131, 132, 133 και 134 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τα άκυρα ψηφοδέλτια, τους εκλογικούς φακέλους, την έναρξη και λήξη της ψηφοφορίας, τη ματαίωση της ψηφοφορίας και την εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, διατυπώνονται οι ίδιες ρυθμίσεις με τα αντίστοιχα άρθρα του παρόντος, αναφορικά με τις δημοτικές εκλογές, ώστε να επιτυγχάνεται η ομοιομορφία στην εκλογική διαδικασία ανάδειξης των αρχών και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 135

Στο άρθρο 135 του σχεδίου νόμου ορίζεται ότι κάθε περιφερειακή ενότητα συνιστά αντίστοιχη εκλογική περιφέρεια.

Άρθρο 136

Στο άρθρο 136 του σχεδίου νόμου καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του αριθμού των περιφερειακών συμβούλων που αναλογούν σε κάθε εκλογική περιφέρεια. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού τους αποτελεί το ακέραιο πηλίκο του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας δια του συνολικού αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Από το πηλίκο της διαίρεσης του πληθυσμού της εκλογικής περιφέρειας δια του εκλογικού μέτρου προκύπτει ο αριθμός των περιφερειακών της συμβούλων. Ο αριθμός των συμβούλων ανά

εκλογική περιφέρεια, με βάση την ανωτέρω διαδικασία, θα καθορισθεί, για λόγους ασφάλειας δικαίου, με την έκδοση υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 137

Με το άρθρο 137 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου καταργείται η ρύθμιση του Ν.3434/2006. Εφεξής, επιτυχών συνδυασμός θεωρείται αυτός που λαμβάνει το 50%+1 του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αποκαθιστώντας, έτσι, την πάγια ρύθμιση ανάδειξης των αρχών των ΟΤΑ β' βαθμού.

Άρθρα 138 και 139

Με τα άρθρα 138 και 139 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις των άρθρων 33 και 36, αντίστοιχα, του Κ.Ν.Α., σύμφωνα με τις οποίες, για την επιτυχία ενός συνδυασμού στις εκλογές, απαιτείται αυτός να λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των εγκύρων ψηφοδελτίων. Σε αυτή την περίπτωση, ο επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει τα 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, αν το ποσοστό του είναι μέχρι 60%, ενώ τα υπόλοιπα δύο πέμπτα των εδρών κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών. Σε περίπτωση όπου ο επιτυχών συνδυασμός λάβει ποσοστό ψήφων μεγαλύτερο του 60% των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι έδρες κατανέμονται αναλογικά μεταξύ όλων των συνδυασμών μη κωλυμένου του επιτυχόντος να λάβει έδρες περισσότερες από τα 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών. Αν κανένας συνδυασμός δεν λάβει την απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα στους υποψηφίους περιφερειάρχες των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Σε αυτή την περίπτωση, οι μισές έδρες κατανέμονται αναλογικά μεταξύ όλων των συνδυασμών βάσει του αποτελέσματος της πρώτης εκλογής, ενώ οι υπόλοιπες έδρες κατανέμονται μεταξύ των δύο μετεχόντων στην επαναληπτική εκλογή συνδυασμών. Ο τελικά επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει στη δεύτερη κατανομή τόσες έδρες όσες υπολείπονται για να φθάσει στα 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών, ενώ ο πρώτος επιλαχών συνδυασμός λαμβάνει τις υπόλοιπες από τις κατανεμόμενες έδρες. Σε περίπτωση όπου από την πρώτη κατανομή προκύπτει αδυναμία του επιτυχόντος συνδυασμού να λάβει στη δεύτερη κατανομή έδρες επαρκείς για να φθάσει των αριθμό των 3/5 του συνολικού αριθμού των εδρών, όλες οι έδρες της δεύτερης κατανομής δίδονται στον επιτυχόντα συνδυασμό χωρίς να θίγεται η πρώτη κατανομή.

Άρθρο 140

Με το άρθρο 140 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ορίζεται η διαδικασία κατανομής των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, ανά εκλογική περιφέρεια, στους επιτυχόντες και επιλαχόντες συνδυασμούς. Κατ' αρχήν ο επιτυχών συνδυασμός λαμβάνει μία έδρα σε κάθε εκλογική περιφέρεια έτσι ώστε να διαθέτει περιφερειακό σύμβουλο σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες. Το εκλογικό μέτρο για τον κάθε επιλαχόντα συνδυασμό εξάγεται από το πηλίκο – προσαυξημένο κατά μία μονάδα - της διάρεσης του συνολικού αριθμού των εγκύρων

ψηφοδελτίων του στην περιφέρεια δια του αριθμού των εδρών που δικαιούται συνολικά στο περιφερειακό συμβούλιο. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, ο συνδυασμός λαμβάνει αριθμό εδρών ίσο με το πηλίκο της διαίρεσης του αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων του δια του εκλογικού μέτρου. Εάν ο συνδυασμός εξακολουθεί να δικαιούται έδρες στο περιφερειακό συμβούλιο, ο αριθμός τους συμπληρώνεται με τη διάθεση ανά μίας από κάθε εκλογική περιφέρεια, όπου διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Εάν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός εκεί, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Εάν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες. Εάν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, παραμένουν αδιάθετες για το συνδυασμό έδρες, κατανέμονται ανά μία κατά σειρά στις εκλογικές περιφέρειες, όπου ο συνδυασμός διατηρεί το μεγαλύτερο, κατά φθίνουσα σειρά, αδιάθετο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Τέλος, οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες σε κάθε εκλογική περιφέρεια μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας και για όλους τους επιλαχόντες συνδυασμούς, καταλαμβάνονται από τον επιτυχόντα συνδυασμό.

Άρθρα 141 έως και 145

Με τα άρθρα 141, 142, 143, 144 και 145 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την παραίτηση ή θάνατο υποψηφίου, την κατανομή των εδρών του περιφερειακού συμβουλίου, τις περιπτώσεις ισοψηφίας, την εξαγωγή και δημοσίευση του αποτελέσματος και την έκθεση των πρακτικών αποτελούν αναδιατύπωση των αντίστοιχων άρθρων του παρόντος, αναφορικά με τις δημοτικές εκλογές, ώστε να επιτυγχάνεται η ομοιομορφία στην εκλογική διαδικασία ανάδειξης των αρχών και στους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 146

Με το άρθρο 146 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, επέρχεται μία ουσιώδης μεταβολή, αναφορικά με τον τρόπο επικύρωσης της εκλογής και ανάδειξης του επιτυχόντα και των επιλαχόντων συνδυασμών. Ενώ, με το άρθρο 39 του Κ.Ν.Α., το πολυμελές πρωτοδικείο ανακήρυσσε τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς σε περίπτωση μη άσκησης των προβλεπόμενων στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ενστάσεων, με τη νέα ρύθμιση, ανεξαρτήτως της άσκησης ή μη των προβλεπόμενων ενστάσεων, το πολυμελές πρωτοδικείο θα ανακηρύξει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς και οι νέες αρχές θα εγκατασταθούν με αυτή την απόφαση, εάν, φυσικά, η εκδίκαση των ενστάσεων δεν περαιωθεί πριν την 1 Ιανουαρίου του επόμενου, των εκλογών, έτους.

Με την ανωτέρω απόφαση του πρωτοδικείου, αφενός ανακηρύσσονται οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι της κάθε εκλογικής περιφέρειας κάθε συνδυασμού, αφετέρου ανακηρύσσονται οι τακτικοί σύμβουλοι κάθε συνδυασμού, σύμφωνα με τον αριθμό των σταυρών προτίμησης που έχουν λάβει στο σύνολο της περιφέρειας.

Άρθρα 147 και 148

Με τα άρθρα 147 και 148 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με το δικαίωμα και την άσκηση ένστασης, επαναλαμβάνονται οι ίδιες ρυθμίσεις με το αυτό περιεχόμενο των άρθρων 45 και 46 του παρόντος, προσφέροντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο ελέγχου και εκδίκασης του κύρους των εκλογών.

Άρθρα 149 και 150

Με το άρθρο 149 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με το περιεχόμενο της ένστασης, προσδιορίζεται ότι η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. Επομένως, μετά την ισχύ του άρθρου αυτού, καταργούνται οι ενστάσεις που στρέφονταν κατά της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονταν οι συνδυασμοί και κατά της πράξης, με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής, που προέβλεπε ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας. Διευκρινίζεται ότι οι λόγοι που μπορούν να θεμελιώσουν τη μοναδική, με τον προτεινόμενο νόμο, ένσταση, είναι οι ίδιοι που θεμελίωναν τις τρεις ενστάσεις του ΚΔΔ.

Επακόλουθο αυτής της αλλαγής είναι η ρύθμιση του άρθρου 150, αναφορικά με την προθεσμία για την άσκηση της ένστασης. Η μοναδική ένσταση, που χωρεί πλέον, ασκείται σε προθεσμία επτά ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης, αναφορικά με την ανακήρυξη του επιτυχόντα και επιλαχόντων συνδυασμών, χωρίς να μπορεί η προθεσμία αυτή να παραταθεί.

Άρθρο 151

Με το άρθρο 151 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με τη διαδικασία εκδίκασης των ενστάσεων, διατυπώνονται οι ίδιες ρυθμίσεις με το αυτό περιεχόμενο του ΚΔΔ, προσφέροντας ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο ελέγχου και εκδίκασης του κύρους των εκλογών.

Άρθρο 152

Με το άρθρο 152 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφορικά με την άσκηση αίτησης ανάρσεως, επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 50 του παρόντος, αναφορικά με τις δημοτικές εκλογές.

Άρθρα 153 έως και 158

Με τα άρθρα 153, 154, 155, 156, 157 και 158, του προτεινόμενου σχεδίου νόμου αναφορικά με την επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης, την ορκωμοσία των περιφερειακών αρχών, την αποποίηση της εκλογής, την διαδικασία παραίτησης των αιρετών των Περιφερειών, τη διαδικασία αναπλήρωσης των μελών του συμβουλίου και την διαδικασία εκλογής εξαιτίας διάλυσης των συμβουλίων, αποτελούν αναδιατύπωση των άρθρων 51, 52,

53, 54, 55, και 56 του παρόντος, αναφορικά με τις δημοτικές εκλογές, στο πλαίσιο της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Στα άρθρα 159 -179 του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία των οργάνων της περιφέρειας, τις αρμοδιότητες αυτών καθώς και στους νέους θεσμούς που εισάγονται με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου και ενισχύουν τη συμμετοχή των πολιτών στην αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας αλλά και στον περιορισμό των προβλημάτων κακοδιοίκησης. Ειδικότερα:

Άρθρο 159

Με το άρθρο 159 καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Περιφερειάρχη. Ο περιφερειάρχης είναι ο επικεφαλής της εκτελεστικής λειτουργίας στην Περιφέρεια και ο πολιτικός ηγέτης της πλειοψηφούσας παράταξης. Έχει την ευθύνη για την υλοποίηση του σχεδίου της περιφερειακής ανάπτυξης, συντονίζει και παρακολουθεί την εκτελεστική λειτουργία της περιφέρειας ως επικεφαλής της εκτελεστικής επιτροπής και έχει όλες εκείνες τις αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στον προαναφερόμενο κεντρικό ρόλο του και τις ασκεί είτε απευθείας ο ίδιος είτε μεταβιβάζοντάς τις, με απόφαση του, στους αντιπεριφερειάρχες. Καίριας σημασίας ρύθμιση εισάγεται με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με την οποία, ο περιφερειάρχης παρουσιάζει στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, τον ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων, την ετήσια έκθεση του περιφερειακού συμπαραστάτη καθώς και την ετήσια έκθεση του οικείου ελεγκτή νομιμότητας για την περιφέρειά του, ενώ, σύμφωνα με την παράγραφο 5, παρουσιάζει τον προϋπολογισμό της Περιφέρειας στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής.

Άρθρο 160

Με το άρθρο 160, ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες των αντιπεριφερειάρχων. Οι αντιπεριφερειάρχες ασκούν τις αρμοδιότητες που τους αναθέτει ο περιφερειάρχης και πλέον συναποτελούν, υπό την προεδρία του περιφερειάρχη, την εκτελεστική επιτροπή. Οι αντιπεριφερειάρχες διακρίνονται στους αιρετούς που εκλέγονται ταυτόχρονα με τον περιφερειάρχη από τους εκλογείς της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, καθώς και στους αντιπεριφερειάρχες που ορίζει ο περιφερειάρχης. Ο περιφερειάρχης αναθέτει σε όλους τους αντιπεριφερειάρχες την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για τις νησιωτικές περιφέρειες, στις οποίες ο περιφερειάρχης, λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους, μπορεί να αναθέτει στους αντιπεριφερειάρχες καθήκοντα για συγκεκριμένα νησιά. Επιπλέον, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο ρόλος των αιρετών αντιπεριφερειάρχων.

Άρθρο 161

Με το άρθρο 161 ρυθμίζονται θέματα αναπλήρωσης και αντικατάστασης του Περιφερειάρχη και του άμεσα εκλεγόμενου Αντιπεριφερειάρχη. Ειδικότερα, στις ανωτέρω περιπτώσεις, τα καθήκοντα του περιφερειάρχη ασκεί ο αντιπεριφερειάρχης, με τη σειρά αναπλήρωσης που έχει ορίσει ο περιφερειάρχης.

Άρθρο 162

Με το άρθρο 162, ρυθμίζεται λεπτομερώς η διαδικασία εκλογής νέου περιφερειάρχη στις περιπτώσεις που αυτός παραιτηθεί, εκπέσει, αποβιώσει ή ακυρωθεί η εκλογή του, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 161, καθώς και στην περίπτωση που, ενώ έχει εκλεγεί, η θέση του μείνει κενή για οποιονδήποτε λόγο, στο διάστημα που μεσολαβεί μέχρι την εγκατάσταση των νέων αρχών της περιφέρειάς του.

Άρθρο 163

Στο άρθρο 163 περιγράφονται οι αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου που σηματοδοτούν το ρόλο του ως το ανώτερο αποφασιστικό πολιτικό όργανο της περιφέρειας και θεσπίζεται τεκμήριο αρμοδιότητας για όλα τα θέματα εκτός από αυτά που ανήκουν από το νόμο στην αρμοδιότητα του περιφερειάρχη ή άλλων οργάνων της περιφέρειας.

Άρθρο 164

Στο άρθρο 164 προβλέπεται η σύσταση μέχρι δύο επιτροπών, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του περιφερειακού συμβουλίου κατά αναλογία της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων, στις οποίες το περιφερειακό συμβούλιο μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητες του, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιφέρειας. Παράλληλα, προβλέπεται ότι το περιφερειακό συμβούλιο δύναται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του, να ασκήσει το ίδιο μια αρμοδιότητα που έχει μεταβιβάσει σε επιτροπή, καθώς και ότι η ίδια η επιτροπή μπορεί να παραπέμψει το θέμα λόγω σπουδαιότητας στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη σχετικής απόφασης. Οι επιτροπές αυτές λειτουργούν όπως η οικονομική επιτροπή και μπορούν να συμμετέχουν σ' αυτές και μέλη αυτής.

Άρθρο 165

Στο άρθρο 165 ρυθμίζεται η εκλογή των μελών του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, η θητεία του οποίου ακολουθεί την περιφερειακή περίοδο. Στο Προεδρείο εκπροσωπούνται τόσο η πλειοψηφία με τον πρόεδρο όσο και οι παρατάξεις της μειοψηφίας με τον αντιπρόεδρο από τη μείζονα και το γραμματέα από την ελάσσονα αντιπολίτευση. Παράλληλα, με τη διαδικασία ανάδειξης των υποψηφίων για την εκλογή των μελών του προεδρείου, διασφαλίζεται η εκπροσώπηση των παρατάξεων της μειοψηφίας χωρίς να παρεμβαίνει η πλειοψηφία στην ανάδειξη των υποψηφίων της. Με τον τρόπο αυτό ενισχύονται οι αρχές της δημοκρατίας στη λειτουργία του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 166

Στο άρθρο 166 ορίζεται ότι η παραίτηση από τα αιρετά αξιώματα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του συμβουλίου γίνεται οριστική αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση που έμεινε κενή, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα δυσλειτουργίας των συλλογικών οργάνων.

Άρθρα 167 έως και 170

Με το άρθρο 167 αναμορφώνεται και εκσυγχρονίζεται η διαδικασία των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου. Έτσι καθιερώνεται ο θεσμός των ειδικών αγορητών, με προεγγραφή πριν από την συζήτηση του θέματος στο προεδρείο, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα κατάχρησης του χρόνου από τους ομιλητές, δεδομένου και του αυξημένου αριθμού των μελών των συμβουλίων των νέων μεγαλύτερων Περιφερειών και την καλύτερη οργάνωση του διαλόγου και την εύρυθμη λειτουργία του συμβουλίου.

Με το άρθρο 168 εισάγεται ο θεσμός της περιφερειακής παράταξης και ρυθμίζεται η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής περιφερειακού συμβούλου από την παράταξη με την οποία έχει εκλεγεί. Εισάγεται περιορισμός ως προς τη δυνατότητα μέλους του περιφερειακού συμβουλίου να ενταχθεί σε άλλη παράταξη ή να ιδρύσει νέα, διαρκούσης της θητείας των περιφερειακών αρχών, ο οποίος δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος που συνίστανται στη διατήρηση της σταθερότητας, της πλειοψηφίας που έχει την ευθύνη διακυβέρνησης της περιφέρειας. Παράλληλα λαμβάνονται μέτρα για τη διευκόλυνση του έργου των παρατάξεων με την υποχρέωση της περιφερειακής αρχής να παραχωρεί στις περιφερειακές παρατάξεις κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη.

Με το άρθρο 169 ρυθμίζεται ο τρόπος λήψης των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων αφού πρώτα διαπιστωθεί απαρτία, ενώ, σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Σε περίπτωση μυστικής ψηφοφορίας όμως η ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη.

Με το άρθρο 170 ορίζεται η διαδικασία τήρησης των πρακτικών των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και εισάγεται υποχρέωση ανάρτησης όλων των αποφάσεων στην επίσημη ιστοσελίδα της περιφέρειας. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής, συνιστά λόγο ακυρότητας της απόφασης.

Άρθρα 171 και 172

Με τα άρθρα 171 και 172, καθορίζονται οι υποχρεώσεις των περιφερειακών συμβούλων και τα κωλύματα συμμετοχής αυτών στις συνεδριάσεις του συμβουλίου. Εισάγεται η δυνατότητα επιβολής πειθαρχικής ποινής στις περιπτώσεις αδικαιολόγητης απουσίας των περιφερειακών συμβούλων από τις συνεδριάσεις του συμβουλίου και την μη εκπλήρωση των καθηκόντων τους ενώ προβλέπεται η υποχρέωση του προέδρου του συμβουλίου να ενημερώνει εγγράφως τον Ελεγκτή Νομιμότητας για κάθε αδικαιολόγητη απουσία των συμβούλων από τις συνεδριάσεις.

Άρθρα 173 και 174

Με τα άρθρα 173 και 174 ρυθμίζονται τα θέματα της συγκρότησης και των αρμοδιοτήτων της εκτελεστικής επιτροπής. Η εκτελεστική επιτροπή είναι το όργανο που συγκροτείται από τον περιφερειάρχη και τους αντιπεριφερειάρχες. Ο ρόλος της, είναι κυρίως ο συντονισμός της εκτελεστικής λειτουργίας της περιφέρειας και ειδικότερα της υλοποίησης του προγράμματος της περιφερειακής αρχής. Η άμεση εκλογή των αντιπεριφερειάρχων ενισχύει τη νομιμοποίηση της εκτελεστικής επιτροπής, στην οποία συμμετέχουν από κοινού με τον περιφερειάρχη και τους ορισμένους από αυτόν αντιπεριφερειάρχες, χωρίς όμως να μειώνει τη θεσμική δυναμική του περιφερειάρχη, ο οποίος διευθύνει την άσκηση της περιφερειακής πολιτικής και καθορίζει το περιεχόμενο της αρμοδιότητας των αντιπεριφερειάρχων.

Άρθρα 175 έως και 177

Με τα άρθρα 175, 176 και 177 ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τη συγκρότηση και λειτουργία της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία αποτελεί το όργανο που ασκεί τον οικονομικό έλεγχο και παρακολουθεί την υλοποίηση του προϋπολογισμού της περιφέρειας.

Στην Οικονομική Επιτροπή εκλέγονται μέλη του περιφερειακού συμβουλίου με τη συμμετοχή των συμβούλων της μειοψηφίας. Το περιφερειακό συμβούλιο, μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει την άσκηση αρμοδιοτήτων της οικονομικής επιτροπής. Αντιστοίχως, η ίδια η οικονομική επιτροπή μπορεί να παραπέμπει ιδιαίτερης σοβαρότητας θέματα στο περιφερειακό συμβούλιο, για τη λήψη σχετικής απόφασης.

Άρθρο 178

Με το άρθρο 178 εισάγεται ένας νέος θεσμός, η Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης, που ενισχύει τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων κυρίως στην αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας. Η περιφέρεια αναλαμβάνει σημαντικό αναπτυξιακό ρόλο, με στόχο την άμβλυνση των περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, καθώς και την κινητοποίηση του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού της. Τον τελευταίο, ιδίως, στόχο υπηρετεί η συγκρότηση ενός ισχυρού οργάνου διαβούλευσης σε κάθε περιφέρεια, το οποίο θα έχει ως βασική αποστολή τη σύνθεση των επιμέρους απόψεων και συμφερόντων, προκειμένου να συγκροτηθεί μια ενιαία, ευρέως αποδεκτή και ρεαλιστική αναπτυξιακή πολιτική για την περιφέρεια, με την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των παραγόντων της περιφερειακής ανάπτυξης. Μέσα από το όργανο αυτό και τις διαδικασίες διαβούλευσης διασφαλίζεται η ανοικτή, ορθολογική και ειλικρινής ανταλλαγή επιχειρημάτων, η ανοικτή αντιπαράθεση και η παραγωγική σύνθεση των επιμέρους συμφερόντων, ώστε να διευκολυνθεί, στη συνέχεια, η υλοποίηση μιας περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής. Παράλληλα, με την συμμετοχή εκπροσώπων της κρατικής διοίκησης αλλά και της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, προωθείται η συνεργασία και ο συντονισμός των διαφόρων επιπέδων και φορέων διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 179

Με το άρθρο 179 εισάγεται ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης σε επίπεδο περιφέρειας. Όπως και στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, έτσι και στην Περιφέρεια είναι απαραίτητη η θεσμοθέτηση και λειτουργία ενός οργάνου εσωτερικής και επιτόπιας καταπολέμησης της κακοδιοίκησης και διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών και περιφερειακής διοίκησης. Οι λόγοι που στοιχειοθετούν τη θεσμοθέτησή του και η αποστολή του νέου οργάνου στοιχίζονται, σε μια ευρύτερη κλίμακα, με εκείνα που ήδη αναφέρθηκαν ως προς τον δημοτικό συμπαραστάτη. Επιπλέον, το γεγονός ότι η Περιφέρεια, ως μεγαλύτερη και ευρύτερη διοικητική μονάδα, έχει ακόμη περισσότερο ανάγκη ένα θεσμό που θα διευκολύνει την πρόσβαση και την εξυπηρέτηση των πολιτών, καθώς και ο ρόλος της ως διοικητικού κέντρου με σημαντικές αδειοδοτικές, ελεγκτικές και αναπτυξιακές αρμοδιότητες, θεμελιώνουν την αναγκαιότητα θεσμοθέτησης ενός τέτοιου οργάνου, το οποίο θα διαθέτει το κύρος και την ανεξαρτησία που απαιτούνται. Έτσι, θα επιλέγεται και στην Περιφέρεια ένα πρόσωπο κύρους και εμπειρίας με αυξημένη πλειοψηφία 2/3 από το περιφερειακό συμβούλιο, ενώ και σε αυτή την περίπτωση διασφαλίζεται η αποφυγή προσωπικών και πολιτικών ανταγωνισμών με την καθιέρωση κωλύματος εκλογής του συμπαραστάτη σε αιρετά αξιώματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ

Άρθρα 180 έως και 184

Με τα άρθρα 180- 184 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, ρυθμίζονται τα θέματα, της αντιμισθίας και των ειδικών αδειών του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειάρχων και των περιφερειακών συμβούλων που έχουν υπαλληλική ιδιότητα. Με το άρθρο 181 ρυθμίζεται λεπτομερώς το θέμα των απολαβών του περιφερειάρχη, των αντιπεριφερειάρχων και του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, με την καθιέρωση αντιμισθίας, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας δίκαιης αντιμετώπισης του ζητήματος των αποδοχών τους, ανάλογα με τη θέση ευθύνης τους. Ειδικότερα, για τον περιφερειάρχη, προσδιορίζεται ως ανώτατο όριο για την αντιμισθία το ύψος των αποδοχών του Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εξόδων παράστασης και των επιδομάτων ή προσαυξήσεων. Στον αντιπεριφερειάρχη και στον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου καταβάλλεται αντιμισθία ίση με το 75% της αντιμισθίας του περιφερειάρχη. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τα αιρετά όργανα που έχουν χαρακτηριστεί ως Άτομα με Αναπηρίες, των οποίων η αντιμισθία προσαυξάνεται κατά 20%.

Με τις διατάξεις του άρθρου 182, προβλέπεται, για τους υπαλλήλους του δημόσιου τομέα καθώς και των υπαλλήλων ΝΠΙΔ που καταλαμβάνουν τα ανωτέρω αξιώματα, υποχρεωτική άδεια άνευ αποδοχών για όλο το διάστημα που ασκούν τα καθήκοντά τους, με παράλληλη πρόβλεψη για την καταβολή των ασφαλιστικών τους εισφορών από την περιφέρεια, ενώ στην

περίπτωση που η δικαιούμενη αντιμισθία των αντιπεριφερειάρχων και του προέδρου του συμβουλίου είναι μικρότερη των πάσης φύσεως αποδοχών της οργανικής τους θέσης, τότε αυτή προσαυξάνεται κατά το ποσό της διαφοράς, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει την αντιμισθία του περιφερειάρχη. Το χρονικό διάστημα χρήσης της εν λόγω ειδικής άδειας, θεωρείται πραγματικός χρόνος υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν.

Λαμβάνεται επίσης πρόνοια για τη χορήγηση ειδικής άδειας στα μέλη της οικονομικής επιτροπής και των άλλων επιτροπών που συστήνει το περιφερειακό συμβούλιο από μέλη του, εξήντα ημερών, ενώ ειδική άδεια τριάντα ημερών λαμβάνουν και οι επικεφαλής των παρατάξεων της μειοψηφίας, προκειμένου να διευκολύνονται στην άσκηση του έργου τους καθώς και τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου και των επιτροπών για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις των οργάνων αυτών.

Με το άρθρο 184, προβλέπεται, , η καταβολή δαπανών μετακίνησης και διαμονής στα ανωτέρω όργανα που μετακινούνται εκτός της έδρας της Περιφέρειας για υπηρεσιακούς λόγους.

Άρθρο 185

Με το άρθρο 185 προβλέπεται ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου για τον απολογισμό πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής. Στην ειδική αυτή συνεδρίαση καλούνται, εκτός των άλλων, οι δήμαρχοι των δήμων της περιφέρειας καθώς και εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 186

Μεταξύ των βασικών στόχων, που υπηρετεί το πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», όπως έχει προεκτεθεί, είναι και η πλήρης αναδιάρθρωση της λειτουργικής δομής του Κράτους.

Πυρήνα του ανωτέρω στόχου αποτελεί και η σαφής οριοθέτηση αρμοδιοτήτων, καθώς και η, κατά το δυνατόν, ολοκληρωμένη άσκηση δημοσίων πολιτικών, σε κάθε επίπεδο, με επιδίωξη τη δυνατότητα του πολίτη να γνωρίζει, με σαφήνεια, το αρμόδιο όργανο εξυπηρέτησής του, αποκλειστικά σε ένα επίπεδο, είτε πρόκειται για Δήμο, είτε, ακόμη, για την Περιφέρεια ή την αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Παραλλήλως, η νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Διοίκησης δομείται σε εκτεταμένο αναπτυξιακό υπόβαθρο. Με την προτεινόμενη, εξάλλου, ρύθμιση επιδιώκεται η ευρύτερη αποκέντρωση άσκησης αρμοδιοτήτων, με γνώμονα την καταπολέμηση συγκεντρωτικών στοιχείων για την επίτευξη ευελιξίας και αποτελεσματικότητας.

Οι αρμοδιότητες που είχαν, κατά το παρελθόν, απονεμηθεί στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ήσαν, σε μεγάλο βαθμό, γραφειοκρατικού και διεκπεραιωτικού χαρακτήρα, που δυσχέραναν

την αποτελεσματικότητα του θεσμού, παρά τις προσπάθειες των αιρετών, οι οποίοι με περιορισμένα μέσα και προσωπικό, προσπάθησαν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις. Η ανάγκη για συγκρότηση της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης στο επίπεδο μίας μεγαλύτερης ενότητας προκύπτει πλέον πειστικά, διότι :

Οι εξελίξεις απέδειξαν, ότι η συγκρότηση του δεύτερου βαθμού της αυτοδιοίκησης, στα όρια των σημερινών νομών, καθιστά ανέφικτη την ανάληψη της ευθύνης για τον σχεδιασμό και την άσκηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την ανάπτυξη στην περιοχή τους. Η άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής αναμφισβήτητα προϋποθέτει ευρύτερες ενότητες .

Η αναδιάταξη των δήμων σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες, που αναλαμβάνουν περισσότερες αρμοδιότητες, επιβάλλει την αναδιάταξη του δεύτερου βαθμού σε ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβουν νέες αρμοδιότητες, ιδίως στον τομέα της ανάπτυξης.

Η Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση, στα όρια των νομών, αποδείχθηκε ότι δυσκολεύει την αποτελεσματική συμμετοχή στα ευρωπαϊκά όργανα, όπως την Επιτροπή των Περιφερειών, στα οποία οι Περιφέρειες των άλλων κρατών - μελών έχουν ουσιαστικό ρόλο και λόγο.

Με την επιχειρούμενη ανασυγκρότηση του δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης σε λιγότερες και ισχυρότερες μονάδες, ενόψει της αναθεωρημένης διάταξης 102 παρ. 1 του Συντάγματος, που ορίζει, ότι μπορεί να ανατίθεται στους Ο.Τ.Α. η άσκηση αρμοδιοτήτων, οι οποίες συνιστούν αποστολή του Κράτους, και εντεύθεν τη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος διακυβέρνησης, τη συγκρότηση συστήματος εσωτερικής αποκέντρωσης, τη δημοσιονομική χειραφέτηση και την υιοθέτηση σύγχρονων και ποιοτικών μεθόδων διοικητικής δράσης, η Περιφέρεια, ως δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης, μπορεί να αναλάβει και να εκπληρώσει, ανεμπόδιστα, την ιδιαίτερη αποστολή της.

Με τις εισαγόμενες ρυθμίσεις, οι Περιφέρειες αναλαμβάνουν :

Τις υπηρεσίες και αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που καταργούνται, εκτός από εκείνες οι οποίες μεταφέρονται στους Δήμους.

Σημαντικές αρμοδιότητες, που ασκούνται, σήμερα, από την Κρατική Περιφέρεια, με εξαίρεση όσες πρέπει να παραμείνουν στα αποκεντρωμένα όργανα του κράτους, χάριν της ενότητας της κρατικής πολιτικής, σε ολόκληρη την επικράτεια, όπως τα θέματα χωροταξίας – πολεοδομίας, δασικής και μεταναστευτικής πολιτικής. Η Περιφέρεια γίνεται ο βασικός πυλώνας του αναπτυξιακού προγραμματισμού, ενώ κομβικός καθίσταται ο ρόλος της, ως προς τα έργα και τις υποδομές. Βασική προϋπόθεση είναι η επαρκής στελέχωσή της, αλλά και η αξιοποίηση της πείρας και της τεχνογνωσίας που έχουν αποκτήσει μέχρι σήμερα οι αντίστοιχες υπηρεσίες των κρατικών Περιφερειών, ορισμένες από τις οποίες μεταφέρονται, μαζί με το προσωπικό τους και τους πόρους τους, στις νέες Περιφέρειες.

Προς διασφάλιση της συστηματικής παράθεσης των αρμοδιοτήτων τις οποίες θα ασκεί η Περιφέρεια επιχειρήθηκε η ένταξη τούτων, κατά συναφείς τομείς.

Οι τομείς αυτοί επικεντρώνονται στους εξής άξονες :

- Προγραμματισμού – Ανάπτυξης.
- Γεωργίας – Κτηνοτροφίας.

- Φυσικών Πόρων – Ενέργειας – Βιομηχανίας.
- Απασχόλησης – Εμπορίου – Τουρισμού.
- Μεταφορών – Επικοινωνιών.
- Έργων – Χωροταξίας – Περιβάλλοντος.
- Υγείας
- Παιδείας - Πολιτισμού - Αθλητισμού.
- Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας.

Στο πλαίσιο άρθρωσης των ανωτέρω τομέων προκρίθηκε η μεθοδολογία της εξειδικευμένης παράθεσης των ασκούμενων αρμοδιοτήτων, αντί της γενικόλογης θεματικής αναφοράς, σε ενδεικτικό επίπεδο υπό την έννοια ότι δια του τρόπου αυτού δημιουργείται και τεκμήριο άσκησης κάθε υπερτοπικού χαρακτήρα αρμοδιότητας από την Περιφέρεια, εφόσον δεν έχει ανατεθεί, δια τυπικού ή ουσιαστικού νόμου στην αποκεντρωμένη Κρατική Διοίκηση.

Εξάλλου ο ειδικός προσδιορισμός τους όχι μόνο δημιουργεί ασφάλεια δικαίου, αλλά, κυρίως, αποτρέπει την αλληλοεπικάλυψη και τη σύγχυση, κατά την άσκησή τους, ενώ, παράλληλα, παρέχει δυνατότητα σαφούς ενημέρωσης του πολίτη, αναφορικά με το αρμόδιο όργανο στο οποίο πρέπει να αποταθεί για την αντιμετώπιση του αιτήματός του και για την επίλυση οιοδήποτε προβλήματός του.

Με τον τομέα του αναπτυξιακού προγραμματισμού επιδιώκεται η καταπολέμηση του σημερινού πολυδιασπασμένου διοικητικού πλαισίου, που αποτελεί τροχοπέδη στη αναπτυξιακή πορεία της χώρας, μέσω του νέου θεσμικού ρόλου που αναλαμβάνει η Περιφέρεια. Στοχεύει στην προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων, παρακολουθεί και επισημαίνει στους αρμόδιους φορείς γενικότερα και ειδικότερα ζητήματα, που αναφέρονται στην λήψη των αναγκαίων μέτρων προς βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών. Αποβλέπει στην ενθάρρυνση των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στην αποτελεσματικότερη διαχείριση, στον έλεγχο και στην εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, όπως αυτή οριοθετείται για τα περιφερειακά όργανα σύμφωνα με το ν. 3614/2007, όπως ισχύει, μέσω της ορθολογικότερης διαχείρισης των δημόσιων πόρων, στην αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, καθώς και στην ικανοποίηση και διευθέτηση τοπικών αναγκών.

Η Περιφέρεια είναι αρμόδια για την εκπόνηση γενικών και ειδικών αναπτυξιακών μελετών, που αφορούν τη συγκέντρωση, επεξεργασία και τεκμηρίωση γεωγραφικών, δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών και άλλων στοιχείων που την αφορούν. Επίσης, είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και την αποτίμηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης όλων των σχετικών οικονομικών και θεσμικών παρεμβάσεων.

Ακόμη, είναι αρμόδια για την τελική διαμόρφωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, μεριμνά για την έγκρισή του και παρακολουθεί την εκτέλεσή του. Παρακολουθεί, ακόμη, τις διαδικασίες ένταξης των πράξεων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι αρμόδια προς εισήγηση στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για τη

χρηματοδότηση των έργων που εντάσσονται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Η Περιφέρεια διατυπώνει προτάσεις προς τους κεντρικούς φορείς του δημοσίου τομέα για έργα και μέτρα πολιτικής εθνικής σημασίας, που την αφορούν, αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα. Συντονίζει, επίσης, τους φορείς εκτέλεσης και παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του αναπτυξιακού προγράμματος της Περιφέρειας. Γνωμοδοτεί για κάθε θέμα τοπικού ή ευρύτερου ενδιαφέροντος για το οποίο ζητείται η γνώμη της.

Συνιστά Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές οι οποίες γνωμοδοτούν για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων, κατ' εφαρμογή του ισχύοντος αναπτυξιακού νόμου, αξιολογεί και προωθεί επενδυτικές προτάσεις από ιδιωτικές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, συγκροτεί περιφερειακά όργανα ελέγχου των επενδύσεων για την πιστοποίηση των δαπανών και την υλοποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων, προέρχεται στην καταβολή της επιχορήγησης της επένδυσης και πιστοποιεί την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας. Καταγράφει, επίσης, τις νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται από την υλοποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων.

Εξάλλου, με το σχέδιο νόμου επανεξετάζεται σε νέα βάση και επανακαθορίζεται το όλο πλαίσιο δράσης και λειτουργίας των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης της χώρας, τα οποία, πλέον λειτουργούν υποστηρικτικά για την Περιφέρεια.

Ως προς τον πρωτογενή τομέα της ανάπτυξης (γεωργία και κτηνοτροφία), οι Περιφέρειες καθίστανται ο βασικός πυλώνας του ετήσιου και πολυετούς αναπτυξιακού σχεδιασμού. Σε αυτήν μεταβιβάζονται ένα μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων, που ασκούσαν προηγουμένως, τόσο οι κρατικές Περιφέρειες, όσο και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Μεταξύ άλλων, οι Περιφέρειες καθίστανται αρμόδιες για την εκπόνηση, υλοποίηση και αξιολόγηση σχεδίων προγραμμάτων και μέτρων ανάπτυξης, το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την υλοποίηση των έργων υποδομής, την ένταξη των επενδυτικών σχεδίων σε προγράμματα γεωργίας και κτηνοτροφίας, την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής και ζωικής παραγωγής, καθώς και την καλύτερη οργάνωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Σημαντική, επίσης, είναι και η απονομή της αρμοδιότητας εποπτείας επί των Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Γ.Ο.Ε.Β.), καθώς και η άσκηση εποπτείας επί του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας και του Οργανισμού Κωπαΐδας.

Επίσης, ασκούν αποφασιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες στη διοίκηση, στη διαχείριση και εκμετάλλευση ιχθυοτρόφων εν γένει υδάτων από 01.01.2012, στο πλαίσιο ανασχεδιασμού της πολιτικής του κρίσιμου τομέα, με γνώμονα την πληρέστερη κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας.

Ως προς τον τομέα των φυσικών πόρων, ενέργειας και βιομηχανίας ιδιαίτερη έμφαση έχει αποδοθεί στη διαχείριση των υδατικών πόρων, καθώς και στην προστασία των υδάτων. Οι σχετικές αρμοδιότητες απονέμονται στην Περιφέρεια, υπό το πρίσμα της αναπτυξιακής τους διάστασης.

Περαιτέρω, ο υποτομέας ορυκτού πλούτου περιλαμβάνει, κυρίως, τον καθορισμό και αποχαρακτηρισμό λατομικών περιοχών, τη χορήγηση αδειών μεταλλευτικών ερευνών, τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης σε ιδιότητα λατομεία αδρανών υλικών, αργίλλων, και σχιστολιθικών πλακών, τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτρολογικού και μηχανολογικού εξοπλισμού λατομείων αδρανών υλικών και συναφείς ρυθμίσεις, που σχετίζονται με την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου.

Ο υποτομέας ενέργειας καταλαμβάνει σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες συμπλέκονται, κυρίως, με την αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας (ηλιακή, αιολική, γεωθερμία), τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης, για ίδια χρήση, ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης ή ψύξης χώρων, τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή επέκτασης σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, καθώς και λοιπές επί μέρους αρμοδιότητες οι οποίες εντάσσονται στον ίδιο υποτομέα.

Εξάλλου, ο υποτομέας της Βιομηχανίας περιλαμβάνει αρμοδιότητες της Κρατικής Διοίκησης, οι οποίες είχαν αποκεντρωθεί, προς άσκηση, στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, κυρίως, με το π.δ/μα 78/2006.

Μνημονεύονται, ενδεικτικώς, η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανιών, που οριοθετούνται από τις διατάξεις του ν. 3325/2005, η επιβολή κυρώσεων σε όσους ιδρύουν, επεκτείνουν, εκσυγχρονίζουν και λειτουργούν βιομηχανίες και βιοτεχνίες, κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας, η χορήγηση μηχανολογικών αδειών εγκατάστασης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού σε βιομηχανικές, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και επαγγελματικά εργαστήρια, η χορήγηση αδειών εργοστασίων κατασκευής ατμολεβήτων, η έγκριση ατελούς εισαγωγής μηχανημάτων και εξαρτημάτων για επαρχιακές βιομηχανίες και βιοτεχνίες, η χορήγηση σειράς τεχνικών επαγγελματικών αδειών, κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις των άρθρων 1 και 4 του π.δ/τος 78/2006, η εκτίμηση της αξίας μηχανημάτων για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας τους, καθώς και η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις.

Οι Περιφέρειες συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος των αρμοδιοτήτων που αποκεντρώνονται στον τομέα της απασχόλησης, όπως αυτές που αφορούν την υλοποίηση προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης ανέργων, την έγκριση ή απόρριψη ομαδικών απολύσεων εργαζομένων, την επιβολή ποινής σε εργοδότες, την κύρωση εσωτερικών κανονισμών εργασίας επιχειρήσεων κατά τις διατάξεις του ν.δ. 3789/1957, καθώς και θέματα, που άπτονται της εφαρμογής των κανονισμών αυτών, τη συγκρότηση συμβουλίων και επιτροπών αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και την κατ' εξαίρεση λειτουργία επιχειρήσεων εκμεταλλεύσεων και παροχής εργασίας κατά την Κυριακή.

Στον τομέα του εμπορίου οι Περιφέρειες ασκούν αρμοδιότητες, που αφορούν εποπτεία και τον έλεγχο ανωνύμων εταιρειών, την εποπτεία του εμπορίου, τη χορήγηση αδειών άσκησης εμπορικών επαγγελμάτων και οργάνωσης εκθέσεων, καθώς και τη διενέργεια ελέγχων και την επιβολή κυρώσεων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί προστασίας του καταναλωτή.

Ως προς τον Τουρισμό, η Περιφέρεια συνεργάζεται με τον Ε.Ο.Τ. και τους Δήμους για το σχεδιασμό, καθώς και για την τουριστική προβολή και ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Στον τομέα των Μεταφορών – Επικοινωνιών συντελείται η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, που συμπλέκονται με σειρά αδειών, στον τομέα των μεταφορών και ειδικότερα με τη διενέργεια περιοδικών τεχνικών ελέγχων μηχανοκινήτων οχημάτων από τα Δημόσια Κ.Τ.Ε.Ο. κάθε νομού, τον καθορισμό του αριθμού νέων επιβατηγών δημόσιας χρήσεως για την αντιμετώπιση των μεταφορικών αναγκών κάθε νομού, την τήρηση μητρώου αδειών Ε.Δ.Χ., την έκδοση και την ανάκληση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας πρατηρίων υγρών καυσίμων και υγραερίων και τη χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων.

Εξάλλου, για τον τομέα επικοινωνιών παρέχεται η δυνατότητα χορήγησης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοσταθμών CB, καθώς και της άσκησης συναφών αρμοδιοτήτων, όπως η χορήγηση αδειών κατασκευής, εγκατάστασης και λειτουργίας ερασιτεχνικών και πειραματικών σταθμών ασυρμάτου, η επιβολή διοικητικών κυρώσεων στους παραβάτες των κανονισμών λειτουργίας ερασιτεχνικών και πειραματικών σταθμών ασυρμάτου, ειδικών ραδιοδικτύων και ραδιοσταθμών CB, καθώς και των σχετικών τηλεπικοινωνιακών συστημάτων.

Ο Τομέας Έργων – Χωροταξίας – Περιβάλλοντος περιλαμβάνει σημαντικές αρμοδιότητες οι οποίες ασκούνταν από την Κρατική Περιφέρεια και εκχωρούνται, πλέον, στην Περιφέρεια, με γνώμονα το γεγονός, ότι μετέχουν σε αποφασιστικό βαθμό στην αναπτυξιακή πολιτική της.

Ειδικότερα στον υποτομέα των έργων απονέμονται αρμοδιότητες που αφορούν την κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση οδών, που οι αντίστοιχες αρμοδιότητες ανήκουν στην Κρατική Περιφέρεια και στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η αρμοδιότητα αυτή συμπεριλαμβάνει και τις αντίστοιχες μελέτες.

Περαιτέρω, απονέμεται ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών κτιριακών, ή ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεσθεί από τις Ε.Υ.Δ.Ε., η κατάρτιση προσχεδίων προγραμμάτων εκτέλεσης έργων, καθώς και λοιπές συναφείς αρμοδιότητες.

Στον υποτομέα χωροταξίας και περιβάλλοντος ελήφθη πρόνοια, ώστε οι σχετικές αρμοδιότητες να συμπορεύονται με τα αντίστοιχα νομολογικά πορίσματα του Συμβουλίου Επικρατείας, ώστε να μην αντιμετωπιστεί πρόβλημα αμφισβήτησης της συνταγματικής συμβατότητάς τους, ενόψει της ασκήσεώς τους από όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού.

Ενδεικτικώς, μνημονεύεται η παροχή γνώμης του Περιφερειακού Συμβουλίου για τη χωροθέτηση Β.Ι.Ο.Π.Α., καθώς και ικανός αριθμός γνωμοδοτήσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου, κατά τη διαδικασία κατάρτισης των Περιφερειακών χωροταξικών σχεδίων, η παρακολούθηση εφαρμογής γενικών πολεοδομικών σχεδίων Σ.Χ.Ο.Ο., Α.Π. και Ζ.Ο.Ε., η

χορήγηση άδειας για την εναπόθεση ή αποθήκευση αποβλήτων, που περιέχουν αμιάντο, καθώς και η παροχή γνώμης για την οριοθέτηση εκτάσεων ως ΠΟΑΠΔ.

Σημαντική αρμοδιότητα, είναι η κατάρτιση και έγκριση του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, στο πλαίσιο του αντίστοιχου Εθνικού Σχεδιασμού, ο οποίος αποσκοπεί, κυρίως, στη μελέτη και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης, και στη χωροθέτηση των σχετικών εγκαταστάσεων. Κατά το σχεδιασμό θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές, οικονομικές, τεχνικές, περιβαλλοντικές και ειδικές συνθήκες κάθε περιοχής.

Κυρίαρχες αρμοδιότητες οι οποίες συνάπτονται με τον Τομέα Υγείας και Πρόνοιας και οι οποίες ασκούνται, πλέον, από τις Περιφέρειες, είναι, ενδεικτικά, οι ακόλουθες :

- i. Η άσκηση αρμοδιοτήτων οι οποίες μέχρι σήμερα ασκούνται από τις Δημόσιες Υγειονομικές Περιφέρειες (Δ.Υ.ΠΕ.), καθώς και από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κατά μεταβίβαση από αυτές.
- ii. Η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών κλινικών, η αναθεώρηση και ανάκληση τούτων, η έγκριση μεταβίβασής τους καθώς και η εποπτεία και ο έλεγχος, παράλληλα με τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας από αυτές. Ακόμη, παρέχονται αρμοδιότητες για χορήγηση αδειών κατηγοριών ιατρείων και διαγνωστικών κέντρων.
- iii. Η έκδοση άδειας εισαγωγής εγκατάστασης και λειτουργίας μηχανημάτων παραγωγής ιοντιζουσών ακτινοβολιών για ιατρικούς σκοπούς, γενικά, όπως και εγκατάστασης και λειτουργίας εργαστηρίων ραδιοϊσοτόπων για ιατρικές εφαρμογές.
- iv. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντίατρους, κατά τις προβλέψεις του π.δ/τος 470/1983 (Φ.Ε.Κ. 179, Α).
- v. Η επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς και οδοντίατρους, οι οποίοι αναγράφουν ναρκωτικά σε απλές συνταγές και όχι στις ειδικές για το σκοπό αυτό, καθώς και στους φαρμακοποιούς, που πωλούν ναρκωτικά με απλές και όχι με ειδικές συνταγές.
- και vi. Η υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας, κατά τις ρυθμίσεις του άρθρου 13 του ν. 3172/2003 (Φ.Ε.Κ. 197, Α).

Στον τομέα Παιδείας - Πολιτισμού – Αθλητισμού, οι Περιφέρειες καθίστανται αρμόδιες για τη λειτουργική υποστήριξη δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, περιλαμβανομένης της θεματικής εξειδίκευσης του αντικειμένου τους, την κατάρτιση προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, την οργάνωση και οικονομική υποστήριξη σειράς πολιτιστικών εκδηλώσεων, την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων διαπεριφερειακού χαρακτήρα. Επίσης, με σχετική Κοινή Υπουργική Απόφαση προβλέπεται η άσκηση εποπτείας των περιφερειών επί εθνικών αθλητικών κέντρων, ο προσδιορισμός των οποίων θα γίνει στο πλαίσιο της ανωτέρω Κ.Υ.Α. κατά αντιστοιχία προς τη χωρική αρμοδιότητα της οικείας περιφέρειας όπου εδρεύουν τα αθλητικά κέντρα.

Η πολιτική προστασία αρθρώνεται με γνώμονα το σχετικό σχεδιασμό, την εφαρμογή του και τη λήψη σχετικών μέτρων, στο πλαίσιο των αντίστοιχων προβλέψεων και ρυθμίσεων, που

αφορούσαν τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, όπως είναι καταστρωμένες στο σχετικό θεσμικό νόμο (ν. 3013/2002).

ι. Σε κάθε περιφέρεια συγκροτείται Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας και Φύλων, στην οποία προεδρεύει ο Περιφερειάρχης και μετέχουν εκπρόσωποι του περιφερειακού συμβουλίου, των δήμων της περιφέρειας, των γυναικείων οργανώσεων και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων. Αντικείμενο της Επιτροπής είναι η υποβολή προτάσεων προς τα όργανα της περιφέρειας για τη λήψη ουσιαστικών μέτρων προς προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

ΙΙΙ. Επισημαίνεται, ότι οι Περιφέρειες μέχρι 31-12-2012 θα εξακολουθήσουν ν' ασκούν τις αρμοδιότητες των παραγράφων 1 (υπ' αριθμ. 27-30), 2 (30-40), 3 (B26-34), 5 (8-84) του άρθρου 94, έως ότου αυτές περιέλθουν στους Δήμους, στο πλαίσιο αυτοδύναμης άσκησής τους από τους οργανισμούς αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας.

Άρθρο 187

α. Προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης άσκησης νέων αρμοδιοτήτων, με π.δ/μα, κατόπιν γνώμης της οικείας Ένωσης των Περιφερειών, στις Περιφέρειες. Οι αρμοδιότητες αυτές προέρχονται από την Κεντρική Διοίκηση και πρέπει να συνάπτονται με τις επιμέρους αρμοδιότητες που απονέμονται στο πλαίσιο των τομέων του άρθρου 186. Παραλλήλως, πρέπει να υπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα περιφερειακές ανάγκες και δεν πρέπει να σχετίζονται με θέματα κρατικής πολιτικής που αφορούν το σύνολο της επικράτειας και επιβάλλεται να ανατίθενται για λόγους ενότητας στα κεντρικά ή περιφερειακά κρατικά όργανα.

β. Με το ίδιο π.δ/μα ρυθμίζεται και η μεταβίβαση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων.

γ. Υπό ταυτόσημες προϋποθέσεις είναι δυνατή η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, οι οποίες ασκούνται από νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας.

Άρθρο 188

α. Προβλέπεται ως ουσιώδης τύπος η παροχή γνώμης της Περιφέρειας, πριν η Κρατική Διοίκηση εκδώσει οποιαδήποτε κανονιστική πράξη, η οποία θα αφορά την αιφόρο ανάπτυξη, τα ρυθμιστικά ή χωροταξικά ή πολεοδομικά σχέδια καθώς και τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων.

β. Αντίστοιχη υποχρέωση επιβάλλεται και όταν καταρτίζονται, από την Κρατική Διοίκηση, προγράμματα για την Περιφερειακή ανάπτυξη, τη χωροταξία και την αιφόρο ανάπτυξη.

Άρθρο 189

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Περιφέρεια ασκεί αποφασιστικές αρμοδιότητες, για τις οποίες απαιτείται η προηγούμενη παροχή γνώμης οιασδήποτε αρχής και προς αποφυγή καθυστέρησης, η οποία θα παρεμποδίζει και θα κωλυσιεργεί την άσκησή τους, προβλέπεται

η παροχή της ανωτέρω γνώμης, εντός μηνός, αφότου ζητηθεί. Σε αντίθετη περίπτωση η απόφαση εκδίδεται και άνευ αυτής, χωρίς να συντρέχει έλλειψη ουσιώδους τύπου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρα 190 έως 193

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης είχε ιδρυθεί με το ν. 2218/1994, ως όργανο προγραμματισμού και ανάπτυξης της αποκεντρωμένης Κρατικής Διοίκησης, με τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου.

Υπό τις παρούσες συνθήκες, η ανάπτυξη απέκτησε διαφορετικό χαρακτήρα, προσανατολισμό και προοπτική, σε σχέση με το παρελθόν, εφόσον απαιτείται, πλέον, ευελιξία, προσαρμογή και ταχύτητα ενεργειών.

Στο ανωτέρω Ταμείο συγκεντρώνονταν όλοι οι διαθέσιμοι πόροι από εγχώριες επενδυτικές πηγές, από χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών, που αφορούσαν τα περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα.

Η συμβολή του, στο όλο αναπτυξιακό εγχείρημα της Κρατικής Περιφέρειας, υπήρξε σημαντική, όχι μόνο σε επίπεδο σχεδιασμού, αλλά και διαχείρισης των σχετικών πόρων.

Ήδη και μετά την ανάληψη δια του προτεινομένου σχεδίου νόμου, στο πλαίσιο και του εκτελούμενου Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς, της ευθύνης του αναπτυξιακού προγραμματισμού και σχεδιασμού από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, η οποία καθίσταται, πλέον, ο βασικός μοχλός ανάπτυξης όλων των αποκεντρωμένων αναπτυξιακών δομών της χώρας, καθ' υποκατάσταση της Κρατικής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο ρόλος του Ταμείου αναβαθμίζεται προς την κατεύθυνση της ανάδειξής του, ως βασικής υποστηρικτικής μονάδας στο έργο της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, που αναδέχεται τη ευθύνη σ' έναν κρίσιμο τομέα της εθνικής οικονομίας.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 190 έως 193, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης, το οποίο εξακολουθεί να υπάγεται υπό την εποπτεία του Υπουργού Εσωτερικών και να δρα ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, εντάσσεται στη λειτουργική δομή του αναπτυξιακού έργου της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, ο δε αιρετός Περιφερειάρχης είναι Πρόεδρος, EX LEGE, του διοικητικού του συμβουλίου.

Οι διατάξεις των άρθρων 190 (σύσταση – σκοπός – αρμοδιότητες), 191 (διοίκηση – όργανα – αρμοδιότητες αυτών), 192 (πόροι – οικονομική διαχείριση) και 193 (Οργάνωση – Κανονισμοί – Προσωπικό) σκοπούν την προσαρμογή της καθόλου λειτουργικής δομής του Ταμείου προς τις αναπτυξιακές αρμοδιότητες της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

Παρά το χαρακτήρα του, ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, προς διασφάλιση της νομιμότητας της λειτουργίας του, τόσο ο κανονισμός προσωπικού, όσο και ο αντίστοιχος για θέματα οικονομικής διοίκησης, διαχείρισης, τακτικού και εκτάκτου οικονομικού ελέγχου,

καταρτίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' *ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ*

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, περιορίζεται δραστικά ο αριθμός των νομικών προσώπων που μπορούν να διατηρούν οι περιφέρειες, με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και διαδικασιών, καθώς και την ορθολογικότερη οργάνωση των προσφερόμενων από τις περιφέρειες υπηρεσιών.

Άρθρο 194

Με το άρθρο 194 ρυθμίζονται τα θέματα των περιφερειακών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι, από την ισχύ του νέου νόμου, οι περιφέρειες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας. Οι εν λόγω επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται περιφερειακές επιχειρήσεις, λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, ενώ ως αντικείμενα έχουν αποκλειστικά τις δραστηριότητες που ορίζονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Μεταξύ άλλων, ο παρών νόμος ορίζει ότι οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες της περιφέρειας είναι δυνατό να συμμετέχουν σε άλλες επιχειρήσεις για την προώθηση των αναπτυξιακών σκοπών της περιφέρειας, με ρητή εξαίρεση τη συμμετοχή τους σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρίες. Επίσης, επιτρέπεται να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις, ενώ δεν επιτρέπεται η επιχορήγησή τους από την περιφέρεια, εκτός εάν αυτό προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου.

Με την παρ. 8 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η πρόσληψη προσωπικού από τις αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες της περιφέρειας με τήρηση των διατάξεων του ν. 2190/94, όπως ισχύουν και η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/97, όπως ισχύουν, υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ.

Άρθρο 195

Στο άρθρο 195 περιγράφεται η διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσει η περιφέρεια για τη σύσταση ή τη συμμετοχή της σε περιφερειακή επιχείρηση.

Άρθρο 196

Με το άρθρο 196 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου ορίζεται το καθεστώς λειτουργίας των υφιστάμενων αστικών εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίες έχουν συσταθεί από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα και περιέρχονται στις περιφέρειες.

Περαιτέρω εισάγεται ρύθμιση με την οποία δεν επιτρέπεται πλέον η σύσταση των ανωτέρω εταιριών από περιφέρειες ή άλλους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης παρά μόνο εφόσον τούτο προβλέπεται ρητά από ειδική νομοθετική ρύθμιση ή από το κανονιστικό πλαίσιο εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων, με την προϋπόθεση της συμβατότητας των δράσεων αυτών με τις εθνικές πολιτικές και την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, εφόσον αφορούν εδαφική συνεργασία.

Με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου προβλέπεται η πρόσληψη προσωπικού από τις αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της περιφέρειας με τήρηση των διατάξεων του ν. 2190/94, όπως ισχύουν και η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2527/97, όπως ισχύουν, υπό τον έλεγχο του ΑΣΕΠ.

Άρθρο 197

Με το άρθρο 197 δημιουργείται Μητρώο Περιφερειακών Επιχειρήσεων, το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία των περιφερειακών επιχειρήσεων του παρόντος νόμου. Τα στοιχεία αυτά κοινοποιούνται από τις περιφέρειες στην οικεία αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, η οποία τηρεί βάση δεδομένων, ενώ γνωστοποιούνται, μετά από έλεγχο της πληρότητάς τους, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με το ίδιο άρθρο θεσπίζεται η έκδοση βεβαίωσης κάθε χρόνο από την οικεία αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, η οποία συνυποβάλλεται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), μαζί με τη φορολογική δήλωση της επιχείρησης και η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο για να συμμετάσχει η επιχείρηση σε δημόσιο διαγωνισμό ή να εισπράξει οποιοδήποτε χρηματικό ποσό από περιφέρεια ή φορέα του δημόσιου τομέα.

Άρθρα 198 και 199

Στο άρθρο 198 προβλέπεται η ομαλή διαδοχή από τις περιφέρειες, ως προς τις υφιστάμενες επιχειρήσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και νομαρχιακών διαμερισμάτων. Περαιτέρω, ως προς τις επιχειρήσεις αυτές, στο άρθρο 199, προβλέπεται ότι οι υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων και οι υφιστάμενες ανώνυμες εταιρίες, στις οποίες συμμετέχουν κατά πλειοψηφία οι καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα, μετατρέπονται και προσαρμόζονται, αντίστοιχα, σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες της περιφέρειας, υπό την προϋπόθεση ότι οι σκοποί που επιδιώκουν, συμφωνούν με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 194 του παρόντος νόμου. Για τη διαδικασία μετατροπής ή προσαρμογής απαιτείται σχετική απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, η οποία λαμβάνεται εντός διμήνου από την εγκατάσταση των νέων περιφερειακών αρχών. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στον κ. ν. 2190/1920.

Στο ίδιο άρθρο γίνεται πρόβλεψη για την έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης, η οποία θα ρυθμίζει τη διαδικασία λήψης και εφαρμογής της απόφασης μετατροπής ή προσαρμογής του καταστατικού επιχείρησης και τα σχετικά με τη λύση και εκκαθάριση των επιχειρήσεων.

Με την παράγραφο 4 προβλέπεται η μεταφορά του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των επιχειρήσεων, που μετατρέπονται ή προσαρμόζονται σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες της περιφέρειας, στη νέα επιχείρηση, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της.

Με την παράγραφο 5 προβλέπεται η μεταφορά του πλεονάζοντος προσωπικού στην οικεία περιφέρεια ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, εποπτευόμενα από την περιφέρεια, με την ίδια σχέση εργασίας, με αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου.

Με την παράγραφο 6 προβλέπεται η κατάταξη του μεταφερόμενου προσωπικού σε περιφέρεια ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εποπτευόμενο από την περιφέρεια. Ειδικότερα, το μεταφερόμενο προσωπικό κατατάσσεται σε θέσεις αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας και αντίστοιχης ή παρεμφερούς ειδικότητας, εφόσον κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα και διέπεται ως προς τους όρους και το ύψος της αμοιβής της εργασίας του από τα ισχύοντα για το προσωπικό του φορέα στον οποίο μεταφέρεται, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του.

Περαιτέρω, στο άρθρο αυτό ρυθμίζονται τα θέματα συνέχισης της λειτουργίας των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) που έχουν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και έχουν πιστοποιηθεί ως τέτοια κατά την οικεία νομοθεσία.

Με την παράγραφο 8 προβλέπεται η μεταφορά του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ΚΕΚ, που λήγει ο χρόνος λειτουργίας τους, στην οικεία περιφέρεια ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου εποπτευόμενα από την περιφέρεια, με την ίδια σχέση εργασίας, με ανάλογη εφαρμογή των παραγράφων 5 και 6 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 200

Με το άρθρο 200 λαμβάνεται μέριμνα ώστε να συνεχιστεί απρόσκοπτα η λειτουργία των υφιστάμενων νομαρχιακών ιδρυμάτων.

Με την παράγραφο 3 ρυθμίζεται η υπηρεσιακή κατάσταση του μονίμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των υφιστάμενων νομαρχιακών ιδρυμάτων. Το προσωπικό αυτό καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό των ανωτέρω ιδρυμάτων, από την ανάληψή τους από την περιφέρεια και διέπεται από το υπηρεσιακό καθεστώς του αντίστοιχου προσωπικού των περιφερειών.

Άρθρο 201

Με το άρθρο 201 προβλέπεται αντίστοιχα ότι τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που είχαν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και διαμερίσματα, καταργούνται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών, με

την εξαίρεση των νομαρχιακών λιμενικών ταμείων, για τα οποία προβλέπεται ειδικότερη ρύθμιση. Πιο συγκεκριμένα, το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Λάρισας και το Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Θεσσαλονίκης, τα οποία καταργούνται και το σύνολο των αρμοδιοτήτων τους μεταφέρεται σε αυτοτελείς υπηρεσίες των αντίστοιχων δήμων, με την ονομασία «Λιμενικό Γραφείο», σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2738/1999.

Με την παράγραφο 4 ρυθμίζεται η μεταφορά του μονίμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των καταργούμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου στην οικεία περιφέρεια, με την ίδια σχέση εργασίας, και η κατάταξη του προσωπικού αυτού σε αντίστοιχες θέσεις.

Με την παράγραφο 5 ρυθμίζεται η δυνατότητα διατήρησης του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού καθεστώτος, στο οποίο υπαγόταν το προσωπικό αυτό πριν την κατάταξή του στην περιφέρεια.

Άρθρο 202

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται η σύσταση δικτύων από τις περιφέρειες ή η συμμετοχή τους σε άλλα δίκτυα του εξωτερικού για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής τους καθώς και για τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά προγράμματα ή για τη συνεργασία τους με αντίστοιχα δίκτυα του εξωτερικού που έχουν κοινά χαρακτηριστικά. Η νομική προσωπικότητα που θα έχουν τα δίκτυα των περιφερειών είναι της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικής, η οποία συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 741 του ΑΚ και των σχετικών διατάξεων του άρθρου 196 του προτεινόμενου σχεδίου. Δίνεται επίσης η δυνατότητα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των στόχων του δικτύου, να συμμετέχουν σε αυτό κοινωνικοί φορείς με σκοπούς αντίστοιχους με αυτούς του δικτύου, καθώς και πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα.

Άρθρο 203

Με τις διατάξεις του άρθρου 203 ρυθμίζονται τα θέματα των διεθνών συνεργασιών των περιφερειών, οι οποίες μπορούν να συνεργάζονται με αντίστοιχους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο πάντοτε των αρμοδιοτήτων τους για την προαγωγή και διευκόλυνση της διακρατικής, διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και εδαφικής συνεργασίας και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας. Επίσης, στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες ή να συστήνουν δίκτυα για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής τους και να συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκούς Ομίλους Εδαφικής Συνεργασίας. Επί πλέον κατοχυρώνεται η συμμετοχή των περιφερειών σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και ορίζεται ρητά ότι οι περιφερειακές αρχές εκπροσωπούνται στην αντιπροσωπευτική συνέλευση της Επιτροπής των Περιφερειών και στο Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Δ' ΜΕΡΟΣ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΟΙ ΔΗΜΟΙ – ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Η σημασία της νησιωτικότητας και των ιδιαιτεροτήτων της οικονομικής ανάπτυξης των νησιών αναγνωρίζεται στο Σύνταγμα (άρθρα 101 παρ. 4 και 106 παρ. 1Σ.), με σαφή αναφορά στην ιδιαίτερη προσοχή που πρέπει να δοθεί για την ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών. Σημαντική, αναφορικά με τη δυνατότητα εφαρμογής πολιτικών για τα νησιά, θεωρείται η αναφορά στο άρθρο 158 της Συνθήκης του Amsterdam που ορίζει ότι «*η Ένωση στοχεύει στη μείωση των ανισοτήτων επιπέδου ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και την καθυστέρηση των λιγότερο ευνοημένων περιοχών ή νησιών, συμπεριλαμβανομένων και των αγροτικών περιοχών*».

Η προτεινόμενη αναβάθμιση των δυνατοτήτων των νησιωτικών δήμων για την παροχή υπηρεσιών στήριξης της τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των νησιωτών βασίζεται στην μεταφορά αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών από την καταργούμενη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Η άσκηση των, ειδικών για το νησιωτικό χώρο, επιπρόσθετων αρμοδιοτήτων, αποτελεί ευθύνη των νησιωτικών Δήμων υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης των διοικητικών, οργανωτικών, τεχνικών και οικονομικών προϋποθέσεων για την άσκησή τους, με τη μεταβίβαση πόρων, στελεχιακού δυναμικού και υποδομών της καταργούμενης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών. Η δυνατότητα των δήμων των μικρότερων νησιών να παρέχουν στους δημότες τους υπηρεσίες ανάλογες με αυτές των δήμων των μεγαλύτερων νησιών διασφαλίζεται μέσω της υποχρεωτικής κάλυψης τους από τις αρμόδιες οργανωτικές μονάδες των νησιωτικών Δήμων που είναι έδρες των περιφερειακών ενοτήτων. Η υποχρέωση αυτή προκύπτει τόσο στις περιπτώσεις που ενσωματώνονται υπηρεσίες της πρώην νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στους οργανισμούς των νησιωτικών δήμων που ήταν έδρες επαρχιών όσο και στις περιπτώσεις των λοιπών νησιωτικών δήμων που δεν ενσωματώνουν ανάλογες υπηρεσίες ή οργανωτικές μονάδες, αλλά διαθέτουν την απαιτούμενη διοικητική, οργανωτική και τεχνική επάρκεια για την κάλυψη ομοειδών αναγκών των μικρότερων γειτονικών νησιωτικών δήμων.

Ειδικότερα με τις προτεινόμενες διατάξεις εισάγονται οι εξής καινοτομίες:

Άρθρο 204

Μεταφέρονται στους νησιωτικούς δήμους των περιφερειών Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίου μια σειρά από πρόσθετες - σε σχέση με τους λοιπούς δήμους της χώρας- αρμοδιότητες, που μέχρι σήμερα ανήκαν στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις. Οι αρμοδιότητες προέρχονται από τους τομείς της αλιείας, γεωργίας και της κτηνοτροφίας, της ενέργειας, του εμπορίου και της απασχόλησης, των μεταφορών, των δημοσίων έργων καθώς και της συνεργασίας με το Ε.Κ.Α.Β για την αρτιότερη οργάνωση της αερομεταφοράς ασθενών. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων αυτών σε συνδυασμό με τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων που

προβλέπεται από τις γενικές διατάξεις του σχεδίου νόμου σκοπεί στην ενίσχυση των νησιωτικών δήμων.

Άρθρο 205

Στις περιπτώσεις των μικρών νησιωτικών δήμων του Νοτίου Αιγαίου με πληθυσμό μέχρι 3.000 κατοίκους και ενόψει της έλλειψης των σχετικών υποδομών, προβλέπεται ότι η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας θα είναι αρμόδια για την μελέτη και την κατασκευή των δημοτικών έργων.

Ορίζεται επίσης ότι οι νησιωτικές Περιφέρειες του Ιονίου και του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου θα έχουν από 1/7/2011 την αρμοδιότητα του σχεδιασμού, της έγκρισης και της παρακολούθησης των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των ακτοπλοϊκών, ζήτημα το οποίο απασχολεί τους νησιώτες εδώ και δεκαετίες.

Άρθρο 206

Η μεταφορά των σχετικών αρμοδιοτήτων λαμβάνει χώρα τηρουμένου του χρόνου έναρξης άσκησης τους (σειρά αρμοδιοτήτων από 01.01.2011 και σειρά άλλων προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα διασφάλισης υλικοτεχνικής υποδομής και αναγκαίου προσωπικού, από 01.01.2013) που προβλέπεται για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων στο σύνολο των δήμων της χώρας. Δεδομένης μάλιστα της πρακτικής αδυναμίας ορισμένων νησιωτικών δήμων να ασκήσουν τις πρόσθετες αρμοδιότητες που μεταφέρονται, λόγω έλλειψης προσωπικού και υποδομών, προβλέπεται η υποχρέωση των νησιωτικών δήμων, που είναι οι μεγαλύτεροι σε πληθυσμό των περιφερειών και στους οποίους υπάρχουν ήδη οι σχετικές υποδομές, να παράσχουν στους δήμους, που αντιμετωπίζουν πρόβλημα προσωπικού και υποδομών, πλήρη διοικητική υποστήριξη ή ακόμη και να ασκήσουν για λογαριασμό τους τις αρμοδιότητες αυτές. Στόχος της ρύθμισης είναι αφενός οι νησιώτες να εξυπηρετούνται στον τόπο της κατοικίας τους, αφετέρου δε να απολαμβάνουν υποδομές που βρίσκονται σε άλλους δήμους. Η πρόβλεψη αυτή βρίσκει έρεισμα στην παράγραφο 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος σύμφωνα με την οποία *«ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν κανονιστικά έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους»*. Για την υλοποίηση της κατά τα ανωτέρω συνεργασίας προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης, η οποία, είναι σύμφωνη και με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, και σχετίζεται με τη ρύθμιση όλων των ειδικότερων ζητημάτων τοπικού ενδιαφέροντος τα οποία αποτελούν προϋπόθεση για την ομαλή άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων.

Σε περίπτωση, πάντως, που οι νησιωτικοί δήμοι, οι οποίοι σήμερα δεν έχουν τη δυνατότητα πλήρους άσκησης των απονεμόμενων σε αυτούς πρόσθετων αρμοδιοτήτων, αποκτήσουν στο μέλλον τη δυνατότητα να τις ασκήσουν με τρόπο αποτελεσματικό, μπορούν με απόφαση του δημοτικού τους συμβουλίου να ζητήσουν την εξαίρεση τους από τη σχετική ρύθμιση με

αίτημα στον οικείο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος εκδίδει τη σχετική διαπιστωτική πράξη.

Επίσης, οι νησιωτικοί δήμοι μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 99 του παρόντος.

Άρθρο 207

Στο πλαίσιο της δημοτικής αποκέντρωσης στους νησιωτικούς δήμους, προτείνεται ο τοπικός αντιδήμαρχος να είναι πρόεδρος των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων. Ο τοπικός αντιδήμαρχος, πλέον των αρμοδιοτήτων του ως προέδρου του συμβουλίου της δημοτικής κοινότητας θα ασκεί πρόσθετες αρμοδιότητες, όπως αυτή της χορήγησης αδειών καταστημάτων, της έκδοσης βεβαιώσεων μόνιμης κατοικίας και της έκδοσης πιστοποιητικών προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης. Επιπροσθέτως θα ασκεί όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο δήμαρχος.

Άρθρο 208

Με την προτεινόμενη διάταξη και με σκοπό την επιστημονική υποστήριξη της κατάστροφης και της υλοποίησης της νησιωτικής πολιτικής, δίδεται εξουσιοδότηση για την σύσταση Ερευνητικού Ινστιτούτου Νησιωτικής Πολιτικής, το οποίο θα τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το Ινστιτούτο ενεργεί ως σύμβουλος του Κράτους και της Αυτοδιοίκησης για θέματα χάραξης και άσκησης πολιτικών για τις νησιωτικές περιοχές και θα μπορεί να συνεργάζεται με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, καθώς και με ομοειδούς αντικειμένου Ινστιτούτα της αλλοδαπής για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 209

Προτείνεται, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων των ορεινών δήμων, για τους οποίους γίνεται ειδική μνεία στην παρ. 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος, η διοικητική υποστήριξη, η οποία προβλέπεται για τους νησιωτικούς δήμους, να παρέχεται από τον εγγύτερο μη ορεινό δήμο που θα οριστεί σχετικά με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ε' ΜΕΡΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η δημιουργία μητροπολιτικού επιπέδου διακυβέρνησης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, έχει ως βασικούς στόχους τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος, τη βιώσιμη ανάπτυξη του μητροπολιτικού χώρου και την παροχή αποτελεσματικότερων και καλύτερης ποιότητας υπηρεσιών σε όλους τους πολίτες. Επιδίωξη των προτεινόμενων σχημάτων είναι

αφενός η δυνατότητα ανάληψης δράσεων στο κατάλληλο επίπεδο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των συσσωρευμένων προβλημάτων και, αφετέρου, η πρόληψη, με τον κατάλληλο σχεδιασμό της αστικής ανάπτυξης, των υποδομών και των συγκοινωνιακών δικτύων. Σε σχέση με τον χαρακτήρα και το μέγεθος τους, οι μητροπολιτικές λειτουργίες εκτείνονται σε ένα φάσμα κατηγοριών που αφορούν τον στρατηγικό σχεδιασμό, τον συντονισμό των πολιτικών, την εποπτεία και τον έλεγχο, την πληροφόρηση/ τεκμηρίωση, την διαχείριση προγραμμάτων και ακόμα την εκτέλεση και συντήρηση έργων.

Με το πρόγραμμα διοικητικής μεταρρύθμισης Καλλικράτης, καθιερώνεται για πρώτη φορά, μητροπολιτική αυτοδιοίκηση σε επίπεδο περιφέρειας. Απονέμονται, πέραν των άλλων αρμοδιοτήτων που δίδονται σε όλες τις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας, και επιπλέον αρμοδιότητες, που προσιδιάζουν στα ιδιαίτερα προβλήματα που υπάρχουν στα δύο πολεοδομικά συγκροτήματα, Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 210

Στο άρθρο 210 περιγράφονται οι λειτουργίες μητροπολιτικού χαρακτήρα, που δίνονται στα δύο νέα σχήματα, και οι οποίες έχουν ταξινομηθεί σε τέσσερις τομείς: 1) περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, 2) χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων, 3) μεταφορών και συγκοινωνιών και 4) πολιτικής προστασίας και ασφάλειας. Ενδεικτικά, για τον τομέα του περιβάλλοντος έχουμε αρμοδιότητες περιβαλλοντικού σχεδιασμού και διαχείρισης στερεών αποβλήτων, υπερτοπικό πράσινο και μητροπολιτικά πάρκα, διαχείριση ορεινών όγκων και ατμοσφαιρική ρύπανση, καθώς και εποπτεία των Οργανισμών Λαϊκών Αγορών Αθήνας – Πειραιά και Θεσσαλονίκης. Για τον τομέα χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων, κυρίαρχες αρμοδιότητες είναι η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την διαφημιστική προβολή στο οδικό δίκτυο της μητροπολιτικής περιοχής και η κατασκευή σχολικών κτιρίων στην περιοχή της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Στον τομέα των μεταφορών - συγκοινωνιών έχουμε αρμοδιότητες που αφορούν την μελέτη και κατασκευή οδικών και συγκοινωνιακών έργων καθώς και ο σχεδιασμός και η εποπτεία για ζητήματα που αφορούν την οδική κυκλοφορία, τις μετρήσεις, τη σήμανση των οδών, τη σηματοδότηση και τον φωτισμό αυτών. Τέλος, για τον τομέα της Πολιτικής Προστασίας έχουμε αρμοδιότητες που αφορούν τη διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας, τον σχεδιασμό των αναδασώσεων και της αντιχειμαρρικής προστασίας και την μέριμνα για το σχεδιασμό της αντιπυρικής προστασίας και την οργάνωση της αρωγής και συνεργασίας των εμπλεκόμενων κρατικών και άλλων φορέων και των Ο.Τ.Α. στο έργο της καταστολής των δασικών πυρκαγιών.

Επίσης, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, διατηρούνται στα δύο μητροπολιτικά συγκροτήματα οι πολεοδομικές αρμοδιότητες, και δεν μεταφέρονται στους Δήμους, καθώς κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε πολλαπλά προβλήματα συντονισμού και θα ερχόταν σε αντίθεση με την λογική της ενιαίας αντιμετώπισης των κρίσιμων αρμοδιοτήτων πολεοδομικού σχεδιασμού και εφαρμογής, σε μια ευρύτερη κλίμακα.

Τέλος, προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης Π.Δ. για την εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων καθώς και την μεταφορά νέων, με την αντίστοιχη πρόβλεψη για μεταφορά των πόρων και του προσωπικού που είναι αναγκαίο για την άσκησή τους. Με όμοια επίσης διατάγματα, με τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας, μπορεί να μεταβιβάζονται στις περιφέρειες αρμοδιότητες που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας που συνάπτονται με τους ανωτέρω τομείς μετά και από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου τους.

Άρθρο 211

Με το άρθρο 211 προβλέπεται η σύσταση διαβαθμιδικού συνδέσμου, ως ΝΠΔΔ, με σκοπό την αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση και εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερών αποβλήτων, την λειτουργία σχετικών εγκαταστάσεων, την κατασκευή μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης καθώς την αποκατάσταση υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.) εντός της χωρικής αρμοδιότητας της περιφέρειας Αττικής. Με το ίδιο άρθρο λύεται ο Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. και ρυθμίζεται το καθεστώς εκκαθάρισης, τα θέματα του προσωπικού του, που καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του νέου συνδέσμου, καθώς και ο τρόπος λειτουργίας του νέου συνδέσμου.

Άρθρα 212 και 213

Τα άρθρα 212 και 213 ρυθμίζουν το οργανωτικό σχήμα που έχει επιλεγεί στην Αττική και την Θεσσαλονίκη, και είναι διαφορετικό για κάθε μία από αυτές. Αυτό γιατί, στην πρώτη περίπτωση, η μητροπολιτική αυτοδιοίκηση καταλαμβάνει όλη την περιφέρεια, ενώ στην Θεσσαλονίκη, μόνο ένα τμήμα της (την περιφερειακή ενότητα της Θεσσαλονίκης και όχι όλη την Περιφέρεια).

Για την Αθήνα προβλέπονται έως 4 μητροπολιτικές επιτροπές, που αντιστοιχούν σε κάθε τομέα αρμοδιοτήτων, και οι οποίες προετοιμάζουν και εισηγούνται στο Συμβούλιο όλα τα θέματα. Αντίθετα, στη Θεσσαλονίκη, το σχήμα που προτείνεται είναι οι εκλεγμένοι περιφερειακοί σύμβουλοι της Θεσσαλονίκης να εκλέγουν από τα μέλη τους, μια μητροπολιτική επιτροπή που θα αποφασίζει αυτή για την άσκηση των μητροπολιτικών αρμοδιοτήτων, χωρίς να αποφασίζει το περιφερειακό συμβούλιο (το οποίο θα αποτελείται και από μέλη εκτός Θεσσαλονίκης). Στις μητροπολιτικές επιτροπές συμμετέχουν, αναλόγως της δύναμής τους, όλες οι παρατάξεις του περιφερειακού συμβουλίου. Το σχήμα διοίκησης δεν διαφοροποιείται σε επίπεδο περιφερειάρχη και αντιπεριφερειάρχη, δοθέντος ότι ο αντιπεριφερειάρχης έχει τις ίδιες αρμοδιότητες με τους λοιπούς αιρετούς αντιπεριφερειάρχες και η μόνη πρόσθετη αρμοδιότητα που του απονέμεται σχετίζεται με το συντονισμό του έργου της μητροπολιτικής επιτροπής.

ΣΤ' ΜΕΡΟΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Με τις ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο Στ' μέρος του νομοσχεδίου, επιχειρείται για πρώτη φορά, μετά τη θέση σε ισχύ του Συντάγματος 1975/1986/2001, η ίδρυση μιας ειδικής κρατικής υπηρεσίας, με αποκλειστική αρμοδιότητα τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, δηλαδή των δήμων και των περιφερειών, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 102 παρ.4 κρατικής εποπτείας, η οποία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, χωρίς να εμποδίζεται η πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση τους, Στο πλαίσιο της ίδιας κρατικής υπηρεσίας, ασκείται και ο πειθαρχικός έλεγχος στους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών, κατά τα οριζόμενα στην ανωτέρω συνταγματική διάταξη.

Η άσκηση της εποπτείας μέχρι σήμερα στους δήμους, τις κοινότητες και τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις γινόταν από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος ήταν μετακλητός υπάλληλος διορισμένος από την εκάστοτε κυβέρνηση, καθώς και από την Ειδική Επιτροπή του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και την Επιτροπή Ελέγχου Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το ισχύον μέχρι σήμερα σύστημα εποπτείας δεν εξασφάλιζε εγγυήσεις αξιόπιστου και αποτελεσματικού ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α., διότι ο μεν Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ήταν κατά βάση πρόσωπο της εμπιστοσύνης της εκάστοτε κυβέρνησης και ως εκ τούτου δεν αποτελούσε κατά τεκμήριο αντικειμενικό και αμερόληπτο εγγυητή της νομιμότητας για όλες τις παρατάξεις που συμμετείχαν στα αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α., οι δε επιτροπές αποτελούνταν από μέλη που δεν ασκούσαν αποκλειστικά καθήκοντα ελέγχου νομιμότητας. Η διάρθρωση αυτή του συστήματος δημιούργουσε σοβαρές δυσλειτουργίες, ελλείψεις και προβλήματα που οδηγούσαν σε ελλειμματικό έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α.

Έχοντας υπόψη την εμπειρία του μέχρι σήμερα ισχύοντος συστήματος, θεσμοθετείται η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία αποτελεί αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αποκλειστική αρμοδιότητα τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. Στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης ιδρύεται Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ με αρμοδιότητα που εκτείνεται στους Ο.Τ.Α., οι οποίοι περιλαμβάνονται στα όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η Υπηρεσία αυτή εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που δεν συναντώνται σε άλλες υπηρεσίες, διότι είναι μεν αποκεντρωμένη υπηρεσία του εν λόγω Υπουργείου, όμως διασφαλίζονται, για τον επικεφαλής και το προσωπικό της, εγγυήσεις ανεξαρτησίας, προκειμένου να επιτελεί το έργο της χωρίς κομματικούς επηρεασμούς και επεμβάσεις, ενώπει του ότι αναλαμβάνει την ιδιαίτερα σημαντική αποστολή του ελέγχου της νομιμότητας μεγάλων και ισχυρών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης τόσο στο πρωτοβάθμιο όσο και στο δευτεροβάθμιο επίπεδο. Επικεφαλής αυτής της Υπηρεσίας είναι ανώτατος επί θητεία υπάλληλος, ο οποίος επιλέγεται με διαφανή και αξιοκρατική διαδικασία και διαθέτει αυξημένα

προσόντα που εγγυώνται ότι ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται από νομικό με αυξημένο κύρος και προσόντα.

Άρθρο 214

Στο άρθρο 214 αποτυπώνονται οι γενικές αρχές που διέπουν την εποπτεία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από το κράτος, όπως αυτές καθιερώνονται στο άρθρο 102 παρ. 4 του Συντάγματος, που ορίζει ότι, η εποπτεία συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας ο οποίος δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους.

Άρθρο 215

Στο άρθρο 215 προβλέπεται η ίδρυση στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, που αποτελεί αποκεντρωμένη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό και είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών. Ουσιώδη καινοτομία της διάταξης συνιστά η αρμοδιότητα της Υπηρεσίας αυτής να εκδίδει οδηγίες αυτεπαγγέλτως με σκοπό να διασφαλισθεί η νομιμότητα στη δράση τους. Οι γνωμοδοτήσεις και οι οδηγίες της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. δεν δεσμεύουν μεν τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, ενόψει της συνταγματικά κατοχυρωμένης αυτοτελείας τους, αλλά, στο μέτρο που υιοθετούνται από τις αρχές των δήμων και των περιφερειών, μπορεί να συμβάλλουν στην καλύτερη λειτουργία τους με την έκδοση πράξεων, οι οποίες διαθέτουν πρόσθετες εγγυήσεις νομιμότητας.

Άρθρο 216

Στο άρθρο 216 ορίζεται ότι ο επικεφαλής της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ φέρει τον τίτλο Ελεγκτής Νομιμότητας, είναι ανώτατος υπάλληλος με πενταετή θητεία, ο οποίος απολαμβάνει των εγγυήσεων μονιμότητας κατά τη διάρκεια της θητείας του, διαθέτει δε ειδικά προσόντα που εγγυώνται ότι ο έλεγχος νομιμότητας διενεργείται από έναν νομικό με αυξημένο κύρος και εμπειρία. Η επιλογή του Ελεγκτή Νομιμότητας γίνεται, επί τη βάση προκήρυξης, από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων, η συγκρότηση του οποίου διασφαλίζει την τήρηση των αρχών της αξιοκρατίας, της διαφάνειας και της ισότητας κατά την αξιολόγηση των υποψηφίων προς κατάληψη της πιο πάνω θέσης. Υποψήφιοι μπορεί να είναι νομικοί, οι οποίοι είτε είναι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού διπλώματος είτε διαθέτουν εμπειρία δικηγορική ή άλλη προϋπηρεσία σε συναφές αντικείμενο. Υποψήφιοι μπορεί να είναι επίσης δημόσιοι υπάλληλοι, πτυχιούχοι νομικής, που έχουν διατελέσει προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης. Έτσι, εξασφαλίζεται ένας ευρύς κύκλος υποψηφίων που περιλαμβάνει νομικούς με θεωρητική κατάρτιση, με δικηγορική εμπειρία, με προϋπηρεσία σε θέσεις με συναφές αντικείμενο, καθώς και δημοσίους υπαλλήλους με γνώση των λειτουργιών της Διοίκησης που έχουν αποκτήσει την εμπειρία προϊσταμένου οργανικής μονάδας.

Άρθρο 217

Στο άρθρο 217 ορίζεται ότι το προσωπικό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ διορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994. Ειδικά για τις θέσεις κατηγορίας ΠΕ, προβλέπεται η κατοχή πτυχίου νομικής, οικονομικών επιστημών και πολυτεχνικών σχολών Α.Ε.Ι. καθώς και είτε διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα είτε εμπειρία ή προϋπηρεσία σε θέσεις με συναφές αντικείμενο. Η πρόβλεψη για διορισμό, εκτός των νομικών, οικονομολόγων και πτυχιούχων πολυτεχνικών σχολών, αποσκοπεί στο να στελεχωθεί η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ με επιστήμονες οι οποίοι θα είναι σε θέση να ελέγχουν οικονομικά και τεχνικά ζητήματα, τα οποία συνάπτονται με τον έλεγχο νομιμότητας που πολλές φορές απαιτεί ειδικές γνώσεις για να ασκηθεί αποτελεσματικά. Σε κάθε περίπτωση, οι θέσεις των οικονομολόγων και των πτυχιούχων πολυτεχνικών σχολών δεν μπορεί να υπερβαίνουν το ένα τρίτο του συνόλου των θέσεων ΠΕ που ορίζονται για κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ. Εκτός από τις θέσεις της κατηγορίας ΠΕ προβλέπονται και θέσεις των κατηγοριών ΔΕ και ΥΕ.

Μπορεί, επίσης, να διοριστούν και απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ και της Ε.Σ.Τ.Α. που είναι κάτοχοι πτυχίου νομικής ή οικονομικών επιστημών ή πολιτικών επιστημών δημόσιας διοίκησης ή πολυτεχνικών σχολών. Η πρόβλεψη για διορισμό πτυχιούχων πολιτικών επιστημών ή δημόσιας διοίκησης των αποφοίτων της Ε.Σ.Δ.Δ και της Ε.Σ.Τ.Α. δικαιολογείται λόγω της πρόσθετης εκπαίδευσης που παρέχουν οι ανωτέρω παραγωγικές σχολές σε θέματα δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 218

Στο άρθρο 218 προβλέπεται ότι το σύνολο του προσωπικού κατανέμεται σε τρεις Διευθύνσεις, Γενικών Υποθέσεων, Οικονομικών Υποθέσεων και Τεχνικών Υποθέσεων, οι οποίες έχουν αρμοδιότητα στους τρεις αυτούς τομείς τόσο για τους οργανισμούς της πρωτοβάθμιας όσο και για τους οργανισμούς της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης.

Άρθρα 219 έως και 221

Στα άρθρα 219 και 221 προβλέπεται ως ουσιώδης εγγύηση του καθεστώτος ανεξαρτησίας του επικεφαλής και του προσωπικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ, η καθιέρωση ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου που είναι αρμόδιο για την υπηρεσιακή κατάσταση και τον πειθαρχικό έλεγχο του συνόλου των υπηρετούντων υπαλλήλων. Στο συμβούλιο αυτό μετέχουν τρία μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δύο προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, των οποίων η επιλογή γίνεται, με βάση τη σχετική νομοθεσία, από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων. Όταν κρίνονται θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., τη θέση ενός εκ των Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων καταλαμβάνει ο Ελεγκτής Νομιμότητας, στην υπηρεσία του οποίου υπηρετεί ο υπάλληλος. Το υπηρεσιακό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ο δε Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να του επιβάλλει μέχρι την ποινή του

προστίμου έως τις αποδοχές ενός μηνός, μόνον όμως μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου η οποία θεσπίζεται προς ενίσχυση της ανεξαρτησίας του Ελεγκτή Νομιμότητας. Την πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ασκούν ο Ελεγκτής Νομιμότητας και το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα τόσο για τον Ελεγκτή Νομιμότητας όσο και για το λοιπό προσωπικό.

Προς την κατεύθυνση της ανεξαρτησίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ κινείται και η ρύθμιση του άρθρου 220 που ορίζει ότι δεν εφαρμόζονται στο προσωπικό της οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα περί μεταθέσεων και επιτρέπονται μόνον οι αμοιβαίες μεταθέσεις μεταξύ υπαλλήλων των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Εξάλλου, ως κίνητρο για την υπηρεσιακή απόδοση των υπαλλήλων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., προβλέπεται ότι μπορούν να θέτουν υποψηφιότητα σε θέσεις προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων έτσι ώστε η υπηρεσιακή τους εξέλιξη να μην σταματά στο επίπεδο του προϊσταμένου Διεύθυνσης που είναι το καταληκτικό για την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ.

Άρθρο 222

Στο άρθρο 222 παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος με σκοπό την οργάνωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ενώ προβλέπεται ότι με τις ρυθμίσεις του διατάγματος μπορεί να θεσπίζονται, κατά παρέκκλιση του Υπαλληλικού Κώδικα, ρυθμίσεις που αφορούν τις αποσπάσεις καθώς και τα προσόντα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων της πιο πάνω υπηρεσίας δεδομένου ότι πρόκειται για μια νέα υπηρεσία με νεοεισερχόμενους υπαλλήλους, οι οποίοι ενδέχεται να μην διαθέτουν π.χ. τα προβλεπόμενα από τον Υπαλληλικό Κώδικα τυπικά προσόντα για κατάληψη θέσεων προϊσταμένων οργανικών μονάδων.

Άρθρο 223

Στο άρθρο 223, προς διασφάλιση της ενότητας του έργου των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας ΟΤΑ ολόκληρης της επικράτειας, προβλέπεται η λειτουργία του Συμβουλίου Ελεγκτών Νομιμότητας υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το Συμβούλιο αυτό αποβλέπει στο συντονισμό της δράσης των πιο πάνω Υπηρεσιών και στην αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων, μπορεί δε να απευθύνεται στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για ζητήματα μείζονος σημασίας που συνάπτονται με τον έλεγχο νομιμότητας.

Άρθρα 224 και 225

Στο άρθρο 224 ορίζεται ότι οι πράξεις των συλλογικών και μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών καθώς και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών, είναι εκτελεστές αφότου εκδοθούν, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί αναστολής εκτέλεσης, στο δε άρθρο 225 προσδιορίζονται, με βάση τη σπουδαιότητά τους, οι αποφάσεις εκείνες

των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών που αποστέλλονται υποχρεωτικώς στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. Στο σχετικό κατάλογο προστίθενται και οι αποφάσεις των επιχειρήσεων των δήμων και των περιφερειών, πλην των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι Ο.Τ.Α. δεν έχουν την πλειοψηφία, που αφορούν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και λήψη δανείων. Σκοπός της πρόβλεψης αυτής είναι να ενισχυθούν οι αρχές της διαφάνειας και της νομιμότητας και στα εν λόγω δημοτικά ή περιφερειακά νομικά πρόσωπα που είναι ιδιωτικού δικαίου και ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται τόσο για τους δήμους όσο και για τις περιφέρειες και κατά τον τρόπο αυτό ενοποιείται ο υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας, ο οποίος προβλεπόταν στο άρθρο 149 του Κ.Δ.Κ. και στο άρθρο 67 του Κ.Ν.Α.

Άρθρο 226

Στο άρθρο 226 προβλέπεται η δυνατότητα του Ελεγκτή Νομιμότητας να ασκεί αυτεπάγγελο έλεγχο νομιμότητας, εντός ορισμένης προθεσμίας, και να ακυρώνει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών καθώς και των επιχειρήσεων τους, πλην των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες οι Ο.Τ.Α. δεν έχουν την πλειοψηφία. Με τη διάταξη αυτή, η οποία εφαρμόζεται για τους δήμους και τις περιφέρειες αντιμετωπίζεται ενιαία ο αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας πράξεων και των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης και μεταβάλλεται έτσι το μέχρι σήμερα ισχύον καθεστώς του Κ.Δ.Κ. και του Κ.Ν.Α. που διαφοροποιούσε τη διαδικασία και τα όργανα του σχετικού ελέγχου για δήμους και κοινότητες αφενός και νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις αφετέρου (βλ. άρθρα 149 Κ.Δ.Κ. και 68 Κ.Ν.Α.).

Άρθρα 227 και 228

Στο άρθρο 227 καθιερώνεται η άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον κατά των αποφάσεων των μονομελών και συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών και των ν.π.δ.δ. αυτών, καθώς και των συνδέσμων, εντός ορισμένης προθεσμίας, για την οποία αποφαινεται ο Ελεγκτής Νομιμότητας εντός διμήνου από την υποβολή της. Σύμφωνα δε με το άρθρο 228 ο Ελεγκτής Νομιμότητας, στο πλαίσιο της άσκησης της ειδικής διοικητικής προσφυγής, μπορεί να αναστέλλει την εκτέλεση της πράξης, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον ενδιαφερόμενο, με την επίκληση πρόδηλης βασιμότητας της προσφυγής ή ανεπανόρθωτης βλάβης μέχρι την εξέταση της προσφυγής του. Η αναστολή ισχύει μέχρι την έκδοση απόφασης του Ελεγκτή Νομιμότητας επί της προσφυγής ή την άπρακτη πάροδο διμήνου εντός του οποίου οφείλει να αποφανθεί επ' αυτής. Κατά την παρ. 3 του άρθρου 227, η άσκηση της ειδικής διοικητικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων στα αρμόδια δικαστήρια δεδομένου ότι η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ παρέχει εγγυήσεις για σοβαρό και τεκμηριωμένο έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ που εξασφαλίζει τη νομική επεξεργασία των προβαλλομένων ζητημάτων και επομένως επιτρέπει αφενός την έγκαιρη

αποκατάσταση της νομιμότητας, όταν πλήττεται, και αφετέρου διευκολύνει το δικαστικό έλεγχο, όταν ο ενδιαφερόμενος επιλέγει αυτή τη λύση, διότι τα δικαστήρια έχουν ενώπιον τους πράξεις οι οποίες διαθέτουν, τουλάχιστον, νομική αρτιότητα. Εξάλλου, στην αρμοδιότητα του Ελεγκτή Νομιμότητας περιέρχεται και η εξέταση των αιτήσεων θεραπείας για έργα δήμων και περιφερειών μέχρι του ποσού των 5.000.000 ευρώ με σκοπό να ενισχυθεί περαιτέρω ο έλεγχος στον ευαίσθητο αυτό τομέα που συνάπτεται με την οικονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α.

Άρθρο 229

Για τη διασφάλιση του καλύτερου δυνατού ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α., προβλέπεται στο άρθρο 229 η δυνατότητα να ασκεί η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ επιτόπιους ελέγχους στους χώρους στους οποίους αναφέρονται οι υπό έλεγχο πράξεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο άρθρο 229 προβλέπεται επίσης ότι το έργο που παράγει ετησίως η κάθε Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ καταγράφεται σε έκθεση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας στην οποία παρατίθενται ο αριθμός των πράξεων που ελέγχθηκαν, οι προσφυγές που ασκήθηκαν, τα ζητήματα που απασχόλησαν την υπηρεσία κατά τη διενέργεια της εποπτείας καθώς και τυχόν καταγγελίες που υποβλήθηκαν από πρόσωπα για θέματα νομιμότητας. Οι εκθέσεις των Ελεγκτών Νομιμότητας υποβάλλονται στην Επιτροπή Διαφάνειας και Θεσμών της Βουλής και κοινοποιούνται στο Συνήγορο του Πολίτη, ενώ συζητούνται στο Συμβούλιο των Ελεγκτών Νομιμότητας, το οποίο είναι δυνατό να καταλήγει σε πορίσματα ως προς τον έλεγχο νομιμότητας στους ΟΤΑ και τη διαμόρφωση εν γένει της κρατικής εποπτείας. Οι εκθέσεις αυτές και η κοινοποίησή τους στην Επιτροπή Διαφάνειας και Θεσμών της Βουλής και στο Συνήγορο του Πολίτη, έχουν σκοπό να ενημερωθεί η κοινή γνώμη για τα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες των Ο.Τ.Α. και περαιτέρω να τεθούν σε δημόσια συζήτηση τα σχετικά θέματα προς αναζήτηση λύσεων και τυχόν ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών.

Άρθρα 230 έως και 232

Στα άρθρα 230 και 231 προβλέπεται η δημοσίευση των αποφάσεων του Ελεγκτή Νομιμότητας καθώς και η υποχρέωση συμμόρφωσης των οργάνων των δήμων και των περιφερειών προς τις αποφάσεις αυτές.

Ως προς την αστική ευθύνη των αιρετών στο άρθρο 232, επαναλαμβάνονται κατά βάση οι διατάξεις των Κωδίκων περί Δήμων και Κοινοτήτων (άρθρο 141) και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (άρθρο 71) με τρεις διαφορές: α) η Επιτροπή συγκροτείται από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έναν προϊστάμενο διεύθυνσης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας των ΟΤΑ και έναν αιρετό β) προβλέπεται ότι κατά των πράξεων της αρμόδιας επιτροπής για τους αιρετούς τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, ασκείται προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου που ευρίσκεται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προκειμένου οι υποθέσεις να κρίνονται ενιαίως, δεδομένου μάλιστα ότι μετά τη συνένωση πολλών δήμων έχει περιορισθεί ο αριθμός τους και έχουν καταστεί μεγαλύτεροι οργανισμοί από πλευράς εδαφικών ορίων, γ) διευκρινίζεται ότι αν

επιβληθεί καταλογισμός στο πλαίσιο του δημοσιονομικού ελέγχου αποκλείεται η αστική ευθύνη των αιρετών έναντι του οικείου ΟΤΑ εφόσον πρόκειται για την ίδια ιστορική αιτία.

Άρθρο 233

Στο κεφάλαιο περί πειθαρχικής ευθύνης των αιρετών ενοποιούνται τα όργανα και η διαδικασία για τους αιρετούς δήμων και περιφερειών, σε αντίθεση με το μέχρι σήμερα καθεστώς, το οποίο παρουσίαζε διαφορές για τους αιρετούς των δήμων και κοινοτήτων αφενός (βλ. άρθρα 142-143 Κ.Δ.Κ.) και τους αιρετούς των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων αφετέρου (βλ. άρθρο 72 Κ.Ν.Α.). Ειδικότερα, στο άρθρο 233 προβλέπεται η πειθαρχική ευθύνη των αιρετών δήμων και περιφερειών και επέρχονται ορισμένες μεταβολές οι οποίες αποβλέπουν στην περαιτέρω διασφάλιση της νομιμότητας, κατά τη λειτουργία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι, επαναφέρεται η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης, η οποία επιτρέπει στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, το εκ του Συντάγματος αποτελούμενο κατά πλειοψηφία από δικαστές, να κρίνει αν η σοβαρότητα του διαπραχθέντος πειθαρχικού παραπτώματος επιτάσσει να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης ή η πειθαρχική ποινή της αργίας έως έξι μηνών. Οι ανωτέρω πειθαρχικές ποινές μπορεί να επιβληθούν αν οι αιρετοί έχουν διαπράξει είτε σοβαρή παράβαση καθηκόντων ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια είτε αν έχουν διαπράξει παραβάσεις καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 234

Σύμφωνα με το άρθρο 234, οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας, επί τη βάση της, κατά το άρθρο 102 παρ. 4 του Συντάγματος, σύμφωνης γνώμης του πειθαρχικού συμβουλίου το οποίο είναι ενιαίο για τους αιρετούς δήμων και περιφερειών, εφόσον αποτελείται από τον πρόεδρο εφετών του εφετείου της έδρας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και δύο εφέτες, έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης της οικείας Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. και έναν αιρετό εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ένωσης Δήμων ή της Ένωσης Περιφερειών, ανάλογα με την προέλευση του αιρετού που ελέγχεται πειθαρχικώς. Κατά της απόφασης του Ελεγκτή Νομιμότητας που επιβάλλει πειθαρχική ποινή, μπορεί να ασκηθεί μόνον προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και αίτηση αναστολής. Επομένως, καταργείται η προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προκειμένου να απεμπλακεί ένα πολιτικό πρόσωπο, όπως είναι ο εν λόγω Υπουργός, από τον έλεγχο νομιμότητας των αιρετών και να ανατεθεί αποκλειστικά σε όργανα με αυξημένες εγγυήσεις αντικειμενικότητας και ανεξαρτησίας.

Άρθρο 235

Στο άρθρο 235 προβλέπεται ιδιαίτερη διαδικασία για τους δημάρχους, τους περιφερειάρχες καθώς και τους προέδρους συνδέσμων, ενώ για πταίσματα ή πλημμελήματα των ως άνω αιρετών που διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξαιτίας αυτών, δεν

έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 409-413 και 417-427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο 236

Σύμφωνα με το άρθρο 236, για την έκπτωση των αιρετών, που εκλέγονται σε δήμους, εξαιτίας καταδίκης με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για τα αναφερόμενα στη διάταξη αδικήματα, δεν ισχύει η προϋπόθεση της μέχρι σήμερα νομοθεσίας που όριζε ότι έπρεπε τα αδικήματα αυτά να έχουν προξενήσει οικονομική βλάβη στο δήμο ή στα νομικά του πρόσωπα (βλ. άρθρο 146 παρ. 1 εδαφ. γ' Κ.Δ.Κ.). Τα ίδια ισχύουν και για την έκπτωση των αιρετών που εκλέγονται σε περιφέρειες σε αντίθεση με τα ισχύοντα μέχρι σήμερα για τους αιρετούς των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων (βλ. άρθρο 72 παρ. 9 Κ.Ν.Α.). Η επιβολή της αυτοδίκαιης έκπτωσης με μόνη προϋπόθεση την αμετάκλητη καταδίκη με δικαστική απόφαση, ενισχύει τις αρχές της νομιμότητας και της εύρυθμης λειτουργίας των Ο.Τ.Α., διότι δεν είναι δυνατή πλέον η παραμονή στη διοίκηση των Ο.Τ.Α. προσώπων που έχουν καταδικαστεί για σοβαρά ποινικά αδικήματα, έστω και αν η διάπραξη αυτών δεν έχει οικονομικές συνέπειες για τον Ο.Τ.Α. Κατά τα λοιπά επαναλαμβάνονται τα ισχύοντα στον Κ.Δ.Κ. και στον Κ.Ν.Α.

Άρθρο 237

Στο άρθρο 237 για την παύση των αιρετών δήμων και περιφερειών, προβλέπεται ενιαία διαδικασία η οποία στηρίζεται στη σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από δικαστές και ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας, επιβάλλεται δε με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης η οποία μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Το πειθαρχικό συμβούλιο αποτελείται από ένα πρόεδρο εφετών και δύο εφέτες που υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και τον Πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος ή τον Πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών, ανάλογα με την προέλευση του αιρετού εναντίον του οποίου έχει κινηθεί η σχετική διαδικασία. Καταργείται η προσφυγή ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου και προβλέπεται προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ενώ δεν υφίστανται πλέον επιμέρους διαφορές στη διαδικασία για τους αιρετούς της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης που προβλέπονται στους σήμερα ισχύοντες κώδικες (βλ. άρθρο 147 Κ.Δ.Κ. και άρθρο 72 παρ. 10 Κ.Ν.Α.).

Άρθρο 238

Στο άρθρο 238 ορίζεται ότι μέχρι την έναρξη λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης καθώς και από τις προβλεπόμενες επιτροπές του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που ευρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω

Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Επίσης, η αστική ευθύνη των αιρετών ρυθμίζεται με μεταβατικές διατάξεις που προβλέπουν ότι μέχρι την έναρξη της λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. τις σχετικές αρμοδιότητες ασκεί ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στην Ελεγκτική Επιτροπή μετέχει ένας υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η έναρξη λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αφού προηγηθεί η επιλογή των Ελεγκτών Νομιμότητας και του λοιπού προσωπικού. Οι εκκρεμότητες που υπάρχουν κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας των ανωτέρω Υπηρεσιών, ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης και των επιτροπών, μεταφέρονται στις Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α.. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας των ανωτέρω Υπηρεσιών δεν εφαρμόζεται η διάταξη που ορίζει ότι η ειδική διοικητική προσφυγή αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ενδίκων βοηθημάτων, διότι η προϋπόθεση αυτή έχει τεθεί λόγω της εξειδίκευσης και των εγγυήσεων που παρέχει η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.

Άρθρο 239

Στο άρθρο 239 προβλέπεται ότι για τη στελέχωση των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., είναι δυνατή η μετάταξη υπαλλήλων τόσο από τις υφιστάμενες κρατικές περιφέρειες όσο και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης που είναι ΠΕ Διοικητικού με πτυχίο νομικής, ΠΕ Οικονομικού και ΠΕ Μηχανικών διαφόρων κλάδων και επιπλέον διαθέτουν μεταπτυχιακό τίτλο ή προϋπηρεσία σε θέσεις με συναφές αντικείμενο προς αυτό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ή είναι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης ή της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η ανάγκη στελέχωσης της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. από υπαλλήλους με αυξημένα προσόντα επιβάλλει να διαθέτουν τα προσόντα αυτά και οι προερχόμενοι από μετάταξη δεδομένου ότι από τη διαδικασία των μετατάξεων επιδιώκεται να καλυφθεί ένα μεγάλο μέρος των θέσεων για ολόκληρη την επικράτεια. Προς τούτο, δημοσιεύεται σχετική πρόσκληση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και οι σχετικές αιτήσεις εξετάζονται από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο που είναι αρμόδιο για το προσωπικό της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. η δε επιλογή βασίζεται αποκλειστικά στα τυπικά και στα ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά προκύπτουν από τους φακέλους τους, δεδομένου ότι οι νεοσύστατες αυτές υπηρεσίες πρέπει να στελεχωθούν με προσωπικό που να διαθέτει στον υψηλότερο δυνατό βαθμό τα ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας. Έχει προβλεφθεί ότι από τον κάθε φορέα δεν μπορούν να μεταταχθούν περισσότεροι από οκτώ υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ, ώστε να μην θιγούν οι λοιπές υπηρεσίες από τυχόν υποβολή πολλών αιτήσεων προς μετάταξη. Ειδικά για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, το όριο ορίζεται για μεν τους δήμους σε δύο, για δε τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις σε τέσσερις, προκειμένου να μην αποψιλωθούν από ειδικευμένο προσωπικό. Η σχετική διαδικασία γίνεται κατά παρέκκλιση

από τις ισχύουσες περί μετατάξεων διατάξεις που απαιτούν απόφαση υπηρεσιακού συμβουλίου και της υπηρεσίας που υπηρετεί ο ενδιαφερόμενος, προκειμένου να μην υπάρξουν καθυστερήσεις κατά την έναρξη της λειτουργίας των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. και πάντως η συναίνεση της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος διασφαλίζεται από το ότι απαιτείται συνυπογραφή της πράξης μετάταξης από τον Υπουργό στον οποίο υπάγεται η υπηρεσία στην οποία αυτός υπηρετεί καθώς επίσης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που αυτός εποπτεύει. Οι μεταταχθέντες που προέρχονται από τις υφιστάμενες κρατικές περιφέρειες και τους υφιστάμενους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, σε περίπτωση που οι Αυτοτελείς Υπηρεσίες Εποπτείας Ο.Τ.Α. αρχίσουν να λειτουργούν μετά την 1.1.2011, υπηρετούν κατά το χρόνο που μεσολαβεί έως την έναρξη αυτών στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση που έχει την ίδια έδρα με την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. στην οποία έχουν τοποθετηθεί, μπορεί δε να επικουρούν το έργο του ελέγχου νομιμότητας που ασκείται κατά την μεταβατική περίοδο από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις επιτροπές του Κ.Δ.Κ. και του Κ.Ν.Α.. Οι λοιποί υπάλληλοι που έχουν επιλεγεί προς μετάταξη εξακολουθούν να υπηρετούν στις υπηρεσίες τους και ο χρόνος μετάταξής τους συμπίπτει με το χρόνο έναρξης λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. για την οποία έχουν επιλεγεί.

Άρθρο 240

Προς ενίσχυση των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., προβλέπεται στο άρθρο 240 η δυνατότητα των αποφοίτων της 3^{ης} εκπαιδευτικής σειράς της Ε.Σ.Τ.Α. και της 20^{ης} εκπαιδευτικής σειράς της Ε.Σ.Δ.Δ., να υποβάλλουν αίτηση για τοποθέτηση στις ανωτέρω υπηρεσίες, υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν τα πτυχία που ορίζει η πάγια διάταξη του άρθρου 217 παρ. 3 του παρόντος που προβλέπει ότι στις θέσεις των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. μπορεί να διορίζονται απόφοιτοι της Ε.Σ.Δ.Δ και Ε.Σ.Τ.Α. που είναι κάτοχοι πτυχίου Νομικού τμήματος Α.Ε.Ι. ή Οικονομικών Επιστημών ή Πολιτικών Επιστημών ή Δημόσιας Διοίκησης ή Πολυτεχνικών Σχολών.

Ζ' ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Άρθρο 241

αί. Με την προτεινόμενη διάταξη διαμορφώνεται η λειτουργική δομή των Περιφερειών, με άξονα την κατάρτιση, από τα οικεία Περιφερειακά Συμβούλια, των εσωτερικών οργανισμών τους και ειδικότερα σε επίπεδο πρόβλεψης των υπηρεσιακών μονάδων (Γεν. Δ/σεων, Δ/σεων Τμημάτων και αυτοτελών γραφείων) κατανομής των αντίστοιχων οργανικών θέσεων, και παράθεσης των βαθμών του προσωπικού, ανά κατηγορία εκπαίδευσης.

ii. Επισημειώνεται, ότι οι σχετικές ρυθμίσεις είναι σύστοιχες προς εκείνες του Υπαλληλικού Κώδικα.

β. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται προς υποβοήθηση της οργανωτικής και λειτουργικής δομής της Περιφέρειας και προς αποφυγή οιασδήποτε, έστω και ευλόγου, καθυστέρησης για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, με τη σύνταξη, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, πρότυπου Εσωτερικού Οργανισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας της, ο οποίος περιβάλλεται τον τύπο προεδρικού διατάγματος. Ο ανωτέρω οργανισμός δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθεί, πριν παρέλθει ένα έτος από την εγκατάσταση των αιρετών οργάνων των Περιφερειών, εκτός εάν τούτο αποφασισθεί με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου, προς αποφυγή οιασδήποτε διατάραξης της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 242

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστάται θέση μετακλητού Εκτελεστικού Γραμματέα προς υποβοήθηση του Περιφερειάρχη στην άσκηση των καθηκόντων του.

Ο διορισμός του, από τον Περιφερειάρχη, γίνεται ύστερα από σχετική δημόσια προκήρυξη, οι δε υποψήφιοι, πρέπει, να έχουν πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. και να διαθέτουν αξιόλογη διοικητική εμπειρία.

Ο Εκτελεστικός Γραμματέας ασκεί τις ακόλουθες, κυρίως, αρμοδιότητες :

i. Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων της Περιφέρειας.

ii. Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες της Περιφέρειας κατά την άσκηση του έργου τους.

iii. Προβαίνει στη μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών της Περιφέρειας.

iv. Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση, ενώπιον του Περιφερειακού Συμβουλίου ή των οικείων Επιτροπών σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

v. Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου και των οικείων Επιτροπών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας.

vi. Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης της Περιφέρειας, σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά το Περιφερειακό Συμβούλιο και τις οικείες Επιτροπές.

vii. Μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών της Περιφέρειας, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχικού δυναμικού και των τεχνικών μέσων της Περιφέρειας.

viii. Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στην Περιφέρεια.

Ο Περιφερειάρχης δεν κωλύεται να αναθέσει στον Εκτελεστικό Γραμματέα την άσκηση και πρόσθετων αρμοδιοτήτων με εξαίρεση την υπογραφή χρηματικών ενταλμάτων.

Άρθρο 243

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστώνται, ενιαίως, τέσσερις θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών ή ειδικών συνεργατών για την κάλυψη των αναγκών του Περιφερειάρχη και μία για κάθε Αντιπεριφερειάρχη.

Οι ανωτέρω πρέπει να κατέχουν πτυχίο Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής προσλαμβάνονται, δε, με ειδική σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, από τους Περιφερειάρχες και Αντιπεριφερειάρχες και υπόκεινται, απευθείας, στην ιεραρχική εξάρτηση τούτων. Διέπονται, αποκλειστικά, από τις διατάξεις των παρ. 5 έως και 13 του άρθρου 67 του ν. 1416/1984.

Άρθρο 244

Αρμόδιο όργανο για την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων των πάσης φύσεως προσωπικού των Περιφερειών είναι το Περιφερειακό Συμβούλιο, υπό την προϋπόθεση προηγούμενης βεβαίωσης της οικείας Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.), ότι έχει διασφαλισθεί η αναγκαία πίστωση προς κάλυψη της αντίστοιχης δαπάνης.

Η πλήρωση των θέσεων του τακτικού προσωπικού όλων των κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων των Περιφερειών διενεργείται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 18 του ν. 2190/1994, όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν. 3812/2009, εφόσον έχει προηγηθεί έγκριση σύμφωνα με την Π.Υ.Σ. 33/2006.

Εισάγεται σειρά ρυθμίσεων για την παροχή υπηρεσιών των δικηγόρων, προς τις Περιφέρειες, με σχέση έμμισθης εντολής, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Δικηγόρων και λαμβάνεται πρόνοια για την εξίσωση των αμοιβών τους με εκείνες των δικηγόρων, που απασχολούνται, υπό το αυτό νομικό καθεστώς (σχέση έμμισθης εντολής) στους Δήμους.

Άρθρα 245 έως 247

Τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα επιλογής Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων, Τμημάτων και αυτοτελών γραφείων των Περιφερειών, είναι ευθυγραμμισμένα με εκείνα του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως έχει προσφάτως τροποποιηθεί, στο πλαίσιο θέσπισης αντικειμενικών και αξιοκρατικών κριτηρίων με το ν. 3839/2010.

Εξάλλου, τόσο οι προϋποθέσεις, όσο και η διαδικασία μετατάξεων των υπαλλήλων των Περιφερειών ακολουθούν τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρα 248 έως και 251

Τα Συμβούλια επιλογής των Προϊσταμένων των υπηρεσιών των Περιφερειών και τα συμβούλια για την υπηρεσιακή κατάσταση των Υπαλλήλων τους συνιστώνται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.

Η συγκρότησή τους υπακούει στις αντίστοιχες ρυθμίσεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 3839/2010, στο πλαίσιο διασφάλισης σύνθεσης, η οποία μπορεί να

εγγυάται την αμεροληψία, το αδιάβλητο της κρίσης και την τήρηση αντικειμενικών και αξιοκρατικών κριτηρίων.

Επισημαίνεται, ότι οι Προϊστάμενοι των Γενικών Διευθύνσεων των Περιφερειών επιλέγονται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο για την επιλογή, επίσης, των Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων της Κεντρικής και Αποκεντρωμένης Κρατικής Διοίκησης. Αμφιβολίες συνταγματικής συμβατότητας, οι οποίες είχαν εγερθεί, στο παρελθόν, σε σχέση με την πιθανολογηθείσα κάμψη, στην προκειμένη περίπτωση, της συνταγματικής αυτοτέλειας της αυτοδιοίκησης, λαμβανόμενης υπόψη της οντότητας του Ειδικού Συμβουλίου ως συλλογικού οργάνου Κρατικής Διοίκησης, έχουν, πλέον, αρθεί, μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 4082/2009 αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία έκρινε, στο πλαίσιο επιλογών Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, υπό ανάλογο νομοθετικό καθεστώς και η οποία δεν διέγινωσε συνδρομή αντίθεσης προς τη συνταγματική έννομη τάξη.

Η θητεία των μελών των προμνημονευθέντων συμβουλίων είναι διετής και η εκπροσώπηση των φύλων στοιχείται με την αντίστοιχη ρύθμιση του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 252

Οι διατάξεις του Πειθαρχικού Δικαίου του Υπαλληλικού Κώδικα εφαρμόζονται, πανομοιότυπα και στους Υπαλλήλους των Περιφερειών.

Ο Περιφερειάρχης είναι πειθαρχικός Προϊστάμενος όλων των υπαλλήλων της Περιφέρειας και είναι αρμόδιος για την παραπομπή τους στο οικείο υπηρεσιακό συμβούλιο.

Επίσης, πειθαρχικοί Προϊστάμενοι είναι ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης και ο Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος στους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς, ανεξάρτητα από το βαθμό, που αυτοί φέρουν.

Όλοι οι πειθαρχικοί προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης.

Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλουν :

- i. Ο Περιφερειάρχης έως και τις αποδοχές ενός μηνός.
- ii. Ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης έως και το ένα τρίτο των αποδοχών ενός μηνός.
- iii. Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης έως και το ένα έκτο των αποδοχών ενός μηνός.

Άρθρο 253

Για όσα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των Περιφερειών δεν υφίσταται ειδική ρύθμιση και μέχρι την κατάρτιση Ενιαίου Κώδικα Υπηρεσιακής Κατάστασης των Υπαλλήλων της Αυτοδιοίκησης, εφαρμόζονται, αναλόγως, οι οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν, καθώς και οι διατάξεις του ν. 3801/2009 και του π.δ/τος 410/1988.

Άρθρα 254 έως και 258

Όπως έχει, ήδη, εκτεθεί, με το πρόγραμμα «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» επιχειρείται, στο πλαίσιο της ευρύτερης αναδιάρθρωσης της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Κρατικής Διοίκησης, μεταφορά ικανού φάσματος αρμοδιοτήτων από την Κρατική Περιφέρεια προς την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, με έμφαση στην αναπτυξιακή διάσταση αυτών, ενώ παράλληλα σειρά αρμοδιοτήτων, που ασκούνται, μέχρι τώρα, από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, περιέρχονται στους Δήμους, με γνώμονα τη φύση και το χαρακτήρα της αρμοδιότητας ως τοπικής, πλέον, και όχι υπερτοπικής και επί πλέον την υπηρετήση της αρχής της εγγύτητας των παρεχόμενων, προς τον πολίτη, υπηρεσιών.

Βασικός γνώμονας κατά τη σύνταξη των σχετικών διατάξεων ήταν η κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών των φορέων να συνδυαστεί με την κατά το δυνατό εξυπηρέτηση του μεταφερόμενου και μετατασσόμενου προσωπικού. Προς την κατεύθυνση αυτή, αφενός, μιν, δόθηκε η δυνατότητα εθελουσίων μετατάξεων, όπου αυτό ήταν δυνατό και αφετέρου λήφθηκε μέριμνα, ώστε το προσωπικό, ανεξαρτήτως φορέα απασχόλησης, να παραμείνει στην πόλη όπου ήδη εργάζεται, ώστε να μην προκληθούν οικογενειακά, κοινωνικά κ.λ.π. προβλήματα, λόγω μετακινήσεων. Πάντως, θα πρέπει να σημειωθεί, ότι οι μετατάξεις του προσωπικού είναι, κατά κύριο λόγο, υποχρεωτικές, πράγμα που υπαγορεύθηκε από την υποχρέωση άμεσης συγκρότησης των υπηρεσιών και την κατά το δυνατό αδιάκοπη παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, οι οποίοι, άλλωστε, είναι και οι τελικοί αποδέκτες όλης αυτής της προσπάθειας.

Η ανάγκη της επίστευσης των διαδικασιών στελέχωσης των υπηρεσιών, είναι και εκείνη που υπαγορεύει τη μετάταξη του προσωπικού, καταρχήν, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες εν συνεχεία θα προβλεφθούν και ενταχθούν στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των φορέων κατά την κατάρτιση ή τροποποίησή τους.

Ειδικότερα όσον αφορά την Περιφέρεια, προκειμένου να δημιουργηθεί άμεσα ένα λειτουργικό υπόβαθρο για την εύρυθμη λειτουργία της νεοσύστατης αυτής δομής, και μόνο κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, προτείνεται, όπως έχει αναφερθεί, η κατάρτιση Πρότυπου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας των Περιφερειών, τον οποίο το Περιφερειακό Συμβούλιο θα έχει τη δυνατότητα τροποποίησης μετά την παρέλευση ενός έτους από την εφαρμογή του, εκτός εάν τούτο αποφασισθεί, σε χρόνο συντομότερο από το Περιφερειακό Συμβούλιο, με απόφαση των 2/3 των μελών του.

Όπως διαφάνηκε από την εμπειρία των προηγούμενων ετών, η ανασυγκρότηση της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που επέρχεται με τον «Καλλικράτη» δεν αναμένεται ότι θα επηρεάσει, τόσο το προσωπικό το οποίο, άλλωστε, ανήκε στους κόλπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, όσο εκείνο, που ανήκε ως σήμερα στην κρατική Περιφέρεια και, βάσει του νέου θεσμικού πλαισίου, θα αποτελεί πλέον προσωπικό της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης. Στην πράξη, ωστόσο, δεν επέρχεται ουσιαστική μεταβολή στο καθεστώς του προσωπικού αυτού, καθώς αφενός, όπως προαναφέρθηκε, δεν μετακινείται χωρικά, αφετέρου, δε, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση του

υπηρεσιακού και ασφαλιστικού του καθεστώτος καθώς και για τη διασφάλιση των αποδοχών του.

Εξάλλου, το υπηρεσιακό του καθεστώτος, του εν λόγω προσωπικού θα εξακολουθεί να διέπεται, για μιν το μόνιμο από τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 3528/2007 όπως ισχύει (Δημοσιούπαλληλικός Κώδικας), για, δε, το ιδιωτικό δικαίου αορίστου χρόνου, από τις σχετικές ρυθμίσεις του π.δ. 410/88 όπως ισχύει (Κώδικας Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.).

Περαιτέρω, για τη μισθολογική κατάσταση μεταφερόμενου και μετατασσόμενου προσωπικού, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε να μη σημειωθεί βλαπτική μεταβολή, ως προς τις αποδοχές τους, ακόμα και εάν αυτές της νέας θέσης είναι εκ του νόμου μικρότερες από τις αποδοχές της προηγούμενης.

Επίσης, όσον αφορά το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του μετατασσόμενου και μεταφερόμενου προσωπικού, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 17 ν. 3513/2006 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με την οποία, υπάλληλοι του δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. ή των ανεξάρτητων αρχών ή των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, οι οποίοι μετατάσσονται ή μεταφέρονται σε θέσεις υπηρεσιών ή φορέων που διέπονται από διαφορετικό ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς από αυτό στο οποίο υπάγονταν μέχρι τη μετάταξη ή μεταφορά τους, δύνανται, αντί της αυτοδικαίως υπαγωγής τους στο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης, που διέπει το αντίστοιχο προσωπικό της νέας τους θέσης, να διατηρήσουν το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό καθεστώς στο οποίο υπάγονταν μέχρι τη μεταφορά τους. Η διατήρηση του ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού καθεστώτος, η οποία γίνεται με την υποβολή ανέκκλητης δήλωσης, αναμένεται ότι θα εξυπηρετήσει πολλούς μετατασσόμενους υπαλλήλους, και, ιδίως, εκείνους που βρίσκονται εγγύτερα στη συνταξιοδότηση.

Ειδικότερα με το άρθρο 254, προβλέπεται η κατάταξη προσωπικού συνενούμενων Δήμων και Κοινοτήτων σε νεοσύστατους Δήμους. Αυτή επέρχεται, αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας και συνεπάγεται την κατάληψη αντίστοιχων κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα θέσεων.

Για το σκοπό αυτό εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οικείου δημάρχου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επακολουθεί κατάταξη σε συνιστώμενες θέσεις, στο πλαίσιο κατάρτισης των νέων Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας.

Στο άρθρο 255 ρυθμίζεται η μεταφορά προσωπικού των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων στις συνιστώμενες Περιφέρειες της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας. Η μεταφορά γίνεται αυτοδικαίως, σε αντίστοιχες θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα.

Το άρθρο 256 αντιμετωπίζει τη μετάταξη τακτικού προσωπικού από τις υπηρεσίες των Περιφερειών του Κράτους στις Περιφέρειες (Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις) της αντίστοιχης χωρικής αρμοδιότητας. Σε πρώτο στάδιο, που χρονικά αναφέρεται στο τρέχον έτος (2010), κατά το οποίο δεν έχουν συγκροτηθεί ακόμα οι Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις, παρέχεται η

δυνατότητα εθελούσιας μετάταξης του προσωπικού οργανικών μονάδων των Κρατικών Περιφερειών των οποίων αρμοδιότητες απονέμονται στις Περιφέρειες. Η σχετική Απόφαση θα έχει ισχύ από 1-7-2011, ενόψει του γεγονότος ότι έκτοτε ασκούνται οι αρμοδιότητες που περιέρχονται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση στις Περιφέρειες.

Εάν διαπιστωθεί, ότι το εκουσίως μεταταχθέν προσωπικό δεν επαρκεί για την άσκηση των απονεμόμενων αρμοδιοτήτων, ακολουθούνται δύο διακριτές οδοί και ειδικότερα, εάν η απονομή αρμοδιοτήτων αφορά το σύνολο συγκεκριμένου τομέα (όχι μεμονωμένες αρμοδιότητες), η ανάγκη άμεσης και ολοκληρωμένης άσκησης των αρμοδιοτήτων αυτών προσδίδει στη μετάταξη και του λοιπού απαραίτητου προσωπικού υποχρεωτικό χαρακτήρα. Εξάλλου, εάν από την άλλη πλευρά, μεταβιβάζονται συγκεκριμένες μόνο αρμοδιότητες από μια δέσμη αρμοδιοτήτων, οι οποίες δεν απαιτούν τη μεταφορά του συνόλου των υπαλλήλων της επίμαχης οργανικής μονάδας στην Περιφέρεια (Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση), το Υπηρεσιακό Συμβούλιο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, είναι εκείνο που αποφασίζει, πλέον, ποιοι υπάλληλοι θα μεταταχθούν στην αντίστοιχη Περιφέρεια (Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση). Η επιλογή γίνεται με βάση κριτήρια που έχουν, ως στόχο, να μη διαταραχθεί η προσωπική, οικογενειακή και κοινωνική ζωή του προσωπικού, όπως ο τόπος κατοικίας, η οικογενειακή κατάσταση, τυχόν σοβαρά προβλήματα υγείας, συνεκτιμωμένων και των ετών υπηρεσίας.

Αντίστοιχη διαδικασία προβλέπεται με το άρθρο 257 για το προσωπικό που μετατάσσεται στους Δήμους με σκοπό την άσκηση αρμοδιοτήτων, που μεταβιβάζονται σε αυτούς, από τις καταργούμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και Ενιαίες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, καθώς και από τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα, αναλόγως με το αν οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν το σύνολο συγκεκριμένου τομέα ή είναι μεμονωμένες. Επισημαίνεται, ότι η μετάταξη του προσωπικού αφορά το Δήμο της έδρας του Νομού, σε μία επιπλέον προσπάθεια να ελαχιστοποιηθούν οι μετακινήσεις προσωπικού, εφόσον ο Δήμος της έδρας θα κληθεί μεταβατικά να εξυπηρετήσει και τους λοιπούς Δήμους του Νομού, μέχρι αυτοί να στελεχωθούν με το απαραίτητο προσωπικό για την άσκηση των απονεμόμενων αρμοδιοτήτων.

Τέλος, με το άρθρο 258 αντιμετωπίζεται το θέμα της μετάταξης του προσωπικού των Τμημάτων Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων Διευθύνσεων Τοπικών Αυτοδιοικήσεων και Διοικήσεων, τα οποία και καταργούνται, στις Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων της έδρας του αντίστοιχου Νομού. Η μετάταξη αυτή, η οποία έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, αφορά το τεχνικό και γεωτεχνικό προσωπικό των εν λόγω οργανικών μονάδων (Γεωλόγοι, Μηχανικοί όλων των κλάδων, Εργοδηγοί κ.λ.π.), το οποίο, άλλωστε και θα κληθεί να ασκήσει τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες.

Επισημαίνεται, ότι η διάταξη αυτή αφορά προσωπικό το οποίο υπηρετούσε στα Τμήματα Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων κατά την 1-1-2010. Ο χρονικός αυτός προσδιορισμός κρίνεται απαραίτητος, προκειμένου να διαπιστωθεί ποιο προσωπικό απασχολείτο πραγματικά στις συγκεκριμένες οργανικές μονάδες, καθώς στις Διευθύνσεις των σημερινών Κρατικών Περιφερειών δεν υφίστανται συνεστημένοι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας, και ως εκ τούτου η πλειοψηφία του προσωπικού δεν είναι ενταγμένη σε

συγκεκριμένες μονάδες. Ειδικά το προσωπικό της καταργούμενης Τ.Υ.Δ.Κ. της κρατικής περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου μετατάσσεται στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, προκειμένου να ενισχύσει το τεχνικό προσωπικό της, δοθέντος ότι κατά ρητή πρόβλεψη της παρ. 4 του άρθρου 205, η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι αρμόδια για την εκτέλεση έργων και μελετών των δήμων της χωρικής της αρμοδιότητας με πληθυσμό έως τρεις χιλιάδες (3.000) κατοίκους.

Η' ΜΕΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η νέα αρχιτεκτονική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) και του κράτους αποτελεί τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή πρωτοβουλία των τελευταίων δεκαετιών. Μέχρι σήμερα, ο δημόσιος τομέας αποτελούσε τροχοπέδη στις επιχειρησιακές ή αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Με τη νέα του μορφή το ελληνικό κράτος ελαχιστοποιεί τα συγκεντρωτικά του στοιχεία, αποκεντρώνεται και αποκτά ευελιξία, αποτελεσματικότητα και ικανότητα περαιτέρω αξιοποίησης τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Εκτός από αναπτυξιακό εφαλτήριο, η νέα αρχιτεκτονική αναμένεται να επηρεάσει θετικά τα δημοσιονομικά μεγέθη, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των δήμων, των περιφερειών και του κράτους γενικότερα, όπως επίσης να συμβάλλει θετικά στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό φαινόμενων αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.

Η νέα αρχιτεκτονική της Τ.Α. και του κράτους δεν αποσκοπεί μόνο στην εξοικονόμηση πόρων μέσω του περιορισμού του αριθμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων ή αξιοποίησης οικονομιών κλίμακας. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της νέας αρχιτεκτονικής είναι ότι δημιουργεί ισχυρούς αναπτυξιακούς θεσμούς σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο, τέτοιους που μπορούν να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων δήμων και περιφερειών θα τους καταστήσει ικανούς να λαμβάνουν τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, να μοχλεύσουν κεφάλαια, να προσελκύσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, να καταστούν ο βασικός συντελεστής της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Μία ακόμη καινοτομία του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» είναι η δημιουργία ενός τοπικού Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Π.Σ.Α.). Οι δήμοι και οι περιφέρειες εντάσσονται στη μεγάλη εξυγιαντική προσπάθεια που καταβάλλει η χώρα μας. Το τοπικό Π.Σ.Α. περιλαμβάνει: α) το Πρόγραμμα Εξυγίανσης Ο.Τ.Α. με οικονομική δυσπραγία, β) τη δημιουργία Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης, γ) τη θέσπιση κανόνων και πλαισίου πιστοληπτικής πολιτικής των ΟΤΑ, δ) την αποτελεσματικότερη και σύγχρονη οικονομική διαχείριση με αναβάθμιση του ρόλου του δημοτικού προϋπολογισμού και δημιουργία εργαλείων λήψης αποφάσεων, όπως βάσεις δεδομένων με έγκυρα και έγκαιρα στατιστικά στοιχεία, ε) τον έλεγχο και τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα, διπλογραφικό με αναλυτική λογιστική και έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλους τους δήμους, περιφέρειες και τα

Νομικά τους Πρόσωπα και τέλος στ) τη δημιουργία του αναπτυξιακού προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» που θα υποστηρίξει το σχέδιο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», αλλά πάνω από όλα θα εξοπλίσει τους νέους δήμους και περιφέρειες και θα αποτελέσει το αναπτυξιακό τους καύσιμο για την πρώτη περίοδο λειτουργίας τους.

Στα άρθρα 259-279 του κεφαλαίου αυτού περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις, σχετικά με την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των οργάνων των δήμων και των περιφερειών. Στα συγκεκριμένα άρθρα περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με τον ανακαθορισμό των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, την πιστοληπτική ικανότητα, τον έλεγχο των οικονομικών και των νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α. και την εξυγίανση των υπερχρεωμένων δήμων. Ειδικότερα:

Άρθρο 259 και 260

Σύμφωνα με το άρθρο 102, παράγραφος 5 του Συντάγματος: *«Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών».* Με βάση το παραπάνω πλαίσιο διατυπώθηκαν τα άρθρα 259 και 260 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Με το Ν.1828/89 εισήχθη το μοντέλο άμεσης χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από θεσμοθετημένους, υπέρ αυτής πόρους, του Κρατικού Προϋπολογισμού. Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) λειτούργησαν επιτυχημένα για μια 20ετία, είναι όμως πλέον εμφανή τα σημάδια «κόπωσης» τους. Στο πλαίσιο υλοποίησης της νέας αρχιτεκτονικής της αυτοδιοίκησης της χώρας επιχειρείται, μέσω του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», ο εκσυγχρονισμός τους.

Με το άρθρο 259 επαναπροσδιορίζονται οι πηγές και τα ποσοστά εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού που θα τροφοδοτούν τους Κ.Α.Π. των νέων διευρυμένων δήμων. Στόχος, η ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειάς τους μέσω της χρησιμοποίησης σύγχρονων και δυναμικών φόρων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Από τους παλαιούς πόρους που συνιστούσαν έσοδα των Κ.Α.Π. των δήμων, διατηρείται ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.) και ως νέες πηγές ορίζονται, ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.).

Τόσο στους δήμους όσο και στις περιφέρειες δημιουργείται ένα χρηματοδοτικό μείγμα που μπορεί να καλύψει τις ανάγκες τους σε βάθος χρόνου και παράλληλα να αντέξει στις διακυμάνσεις της οικονομικής συγκυρίας.

Ταυτόχρονα και με σκοπό τη διασφάλιση της οικονομικής επάρκειας των νέων διευρυμένων δήμων προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 259 ότι, το κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται σε αυτούς, κατά το έτος της μεταφοράς τους, θα καλυφθεί μέσω αύξησης των ποσοστών των εσόδων των Κ.Α.Π. που προέρχονται από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π.

και από τον Φ.Π.Α., από τους δύο δηλαδή πιο δυναμικούς φόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η αύξηση αυτή καθορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα, κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών.

Στην παράγραφο 4 του άρθρου, γίνεται πρόβλεψη για το μέρος των Κ.Α.Π. που θα διατίθεται προς κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών των δήμων. Συγκεκριμένα, τα δύο τρίτα (2/3) των εσόδων από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π. και τα έσοδα από τον Φ.Π.Α. και τον Φ.Α.Π, προορίζονται για κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών και το υπόλοιπο ένα τρίτο (1/3) των εσόδων από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π. προορίζεται για κάλυψη επενδυτικών δαπανών.

Η απόδοση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό πραγματοποιείται, σε σχετικούς λογαριασμούς στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού έτους. Η κατανομή από τους λογαριασμούς αυτούς, πραγματοποιείται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π., που προορίζονται για κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών, καθώς και επενδυτικών δαπανών προσδιορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως δημογραφικών, γεωμορφολογικών, κοινωνικών, διοικητικών, οικονομικών, περιλαμβανομένου και του στοιχείου της διοικητικής υποστήριξης που παρέχεται από δήμο προς εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών άλλων δήμων.

Με το άρθρο 260 προσδιορίζονται οι πηγές και τα ποσοστά εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού που θα τροφοδοτούν πλέον τους Κ.Α.Π. των περιφερειών. Ως πηγές ορίζονται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) και ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.).

Για τη διασφάλιση της οικονομικής επάρκειας των περιφερειών, προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού ότι, το κόστος, κατά το έτος μεταφοράς, των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται σε αυτές θα καλυφθεί μέσω αύξησης των ποσοστών των εσόδων των Κ.Α.Π., που προέρχονται από τον Φ.Ε.Φ.Ν.Π. και από τον Φ.Π.Α. Η αύξηση αυτή καθορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα, κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών. Παράλληλα, λαμβάνεται πρόνοια ώστε, εάν το κόστος των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται σε περιφέρειες είναι ανώτερο από τα έσοδα που προκύπτουν βάσει των ποσοστών που προσδιορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού, η διαφορά να καλύπτεται με αύξηση των αντίστοιχων ποσοστών σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, με έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος.

Η απόδοση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό πραγματοποιείται, σε σχετικό λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, βάσει των προεκτιμώμενων εσόδων του και η τελική εκκαθάριση γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του αντίστοιχου οικονομικού

έτους. Η κατανομή από το λογαριασμό αυτό, πραγματοποιείται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Ο τρόπος η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π, που προορίζονται για κάλυψη επενδυτικών και λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών, πραγματοποιείται μέσω κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, στο πλαίσιο και της παραγράφου 6 του άρθρου 9 του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας, έτσι όπως κυρώθηκε με το Ν.1850/1989, όπου αναφέρεται ότι: *«Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να εκφράζουν τη γνώμη τους με κατάλληλο τρόπο, όσον αφορά στους τρόπους παροχής σ' αυτούς των ανακατανεμόμενων πόρων».*

Ως βασικό κριτήριο για την κατανομή των Κ.Α.Π. των περιφερειών, ορίζονται οι ίδιοι δείκτες με αυτούς των δήμων με επιπλέον κριτήριο, για τις περιφέρειες, την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Άρθρο 261

Με το άρθρο αυτό και στην παράγραφο 1 προβλέπεται ένα ποσοστό της αύξησης των εσόδων του ΦΠΑ που πραγματοποιείται στα διοικητικά όρια ενός δήμου να θεωρείται τοπικό έσοδο και να χρηματοδοτεί δημοτικές υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης. Με αυτό τον τρόπο γίνεται προσπάθεια να ενταχθεί τόσο ο δήμος όσο και οι δημότες του, στη διαδικασία ελέγχου της βεβαίωσης, είσπραξης αλλά και της διάθεσης των δημοσίων και ιδιαίτερα των τοπικών δημοσίων εσόδων.

Για τον ίδιο λόγο στην παράγραφο 2 του άρθρου 261 ορίζεται ποσοστό 20% επί του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π), που αποτελεί πόρο των Κ.Α.Π., σύμφωνα με την περίπτωση γ) της παρ.1 του άρθρου 259, ως τοπικό έσοδο των δήμων, ανάλογα με τα έσοδα του φόρου που εισπράττονται στη διοικητική τους περιφέρεια. Ο τρόπος απόδοσης του πόρου στους δήμους καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών. Τα φορολογικά έσοδα του πόρου αυτού χρηματοδοτούν ιδίως δράσεις που αφορούν σε παρεμβάσεις στον πολεοδομικό ιστό και στο δομημένο περιβάλλον του δήμου.

Με τη θέσπιση των συγκεκριμένων διατάξεων, ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας αποκτά εν μέρει ανταποδοτικό χαρακτήρα, καθώς τα ποσά που καταβάλλονται από τις φορολογούμενες μονάδες αξιοποιούνται άμεσα. Με δεδομένο επίσης ότι οι τοπικές παρεμβάσεις των δήμων στον πολεοδομικό ιστό και στο δομημένο περιβάλλον επιδρούν στην αξία των ακινήτων της περιοχής τους, προβλέπεται στην παράγραφο 4 ως υποχρεωτική, η γνώμη των δήμων για τον προσδιορισμό των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων της διοικητικής τους περιφέρειας. Η συμμετοχή των δήμων στα έσοδα του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας αποτελεί επίσης, ένα βήμα προς το ευρωπαϊκό κεκτημένο, αφού ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες αποτελεί έσοδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 262

Είναι γνωστό το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας. Η Αυτοδιοίκηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του δημόσιου τομέα. Προκειμένου οι νέοι δήμοι και περιφέρειες, που θα προκύψουν από την εφαρμογή του προγράμματος «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», να ανταποκριθούν με επιτυχία στις αυξημένες απαιτήσεις του νέου ρόλου τους, υπάρχει η ανάγκη να διαμορφωθούν ισχυρότεροι θεσμοί, απαλλαγμένοι από παθογένειες του παρελθόντος. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία ενός ειδικού προγράμματος εξυγίανσης, σε δημοτικές ενότητες, δήμους και περιφέρειες που αξιολογείται ότι υπάρχουν ιδιαίτερα οξυμμένα οικονομικά προβλήματα με βάση την παράγραφο 3β του παρόντος άρθρου. Στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης εντάσσονται οι δήμοι και οι περιφέρειες μετά από σχετικό αίτημά τους. Μόνο στην περίπτωση που συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι, μπορεί κατ' εξαίρεση να ενταχθεί, σύμφωνα με την παράγραφο 4, δημοτική ενότητα, δήμος ή περιφέρεια στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης.

Για να ενταχθεί δημοτική ενότητα, δήμος ή περιφέρεια στο πρόγραμμα εξυγίανσης θεωρείται απαραίτητη η απόφαση με αυξημένη πλειοψηφία με 3/5, του δημοτικού / περιφερειακού συμβουλίου, κρίνεται επίσης αναγκαία η εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης του δήμου ή της περιφέρειας από ορκωτούς ελεγκτές, όπως τέλος και η εκπόνηση από το δήμο ή την περιφέρεια συγκεκριμένου προγράμματος εξυγίανσης με μέτρα, δράσεις και χρονοδιάγραμμα. Με τον τρόπο αυτό ο δήμος ή η περιφέρεια δεν εκφράζουν μόνο τη βούλησή τους για εξυγίανση της οικονομικής τους κατάστασης, αλλά διατυπώνουν, προγραμματίζουν και εμπλέκονται στη διαδικασία αντιμετώπισής της, ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα να μπορέσουν να αξιοποιήσουν το σύνολο των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους και να αναλάβουν πρωτοβουλίες με αντικείμενο την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών τους.

Στη παράγραφο 2 δημιουργείται ελεγκτική επιτροπή αποτελούμενη από έναν σύμβουλο του ελεγκτικού συμβουλίου, το γενικό διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένα εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων ή Ένωσης Περιφερειών ανάλογα με την κρινόμενη υπόθεση.

Οι προϋποθέσεις για να ενταχθεί ένας δήμος ή μία περιφέρεια στο πρόγραμμα εξυγίανσης είναι αντικειμενικές, διαφανείς και εκ των προτέρων γνωστές. Για το λόγο αυτό, στο εδάφιο β της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, χρησιμοποιούνται οι διεθνώς αποδεκτοί δείκτες, δηλαδή η σχέση των τοκοχρεολυσίων με τα τακτικά έσοδα και του συνολικού χρέους με τα συνολικά έσοδα του δήμου ή της περιφέρειας.

Στην παράγραφο 4 διατυπώνονται οι προϋποθέσεις ένταξης ενός δήμου ή περιφέρειας στο πρόγραμμα, χωρίς την υποβολή σχετικού αιτήματος. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει με βάση τα στοιχεία της βάσης οικονομικών δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τα οποία παρέχονται από τη Διεύθυνση

Οικονομικών των Ο.Τ.Α. του Υπουργείου, να προκύπτει η ανάγκη αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης του δήμου ή της περιφέρειας. Στη συνέχεια, συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης από ορκωτούς ελεγκτές, εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Η έκθεση αυτή αξιολογείται και στην περίπτωση που στο δήμο ή την περιφέρεια συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3β, εντάσσονται στο πρόγραμμα και σε δύο μήνες από την ένταξή τους σε αυτό, καταθέτουν επιχειρησιακό πρόγραμμα εξυγίανσης. Στην ίδια παράγραφο παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να απαγορεύσει τις προλήψεις ή το δανεισμό του δήμου.

Η ένταξη μιας δημοτικής ενότητας, ενός δήμου ή μίας περιφέρειας στο ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης δίνει τη δυνατότητα, σε συγκεκριμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σύμφωνα με την παράγραφο 5 ο δήμος, ή η περιφέρεια που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα θα έχουν πρόσβαση στο Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης, έτσι όπως ορίζεται στο άρθρο 263, η οποία θα λειτουργήσει συμπληρωματικά στα μέτρα χρηματοδότησης του δημοτικού ελλείμματος ή χρέους. Έσοδα, εκτός από το Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης, που θα χρηματοδοτήσουν τον περιορισμό του ελλείμματος των δήμων ή περιφερειών μπορεί να είναι μέρος ή το σύνολο των εσόδων συμπεριλαμβανομένης και της ΣΑΤΑ. Παράλληλα, θα υπάρξει συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος, όπως επίσης και τεχνική υποστήριξη όπου και όποτε αυτό κριθεί αναγκαίο. Τέλος, η ελεγκτική επιτροπή θα ενημερώνει το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τη εξέλιξη του προγράμματος με ετήσιες αναφορές.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζονται οι λεπτομέρειες του προγράμματος.

Για την αποφυγή διατήρησης ζημιογόνων δημοτικών επιχειρήσεων ή στην προσπάθεια εξυγίανσης και των νομικών αυτών προσώπων των δήμων, στην παράγραφο 8, επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα για τις Α.Ε. και στις κοινωφελείς επιχειρήσεις σύμφωνα με τις οποίες, δημοτικές ή περιφερειακές επιχειρήσεις που σε τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις, μετά διετία από την ίδρυσή τους, είναι ζημιογόνες, λύνονται υποχρεωτικώς, όπως επίσης και στην περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια δημοτικής ή περιφερειακής επιχείρησης μειώνονται κάτω του 50% του μετοχικού κεφαλαίου

Άρθρο 263

Για τη χρηματοδότηση του προγράμματος εξυγίανσης των δήμων και των περιφερειών δημιουργείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, Λογαριασμός Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης.

Ο Λογαριασμός αυτός χρηματοδοτείται από τους ΚΑΠ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, μετά από

γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με τη σύσταση, λειτουργία και διαχείριση του λογαριασμού.

Άρθρα 264 και 265

Στα άρθρα 264 και 265 ρυθμίζονται, αφενός η διαδικασία συνομολόγησης δανείου από Δήμους και Περιφέρειες, αφετέρου οι προϋποθέσεις και οι όροι δανεισμού. Μία από τις σημαντικές καινοτομίες του σχεδίου «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» είναι ότι δε φροντίζει μόνο για την εξυγίανση των δήμων και των περιφερειών, αλλά παράλληλα δημιουργεί τις πρόνοιες για τη βιώσιμη ανάπτυξή τους. Για πρώτη φορά τίθενται κανόνες και καθορίζεται το πλαίσιο, στο οποίο θα κινηθεί η πιστοληπτική πολιτική των δήμων. Εξάλλου, στην παράγραφο 8 του άρθρου 9 του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, όπως αυτός κυρώθηκε, με το νόμο 1850/1999 αναφέρεται: «Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να έχουν, σύμφωνα με το νόμο, πρόσβαση στην εθνική αγορά κεφαλαίων, ώστε να χρηματοδοτούν τις επενδύσεις τους».

Ως βασικές προϋποθέσεις για να μπορέσει ένας δήμος να καταφύγει σε δανεισμό θεωρούνται: α) το προϊόν του δανεισμού να χρηματοδοτεί αποκλειστικά επενδύσεις ή το χρέος του δήμου, β) η σχέση τοκοχρεολυσίων / ετήσιων τακτικών εσόδων και γ) η σχέση συνολικού χρέους / συνολικών ετήσιων εσόδων

Επίσης, θεσμοθετούνται κανόνες διαφάνειας στις προπληρωμές από τους Κ.Α.Π. των δήμων. Με τον τρόπο αυτό ελαχιστοποιούνται οι πιέσεις, αλλά και οι τριβές μεταξύ αιρετών και Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και δημιουργείται ένα εκ των προτέρων γνωστό και αντικειμενικό πλαίσιο. Οι προϋποθέσεις για να λάβει ένας δήμος προπληρωμή, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 150% του ύψους της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησής του από τους Κ.Α.Π. είναι τρεις: α) ο δήμος να έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων, β) το αντικείμενο της προπληρωμής να αφορά κάλυψη ανελαστικής δαπάνης και γ) να υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης της προπληρωμής εντός ενός (1) οικονομικού έτους.

Άρθρο 266

Με τον Ν. 3463/2006 εισήχθη ο τετραετής επιχειρησιακός προγραμματισμός των δήμων, με σκοπό το σχεδιασμό και την υλοποίηση του αναπτυξιακού τους σχεδιασμού. Με την παράγραφο 1 του άρθρου 266 αναβαθμίζεται και ολοκληρώνεται η διαδικασία του προγραμματισμού και η σύνδεση του ετήσιου προγράμματος δράσης, με τον προϋπολογισμό και το τεχνικό πρόγραμμα. Σκοπός των ετήσιων προγραμμάτων δράσης είναι η εξειδίκευση και ο λεπτομερέστερος προγραμματισμός των δράσεων που προβλέπεται, από το πενταετές πλέον επιχειρησιακό πρόγραμμα. Με το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η διοίκηση ενός δήμου και οι δημότες μπορούν πλέον να συνδέουν τις δραστηριότητες που θα εκτελέσουν οι

δημοτικές υπηρεσίες με τις δαπάνες που προβλέπονται στον προϋπολογισμό, καθώς και να προϋπολογίσουν το αναμενόμενο προϊόν των προγραμματιζόμενων δραστηριοτήτων.

Ο προϋπολογισμός, πέρα από τη βασική λειτουργία του ως εργαλείο ελέγχου και εξουσιοδότησης της διαχείρισης, αποτελεί μαζί με το ετήσιο πρόγραμμα δράσης το εργαλείο του ετήσιου προγραμματισμού της δράσης του δήμου. Ο προϋπολογισμός εναρμονίζεται με τα περιεχόμενα του επιχειρησιακού προγράμματος, καθώς και του ετήσιου προγράμματος δράσης, και εξυπηρετεί τους επενδυτικούς, αναπτυξιακούς και άλλους στόχους του προγράμματος αυτού.

Για πρώτη φορά επίσης και με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έπειτα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων, θα καθοριστούν ποσοστά και κριτήρια κατανομής των πόρων, που αφορούν στις δημοτικές ενότητες και τα οποία θα αποτυπώνονται σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού.

Συνιστάται πάγια προκαταβολή στις δημοτικές και τοπικές κοινότητες και με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έπειτα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων, καθορίζονται οι δαπάνες που καλύπτονται από αυτή, καθώς και το ύψος της με βάση τον πληθυσμό.

Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες διαβούλευσης

Ο έλεγχος νομιμότητας από την Ειδική Υπηρεσία Εποπτείας των δήμων γίνεται πιο αποτελεσματικός με τον έλεγχο του ύψος των εσόδων, το οποίο δε μπορεί να υπερβαίνει αναπαισιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, με στόχο την αντιμετώπιση της κατάρτισης πλασματικών προϋπολογισμών.

Ενσωματώνεται, για πρώτη φορά, η διοικητική και οικονομική πληροφόρηση, με την καθιέρωση ενός ελαχίστου συστήματος εσωτερικής πληροφόρησης της διοίκησης του δήμου, μέσω της τριμηνιαίας έκθεσης της οικονομικής επιτροπής προς το Δημοτικό συμβούλιο για την πορεία υλοποίησης του προϋπολογισμού. Στην έκθεση διατυπώνονται και οι τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας.

Καθιερώνεται ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλους τους δήμους, ανεξαρτήτως πληθυσμού.

Παράλληλα, σε όλους τους δήμους η ταμειακή τους λειτουργία θα διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα, η οποία αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Η σύσταση ίδιας ταμειακής υπηρεσίας, η εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 315/1999 «*Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων*» είναι πλέον υποχρεωτική σε όλους τους δήμους, ανεξαρτήτως του πληθυσμού τους ή των εσόδων τους και με σκοπό την επίτευξη της διαφάνειας και της αποτελεσματικότερης διαχείρισης στα οικονομικά τους.

Για τη διαφάνεια και την ενημέρωση των πολιτών καθιερώνεται η ανάρτηση του προϋπολογισμού στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου, καθώς και συνοπτικής οικονομικής κατάστασης του προϋπολογισμού, η οποία επιπλέον, δημοσιεύεται και σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα ή, εάν τέτοια δεν υπάρχει, σε εφημερίδα που εκδίδεται στα όρια του νομού στον οποίον εδρεύει ο οικείος δήμος. Επιπρόσθετα, μέσω της ανάρτησης στην ιστοσελίδα της τριμηνιαίας έκθεσης της οικονομικής επιτροπής, ενημερώνονται οι δημότες και για την πορεία υλοποίησης του προϋπολογισμού.

Άρθρο 267

Με το άρθρο 267 ρυθμίζονται θέματα για το μεταβατικό διάστημα, και αφορούν στην κατάρτιση του προϋπολογισμού και τη διάρκεια ισχύος αυτού, το επιχειρησιακό πρόγραμμα, την υποβολή απολογισμών και ισολογισμών των συνενούμενων δήμων, τον καθορισμό των αρμοδίων Δ.Ο.Υ. και την απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων των δήμων και ορίζονται προθεσμίες για την υποβολή τους. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής, θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Τέλος, ρυθμίζεται το ζήτημα των υφισταμένων δικαιωμάτων, υποχρεώσεων, διευκολύνσεων και απαλλαγών οικονομικής και φορολογικής φύσεως, φυσικών και νομικών προσώπων.

Δημιουργείται στο ΥΠ.ΕΣ.Α.Η.Δ. κεντρική βάση δεδομένων, στην οποία θα καταχωρούνται συστηματικά οικονομικά στοιχεία των δήμων, η οποία θα παρέχει στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και στα συλλογικά όργανα της αυτοδιοίκησης έγκυρα, αξιόπιστα και ενημερωμένα στοιχεία σχετικά με τα οικονομικά της τοπικής και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης και θα παρέχει πληροφορίες σχετικά με την οικονομική και αναπτυξιακή πολιτική των δήμων και των περιφερειών .

Για τον ίδιο σκοπό δημιουργείται βάση δεδομένων με τα στοιχεία προσωπικού των δήμων και των Νομικών τους Προσώπων, που θα συντελέσει στη δημιουργία ενός σύγχρονου εργαλείου λήψης απόφασης το οποίο θα παρέχει στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και της Κεντρική Ένωση Δήμων έγκαιρα και έγκυρα στοιχεία, σχετικά με την διάρθρωση, την κατάσταση και τον αριθμό των εργαζομένων των δήμων και των περιφερειών.

Άρθρο 268

Με το άρθρο 268 και κατ' αναλογία με το άρθρο 266 που αφορά στους δήμους, ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα προγραμματισμού, προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης των περιφερειών. Ειδικότερα, ορίζεται ότι οι περιφέρειες οφείλουν να καταρτίσουν τετραετές επιχειρησιακό πρόγραμμα, ορίζονται οι σχετικές προθεσμίες και εξουσιοδοτείται ο Υπουργός

Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να ρυθμίσει τα ειδικότερα ζητήματα για την εφαρμογή των εν λόγω προτεινόμενων διατάξεων, με σχετική απόφασή του. Ορίζεται η 30^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, ως ημερομηνία ολοκλήρωσης των διαδικασιών για τη σύνταξη προσχεδίου του ετήσιου προγράμματος δράσης και του προϋπολογισμού, καθώς και της σχετικής διαβούλευσης. Περαιτέρω, περιγράφονται οι αρμοδιότητες της εκτελεστικής και της οικονομικής επιτροπής, ως προς τη σύνταξη του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και του ελέγχου υλοποίησης του προϋπολογισμού αντίστοιχα. Ορίζεται η διαδικασία ελέγχου του προϋπολογισμού από την Ειδική Υπηρεσία Εποπτείας και για πρώτη φορά, προς διασφάλιση της διαφάνειας, καθιερώνεται υποχρεωτική ανάρτηση του προϋπολογισμού στην ιστοσελίδα της περιφέρειας.

Για πρώτη φορά επίσης, και με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έπειτα από πρόταση της Ένωσης Περιφερειών, θα καθοριστούν ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στις περιφερειακές ενότητες και τα οποία θα αποτυπώνονται σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού. Καθιερώνεται ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλες τις περιφέρειες

Στη παράγραφο 9 προβλέπεται η σύσταση ίδιας ταμειακής υπηρεσίας, στον Ο.Ε.Υ. της οικείας περιφέρειας και παρέχονται νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση: α) προεδρικού διατάγματος για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος στις περιφέρειες, β) προεδρικού διατάγματος, περί της οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των περιφερειών και γ) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, περί του καθορισμού του τύπου του προϋπολογισμού των περιφερειών.

Τέλος, στην παράγραφο 16 ορίζεται ότι με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να παρέχεται πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού.

Άρθρο 269

Με το άρθρο 269 ρυθμίζονται θέματα για το μεταβατικό διάστημα και αφορούν στην κατάρτιση του προϋπολογισμού, την υποβολή απολογισμών των καταργηθέντων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, τον καθορισμό των αρμοδίων Δ.Ο.Υ. και την απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων των περιφερειών και ορίζονται προθεσμίες για την υποβολή τους. Η διαδικασία, ο τρόπος και η αποτύπωση της απογραφής, θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Άρθρο 270

Με τις διατάξεις του άρθρου 270 εξειδικεύεται η παράγραφος 5 του άρθρου 102 του

Συντάγματος, στην οποία αναφέρεται «Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης». Παράλληλα, στο άρθρο αυτό διασφαλίζεται η κοστολόγηση κάθε αρμοδιότητας πριν τη μεταφορά της στην αυτοδιοίκηση μέσω ειδικής δράσης του Προγράμματος Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.» με απόλυτη διαφάνεια και σε συνεργασία με τα αντιπροσωπευτικά όργανα της αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 271

Με το άρθρο 271 ρυθμίζεται η τύχη της περιουσίας στις περιπτώσεις συνένωσης δήμων, κατά τρόπο ανάλογο με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006). Ειδικότερα, σε περίπτωση συνένωσης δήμων, η περιουσία αυτών περιέρχεται στο νέο δήμο.

Τα δικαιώματα για αποκλειστική χρήση των ακινήτων, που προϋπήρχαν υπέρ των κατοίκων κάθε δήμου ή κοινότητας, διατηρούνται.

Άρθρο 272

Με το άρθρο 272 ορίζεται, για λόγους χρηστής διοίκησης, αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών για τη λήψη αποφάσεων από τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια, που αφορούν στην εκποίηση, αγορά, ανταλλαγή, εκμίσθωση, μίσθωση ακινήτων καθώς και στη δωρεάν παραχώρηση κυριότητας ή χρήσης αυτών.

Άρθρο 273

Με την παράγραφο 1 προσδιορίζονται οι εφαρμοστέες διατάξεις και καθορίζονται τα αρμόδια όργανα της περιφέρειας για θέματα απόκτησης, διαχείρισης, προστασίας και διάθεσης της ακίνητης και κινητής περιουσίας των περιφερειών.

Με την παράγραφο 2 διατηρούνται τα δικαιώματα για αποκλειστική χρήση των ακινήτων, που προϋπήρχαν υπέρ των κατοίκων κάθε Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή Νομαρχιακού Διαμερίσματος.

Άρθρο 274

Με το άρθρο 274 ορίζεται, για λόγους χρηστής διοίκησης, αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών για τη λήψη αποφάσεων από τα αρμόδια όργανα των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Νομαρχιακών Διαμερισμάτων, που αφορούν στην εκποίηση, αγορά, ανταλλαγή, εκμίσθωση, μίσθωση ακινήτων καθώς και στη δωρεάν παραχώρηση κυριότητας ή χρήσης αυτών.

Άρθρα 275 έως 279

Με τα άρθρα 275 έως και 279 ρυθμίζονται τα θέματα ελέγχου και διαφάνειας της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων. Ειδικότερα, με το άρθρο 275, καθιερώνεται ο προληπτικός έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλους τους δήμους, τις περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα, ανεξαρτήτως πληθυσμού. Στα νομικά πρόσωπα, πλην εκείνων του δημοσίου δικαίου, περιλαμβάνονται και οι κοινωφελείς επιχειρήσεις, οι Δ.Ε.Υ.Α. και οι δημοτικές ανώνυμες εταιρείες (μονομετοχικές).

Με το άρθρο 276 ρυθμίζονται τα θέματα κατασταλτικού ελέγχου των λογαριασμών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, από το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την ειδικότερη αναφορά τούτων στο προηγούμενο άρθρο. Αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο είναι ο ίδιος Επίτροπος που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των υπόχρεων φορέων, ενώ η σχετική έκθεση περί των αποτελεσμάτων του διενεργηθέντος κατασταλτικού ελέγχου, διαβιβάζεται στους Υπουργούς Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθώς και στην Επιτροπή Διαφάνειας και Θεσμών της Βουλής.

Με το άρθρο 277 ρυθμίζονται τα θέματα ελέγχου είσπραξης των εσόδων των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των νομίμως βεβαιωθέντων χρεών, οφειλών ή προστίμων σε βάρος τρίτων, από τον Επίτροπο που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αδράνεια είσπραξης των ανωτέρω, οφειλόμενη σε δόλο ή βαριά αμέλεια των αιρετών ή των αρμοδίων υπαλλήλων, ενεργοποιείται η προβλεπόμενη διαδικασία για τον καταλογισμό τούτων με το ποσό της ζημίας που προξένησαν.

Με το άρθρο 278 εισάγεται υποχρεωτικά προληπτικός έλεγχος και για τις συμβάσεις προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς Φ.Π.Α., ποσού μέχρι ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ που αφορούν σε προμήθεια αγαθών, εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων και των συμβάσεων διетών προγραμμάτων δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων, που συνάπτουν οι ΟΤΑ και τα νομικά τους πρόσωπα. Ειδικότερα, για συμβάσεις ποσού εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ και μέχρι ποσού πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, ο έλεγχος διενεργείται από τον αρμόδιο για τον προληπτικό έλεγχο Επίτροπο, ενώ για τις συμβάσεις ποσού μέχρι ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, αρμόδιο είναι το Μονομελές Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Τέλος, στο άρθρο 279, προβλέπεται η δυνατότητα αίτησης ανάκλησης κατά των πράξεων των Επιτρόπων και των Μονομελών Κλιμακίων, σε περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, οι οποίες δικάζονται από το αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Θ' ΜΕΡΟΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 280

Οι αναδιρθρωμένες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις εξακολουθούν να ασκούν σειρά αρμοδιοτήτων, που είχαν απονεμηθεί στις Κρατικές Περιφέρειες, περιλαμβανομένων και εκείνων των αντίστοιχων συλλογικών οργάνων τους, με τον ιδρυτικό νόμο 2503/1997, καθώς και με επακολουθήσαντες μεταγενέστερους, εφόσον η ανάγκη ύπαρξης Αποκεντρωμένης Κρατικής Διοίκησης συνιστά και Συνταγματική επιταγή (άρθρο 101).

Μία ικανή δέσμη αρμοδιοτήτων με πυρήνα εκείνες οι οποίες περιέρχονται στην Περιφέρεια (ως δεύτερη βαθμίδα Αυτοδιοίκησης) και αφορούν, κυρίως τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την εκτέλεση έργων δεν συνεπάγονται, αναγκαίως, απομείωση του αντικειμένου τους, εφόσον και αρμοδιότητες που ασκούνταν, μέχρι πρότινος, από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις επανακάμπτουν στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Οι αρμοδιότητες αυτές, οι οποίες συμπορεύονται και με τα νομολογιακά πορίσματα του Συμβουλίου του Επικρατείας, επικεντρώνονται στην προστασία της δημόσιας περιουσίας, στη διαχείριση και αξιοποίηση των δασικών προϊόντων και γενικότερα στην δασοπολιτική επιτήρηση επί των δημοσίων δασοπονιών, περιλαμβανόμενης και της ανάπτυξης της ιδιωτικής δασοπονίας. Αφορούν, επίσης, πολεοδομικές και χωροταξικές ρυθμίσεις γενικότερου χαρακτήρα, θέματα ελέγχου κυκλοφορίας φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων καθώς και ζητήματα, που αφορούν στις εγγραφές, μεταβολές, διαγραφές και μετεγγραφές στα Μητρώα Αρρένων, κατά την κείμενη νομοθεσία.

Επίσης, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση είναι πλέον αρμόδια για την εκτέλεση αποφάσεων κατεδάφισης αυθαιρέτων κτισμάτων και κατασκευών, κατόπιν έκδοσης σχετικής απόφασης από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία του δήμου.

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση αναδέχεται, επίσης, καθ' υποκατάσταση των Περιφερειακών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης, την αρμοδιότητα της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των δημοσίων υπαλλήλων, στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α.

Προβλέπεται, ακόμη, ενόψει και της λειτουργικής αναδιάρθρωσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά διαδοχή της Κρατικής Περιφέρειας, η κατάρτιση Οργανισμού Λειτουργίας, με π.δ/μα, το οποίο εκδίδεται εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Στον Οργανισμό καθορίζονται, ιδίως :

- i. Οι υπηρεσιακές μονάδες και η διάρθρωσή τους (Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, αυτοτελή Τμήματα, Τμήματα και Γραφεία).
- ii. Ο τίτλος, οι αρμοδιότητες και η έδρα κάθε μονάδας.

iii. Οι οργανικές θέσεις ανά Διεύθυνση, κατά κατηγορίες, κλάδους, ειδικότητες και βαθμούς του μόνιμου προσωπικού.

iv. Οι θέσεις του ειδικού επιστημονικού και του τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, που μπορεί να προσλαμβάνεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

και v. Οι κατηγορίες και οι κλάδοι του προσωπικού, των οποίων οι υπάλληλοι κρίνονται για την κατάληψη θέσεων Προϊσταμένων, ανάλογα με την ειδικότητα του κλάδου και το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων.

Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνιστάται συμβούλιο, που αποτελείται από το Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ο οποίος και προεδρεύει, από τους περιφερειάρχες των αντίστοιχων χωρικών Περιφερειών και εκπροσώπους των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων. Το συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και μεριμνά για το συντονισμό των Περιφερειών και των δήμων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.»

Άρθρο 281

Το πρόγραμμα «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.», βασισμένο σε τρεις πυλώνες που αφορούν τη διοικητική και οργανωτική αναβάθμιση των δήμων, με την ταυτόχρονη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, το σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση του Εθνικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τη στελεχιακή υποστήριξη των δήμων, αποσκοπεί στη συνέργεια των δράσεων, προκειμένου η αυτοδιοίκηση να καταστεί ικανή να δρομολογεί και να υποστηρίξει αναπτυξιακές πρωτοβουλίες.

Η καινοτομία του προγράμματος εντοπίζεται επίσης στον έλεγχο και τη διαφάνεια, στο σχεδιασμό και την υλοποίησή του, καθώς στην παράγραφο 6 του άρθρου 281 προβλέπεται η συμμετοχή εκπροσώπων των συλλογικών οργάνων της αυτοδιοίκησης στα όργανα σχεδιασμού και παρακολούθησης, αλλά και η αξιολόγησή του από φορείς της αυτοδιοίκησης.

Στην κατεύθυνση των παραπάνω και αναγνωρίζοντας τη σημασία του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών, όχι μόνο στην υλοποίηση αλλά και στη διαμόρφωση των δημόσιων πολιτικών, χρειάζεται να αξιοποιούνται και να εμπλουτίζονται οι αρχές της επικουρικότητας και της συνεργασίας.

Με τις διατάξεις του άρθρου 281 θεσπίζεται το πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. για την υποστήριξη της μεταρρύθμισης που συντελείται και καθορίζονται οι άξονές του, οι οποίοι συντίθενται από το συγχρηματοδοτούμενο τμήμα, το εθνικό πρόγραμμα και το ειδικό πρόγραμμα για τους ανθρώπινους πόρους. Προβλέπονται όλες οι αναγκαίες εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εξειδίκευση, την κατάρτιση και τη διοίκηση τόσο του ΕΛΛ.Α.Δ.Α., όσο, ιδιαιτέρως, και του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος, για τις διαδικασίες συμμετοχής της κεντρικής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης στους πόρους του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος, την αξιολόγηση και την υποστήριξη της προετοιμασίας του ΕΛΛ.Α.Δ.Α.. Η συμμετοχή της αυτοδιοίκησης σε όλα τα στάδια και τις διαδικασίες είναι ρητά διασφαλισμένη, υπηρετώντας τις αρχές της διαφάνειας και της συμμετοχικότητας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΛΟΥΚΙΑ- ΤΑΡΣΙΤΣΑ ΚΑΤΣΕΛΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΜΑΡΙΑ – ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΠΑΤΖΕΛΗ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ